

ป.ตรี ป.บัณฑิต ป.โท

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพอล Santapol College Academic Journal

ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2567 Volume 10 No.1 January - June 2024

(SCAJ)

ISSN 2586-9868 (Online)

คุณภาพ คู่คุณธรรม นำสังคม

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
Humanities & Social Sciences

25 Years
SANTAPOL COLLEGE
Anniversary
วิทยาลัยสันตพอล อุดรธานี
ป.ตรี ป.บัณฑิต ป.โท

www.scaj.stu.ac.th

วารสารผ่านการรับรองคุณภาพรอบที่ 4 พ.ศ.2563 - 2567

จัดอยู่ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย TCI 2

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล

Santapol College Academic Journal (SCAJ)

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล ได้ผ่านการรับรองคุณภาพรอบที่ 4 พ.ศ. 2563 – 2567 จัดอยู่ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย TCI 2 กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้จัดทำเป็น 2 รูปแบบ ทั้งรูปแบบตีพิมพ์ (Print) หมายเลข ISSN 2408-1728 (Print) และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Online) ISSN 2586-9868 (Online) ที่พิมพ์เผยแพร่ บทความวิจัย (Research Article) และบทความวิชาการ (Academic Article) มีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์บทความดังกล่าวในกลุ่มสาขาศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจ การบัญชี การตลาด การจัดการทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีดิจิทัล นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐศาสนประศาสนศาสตร์ สหวิทยาการจัดการ การจัดการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี เทคโนโลยีมัลติมีเดียและแอนิเมชัน นิเทศศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ส่งเสริม การเกษตร ศิลปะ วัฒนธรรม และสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นสื่อกลางแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดแนวคิด เทคนิค วิธีการนำไปพัฒนาทางวิชาการ ตลอดจนเป็นเวทีนำเสนอเผยแพร่ผลงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไปทุกหน่วยงาน โดยมีกำหนดออกราย 6 เดือน หรือ 2 ฉบับต่อปี

กำหนดการออกเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

ผู้จัดพิมพ์

วิทยาลัยสันตพล

299/1 ถนนอุดร-สกล ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี 41000

โทรศัพท์ 042-323-464 Email : sturd@stu.ac.th

สามารถดาวน์โหลดเอกสารแบบฟอร์มต่าง ๆ และส่งบทความได้ทาง

<http://www.scaj.stu.ac.th> หรือ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/scaj/>

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ภาคอีสานการพิมพ์ (999)

10/5-6 ถนนโพศรี ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี 41000

โทร. 042-246611, 042-246622 Fax. 042-248162 Email : parkesan@yahoo.com

บทความทุกเรื่องต้องผ่านการประเมินพิจารณาเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิตรงตามสาขาที่เกี่ยวข้องกับบทความอย่างน้อย บทความละ 3 ท่าน โดยเป็นการประเมินแบบผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แต่งไม่ทราบชื่อกันและกัน (Double-blind Review) ความคิดเห็นในวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพลเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน มิใช่ความคิดเห็นของผู้จัดทำ จึงมิใช่ความรับผิดชอบของวิทยาลัยสันตพล และไฟล์บทความดิจิทัลเป็นลิขสิทธิ์ของวารสารมิใช่ของผู้เขียน บทความในวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพลสงวนสิทธิ์ตามกฎหมายไทย การจะนำไปเผยแพร่ต้องมีการอ้างอิงหรือได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพลเท่านั้น

ที่ปรึกษา

อาจารย์ธงชัย	ลาวรรณ
อาจารย์กรรณิการ์	(ฤกษ์นิมิตร) นันทโพธิเดช
อาจารย์จักริน	นันทโพธิเดช

ผู้ตรวจสอบทางวิชาการ (Peer Review)

รองศาสตราจารย์ ศิริศักดิ์	ศุภมนตรี	ดร.จรวัยพร ธรณินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปราณี	พรรณวิเชียร	อาจารย์สวัสดิ์ พรหมมินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกรียงศักดิ์	โชติจรงค์เกียรติ	

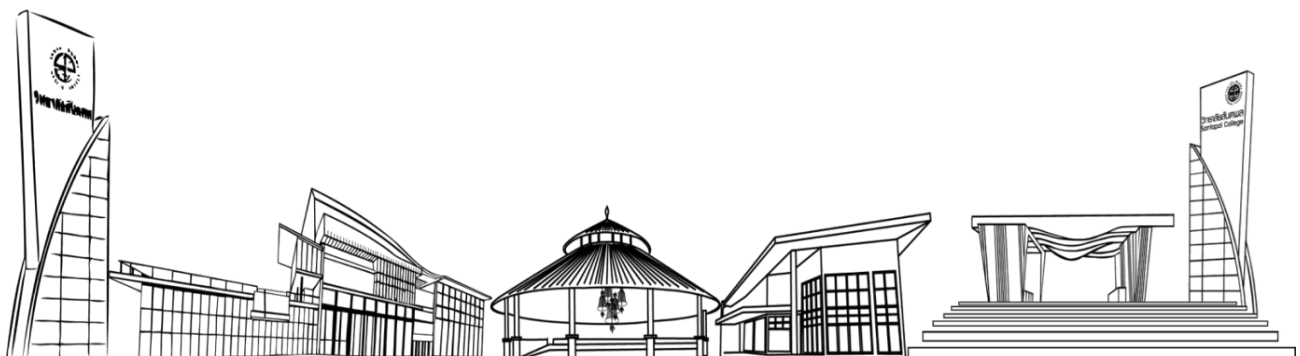
ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ (Readers)

รองศาสตราจารย์ ดร.กล้าหาญ	ณ น่าน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.เชมณัฐ	ภูทองไชย	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.เจริญ	จันทวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.ปนิทัศน์	สุริยธนาภาส	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา	เกรียงกรกฎ	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พัฒน์	สายทอง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์	ฆังฆะ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ	โชคเหมาะ	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
รองศาสตราจารย์ ดร.วชิระ	อินทร์อุดม	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.วไลพร	เมฆไตรรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ	ฤทธิม์ บัวชุม	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์	จุลสุวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา	จรรยาธรรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
รองศาสตราจารย์ ดร.อัชกรณ	วงศ์ปรีดี	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุสุมา	คำพิทักษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา	แสนสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐปคัลภ	กิตติสุนทรพิศาล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนันท์	ทองทรัพย์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรจบ	บุญจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.เบญจมาศ	ลักษณยานนท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.รชต	สวนสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.สุมาลี	รามัญ	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.อรทัย	อินตะไชยวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.พรพิมล	ฮาตระวัง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ปัทมนัดต์	อนุรักษ์ฤนนท์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ว่าที่เรืออากาศตรี	ดร.บัญชา	สำรวรื่น	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
	ดร.เรณูมาศ	จันทร์ศิริรัตน์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
	ดร.สุภัทร	แก้วพัตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
	ดร.อัศนีย์	ณ น่าน	มหาวิทยาลัยเนชั่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ว่าที่ร้อยเอก ดร.เจริญชัย	พรไพโรเพชร	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	เกรียงศักดิ์	โชติจรุงเกียรติ์	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	จิระศักดิ์	ดิษฐพลพันธ์	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รติพร	มีชัย	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รุจิรา	พลแพงขวา	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	สำเร็จ	นนศิริ	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.ประหยัด	ฤชากุล	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.พูนสิน	ประคำมินทร์	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.มีศักดิ์	แสงศิลา	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.ยุทธสิทธิ	จันทร์คูเมือง	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.รอง	ปัญสงกา	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.วรพล	คลองเชิงศรี	วิทยาลัยสันตพล

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์	ดร.วิทร	วิภาหส์น	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.จันทนา	แสนสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.อมรา	ติรศรีวัฒน์	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.ปรีชา	เกรียงกรกฎ	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
	ดร.รัฐชัย	ศิลาเจริญ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	นายชัยยุทธ	ศรีจำนง	รองประธานศาลฎีกา

บรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฤติย์ กุลสอน

รองบรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สจี รุจิฉาย

ผู้พิสูจน์อักษรไทย ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำเริง นนศิริ

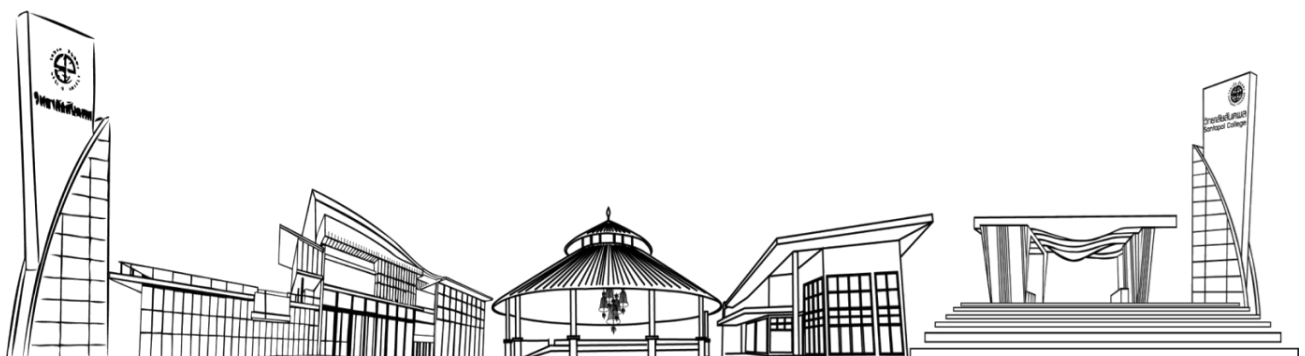
ผู้พิสูจน์อักษรอังกฤษ ดร.ประหยัด ฤชากุล

ฝ่ายออกแบบและเทคนิคสื่อออนไลน์

อาจารย์อดุลย์	ทองแกม
อาจารย์ไพบงค์	ดวงจันทร์
อาจารย์วิรัชพร	จันทร์จรูญ

ฝ่ายจัดการ

อาจารย์กวิณภพ	ศรีวัฒนาศาสตร์
อาจารย์ภัทรจิตรา	เพียรชนะ
นางสาวหนึ่งฤทัย	อินทริน

สารบัญ

บทความวิจัย

หน้า

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีเพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ ตำบลแสงสว่าง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี
(A STUDY OF CURRENT SITUATIONS, PROBLEMS AND OBSTACLES OF BOOKKEEPING TO ACCOUNTING SYSTEM DEVELOPMENT OF COMMUNITY ENTERPRISES'S WEAVING GROUP BAN SAM THOR, SAENG SAWANG SUBDISTRICT, NONG SAENG DISTRICT, UDON THANI PROVINCE)..... 1
ยุทธนา จันทร์ปิติ, ชลลดา นรินทร์, นฤมล ชินวงศ์, รติพร มีชัย, สำเริง นนศิริ, กิตติกรณ์ หนองหารพิทักษ์ และ จักรพันธ์ จันทลา
YUTTHANA JUNPITU, CHOLLADA NARIN, NARUMOL CHINNAWONG, RATIPRON MEECHAI, SAMROENG NONSIRI, KITTIKORN NONGHANPITAK and JUKAPHAN JANTALA
2. กระบวนการสละสมณเพศเปรียบเทียบกับวิธีพิจารณาความอาญา
(THE PROCESS OF RENUNCIATION COMPARED TO THE CRIMINAL PROCEDURE)..... 12
วรรณไชย มะยงค์ และ จิตตารมย์ รัตนวุฒิ
WANCHAI MAYONG and GIDDDAROM RATANAWUTH
3. ผลของการเต้นแอโรบิกแดนซ์แบบหนักสลับเบาต่อรูปร่างและสัดส่วนของร่างกายในหญิงวัยผู้ใหญ่
(THE EFFECT OF MULTI-IMPACT AEROBIC DANCE TO THE BODY SHAPE AND PROPORTIONS IN ADULT WOMEN)..... 20
ไพนัน เพลิดพรวา
PAIWAN PLOEDPRAO
4. ผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเต้นแอโรบิกที่มีต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
(EFFECTS OF PHYSICAL EDUCATION ACTIVITIES WITH AEROBIC DANCE ON BRAIN HEALTH OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS)..... 26
สุชาดา อำพันขาว, นิรุทธิ์ สุขดี และ รจนา ป่องนุ
SUCHADA AMPHUNKAOW, NIRUT SUKDEE and ROTJANA PONGNOO
5. การพัฒนารูปแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
(THE DEVELOPMENT MODEL OF SCHOOL SAFETY MANAGEMENT: BANGKOK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE)..... 37
ธนัทวัฒน์ วรวัชรบรรชัย, สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์, ปาจริย์ นาคะประทีป และ จักษ์ จิตตธรรม
THANUTTAWAT VORAWATBAVORNCHAI, SUPAPORN TUNGDMARNERSAWAD, PARJAREE NAKAPRATIP and JAK JITTATHUM

บทความวิจัย

6. องค์ประกอบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี
(SUPERVISION ELEMENTS AFFECTING TEACHING PRACTICES OF EXPERIENTIAL STUDENTS' TEACHER PROFESSION, SANTAPOL COLLEGE UDONTANI PROVINCE)..... 49
พูนสิน ประคำมินทร์, ประหยัด ฤชากุล, ทิพวรรณ แพงบุผา, ภูซงค์ มัชฌิโม และ เกศรี วิวัฒน์ปฐพี
POONSIN PRAKHAMMIN, PRAYAD RUECHAKUL, THIPYAWAN PHAENGBUPPHA, PUCHONG MATCHIMO and KESAREE WIWATTANAPATAPEE
7. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี
(FACTORS AFFECTING THE DESITION FOR USING STADIUM SERVICE OF THE THAILAND NATIONAL SPORT UNIVERSITY, CHON BURI CAMPUS)..... 58
พานุวัฒน์ ศรีวรรณ, มนัสวี จำแก้ว, ธิติพงษ์ สุขดี และ จิระเมศร์ ธนกุลธิโรจน์
PANUWAT SRIWAN, MANUTSAWEE CHAKEAW, THITIPONG SUKDEE and JIRAMAT TANAKUNATIROT
8. การพัฒนาตัวบ่งชี้การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
(DEVELOPMENT OF SUPERVISION OF SUPERVISION INDICATORS WITHIN BASIC EDUCATION INSTITUTIONS)..... 68
มีศักดิ์ แสงศิลา, รong ปัญสงกา, วรพล คล่องเชิงคร, ปัญญารัฐกรณ์ จันทร์ทอง, อธิระเดช จิราธนทัต, ประหยัด ฤชากุล และ เกศรี วิวัฒน์ปฐพี
MESAK SAENGSILO, RONG PUNSUNGKA, WORAPON KLONGCHERNGSON, PUNYARAT CHANKONG, THIRADET JIRATHANATHAT, PRAYAD RUECHAKUL and KASAREE WIWATTANAPATAPEE
9. การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคา กันสาดในเขตกรุงเทพมหานคร
(INTEGRATED MARKETING COMMUNICATIONS THAT AFFECTS CONSUMER LOYALTY BUY AWNING ROOFING MATERIALS IN BANGKOK)..... 79
ฐิตารีย์ จาตุไชยสิทธิ์, พรพิมล สัมพัทธ์พงศ์ และ ฉัตยาพร เสมอใจ
THITAREE JATUCHAIYASIT, PORNPIMOL SAMPATPONG and CHATTAYAPORN SAMERJAI
10. การออกแบบโมเดล 3 มิติในรูปแบบพิกเซลอาร์ตด้วยพื้นผิวแบบ 8 บิต
(3D MODELING DESIGN IN PIXEL ART STYLE WITH 8-BIT TEXTURE)..... 89
ธีรvara สุขสุเมฆ, กานต์พิชชา ทองบัวรุ่ง และ กิตติพล เทียนทอง
TEEVARA SUKSUMEK, KANPITCHA THONGBUAROUNG and KITTIPOL THIANTHONG
11. ผลของโปรแกรมการฝึกแบบสแตนท์ที่มีต่อสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาชักกะเย่อร์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
(EFFECTS OF CIRCUIT TRAINING PROGRAM ON PHYSICAL FITNESS OF HIGH SCHOOL TUG-OF-WAR PLAYERS)..... 98
เสกสรรค์ ใจดี และ ศักดิ์รินทร์ ธรรมวงศ์
SEKSAN JAIDEE and SAKDARIN THAMMAWONG

บทความวิจัย

หน้า

12. การสร้างแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
(A CONSTRUCTION OF CRAWL STROKE AND BACK CRAWL STROKE SKILLS MEASUREMENT FOR
STUDENTS OF THAILAND NATIONAL SPORTS UNIVERSITY – NORTHEASTERN REGION)..... 107
ศักดิ์ แก้วพิลา, นวลพรรณ ไชยมา และ ปทุมพร ศรีอีสาน
SAKDA KAEWPILA, NUANPHAN CHAIYAMA and PATHUMPORN SRIISAN
13. แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี
(GUIDELINES FOR ORGANIZING RECREATIONAL ACTIVITIES IN SAWANGBORIBOON WITTAYA
SCHOOL PATTAYA CITY, CHONBURI PROVINCE)..... 117
ศราวุธ ดิษฐ์สุข และ ปัทมทิยา สิงห์คราม
SARAWUT DITSUK and PATANTIYA SINGKRAM

บทความวิชาการ

หน้า

14. รูปแบบแผนการตลาดฉบับย่อสำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการ
(MARKETING MODEL CANVAS FOR PRODUCT OR SERVICE)..... 126
ฉัตรชัย พิศพล
CHATCHAI PITSAPHOL
15. มาตรการทางกฎหมายเพื่อนำไปสู่ความเท่าเทียมในการเข้าถึงความยุติธรรมตามเป้าหมายที่ 16 การพัฒนา
ที่ยั่งยืนขององค์กรสหประชาชาติ
(LEGAL MEASURE TO PROVIDE EQUALITY WITH ACCESS TO JUSTICE UNDER GOAL 16 OF THE
SUSTAINABLE DEVELOPMENT AGENDA OF THE UNITED NATIONS)..... 134
พันธุ์ทิพย์ นवानุช และ พวงผกา มุ่งดี
PUNTHIP NAVANUCH and PUANGPAGA MUNGDEE
16. การป้องกันเด็กเสพติดเกมออนไลน์
(THE PREVENTING CHILDREN FROM BECOMING ADDICTED TO ONLINE GAMES)..... 144
ชวิน คำบุญเรือง, ณัฐวุฒิ ทิวง และ ปาณิษตรา บุญส่ง
CHAWIN KUMBOONRAUNG, NATTAWUT THIWANG and PANITTA BOONSONG
17. การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
(THE SECURITY ADMINISTRATION IN SCHOOL SAFETY MANAGEMENT: BANGKOK PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE)..... 151
ธนัทวัฒน์ วรวัชรบรรชัย, สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์, ปาจริย์ นาคะประทีป และ จักร์ จิตตธรรม
THANUTTAWAT VORAWATBAVORNCHAI, SUPAPORN TUNGDMNERNSAWAD, PARJAREE NAKAPRATIP
and JAK JITTATHUM

บทความวิชาการ

หน้า

18. มาตรการทางกฎหมายภัยคุกคามทางไซเบอร์ (LEGAL MEASURES FOR CYBER THREATS).....	158
<i>พันธุ์ทิพย์ นवानุช, อำพล กองเขียว และ ทองเลื่อน วิเชียรผลา</i> <i>PUNTHIP NAVANUCH, AMPHOL KONGKEAW and THONGLUAN WICHIANPHLA</i>	
คำแนะนำในการเตรียมและการส่งต้นฉบับบทความ.....	167

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีเพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบบัญชี ของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ ตำบลแสงสว่าง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี

A STUDY OF CURRENT SITUATIONS, PROBLEMS AND OBSTACLES OF BOOKKEEPING TO ACCOUNTING SYSTEM DEVELOPMENT OF COMMUNITY ENTERPRISES'S WEAVING GROUP BAN SAM THOR, SAENG SAWANG SUBDISTRICT, NONG SAENG DISTRICT, UDON THANI PROVINCE

ยุทธนา จันทร์ปิติ^{1*}, ชลลดา นรินทร์², นฤมล ชินวงศ์³, รติพร มีชัย⁴, สำเริง นนศิริ⁵, กิตติกรณ์ หนองหารพิทักษ์⁶ และ จักรพันธ์ จันทลา⁷
YUTTHANA JUNPITU^{1*}, CHOLLADA NARIN², NARUMOL CHINNAWONG³, RATIPRON MEECHAI⁴, SAMROENG NONSIRI⁵,
KITTIKORN NONGHANPITAK⁶ and JUKAPHAN JANTALA⁷

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดทำบัญชี และระบบบัญชี 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี และ 3) พัฒนาระบบบัญชี ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ ตำบลแสงสว่าง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การพัฒนาระบบบัญชี และแบบประเมินผล ความพึงพอใจ กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 29 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดทำบัญชีและระบบบัญชี มีสมุดเพียงเล่มเดียว สำหรับการบันทึกรายการค้า โดยทั้งหมดเป็นการจดบันทึกบัญชีด้วยมือ และเอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชี คือ ใบเสร็จรับเงิน มีการจัดทำรายงานทางการเงิน คืองบกำไรขาดทุน 2) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี โดยรวม คือ ขาดความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน และขาดเครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และ 3) ระบบบัญชีได้รับการพัฒนาให้มีความเหมาะสม ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ รายงานทางการเงินมีความชัดเจน และนำมาใช้ประโยชน์มากขึ้น โดยใช้สมุดบัญชี 4 เล่ม ประกอบด้วย สมุดเงินสด สมุดรายวันทั่วไป สมุดบัญชีแยกประเภท และสมุดบันทึกต้นทุน และระดับความเห็นต่อการพัฒนาระบบบัญชี พบว่า ระบบบัญชีมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$)

คำสำคัญ : การจัดทำบัญชี ; ระบบบัญชี ; การพัฒนาระบบบัญชี ; วิสาหกิจชุมชน

¹⁻⁵ อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยสันตพล, Lecturer, Faculty of Business Administration, Accounting, Santapol College.

⁶ อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ วิทยาลัยสันตพล, Lecturer, Faculty of Business Administration, Human Resource Management, Santapol College.

⁷ อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัล วิทยาลัยสันตพล, Lecturer, Faculty of Business Administration, Digital Technology, Santapol College.

* Corresponding Author, Email: Yutthana@stu.ac.th

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the context of bookkeeping and accounting systems 2) to study problems and obstacles in bookkeeping and 3) the develop of the accounting system of Community Enterprises' Weaving Group, Ban Sam Thor, Saeng Sawang Sub-district, Nong Saeng District, Udonthani Province. The study is participatory action research. The instruments were questionnaires, an interview guide, accounting system development, and a user satisfaction survey of 29 members of the sample. Analytical statistics in data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research found that 1) there was only one book for recorded transactions in the bookkeeping. All of them are recorded by hand and used only receipts for documents in accounting records. The financial report was a profit and loss statement; 2) the problems and obstacles in the development of the accounting system were a lack of knowledge, competence, and skills in bookkeeping and lack of office equipment and instruments for operation that was occurred problems and obstacles in operation; and 3) the accounting system was developed to become more suitable and functional. Data that are reliable, financial reports that clarify and are more usable by using 4 journals consisting of a cash book, general journal, general ledger, and cost journal. The level of opinion on the development of the accounting system found that the accounting system was appropriate at a high level. ($\bar{X} = 3.76$)

Keywords: Bookkeeping ; Accounting System ; Development Accounting System ; Community Enterprises

บทนำ

ระบบบัญชีเป็นหนึ่งในระบบสารสนเทศขององค์กรที่เกิดขึ้นและถูกพัฒนาไปตามสภาพแวดล้อมที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาพการแข่งขันที่สูง การเจริญเติบโตและกลยุทธ์ในการบริหารงานสมัยใหม่ ส่งผลให้องค์กรธุรกิจในปัจจุบันต้องพัฒนาระบบบัญชีให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (อุเทน เลานาหา, 2559) การมีระบบบัญชีที่ดีถูกต้องและน่าเชื่อถือ ย่อมเป็นประโยชน์ต่อเจ้าของกิจการหรือผู้ประกอบการธุรกิจต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ดังนั้น ระบบบัญชีที่ดีจึงมีความสำคัญต่อทุกหน่วยงาน รวมถึงวิสาหกิจชุมชนด้วย

ระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชน จะมีการออกแบบเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับใช้ประกอบและใช้อ้างอิงการบันทึกบัญชีระหว่างวันทำการ เช่น ใบเสร็จรับเงินต่าง ๆ เป็นต้น การบันทึกรายการในสมุดบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการปิดบัญชีในวันสิ้นงวด เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการจัดทำงบแสดงฐานะการเงิน และงบกำไรขาดทุน และใช้เป็นรายงาน

แสดงฐานะการเงิน และแสดงผลประกอบการดำเนินงานสำหรับเสนอต่อสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน บุคคลภายนอก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการใช้เป็นข้อมูลหลักฐานทางบัญชีประกอบการขออนุมัติเงินกู้ต่อสถาบันการเงินต่าง ๆ เมื่อต้องการเงินทุนในการขยายกิจการ หรือเพื่อเสริมสภาพคล่องในการดำเนินกิจการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (วัชรินทร์ อรรคศรีวร, 2561)

วิสาหกิจชุมชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากสามารถพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการสร้างงานและอาชีพให้กับคนในชุมชน มีการนำเอาทรัพยากร วัตถุดิบ และภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า สามารถแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในประเทศให้อยู่ดีมีสุขตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานการพัฒนาที่สำคัญของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจของชุมชน รวมทั้งพัฒนาระบบการบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชนควบคู่ไปกับการสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ด้วยการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการ

จัดการ ด้านการตลาด องค์ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสินค้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น การพัฒนามาตรฐานสินค้า การสร้างตราสินค้า การจัดการเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาและการพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพของกลุ่มต่างๆ ให้สอดคล้องกับ ความหลากหลายของชุมชนเพื่อลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ ประกอบด้วย 3 หมู่บ้าน คือ บ้านท่าสี่ บ้านทับไธ และบ้านท่ายม ตำบลแสงสว่าง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งทั้ง 3 หมู่บ้านได้รวมกลุ่มทำการผลิตผ้าทอพื้นเมืองจำหน่าย เริ่มจากการที่ชาวบ้านในชุมชนมีการทอผ้าใช้เอง จึงมีทักษะและความชำนาญในการทอผ้า โดยเฉพาะผ้าฝ้ายจึงมีการรวมกลุ่มกันผลิตผ้าทอจำหน่าย ประกอบกับช่วงระยะเวลาที่ผ่านมารัฐบาลมีนโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จึงเข้าร่วมโครงการและได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐมาโดยตลอด (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอุดรธานี, 2558) แต่การดำเนินกิจการของวิสาหกิจชุมชนที่ผ่านมายังขาดการวางแผนการดำเนินงาน การควบคุมภายในที่ดี โดยเฉพาะการบันทึกบัญชีที่ถูกต้องและเหมาะสม ทำให้ขาดข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจในการบริหารจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้ก้าวไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในระดับสูงและมีความมั่นคงในระยะยาว อีกทั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนยังขาดความรู้พื้นฐานในด้านการบันทึกบัญชี รวมทั้งยังยึดติดกับการทำงานแบบเดิมคืออาศัยความสะดวก ไม่มีรูปแบบที่ใช้ในการบันทึกการขาย ซึ่งส่งผลให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม่ทราบถึงผลการดำเนินงานที่แท้จริงว่ามีกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินธุรกิจจำนวนเท่าใด

จากงานวิจัยของ สัจจวัฒน์ วรโยธาและคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไธ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร พบว่ากลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไธ ไม่มีการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ ไม่มีหลักฐานการรับ-จ่ายเงิน และไม่มีการควบคุมปริมาณสินค้า ข้อมูลที่ได้จึงขาดความน่าเชื่อถือและไม่สามารถจัดทำข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินงานได้ และบันเอย ศรีแก้ว และคณะ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบบัญชีการเงินวิสาหกิจชุมชนทอผ้าสีธรรมชาติ กรณีศึกษากลุ่มบ้านหนองหัววัว ตำบลโคกสี

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่ได้ใช้สมุดรายวันทั่วไป สมุดรายวันซื้อ-สมุดรายวันขาย บัญชีแยกประเภทงบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน และงบกระแสเงินสด ในขณะที่เดียวกันกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในรูปแบบบัญชีการเงินที่สมาชิกกลุ่มทอผ้าสีธรรมชาติเคยบันทึกบัญชีในระดับน้อยและทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านบัญชี นอกจากนี้ ยุพรัตน์ จันทรแก้ว (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบบัญชีของกลุ่มอาชีพบ้านหนองกะโหลก อำเภอเมืองตาก พบว่า กลุ่มอาชีพใช้สมุดเพียงเล่มเดียวสำหรับการบันทึกการขายการค้ามีการจดบันทึกบัญชีเงินสดรับ-เงินสดจ่ายเฉพาะบางวันเท่านั้นไม่มีเอกสารทางบัญชีสำหรับการบันทึกบัญชี ไม่มีสมุดบัญชี และไม่มีการจัดทำรายงานทางการเงิน ส่งผลทำให้ไม่ทราบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินที่แท้จริงของกลุ่มอาชีพ ในขณะที่ พุทธรณีสวรรณาสน์ (2562) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบบัญชีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พบว่า ระบบบัญชีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาให้มีความเหมาะสม และใช้ประโยชน์มากขึ้น โดยสามารถสรุปผลการดำเนินงานที่แท้จริงได้ในรูปของงบกำไรขาดทุน และควบคุมวัตถุดิบและสินค้าให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ทำบัญชีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถคำนวณต้นทุนสินค้าได้อย่างถูกต้อง จึงทำให้สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความพึงพอใจระบบบัญชีใหม่

จากการทบทวนวรรณกรรมและค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ปัญหาของวิสาหกิจชุมชน คือ ขาดความเข้าใจ ในกระบวนการบริหารจัดการองค์กร สมาชิกหรือผู้ทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนยังขาดทักษะ ความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานด้านการจัดทำบัญชีรวมถึงระบบบัญชีที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ สมุดที่ใช้ในการบันทึกบัญชีของวิสาหกิจชุมชนโดยส่วนใหญ่เป็นเพียงสมุดรายวันรับ-จ่ายเงินและสมุดเงินสดเท่านั้นเนื่องจากมีความง่ายและสะดวกในการปฏิบัติงาน

ดังนั้นเพื่อเป็นการยกระดับและพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ ตำบลแสงสว่าง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการจัดทำบัญชี และระบบบัญชี ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีเพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบบัญชีให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสม สามารถให้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ มีระบบการควบคุมภายในที่ดี และรายงานทางการเงินที่ชัดเจนมากขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนและควบคุม และตัดสินใจในการ

ดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน ทำให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน รวมถึงการนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อื่นที่มีรูปแบบเดียวกันให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การพัฒนา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนดังกล่าวยังเป็นการส่งเสริมและยกระดับกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนพื้นฐานให้ก้าวไปสู่การเป็นผู้ประกอบการที่มี ประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนไปสู่การเป็น ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งจะส่งผลให้เศรษฐกิจ โดยรวมของประเทศเจริญเติบโตและยั่งยืนต่อไปในอนาคต

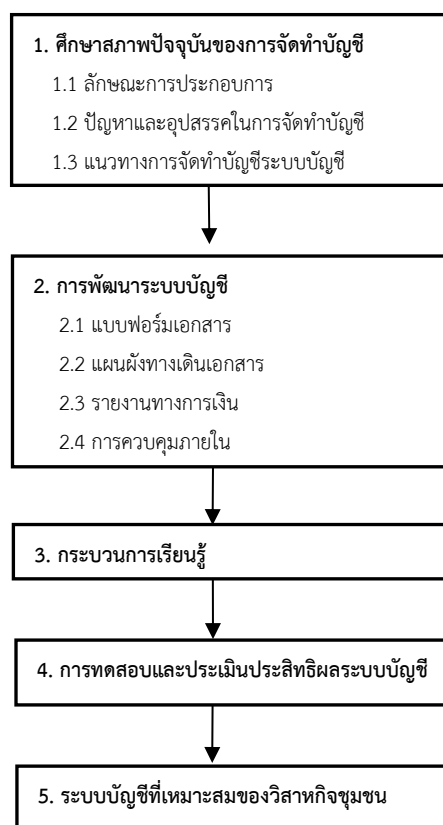
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดทำบัญชี และระบบบัญชีของ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ ตำบลแสงสว่าง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ ตำบลแสงสว่าง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อพัฒนาระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้า บ้านสามทอ ตำบลแสงสว่าง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กรอบแนวคิดการวิจัย ได้แก่ 1. การศึกษาสภาพปัจจุบันของการ จัดทำบัญชี ประกอบด้วย 1.1) ลักษณะการประกอบการ เป็นการศึกษารูปแบบและการจัดการของวิสาหกิจชุมชน 1.2) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี เป็นการศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการจัดทำบัญชี เพื่อแนวทางพัฒนาระบบบัญชี ที่เหมาะสม 1.3) แนวทางการจัดทำระบบบัญชี เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน รูปแบบและการเรียนรู้จากระบบบัญชีเดิม และ ความต้องการการพัฒนาระบบบัญชี 2. การพัฒนาระบบบัญชี ประกอบด้วย 2.1) แบบฟอร์มเอกสาร ใช้สำหรับการจดบันทึก ข้อมูลเมื่อเริ่มเกิดเหตุการณ์หรือรายงานดำเนินงานเพื่อถ่ายทอด ไปไว้ในสมุดบัญชี 2.2) แผนผังทางเดินเอกสาร เป็นการกำหนด เส้นทางเดินของระบบงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเก็บข้อมูล บัญชี 2.3) รายงานทางการเงินแสดงถึงสถานะในการดำเนินงาน และผลประกอบการของวิสาหกิจชุมชน สำหรับระยะเวลาแต่ละ รอบบัญชี 2.4) การควบคุมภายใน เป็นแผนการทำงานของ กิจการ เพื่อดูแลป้องกันทรัพย์สินของกิจการให้ปลอดภัยอยู่ใน สภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ 3. กระบวนการเรียนรู้ เป็นการอบรม

ให้ความรู้ด้านการบัญชีพื้นฐานแก่สมาชิก และการฝึกปฏิบัติ สำหรับผู้ทำบัญชี 4. การทดสอบและประเมินประสิทธิผลระบบ บัญชี เป็นการประเมินผลความพึงพอใจหลังจากได้พัฒนาระบบ บัญชี 5. ระบบบัญชีที่เหมาะสมของวิสาหกิจชุมชน ระบบบัญชีที่ เหมาะสมสามารถให้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและรายงาน ทางการเงินที่ชัดเจนมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิด การพัฒนาอย่าง ต่อเนื่องและยั่งยืนกับวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ ตำบลแสงสว่าง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี การวิจัยครั้งนี้ นำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชี (ดุชนีย์ ส่องเมือง, 2562) โดยมีแนวคิดที่ว่าระบบบัญชีที่เหมาะสมจะช่วยในการบริหารและ ตัดสินใจตามวัตถุประสงค์ขององค์กร องค์กร และแนวคิดที่ เกี่ยวข้องกับการออกแบบระบบบัญชีของ (อุเทน เลานาหา, 2559) ซึ่งเป็นขั้นตอนกระบวนการของความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับ การวางแผนการสำรวจและการวิเคราะห์ การกำหนดความ ต้องการ แนวคิดการออกแบบระบบบัญชี การปรับปรุงแก้ไข ระบบบัญชี และการติดตามประเมินผลระบบบัญชีมาประยุกต์ใช้ แสดงได้ดัง ภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed-Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งและการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่เน้นการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามสภาพที่เป็นอยู่ และตรงตามวัตถุประสงค์

ขอบเขตการวิจัย

- 1) ขอบเขตด้านพื้นที่ : วิทยาลัยชุมชนกลุ่มทอผ้า บ้านสามทอ ตำบลแสงสว่าง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี
- 2) ขอบเขตด้านเนื้อหา : ศึกษาสภาพการจัดทำบัญชี และระบบบัญชี ปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำบัญชี ออกแบบ และพัฒนาระบบที่เหมาะสม
- 3) ขอบเขตด้านประชากร : สมาชิกวิทยาลัยชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ ตำบลแสงสว่าง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 29 คน
- 4) ขอบเขตด้านพื้นที่ : กรกฎาคม – ธันวาคม 2562

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกวิทยาลัยชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ ตำบลแสงสว่าง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนรวม 29 คน (สัจวัฒก์ วรโยธา, 2561) โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ทำบัญชีของกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ จำนวน 3 คน และ 2) กลุ่มสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูลทางการบัญชีจำนวน 26 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 29 คน (ที่มา : กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนกรมส่งเสริมการเกษตร, 2563)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพการจัดทำบัญชี และระบบบัญชี ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ สภาพทั่วไปของการจัดทำบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคำถาม

ปลายปิด จำนวน 5 ข้อได้แก่ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การฝึกอบรม จำนวนครั้งที่ฝึกอบรม เครื่องมือการบันทึกบัญชี สมุดบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี ปัญหาด้านเอกสารและวิธีการจัดทำบัญชี ปัญหาด้านความร่วมมือและการประสานงาน และปัญหาด้านเครื่องมือใช้สำนักงานและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นคำถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

2. การสัมภาษณ์ เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้นำกลุ่ม สมาชิก และผู้ทำวิจัยเพื่ออภิปรายถึงปัญหาและอุปสรรคจากระบบบัญชีเดิม หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและความต้องการพัฒนาระบบบัญชีภายใต้บริบทและศักยภาพของสมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มได้แก่ 1) กลุ่มผู้ทำบัญชี จำนวน 3 คน และ 2) กลุ่มสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูลทางการบัญชี จำนวน 26 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 29 คน

3. การพัฒนาระบบบัญชี หลังจากเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้ โดยจะทำให้ทราบข้อมูลขั้นพื้นฐานของสภาพปัญหาและความต้องการรูปแบบระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้า บ้านสามทอ ซึ่งจะนำไปใช้ประกอบการพัฒนาระบบบัญชี เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการใช้งานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ ซึ่งระบบบัญชีที่ออกแบบใหม่จะมีการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประกอบด้วย อาจารย์บัญชี นักบัญชี และผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ชำนาญการ

4. แบบประเมินผลความพึงพอใจ หลังการทดลองใช้ระบบบัญชีในส่วนความยากง่ายในการทดลองใช้บัญชีของสมาชิก และข้อเสนอแนะปรับปรุงการออกแบบบัญชีโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบัญชี มีดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจ

2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลผล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของแบบประเมินความพึงพอใจ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ซึ่งเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ทำ บัญชี มีข้อความเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ทำบัญชีของกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับ การศึกษา ประสบการณ์การทำบัญชี

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการพัฒนาระบบบัญชีของ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ โดยเป็นลักษณะมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วนตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประสานงานกับประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้าน สามทอ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม จากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าว แล้วดำเนินการเก็บ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อนำไปสู่การทราบข้อมูล ขั้นพื้นฐานของสภาพปัญหาและความต้องการรูปแบบของระบบ บัญชี การสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลบัญชีในปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคในการจัดทำบัญชี เพื่อร่วมกันพัฒนาระบบบัญชี ระหว่างผู้วิจัยกับวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ

2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับพื้นฐาน ทางด้านการบัญชี ความสำคัญของระบบบัญชี และนำระบบบัญชี ใหม่ที่ได้มีการพัฒนาร่วมกัน และให้ผู้เข้าร่วมอบรมลงมือปฏิบัติ

3. แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อระบบบัญชี ภายหลัง จากที่ผู้วิจัยได้จัดอบรมการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอ ผ้าบ้านสามทอแล้ว จึงดำเนินการประเมินผลความพึงพอใจหลัง การทดลองใช้ระบบบัญชี

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้แก่

1) ข้อมูลลักษณะทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้า บ้านสามทอ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ การจัดทำบัญชี วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยใช้สถิติพื้นฐาน

ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน

2) สภาพการจัดทำบัญชี และระบบบัญชี ปัญหาและ อุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสาม ทอ ของกลุ่ม วิเคราะห์โดยการค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน

3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบัญชี ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ วิเคราะห์ข้อมูลโดย การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งเกณฑ์ การประเมินระดับความคิดเห็น มีดังนี้ 5 หมายถึง มากที่สุด 4 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง น้อย 1 หมายถึง น้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จากการจัด อบรมให้ความรู้ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม ข้อมูลเกี่ยวกับ สถานการณ์ของการจัดทำบัญชีในปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ตาราง แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี และความพึงพอใจต่อการ พัฒนาระบบบัญชี ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ แบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	3	10.35
หญิง	26	89.65
รวม	29	100.00
อายุ		
30 – 39 ปี	1	3.45
40 – 49 ปี	2	6.90
60 ปี ขึ้นไป	26	89.65
รวม	29	100.00

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	13	44.83
มัธยมศึกษาตอนต้น	5	17.24
มัธยมศึกษาตอนปลาย	11	37.93
รวม	29	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 29 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 89.65 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 10.35 มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 89.65 ปี รองลงมาคืออายุระหว่าง 40 – 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.90 และมีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.45 และมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 44.83 รองลงมาคือ มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 37.93 และมีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 17.24 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี

ประเด็นปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. ความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน	3.02	0.32	ปานกลาง
2. เอกสารและวิธีการจัดทำบัญชี	3.00	0.27	ปานกลาง
3. ความร่วมมือและประสานงาน	1.82	0.36	น้อย
4. เครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	3.13	0.49	ปานกลาง
รวม	2.74	0.22	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ ตำบลแสงสว่าง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ในภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.74 เมื่อจำแนกเป็นรายประเด็นพบว่า ทั้ง 3 ประเด็นนี้มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านเครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ย 3.13 รองลงมาคือ ความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ย 3.02 และด้านเอกสารและวิธีการจัดทำบัญชี ค่าเฉลี่ย

3.00 ตามลำดับ ส่วนด้านความร่วมมือและประสานงานอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.82

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจต่อการพัฒนาระบบบัญชี

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. การพัฒนาระบบบัญชีมีความเหมาะสมกับของวิสาหกิจชุมชน	4.03	0.82	มาก
2. การพัฒนาระบบบัญชีทำให้ทราบผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนที่แท้จริง	3.62	0.72	มาก
3. การพัฒนาระบบบัญชีทำให้ทราบฐานะทางการเงินของวิสาหกิจชุมชน	3.65	0.72	มาก
4. การพัฒนาระบบบัญชีทำให้วิสาหกิจชุมชนเกิดความยั่งยืน	3.72	0.88	มาก
5. สามารถนำความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชีไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้	3.68	0.80	มาก
6. สามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชีให้สมาชิกท่านอื่นทราบได้	3.72	0.92	มาก
7. ความพึงพอใจต่อการพัฒนาระบบบัญชีระบบในภาพรวม	4.13	0.83	มาก
รวม	3.79	0.81	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจต่อการพัฒนาระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ ตำบลแสงสว่าง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ในภาพรวมนั้นมีระดับความพึงพอใจต่อการพัฒนาระบบบัญชี อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.79 เมื่อจำแนกเป็นรายประเด็น พบว่าทุกประเด็นมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับ คือ ความพึงพอใจต่อการพัฒนาระบบบัญชีระบบในภาพรวม ค่าเฉลี่ย 4.13 รองลงมา คือ การพัฒนาระบบบัญชีมีความเหมาะสมกับของวิสาหกิจชุมชน ค่าเฉลี่ย 4.03 รองลงมา คือ สามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชีให้สมาชิกท่านอื่นทราบได้ และมีการพัฒนาระบบบัญชีทำให้วิสาหกิจชุมชนเกิดความยั่งยืน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.72

ในส่วน of ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ สามารถสรุปผลเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. ศึกษาสภาพการจัดทำบัญชี และระบบบัญชี ผู้ทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทางบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจเป็นระยะเวลา 3-5 ปี และไม่เคยผ่านการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน มีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ โดยทั้งหมดเป็นการจดบันทึกบัญชีด้วยมือ จะใช้สมุดบัญชีรับจ่ายเงินในเล่มเดียวกันสำหรับการบันทึกบัญชี และเอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชีคือใบเสร็จรับเงิน หากไม่สามารถหาหลักฐานมาลงบัญชีได้ก็จะบันทึกไว้เป็นหลักฐาน สมุดบัญชีของกลุ่มจะมีช่อง วัน เดือน ปี ที่รับเงินและ จ่ายเงินพร้อมกับระบุว่าเป็นการรับเงินและจ่ายเงินเป็นค่าอะไร จากใคร จำนวนเงินเท่าไร โดยจะมีการบันทึกบัญชีทันทีในวันที่รับเงินและจ่ายเงิน ทั้งนี้การจ่ายเงินจะจ่ายเป็นเงินสด มีการรายงานทางการเงิน คือ งบกำไรขาดทุน ระยะเวลาในการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานทางการเงินเพื่อเสนอผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของกลุ่มจะจัดทำเป็นรายเดือน และมีการประชุมกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ผลจากการสนทนากลุ่มเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้นำกลุ่ม สมาชิกและผู้ทำวิจัยเพื่ออธิบายปัญหาและแนวทางการแก้ไขและการตอบคำถามจากการซักถามเป็นดังนี้ ผู้ทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี อีกทั้งยังขาดเครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน รวมถึงความรับผิดชอบงานของบุคคลคนเดียวรับผิดชอบหลายหน้าที่ในการบันทึกบัญชีลงในสมุดบัญชีต่าง ๆ

3. พัฒนาระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชน การพัฒนาระบบบัญชีเดิมและให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ถึงระบบการจัดทำบัญชีที่วิสาหกิจชุมชนได้ปฏิบัติมา และได้นำมาพัฒนาและสร้างระบบบัญชีใหม่ที่เหมาะสมกับลักษณะของวิสาหกิจชุมชน โดยได้ดำเนินการออกแบบระบบของการจัดทำบัญชีตามลักษณะของกิจกรรมที่วิสาหกิจชุมชนเคยปฏิบัติมาเพื่อให้เกิดความง่ายและสะดวกต่อการใช้งานและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเอกสารคู่มือการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ ซึ่งสามารถแบ่งออก ได้เป็น 2 ส่วน คือ

1) ระบบในการจัดทำบัญชี

2) เอกสารที่ใช้ในการจัดทำบัญชี

ผลจากการจัดอบรมให้ความรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาระบบบัญชีพบว่า กลุ่มทอผ้าบ้านสามทอมีความต้องการระบบบัญชีที่เข้าใจง่าย ปฏิบัติได้ง่าย และคำนวณต้นทุนสินค้าได้ สามารถนำข้อมูลมาใช้ตัดสินใจบริหารงานได้อย่างน่าเชื่อถือ ทางกลุ่มและผู้วิจัยจึงร่วมกันพัฒนาระบบบัญชี โดยใช้เกณฑ์เงินสดในการจัดทำบัญชี ซึ่งจะบันทึกบัญชีเมื่อมีการจ่ายเงินหรือรับเงิน โดยผู้วิจัยได้ทดลองปรับเปลี่ยนรูปแบบการบันทึกบัญชีให้ง่ายขึ้น และแนะนำให้สมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอ ใช้สมุดบัญชี 4 เล่ม ประกอบด้วย สมุดเงินสด สมุดรายวันทั่วไป สมุดบัญชีแยกประเภท และสมุดบันทึกต้นทุน ส่วนทะเบียนต่างๆ ประกอบด้วย ทะเบียนสมาชิกและหุ้น ทะเบียนสินค้า วัตถุดิบ ทะเบียนบัญชีย่อยลูกหนี้ เจ้าหนี้ เอกสารประกอบการลงบัญชี ประกอบด้วย ใบเสร็จรับเงิน ที่มีเลขที่ ส่วนด้านการควบคุมภายในนั้น เสนอแนะให้มีการแบ่งแยกหน้าที่ให้ชัดเจนมากขึ้นระหว่างผู้ทำบัญชีแยกจากผู้รับผิดชอบด้านการเงิน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้ว่า เพื่อศึกษาสภาพการจัดทำบัญชี และระบบบัญชี พบว่า สมุดบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอนั้น จะใช้สมุดบัญชีรับจ่ายเงินในเล่มเดียวกันสำหรับการบันทึกบัญชี มีการจัดทำบัญชีเป็นประจำ เป็นการจัดทำบัญชีด้วยมือ เนื่องจากความสะดวกในการบันทึกบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุพรัตน์ จันทรแก้ว (2558) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบบัญชีของกลุ่มอาชีพบ้านหนองกะไ้ อำเภอเมืองตาก พบว่า กลุ่มอาชีพใช้สมุดเพียงเล่มเดียวสำหรับการบันทึกรายการค้า วิธีการจัดเก็บเอกสารใช้วิธีหนีบเอกสารไว้กับสมุดบัญชี อย่างไรก็ตามไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพโรจน์ พรเจริญ (2563) ที่ศึกษาเรื่อง การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า วิสาหกิจชุมชนมีการจัดทำบัญชี สมุดบัญชี และเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี คือ สมุดเงินสดรับ-จ่าย ทะเบียนสมาชิกและหุ้น และทะเบียนคุมวัตถุดิบ สมุดบัญชีย่อยลูกหนี้ ออกใบเสร็จรับเงิน และทะเบียนคุมสินค้า มีการจัดทำ

บัญชีด้วยมือ มีการบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่ายทุกครั้งเมื่อเกิดรายรับและทุกครั้งเมื่อเกิดรายจ่าย

2. ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้ว่า เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี พบว่า

ด้านความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน ผู้ทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอนนั้น ยังขาดความเข้าใจในการบันทึกบัญชี สมุดบัญชีและทะเบียนย่อยต่าง ๆ และระบบบัญชี ซึ่งมีความซับซ้อนและยุ่งยากในการจัดทำ เนื่องจากสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจโดยส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือ เกษตรกร มีพื้นฐานด้านการศึกษาอยู่ที่ระดับประถมศึกษา ดังนั้น การบันทึกบัญชีเพื่อแสดงผลการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจึงเป็นปัญหาและอุปสรรคอยู่มาก ถึงแม้ว่าจะได้รับการชี้แนะจากหน่วยงานภาครัฐในด้านการบันทึกบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบของทางราชการแต่เนื้อหารายละเอียดซับซ้อนมากจนเกินไป ไม่สามารถที่จะเข้าใจได้ จึงทำให้เกิดปัญหาขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ชาญชัย มะโนธรรม (2558) ที่ศึกษาเรื่อง การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่า ปัญหาหลักในการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในกลุ่มสำรวจ คือ การขาดทักษะความรู้พื้นฐานด้านการบัญชี ผู้ทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนไม่มีความรู้ด้านการบัญชีเนื่องจากวิสาหกิจขาดงบประมาณในการจัดจ้างพนักงานบัญชี ผู้ทำบัญชียังไม่เข้าใจในระบบบัญชี

ด้านเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีและวิธีการจัดทำบัญชี วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอนนั้น ใช้สมุดบัญชีรับจ่ายเงินในเล่มเดียวกันสำหรับการบันทึกบัญชี ไม่มีการจัดทำสมุดรายวันขาย สมุดบัญชีย่อยลูกหนี้ สมุดบัญชีย่อยเจ้าหนี้ ทะเบียนคุมสินค้า ใบเบิกเงิน และใบเบิกวัตถุดิบ ซึ่งสอดคล้องกับ บันเฉย ศรีแก้ว และคณะ (2559) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบบัญชีการเงินวิสาหกิจชุมชน ทอผ้าสี่ธรรมชาติ กรณีศึกษาหมู่บ้านหนองหัววัว ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่ได้ใช้สมุดรายวันทั่วไป สมุดรายวันซื้อ สมุดรายวันขาย บัญชีแยกประเภท งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน และงบกระแสเงินสด กลุ่มตัวอย่างใช้สมุดเงินสดรับ สมุดรายวันเงินสดจ่าย และบัญชีลูกหนี้รายตัว

ด้านความร่วมมือและประสานงาน จากผลการศึกษาพบว่า วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอนได้รับความร่วมมือและประสานงานจากสมาชิกกลุ่ม โดยได้รับความร่วมมือในการ

จัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกบัญชี และเอกสารที่ได้รับเพื่อใช้ในการบันทึกบัญชีไม่มีความผิดพลาดและไม่ล่าช้า

ด้านเครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอนขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน และไม่มีความชำนาญในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ อีกทั้งมีความรู้ทางด้านบัญชีไม่มากนัก การทำบัญชีจึงเป็นการบันทึกบัญชีด้วยมือเนื่องจากมีความง่ายและสะดวกในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ชลลดา เหมะจุลิน และคณะ (2561) ศึกษาเรื่อง ปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสาน ในจังหวัดอุดรธานี พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนยังไม่มีเครื่องมือในการปฏิบัติงานที่ทันสมัยในการปฏิบัติงานมากนัก

3. ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ที่กำหนดไว้ว่า เพื่อศึกษาการพัฒนาระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชน โดยผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาระบบบัญชีให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชี โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการบันทึกบัญชีให้ง่ายขึ้น และแนะนำให้ สมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอนใช้สมุดบัญชี 4 เล่มประกอบด้วย สมุดเงินสด สมุดรายวันทั่วไป สมุดบัญชีแยกประเภท และสมุดบันทึกต้นทุน และเอกสารประกอบการลงบัญชี ประกอบด้วย ใบเสร็จรับเงินที่มีเลขที่ ใบเบิกเงินใบขายเชื่อ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บันเฉย ศรีแก้ว และคณะ (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบบัญชีการเงินวิสาหกิจชุมชนทอผ้าสี่ธรรมชาติ กรณีศึกษาหมู่บ้านหนองหัววัว ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ได้แนะนำให้แนะนำให้ใช้สมุดบัญชี 4 เล่ม ประกอบด้วย สมุดเงินสด สมุดรายวันทั่วไป สมุดบัญชีแยกประเภท และสมุดบันทึกต้นทุน

หลังจากนำระบบบัญชีไปทดลองใช้แล้ว พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านสามทอน ที่มีต่อการพัฒนาระบบบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีความเหมาะสมกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือและรายงานทางการเงินมีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สัจจวัฒน์ วรโยธาและคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร พบว่า สมาชิกในกลุ่มเห็นว่าการพัฒนาระบบที่เกิดขึ้นมีความเหมาะสมกับกลุ่ม ทำให้ทราบผลการ

ดำเนินงานของกลุ่มอย่างแท้จริง และทำให้สามารถรู้ต้นทุนและกำไรซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกในกลุ่ม และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พุทธรณ สุวรรณอาสน์และคณะ (2561) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบบัญชีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มวิสาหกิจ พบว่า ระบบบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจได้รับการพัฒนาให้มีความเหมาะสม และใช้ประโยชน์มากขึ้น สามารถสรุปผลการดำเนินงานที่แท้จริงในรูปของกำไรขาดทุน

2. ด้านรูปแบบบัญชีการเงินไม่ควรยุ่งยาก ซับซ้อนจำนวนช่องการลงบัญชีควรมีจำนวนน้อยแต่ข้อมูลครบถ้วนในการลงบัญชี

3. เอกสารและวิธีการบัญชีข้อบัญญัติไม่ควรมีจำนวนมากจนทำให้เกิดการสับสน เพราะผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุและไม่มีความรู้ด้านการบัญชีก่อนการทำบัญชีจริงต้องมีการปูพื้นฐานหลักบัญชีการเงินก่อนถึงลงบัญชีวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการอบรมให้ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนควรมีการจัดทำคู่มือเพื่อเป็นสื่อประกอบการอบรมซึ่งจะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ของการอบรมสูงขึ้น

1. ควรดำเนินการติดตามการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นระยะ ๆ เพื่อศึกษาความก้าวหน้า ทำให้เกิดการจัดทำบัญชีอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางการบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ประเภทผ้าฝ้ายเท่านั้น ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีผลิตภัณฑ์ประเภทอื่น ๆ ร่วมด้วย

เอกสารอ้างอิง

- [1] กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนกรมส่งเสริมการเกษตร. (2563). *กรมส่งเสริมการเกษตร*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2563 จาก <http://smce.doae.go.th/index.php?news=all>
- [2] ชลลดา เหมะธูลิน, นฤมล ชินวงศ์ และยุทธนา จันทร์ปิลา. (2561). ปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ประเภทจักสานในจังหวัดอุดรธานี. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 8(1), 51-57
- [3] ชาญชัย มะโนธรรม. (2558). *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, 25(1), 133-148.
- [4] ดุชนีย์ ส่องเมือง. (2562). *การออกแบบระบบบัญชี*. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- [5] นิธิภักดิ์ กพิศาสตร. (2561). *แนวทางการพัฒนาการจัดระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนสู่ตลาดอาเซียน กลุ่มเสื้อกบ บ้านแพง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- [6] บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุวิริยาสาน.
- [7] บันเฑญ ศรีแก้ว, วิทยาภรณ์ ศรีหาธาตุ และปิยะณัฐ ฤณพุดม. (2559). การพัฒนารูปแบบบัญชีการเงินวิสาหกิจชุมชนทอผ้า สีสรรมาติ: กรณีศึกษากลุ่ม บ้านหนองหัววัว ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*, 22(2), 121-130.
- [8] พุทธรณ สุวรรณอาสน์. (2562). การพัฒนาระบบบัญชีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 8(1), 84-96.
- [9] ไพโรจน์ พรเจริญ. (2563). การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร*, 22(2), 9-18

- [10] ยุพรัตน์ จันทร์แก้ว. (2558). การพัฒนาระบบบัญชีของกลุ่มอาชีพบ้านหนองกะโหลก อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา. *วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่*, 22(2), 121-130.
- [11] วชิรินทร์ อรรถศรีวร. (2561). การศึกษาและพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การผลิตประมงและเกษตรอินทรีย์ บนพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- [12] สัจวัฒน์ วรโยธาและคณะ. (2561). การพัฒนาระบบบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 8(2), 81-89.
- [13] สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)*. สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2563, จาก https://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422
- [14] สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอุดรธานี. (2558). *กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย*. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2563 จาก <https://udon.cdd.go.th>
- [15] อุเทน เลาน้ำทา. (2559). *การวางระบบบัญชี*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

กระบวนการสละสมณเพศเปรียบเทียบกับวิธีพิจารณาความอาญา

THE PROCESS OF RENUNCIATION COMPARED TO THE CRIMINAL PROCEDURE

วรรณไชย มะยงค์^{1*} และ จิตรดารมย์ รัตนวุฒิ²

WANCHAI MAYONG^{1*} and GIDDDAROM RATANAWUTH²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษา กระบวนการได้ส่วนมูลฟ้องตามกฎหมายเปรียบเทียบ วิธีได้ส่วนมูลฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 2) เพื่อศึกษาสถานะ และ 3) สิทธิของ พระภิกษุที่ต้องหาว่ากระทำความผิดทางอาญาและถูกบังคับให้สละสมณเพศ โดยการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) จากหนังสือ ตำรา บทความ กฎหมาย สื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ด้วยวิธีการเขียน แบบพรรณนาความ

ผลจากการศึกษาพบว่า 1) กระบวนการสละสมณเพศของพระภิกษุสงฆ์มีลักษณะใกล้เคียงกับกระบวนการพิจารณาคดีอาญา คือ 1) องค์ประกอบของการฟ้อง 2) ขั้นตอนการพิจารณา 3) ประเภทของพยานหลักฐาน 4) วิธีบังคับตามคำวินิจฉัย 2) สำหรับสถานะของ พระภิกษุที่ต้องหาว่ากระทำความผิดทางอาญาและไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว ต้องสละสมณเพศ สถานะความเป็นพระสิ้นสุดลง ในกรณีที่พระภิกษุต้องหาว่ากระทำความผิดวินัยต้องถูกลงโทษให้สึก ภิกษุนั้นต้องสึกต้องภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ไต่ถามคำวินิจฉัยนั้น 3) สิทธิของพระภิกษุที่ต้องสละสมณเพศมีสิทธิในการต่อสู้คดี กรณีที่พระภิกษุถูกบังคับให้สละสมณเพศ และ ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย สถานะพ้นจากความเป็นพระ แต่มีสิทธิขอรับคืนได้ ผู้วิจัยจึงมี ข้อเสนอแนะว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.2505 มาตรา 30/1 โดยมีข้อความดังนี้ “เมื่อคดีถึงที่สุดโดยพระภิกษุไม่มีความผิดหรือเป็นความผิดที่ไม่ต้องรับโทษทางจำคุก ให้คืนสถานะและสิทธิที่พึงมีก่อนถูกบังคับให้สละสมณเพศ”

คำสำคัญ : กระบวนการสละสมณเพศ ; เปรียบเทียบ ; วิธีพิจารณาความอาญา

¹ นักศึกษา คณะบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, Students, Faculty of Graduate Studies Law, Surat Thani Rajabhat University.

² รองศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, Associate Professor Dr., Faculty of Laws Program, Surat Thani Rajabhat University.

* Corresponding Author, Email: prawanchai@hotmail.com

ABSTRACT

This research has the following objectives: 1) To determine the preliminary examination process according to the laws of suppression comparing with the preliminary examination process according to the Criminal Procedure Code. 2) To identify the status and the rights of monks accused of criminal offenses and forced to conduct their renunciation by documentary researching on books, textbooks, legal articles, electronic media and related research. The information obtained were analyzed based on the set objectives with a descriptive writing method.

The findings from this research indicated as follows: 1) The monkhood renunciation process is similar to the criminal proceedings, including prosecution elements, consideration process, evidence types, and execution methods according to judgments. 2) Concerning the status of monkhood, monks accused of criminal offenses and not temporarily released have to conduct their renunciation to terminate the status of monkhood. In the event that monks are accused of breaking disciplines, they must be put in the laws of suppression to leave the monkhood. Those monks must leave the monkhood within twenty four hours from the time that the verdict is acknowledged. 3) Monks have their rights to litigate in the event that they are forced to conduct renunciation and must leave the monkhood according to the laws of suppression. Their status of monkhood will be terminated. However, they have the right to ordain again. The researcher therefore suggestion that there should be an additional amendment for the Sangha Act, B.E. 2505, Section 30/1 with the following statement: “When the execution is complete and the monk is found not guilty or of an offense that does not require imprisonment, the monk's expected status and rights shall be restored prior to his forced renunciation of monkhood.”

Keywords: Monkhood Renunciation Process ; Comparing ; Criminal Proceedings

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ธรรมะในพระพุทธศาสนาจะสอนให้ดำเนินชีวิตให้เข้ากับธรรมชาติ และ กฎกติกาในรัฐนั้น ๆ ในกรณีที่ศาสนามีค่านิยมที่ขัดแย้งกับกฎกติกา หรือ กฎหมายของรัฐ ศาสนานั้นก็อาจจะไม่ได้รับการสนับสนุนหรือให้ตั้งอยู่ในรัฐนั้น ๆ (เสถียร โพธิ์นันทะ, 2540) เพราะศาสนากับรัฐต้องอิงอาศัยซึ่งกันและกันมีความผูกพันกัน ศาสนาเป็นเครื่องมือของรัฐที่จะช่วยจัดระเบียบให้คนในรัฐดำเนินชีวิตไปในทางเดียวกันง่ายต่อการปกครอง (จิตรดา รมย์ รัตนวุฒิ, 2560)

กฎหมายบ้านเมืองนั้น ฝ่ายบ้านเมือง ได้กำหนดกฎหมายบ้านเมืองโดยอาศัยพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์สำหรับประเทศที่เป็นราชอาณาจักร ในส่วนที่เกี่ยวกับพระศาสนา กษัตริย์ก็จะถวายพระราชอำนาจในการบริหารสังคมสงฆ์ ให้แก่อธิบดีสงฆ์ ในแต่ละยุคแต่ละสมัยก็ได้มีการบัญญัติกติกาเพื่อใช้

ควบคุมความประพฤติของพระสงฆ์ให้เป็นไปตามกฎหมายบ้านเมือง ที่สอดคล้องกับพระวินัย โดยหลักในการบัญญัติกฎหมายสงฆ์นั้น ในสมัยพระพุทธเจ้าพระองค์ทรงใช้หลักปเทศ (พระพรหมคุณาภรณ์, 2559) (ดูข้อมูลเพิ่มเติมในพจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นพระประมุข (kingdom) และพระมหากษัตริย์ทรงเป็นองค์ศาสนูปถัมภก ดูแลพระพุทธศาสนาตลอด (กมล สมวิเชียร, 2520) โดยทรงใช้พระราชอำนาจ ในการปกครองดูแล พระศาสนาและพระสงฆ์ ทรงบัญญัติกฎหมายสงฆ์ เพื่อควบคุมความประพฤติและการปฏิบัติของพระสงฆ์ ให้เป็นไปตามพระวินัยในพระพุทธศาสนา

ต่อมาพระมหากษัตริย์ได้ทรงถวายพระราชอำนาจให้แก่คณะสงฆ์ ผ่านมหาเถรสมาคม เพื่อใช้พระราชอำนาจที่ได้รับพระราชทานมา ออกกฎหมายสงฆ์ เพื่อควบคุมความประพฤติ และการปฏิบัติของพระภิกษุสงฆ์ให้เป็นไปตามพระวินัย และ

กฎหมายสงฆ์ นี้ก็ไม่ขัดกับกฎหมายบ้านเมือง นั่นก็หมายความว่ากฎหมายสงฆ์ที่บัญญัติขึ้นโดยกรมการมหาเถรสมาคม ซึ่งเป็นผู้ใช้พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ บัญญัติกฎหมาย โดยตราเป็นพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ แล้วประกาศใช้ในพระราชกิจจานุเบกษา

ปัจจุบันมีพระภิกษุได้กระทำความผิดกฎหมายอาญาและผิดวินัยสงฆ์มาก ประกอบกับ พุทธศาสนาในประเทศไทย อยู่ในการควบคุมดูแลของรัฐบาลบ้านเมือง เมื่อมีพระภิกษุทำการใด ๆ อันเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายก็ต้องรับโทษตามกฎหมายบ้านเมือง แม้ว่าจะไม่ได้ผิดวินัยสงฆ์ เช่น พระภิกษุ มียาฆ่าไว้ในครอบครอง พระภิกษุนั้นมิได้ผิดวินัยสงฆ์ แต่ผิดกฎหมาย ก็ต้องเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมาย แต่ สถานะความเป็นพระยังไม่ขาดเพราะไม่ได้ผิดวินัยถึงขั้นปาราชิกแต่กฎหมายบ้านเมืองบัญญัติให้ต้องสละสมณเพศ เพื่อ เข้าสู่กระบวนการทางกฎหมาย และมีพระภิกษุบางรูปได้กระทำความผิดวินัยสงฆ์ มีการฟ้องร้องให้ลงโทษทางวินัยแต่พระภิกษุผู้นั้นไม่ยอมรับ ก็ต้องอาศัยพระราชอำนาจจากพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระราชทานให้คณะสงฆ์ไว้ในรูปของพระราชบัญญัติสงฆ์หรือ กฎหมายสงฆ์มาใช้ในการพิจารณาความผิดตัดสินโทษ (พิพัฒน์ พสุธารชาติ, 2553) แต่เมื่อภิกษุผู้นั้นถูกลง นิคมกรรม แล้วไม่ยอมรับ จึงมีการกำหนดโทษไว้ใน พ.ร.บ.สงฆ์

เรื่องเหล่านี้เป็นประเด็นที่พระส่วนใหญ่ และ งานวิจัยหลายเล่มมองว่าเป็นการกระทำ ของรัฐ หรือการใช้อำนาจทางกฎหมายที่ไม่ถูกต้อง เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ผู้วิจัยได้ทำวิจัยเพื่อแสวงหาคำตอบ จากสมมติฐานที่กล่าวว่า การที่ให้พระภิกษุต้องสละสมณเพศก่อน ที่จะเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมายนั้น เป็นการละเมิดพระวินัยหรือไม่ ผลจากการสละสมณเพศมีผลอย่างไร การใช้พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 หมวด 4 นิคมกรรมและการสละสมณเพศ (ปลื้ม โชติขยางกูร, 2559) เป็นการละเมิดสิทธิตามกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือไม่

จากเหตุผลที่กล่าวมาจึงทำงานวิจัยเรื่อง กระบวนการสละสมณเพศ เปรียบเทียบ กับวิธีพิจารณาความอาญา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการไต่สวนมูลฟ้องตามกฎหมายนิคมกรรม เปรียบเทียบ วิธีไต่สวนมูลฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
2. เพื่อศึกษาสถานะความเป็นภิกษุที่ต้องหาว่ากระทำความผิดทางอาญาและถูกบังคับให้สละสมณเพศโดยไม่ผ่านกระบวนการตามกฎหมายนิคมกรรม
3. เพื่อศึกษา สิทธิของพระภิกษุที่ต้องสละสมณเพศโดยไม่ผ่านกระบวนการตามกฎหมายนิคมกรรม

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาแนวทางการให้พระภิกษุสละสมณเพศตามกฎหมายนิคมกรรมใน พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยการลงนิคมกรรม และ ศึกษาแนวทางการ ให้พระภิกษุ ที่ได้รับการบรรพชา อุปสมบท ที่ถูกต้องตามธรรมวินัย สละสมณเพศตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อพระภิกษุ นั้นถูกกล่าวหาว่า ได้กระทำความผิดกฎหมายอาญา และ กฎหมายสงฆ์ ตามแนวทางของพระพุทธรูปศาสนาในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น แนวทางตามพระธรรมวินัยในพระไตรปิฎก แนวทางตามกฎหมายตราสามดวง ตามแนววิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกระทำผิดของภิกษุในปัจจุบัน ตามกฎหมายมหาเถรสมาคมฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยการลงนิคมกรรม รวมถึงคำพิพากษา และบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งศึกษาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ มาตราทางอาญา กับมาตรการทางกฎหมายสงฆ์และ กฎหมายอาญากำหนดโทษไว้

สมมติฐานการศึกษา

พระภิกษุเป็นประชาชนของรัฐ เมื่อถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญาอันเป็นกฎหมายบ้านเมือง ก็ต้องถูกนำเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมายอาญา แต่สถานะของพระภิกษุได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.2505 ที่บัญญัติกระบวนการ และขั้นตอนให้เจ้าพนักงานต้องปฏิบัติตามเมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองละเลยหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติสิทธิของพระภิกษุอาจจะต้องเสียไป จึงควรบัญญัติกฎหมายคุ้มครองพระภิกษุที่ไม่ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา ให้ได้รับสิทธิดังที่เป็นอยู่เดิมทุกประการ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสาร (Document data) เป็นหลัก หรืออาจเรียกเป็นการศึกษาค้นคว้าเชิงเอกสาร (Documentary research) เป็นการรวบรวมข้อมูล และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับนิคหกรรมตามพระวินัย และตามกฏนิกหกรรม พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 ประกอบด้วย แนวคิด ทฤษฎี หลักเกณฑ์ และบทบัญญัติ ของกฎหมายระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ นิคหกรรม และสละสมเพศ เช่น กฎมหาเถรสมาคมฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยการลงนิกหกรรม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลกฎหมายอาญา ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา คำแนะนำของประธานศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องกับ กฎนิกหกรรมและสละสมเพศ ตลอดจนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (content analysis) โดยนำข้อมูลที่ได้มาทำการจัดระเบียบข้อมูล (data organization) จำแนกประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วยเทคนิคการรอกข้อมูลลงตาราง แบ่งออกเป็น ประเด็นหลักและประเด็นย่อย ก่อนที่จะทำการแสดงข้อมูล (data display) การหาข้อสรุป (conclusion) การตีความ (interpretation) และการตรวจสอบความถูกต้อง (verification) ให้ตรงตามประเด็นของผลการวิจัย จากนั้นนำเสนอผลการวิจัยในลักษณะพรรณนาความ (description)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์กระบวนการสละสมเพศตามกฏนิกหกรรมเปรียบเทียบกับวิธีพิจารณาความอาญา

การวิเคราะห์เปรียบเทียบในส่วนนี้จึงแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อ ได้แก่

1.1 การเปรียบเทียบวิธีการฟ้องคดีตามกฎหมายนิกหกรรมของมหาเถรสมาคมกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ผลจากการเปรียบเทียบ กระบวนการนิกหกรรม ตามกฏนิกหกรรมของมหาเถรสมาคม ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2521 ว่าด้วยการลง นิคหกรรมตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 แก้ไข

เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 กับ กระบวนการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทำให้ทราบว่าพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 เป็นกฎหมายที่มีหลักนิติธรรม (บรรศักดิ์ อวรรณโณ ,2556) คือ

- (1) บทบัญญัติของกฎหมายต้องมีลักษณะทั่วไป (Generality)
- (2) ต้องมีการประกาศใช้กฎหมายให้ทราบ (Promulgation)
- (3) ห้ามใช้กฎหมายย้อนหลัง (Re troactive Laws)
- (4) กฎหมายต้องมีความชัดเจน (The Clarity of Laws)
- (5) กฎหมายต้องไม่ขัดแย้งกันเอง (Contra diction in the Laws)
- (6) ห้ามกฎหมายเรียกร้องในสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ (Laws Requiring the Impossible)
- (7) ความคงอยู่อย่างสม่ำเสมอของกฎหมาย (Constancy of the Law through Time)

(8) ความอยู่ในร่องในรอยของการกระทำของเจ้าหน้าที่ กับบทกฏเกณฑ์ที่ประกาศแล้ว (Congruence between Official Action and Declared Rule) แต่อาจจะมีข้อปฏิบัติที่แตกต่างกันบ้างเล็กน้อย แต่ไม่ทำให้ สาระแห่งกฎหมายเปลี่ยนไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

การฟ้องคดีตามกฎหมายนิกหกรรมของมหาเถรสมาคมกับการฟ้องคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีองค์ประกอบการฟ้อง 3 ส่วน ที่เหมือนกัน คือ ผู้ยื่นฟ้อง ผู้พิจารณาเบื้องต้น และองค์คณะผู้พิจารณา แต่มีรายละเอียดที่ต่างกันในแต่ละส่วน กล่าวคือ ผู้ยื่นฟ้องตามกฎหมายนิกหกรรมของมหาเถรสมาคม ประกอบด้วยบุคคล 4 ประเภท ได้แก่ ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้เสียหาย ผู้กล่าวหา และผู้แจ้งความผิด ในขณะที่ผู้ยื่นฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบด้วยบุคคล 2 ประเภท ได้แก่ ผู้เสียหาย และพนักงานอัยการ สำหรับผู้พิจารณาเบื้องต้นตามกฎหมายนิกหกรรมของมหาเถรสมาคม ประกอบด้วยบุคคล 2 ประเภท ได้แก่ เจ้าอาวาสหรือเจ้าคณะปกครองชั้นต้น ในขณะที่ผู้พิจารณาเบื้องต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายให้อำนาจเฉพาะผู้พิพากษาศาลชั้นต้น นอกจากนี้ องค์คณะผู้พิจารณาตามกฎหมายนิกหกรรมของมหาเถรสมาคม ประกอบด้วยบุคคล 3 ประเภท

ได้แก่ องค์คณะผู้พิจารณาชั้นต้น องค์คณะผู้พิจารณาชั้นอุทธรณ์ และองค์คณะผู้พิจารณาชั้นฎีกา ใกล้เคียงกับองค์คณะผู้พิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบด้วยบุคคล 3 ประเภทเช่นกัน ได้แก่ องค์คณะผู้พิพากษาชั้นต้น องค์คณะผู้พิพากษาชั้นอุทธรณ์ และผู้พิพากษาชั้นฎีกา

1.2 การเปรียบเทียบวิธีไต่สวนมูลฟ้องตามกฎหมาย นิตกกรรมของมหาเถรสมาคมกับประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา

การไต่สวนมูลฟ้องตามกฎหมายนิตกกรรมของมหาเถรสมาคม กับการไต่สวนมูลฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีองค์ประกอบการไต่สวนมูลฟ้องแบ่งออกเป็น 2 ส่วน เหมือนกัน คือ

1. ตรวจดูคำฟ้องและหากรับฟ้องแต่มีรายละเอียดที่แตกต่างกันในแต่ละส่วน กล่าวคือการตรวจดูคำฟ้อง ตามกฎหมายนิตกกรรมของมหาเถรสมาคม ให้ผู้พิจารณา ตรวจดูคำฟ้องแล้ว มีคำสั่งว่าจะรับฟ้องหรือไม่รับฟ้อง

- หากมีการรับฟ้อง

- ตามกฎหมายนิตกกรรมของมหาเถรสมาคม ให้มีการไต่สวนมูลฟ้องจากพยานหลักฐานว่าการกระทำของจำเลยมีความผิดหรือไม่ ถ้าผิดก็พิจารณาได้เลย

- วิธีการไต่สวนมูลฟ้องให้กระทำการเป็นลับ และห้ามมิให้บุคคลผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่ทำการไต่สวน

2. การตรวจดูคำฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้ผู้พิพากษาตรวจดูคำฟ้องแล้วมีคำสั่งว่าจะรับฟ้องหรือไม่รับฟ้อง

- ถ้าฟ้องเป็นอัยการไม่ต้องมีการไต่สวนมูลฟ้อง โดยให้สืบพยานหลักฐานว่าการกระทำของจำเลยมีความผิดหรือไม่ ถ้าผิดก็พิพากษาได้เลย

- แต่ถ้าผู้ฟ้อง ไม่ใช่ อัยการต้องมีการไต่สวน ถ้ามีมูลให้สืบพยานจากหลักฐานว่าการกระทำของจำเลยมีความผิดหรือไม่ ถ้าผิดก็พิพากษาได้เลย

1.3 การเปรียบเทียบ วิธีอ้างพยานหลักฐานตามกฎหมาย นิตกกรรมของมหาเถรสมาคมกับประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา

การอ้างพยานหลักฐานตามกฎหมายนิตกกรรมของมหาเถรสมาคมกับการอ้างพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นั้นมีองค์ประกอบของการอ้างพยานหลักฐาน ที่มีทั้งเหมือนและแตกต่างกันคือ ที่เหมือนกัน

คือเรื่องของ การอ้างพยานหลักฐาน พยาน แบ่งออกเป็น 4 ประเภท เหมือนกันทั้งตามกฎหมายนิตกกรรมของมหาเถรสมาคม และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คือ พยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ และพยานผู้เชี่ยวชาญ

โดยมีข้อแตกต่างกัน คือ ในส่วนที่ผู้พิจารณาพยานหลักฐานตามกฎหมายนิตกกรรมของมหาเถรสมาคมไม่มีอำนาจออกหมายเรียกพยานต่าง ๆ ได้ ในขณะที่ผู้พิพากษาที่พิจารณาพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจในการออกหมายเรียกพยานต่าง ๆ ได้

1.4 การเปรียบเทียบ วิธีบังคับตามคำวินิจฉัยตามกฎหมาย นิตกกรรมของมหาเถรสมาคมกับประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา

การบังคับตามคำวินิจฉัยตามกฎหมายนิตกกรรมของมหาเถรสมาคม กับการบังคับตามคำวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีความแตกต่างกันรายละเอียด กล่าวคือการบังคับตามคำวินิจฉัยตามกฎหมายนิตกกรรมของมหาเถรสมาคม เมื่อจำเลยรูปใดต้องคำวินิจฉัยให้รับนิตกกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ถึงที่สุดแล้ว ให้คณะผู้พิจารณาซึ่งอ่านคำวินิจฉัยแจ้งผลคำวินิจฉัยแก่ผู้บังคับบัญชาใกล้ชิดของจำเลยรูปนั้นทราบเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยนั้น

ในส่วนของการบังคับตามคำวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การอ่านคำพิพากษาต้องอ่านให้คู่ความฟังแล้วให้คู่ความลงลายมือชื่อไว้ ถ้าศาลเห็นว่าจำเลยมิได้กระทำความผิดให้ศาลยกฟ้องโจทก์ปล่อยจำเลยไป แต่หากจำเลยกระทำความผิดให้ศาลคำพิพากษาลงโทษจำเลยตามความผิดนั้น

2. ผลการวิเคราะห์ สถานะความเป็นพระภิกษุที่ต้องหา ว่ากระทำความผิดทางอาญาและถูกบังคับให้สละสมณเพศ โดยไม่ ผ่านกระบวนการ ตามกฎหมายนิตกกรรม พบว่า สถานะความเป็น พระภิกษุที่ต้องหาว่ากระทำความผิดทางวินัยตามกฎหมายนิตกกรรมของ มหาเถรสมาคมใน มาตรา 24 – 27 แห่งพระราชบัญญัติคณะ สงฆ์ พ.ศ. 2505 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 หมวด 4 ว่าด้วยเรื่องนิตกกรรมและการสละสมณเพศ มีผลต่อ สถานะความเป็นพระภิกษุที่ต้องหาว่ากระทำความผิดพระวินัย ดังนี้

การลงนิตกกรรมให้อยู่ในอำนาจของมหาเถรสมาคม ที่จะพิจารณา ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (มาตรา 25) ที่บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 24 มหาเถรสมาคมมีอำนาจตรากฎหมายนิตกกรรม กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ เพื่อให้การลงนิตกกรรมเป็นไปโดยถูกต้อง สะดวก รวดเร็วและ

เป็นธรรม และให้ถือว่าเป็นการชอบด้วยกฎหมายที่มหาเถรสมาคมจะกำหนดในกฎหมายมหาเถรสมาคมให้มหาเถรสมาคมหรือพระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์ตำแหน่งใดเป็นผู้มีอำนาจลงนิคหกรรมแก่พระภิกษุผู้ล่วงละเมิดพระธรรมวินัย กับทั้งการกำหนดให้การวินิจฉัยการลงนิคหกรรมให้เป็นอันยุติในชั้นใด ๆ นั้นด้วย”

พระภิกษุที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดทางวินัย ต้องผ่านการพิจารณาตามหลักนิคหกรรมโดยพระภิกษุผู้พิจารณา ว่ามีความผิดตามพระวินัย มากน้อยเพียงใด เมื่อถูกลงนิคหกรรมคือ ลงโทษ มี 2 ประการคือ ให้สึก และไม่ต้องสึก ถ้านิคหกรรมให้สึก ก็ต้องสึก สถานะความเป็นพระก็สิ้นสุดจากความเป็นพระ (มาตรา 26) ถ้าเป็นกรณีไม่ร้ายแรง (มาตรา 27) ก็ไม่ต้องสึกจากความเป็นพระ สถานะความเป็นพระยังมีอยู่

3. ผลการวิเคราะห์สิทธิของพระภิกษุที่ต้องสละสมเพศโดยไม่ผ่านกระบวนการตามกฎหมายนิคหกรรม

พบว่าสถานะความเป็นพระภิกษุที่ต้องหาว่ากระทำความผิดทางอาญาและถูกบังคับให้สละสมเพศโดยไม่ผ่านกระบวนการตามกฎหมายนิคหกรรม ตามมาตรา 28–30 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535

สำหรับส่วนที่เป็นความผิดทางอาญา (มาตรา 28–30) นั้น เมื่อศาลพิพากษาถึงที่สุดให้เป็นบุคคลล้มละลาย ต้องสึกจากความเป็นพระ (มาตรา 28) (มาตรา 29) และ เมื่อมีคำพิพากษาให้ต้องโทษจำคุก กักขัง หรือขัง ให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจในการสละสมเพศหรือสึกพระภิกษุผู้ต้องคดีนั้น (มาตรา 30)

สถานะความเป็นพระภิกษุที่ต้องหาว่ากระทำความผิดทางอาญา ถ้าพนักงานสอบสวน หรือ อัยการมีการปล่อยตัวชั่วคราวหรือเจ้าอาวาสยอมรับตัวไปควบคุมก็ยังไม่ต้องสึก สถานะความเป็นพระก็ยังคงอยู่ แต่ถ้าพนักงานสอบสวนหรืออัยการไม่ให้ปล่อยตัวชั่วคราวและเจ้าอาวาสไม่ยอมรับควบคุมตัวให้สึกจากความเป็นพระ สถานะความเป็นพระ ก็หมด

4. ผลการวิเคราะห์ สิทธิของพระภิกษุที่ถูกลงนิคหกรรมตามกฎหมายนิคหกรรมของมหาเถรสมาคม

พบว่า ตามมาตรา 26–27 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.2505 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 พระภิกษุผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดนั้นมีสิทธิ อุทธรณ์ ฎีกา ภายในกำหนดเวลา แต่ถ้ามหาเถรสมาคมได้วินิจฉัยถึงที่สุดให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมเพศ แล้วภิกษุผู้ต้องคำวินิจฉัยนั้นไม่มีสิทธิที่จะอุทธรณ์หรือฎีกาใด ๆ

5. ผลการวิเคราะห์สิทธิของพระภิกษุที่ต้องสละสมเพศโดยไม่ผ่านกระบวนการตามกฎหมายนิคหกรรม

พบว่าพระภิกษุผู้ตกเป็นผู้ต้องหาเมื่อไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว

1. มีสิทธิขอให้ปล่อยตัวชั่วคราวได้
2. ถ้าไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว ก็ต้องให้สละสมเพศ

พระภิกษุผู้นั้นจึงขาดจากสถานะความเป็นพระพระภิกษุมีสิทธิได้รับการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ เช่นเดียวกับประชาชนทั่วไป เช่น สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าไม่มีความผิด (รัฐธรรมนูญฯ ม.39) สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม (รัฐธรรมนูญฯ ม.40 (3) (4) (7), และ ป.วิอาญา ม.130, 134 วรรคสาม) เป็นต้น ถ้าเป็นความผิดที่ไม่ผิดวินัย ขึ้นปาราชิก เมื่อคดี สิ้นสุด มีสิทธิที่จะขอบรรพชาอุปสมบทเป็นพระภิกษุได้อีก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ในฐานะที่ พระสงฆ์ ก็เป็นพลเมืองของประเทศ รัฐธรรมนูญ กำหนดหน้าที่ของ พลเมืองไว้ในหมวด 4 หน้าที่ของชนชาวไทย จึงหมายความว่า พระสงฆ์มีหน้าที่เช่นเดียวกับพลเมืองของประเทศ พระภิกษุได้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดกฎหมายอาญา ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ว่า จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ และรัฐจะต้องปฏิบัติต่อพระภิกษุผู้ถูกกล่าวหาเหมือนกันเหมือน ๆ กับพลเมืองทั่วไปในเรื่องที่พระภิกษุ ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดกฎหมายอาญา รัฐก็ต้องใช้อำนาจทางกฎหมายที่มีอยู่ให้เสมอเหมือนกันกับประชาชนโดยทั่วไป โดยการให้อำนาจแก่พนักงานสอบสวนใช้ดุลยพินิจตามอำนาจทางกฎหมายให้ปล่อยตัวชั่วคราว เหมือนกับประชาชนทั่วไป เมื่อได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว โดยมีหลักประกัน คือหลักทรัพย์ หรือ เจ้าอาวาสรับประกัน โดยการรับตัวภิกษุนั้นไปควบคุมดูแล ที่วัด ที่พระนั้นสังกัด ก็ไม่ต้อง สละสมเพศ

พนักงานสอบสวนจะกระทำการใดก็ได้ ก็ต้องเป็นไปตามอำนาจของกฎหมายที่บัญญัติไว้ และเป็นข้อกฎหมายที่บัญญัติไว้ การใช้ดุลยพินิจกับทุกคนที่ตกเป็นผู้ต้องหาว่าได้กระทำความผิด ตามกฎหมายในมาตรา มาตรา 108/16 การสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราว จะกระทำได้อต่อเมื่อมีเหตุอันควร

ฉะนั้นพระภิกษุถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดกฎหมายอาญา ก่อนที่จะถูกพนักงานสอบสวนให้สละสมณเพศนั้น เพื่อเป็นการ ใช้สิทธิ และรักษาไว้ซึ่งสถานะความเป็นพระภิกษุ พระภิกษุที่ตก เป็นผู้ต้องหาว่าได้กระทำความผิดกฎหมายอาญามีสิทธิที่จะขอใช้สิทธิ ในการขอลปล่อยตัวชั่วคราวได้ หากว่าพนักงานสอบสวน ใช้ดุลย พินิจแล้วให้ปล่อยตัวชั่วคราวได้ สถานะ ความเป็นพระภิกษุยังคง สภาพออยู่

จึงขอเสนอแนะว่า พนักงานสอบสวนควรที่จะแนะนำ หรือพยายามที่จะทำ ให้พระภิกษุที่ตกเป็นผู้ต้องหานั้น ได้ขอให้ ปล่อยตัวชั่วคราวโดย มีประกันและหลักประกัน เพื่อที่จะได้ไม่ เกิดปัญหาเรื่อง ต้องให้พระภิกษุนั้นสละสมณเพศ เมื่อยังไม่มี ความผิด

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ในการฟ้องคดี การไต่สวนมูลฟ้อง การอ้าง พยานหลักฐาน และการบังคับตามคำวินิจฉัย ตามกฎหมายของมหาเถรสมาคม ควรที่จะจัดการอบรมผู้พิจารณาและคณะ ผู้พิจารณาให้มีความรู้ที่ชัดเจน ในเรื่องการใช้ กฎมหาเถร สมาคม ฉบับที่ 11 ว่าด้วยการลงโทษนิคกรรม เพราะตำแหน่งผู้ พิจารณาและตำแหน่งคณะผู้พิจารณา ซึ่งเทียบได้กับตำแหน่งผู้ พิพากษาและ คณะผู้พิพากษาของศาลฝ่ายบ้านเมืองตลอดจนทำ หน้าที่เป็นอนุญาโตตุลาการวินิจฉัยได้อีกด้วย คณะสงฆ์ควรที่ จะจัดการอบรมให้จริงจัง เหมือนกับการอบรม พระอุปัชฌาย์ โดยอาจจะคัดเอาพระผู้ใหญ่ฝ่ายปกครองระดับเจ้าคณะอำเภอ อำเภอละ 1 องค์

2. ในเรื่องสถานะของพระภิกษุที่ต้องหาว่ากระทำความผิดทาง อาญา เมื่อพระภิกษุต้องหาว่าได้กระทำความผิดกฎหมายอาญา พนักงานสอบสวน ควรที่จะแนะนำให้พระภิกษุผู้นั้น ขอประกัน ตัวให้ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว และในกรณีที่ไม่ขัดกับกฎหมาย ที่ให้อำนาจในการใช้ดุลยพินิจ ของพนักงานสอบสวน พนักงาน สอบสวนควร ที่แนะนำ พระภิกษุผู้ตกเป็นผู้ต้องหาให้ใช้ หลักทรัพย์ประกันตัว หรือเปิดโอกาสให้โยมเข้ามาช่วยประกันตัว ไป ตามที่กฎหมายให้สิทธิไว้ เพื่อจะได้ ต้องไม่ต้องสละสมณเพศ

ในกรณีที่พระภิกษุผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด กฎหมายอาญา ที่ศาลยังไม่ได้ตัดสินว่าเป็นผู้กระทำความผิด และ พระภิกษุผู้ถูกกล่าวหานั้นยังไม่สมัครใจที่จะสละสมณเพศ คือยังมีได้กล่าวคำลาสิกขา ควรใช้ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตาม ตัว” (Electronic Monitoring) หรือ “EM” แล้วให้เจ้าอาวาสที่

พระภิกษุผู้นั้นสังกัด รับตัวไปควบคุมที่วัดสังกัด เมื่อศาลตัดสิน ว่ามิได้กระทำความผิดพระภิกษุผู้นั้นจะได้ไม่เสียอายุพรรษา หรือ สมณะศักดิ์ ที่ได้รับมาก่อนตกเป็นผู้ต้องหา

3. พนักงานสอบสวนควรที่จะมีความรู้ในเรื่อง กระบวนการบรรพชาอุปสมบทเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา และการลาสิกขา การขาดจาก ความเป็นพระ หรือ ควรจะมี พระเถระผู้ใหญ่เป็นที่ปรึกษาเมื่อต้องสอบสวนพระภิกษุที่ถูก กล่าวหาว่าได้กระทำความผิดกฎหมายอาญา เพื่อจะได้ใช้ประกอบการ ใช้ดุลยพินิจในการปล่อยตัวชั่วคราว

ข้อเสนอแนะในข้อปฏิบัติ

1. เมื่อจำเป็นต้องกักตัวพระภิกษุผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดและคดียังไม่ถึงที่สุด ควรจัดให้มีบริเวณให้พระภิกษุผู้ ถูกกล่าวหา ว่ากระทำความผิดให้อยู่ในวัดของตนเองที่สังกัด โดยให้เจ้าอาวาสเป็นผู้รับผิดชอบดูแล ควบคุม และ ให้ญาติโยมเจ้า หน้าที่ปกครองท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือ สำนักงานคุม ประพฤติ ช่วยควบคุมดูแล

2. คณะสงฆ์ต้องควบคุมทะเบียนราษฎรของพระภิกษุ และ จัดการในเรื่องสังกัดวัดของพระภิกษุอย่างเข้มงวด เช่น ไม่รับ พระนอกสังกัดเข้ามาอยู่ในวัดเกิน 15 วัน พระในสังกัดวัดมีธุระที่ จะต้องปฏิบัติกิจนอกวัด และจะต้องออกจากวัดเกิน 15 วัน ต้อง มีหลักฐานแจ้งให้เจ้าอาวาสทราบอย่างชัดเจน หากมีความ ประสงค์จะย้ายสังกัดมาอยู่ ก็ต้องทำหลักฐาน ขอย้ายสังกัด สังกัดวัดให้ชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องกันกับการควบคุมพระภิกษุ เมื่อมีการกระทำความผิด กฎหมายอาญา และ เพื่อให้สอดคล้องกับ ม. 27 (3) (4) หมวด 4 นิคมกรรมและการสละสมณเพศ แห่งพระ ราชคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะ สงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

3. ให้มีนิติกรประจำสำนักงานพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นที่ ปรึกษาและให้คำแนะนำแก่พระภิกษุที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดกฎหมาย

การเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2505 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพระสงฆ์ พุทธศักราช 2535 และกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ 11 ว่าด้วย การลงโทษนิคมกรรม ซึ่งควรกำหนดวิธีการดำเนินการด้านพระธรรม วินัยในรูปของการสอบสวน มีคณะกรรมการสอบสวนคล้ายกับ

รูปแบบของ การพิจารณาความผิดด้านวินัยของข้าราชการพลเรือน และควรมีพระภิกษุที่มีความรู้ทางด้านกฎหมายเป็นคณะกรรมการ. เพื่อช่วยเหลือในการให้คำแนะนำ

องค์ความรู้ใหม่

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535) เป็นกฎหมายสงฆ์ ที่บัญญัติขึ้นเพื่อรักษาไว้ซึ่งพระพุทธศาสนา เป็นหลักกฎหมายที่เป็นไปตามหลักนิติธรรม คือ หลักการปกครองที่มหาเถรสมาคม มีความรับผิดชอบทางกฎหมายที่ มีการบังคับใช้อย่างเสมอภาคและสอดคล้องกับธรรมเนียมและมาตรฐานของสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ มีหลักการและมาตรการ ประกันการเคารพและปฏิบัติต่อหลักการความสูงสุดของกฎหมาย ความเท่าเทียมกันทางกฎหมาย มีความโปร่งใสและยุติธรรมในการใช้กฎหมาย การแบ่งแยกอำนาจ การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ความชัดเจนแน่นอนของกฎหมาย ไม่เลือกปฏิบัติ มีความโปร่งใสของกฎหมายและความโปร่งใสในกระบวนการทางกฎหมาย”

พระภิกษุต้องอยู่ภายใต้กฎธรรมวินัยและกฎหมายสงฆ์ คือ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535) นิคหกรรมนั้นเป็นเรื่อง การลงโทษพระภิกษุที่กระทำผิดพระวินัย แต่ไม่ยอมรับในความผิด เมื่อมีผู้ร้องเรียนพระภิกษุกระทำผิดพระวินัย จึงเป็นที่มาของการบัญญัติพระราชบัญญัติสงฆ์ พ.ศ.2505 หมวดที่ 4 เรื่องนิคหกรรม และสละสมณเพศ โดยในมาตราที่ 24-27 เป็นเรื่องการลงโทษพระภิกษุที่กระทำผิดพระวินัยแล้วไม่ยอมรับจึงต้องใช้กฎหมายสงฆ์บังคับ โดยการสอบสวนความผิด ตามพระราชบัญญัติสงฆ์ พ.ศ.2505 หมวดที่ 4 เรื่องนิคหกรรมและสละสมณเพศ โดยกระบวนการได้สวนความผิดนั้นมีวิธี ที่เลียนมาจาก กระบวนการได้สวนมูลฟ้องในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่วนใน มาตรา 28-30 หมวดที่ 4 เรื่องสละสมณเพศ ในพระราชบัญญัติสงฆ์ พ.ศ. 2505 นั้น เป็นเรื่องที่ พระภิกษุกระทำผิดกฎหมายบ้านเมือง ไม่ว่าจะผิดพระวินัยหรือไม่ เมื่อมีผู้เสียหายจากการทำความผิด จึงต้องถูกบังคับให้สละสมณเพศ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ในเรื่องสภาพและสิทธิความเป็นพระนั้น จะขาดไปเมื่อ ต้องถูกลงนิคหกรรมให้สึกและไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว

เอกสารอ้างอิง

- [1] กมล สมวิเชียร. (2520). *ประชาธิปไตยกับสังคมไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ไทยวัฒนาพานิช.
- [2] จิตรดารมย์ รัตนวุฒิ. (2560). *เอกสารประกอบการสอน วิชานิติปรัชญาและสังคมวิทยาทางกฎหมาย*. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- [3] บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2556). *เอกสารบรรยาย ดุลยภาพ ระหว่างการเมืองภาคนักการเมืองและการเมืองภาคพลเมืองกับหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย*. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- [4] ปลื้ม โชติขยางกูล. (2559). *คำบรรยายกฎหมายคณะสงฆ์, คำบรรยายกฎหมายคณะสงฆ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3) โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยราชวิทยาลัย.
- [5] พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2559). *หลักมหาปเทศ 4 พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลธรรม*. สำนักพิมพ์ผลิธรรม ในเครือสำนักพิมพ์แพรวแอนดโฮม จำกัด.
- [6] พิพัฒน์ พสุธารชาติ. (2553). *รัฐกับศาสนาบทความว่าด้วยอาณาจักรศาสนจักรและเสรีภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่3). สำนักพิมพ์สยาม.
- [7] เสถียร โพธิ์ นันทะ. (2540). *ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา ฉบับมุขปาฐะ ภาค2*. (พิมพ์ครั้งที่3). มหามกุฏราชวิทยาลัย.

ผลของการเต้นแอโรบิกแดนซ์แบบหนักสลับเบาต่อรูปร่างและสัดส่วนของร่างกายในหญิงวัยผู้ใหญ่

THE EFFECT OF MULTI-IMPACT AEROBIC DANCE TO THE BODY SHAPE AND PROPORTIONS IN ADULT WOMEN

ไพบวัน เพลิดพร้าว^{1*}

PAIWAN PLOEDPRAO^{1*}

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลของการเต้นแอโรบิกแดนซ์แบบหนักสลับเบาต่อรูปร่างและสัดส่วนของร่างกายในหญิงวัยผู้ใหญ่ และ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลของการเต้นแอโรบิกแดนซ์แบบหนักสลับเบาต่อรูปร่างและสัดส่วนของร่างกาย ในหญิงวัยผู้ใหญ่ การวิจัยเชิงทดลองในสมาชิกของชมรมแอโรบิกแดนซ์มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขตอุดรธานี โดยการเต้นแอโรบิกแบบหนักสลับเบา เป็นเพศหญิง จำนวน 40 คน อายุระหว่าง 30 – 50 ปี เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน ฝึกแอโรบิกแดนซ์แบบหนักสลับเบา กลุ่มทดลองฝึกตามโปรแกรมการเต้นแอโรบิกแดนซ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และกลุ่มควบคุมฝึกแอโรบิกแดนซ์ตามแบบที่นิยมทั่วไป ทำการฝึก 3 ครั้งต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ประเมินโดยการวัดสัดส่วนคือขนาดของแขนท่อนบนซ้ายและขวา รอบเอว สะโพก ต้นขาซ้ายและขวา น่องขาซ้ายและขวา วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติที่ (t-test Independent) เปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ ผลการวิจัยพบว่า

1) กลุ่มฝึกแอโรบิกแดนซ์ตามแบบที่นิยมทั่วไปและฝึกตามโปรแกรมการฝึกแอโรบิกแดนซ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีสัดส่วนของร่างกายลดลงหลังจากการฝึก 8 สัปดาห์

2) ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสัดส่วนของร่างกายของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองในการเต้นแอโรบิกแดนซ์ พบว่า หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การฝึกแอโรบิกแบบหนักสลับเบา ; รูปร่าง ; สัดส่วนของร่างกาย ; หญิงวัยผู้ใหญ่

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี, Faculty of Education, Thailand National Sport University Udon Thani Campus.

* Corresponding Author, Email: Paiwansing@gmail.com

Received: Jul 19, 2023, Revised: Sep 30, 2023, Accepted: Oct 11, 2023

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) To study the effects of alternating-intensity aerobic dancing on body shape and proportions in adult women and 2) to compare the effects of aerobic dance on body shape and proportion. in adult women An experimental research in members of the Aerobic Dance Club of the National Sports University, Udon Thani Campus. By dancing aerobics with intensity and light as females, 40 people aged between 30 and 50 were selected by purposive sampling. The sample was divided into 2 groups, each group of 20 people practiced aerobic dance with alternating intensity. The experimental group practiced according to the aerobic dance program created by the researcher. The control group practiced conventional aerobic dance training 3 times a week for 8 weeks. The sizes of the left and right upper arms, waist circumference, hips, and left and right thighs were assessed by proportional measurements. Left and right calves the data were statistically analyzed by means of mean and standard deviation, and the mean difference was tested using t-test independent. The differences were compared by using statistical analysis of variance one-way re-measurements. The results showed that:

1) the group practiced the conventional aerobic dance training and practiced the aerobic dance training program. The researchers established a reduction in body proportions after 8 weeks of training.

2) The results of the comparison of the mean body proportions of the control group and the experimental group in the aerobic dance show that after the 4th week of training and after the 8th week of training, there was a statistically significant difference at the .05 level.

Keywords: Aerobic Multi Impact ; Body Shape ; Body Proportions ; Adult Female

บทนำ

สัญญาณที่บ่งบอกว่าผู้หญิงกำลังมีวิกฤตวัยกลางคน น้ำหนักเพิ่มขึ้นหรือน้ำหนักลดลงผู้หญิงที่มีวิกฤตวัยกลางคน มักจะเกิดปัญหาด้านการกิน เช่น กินน้อยลง หรือกินมากขึ้น อาการเหล่านี้เป็นสัญญาณแรกเริ่มที่บ่งชี้ว่าผู้หญิงกำลังมีปัญหาบางอย่างเกี่ยวกับความคิดและความรู้สึก (ศิริการ นิพิฐา และนภัสกร จิตต์ไพบูลย์, 2550) ซึ่งเป็นอาการหนึ่งของวิกฤตวัยกลางคน รู้สึกอิจฉาคนอื่น อาจจะเริ่มเปรียบเทียบระหว่างตัวเองกับผู้อื่นมากขึ้น แล้วรู้สึกอิจฉาในสิ่งที่ผู้อื่นประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะว่าหากความสำเร็จนั้นเป็นความสำเร็จที่ผู้หญิงทุกคนต้องการ และต้องใช้เวลากับการพิจารณาความสำเร็จของผู้อื่นมากกว่าวางแผนว่าจะทำอย่างไรกับชีวิตของตัวเองเริ่มตั้งคำถามกับตัวเอง จะเริ่มเกิดความสงสัยต่อตัวเองว่ากำลังทำอะไรอยู่ สิ่งที่ทำอยู่นี้ได้ประโยชน์อะไร และกำลังทำอะไรอย่างถูกต้องหรือไม่ คำถามที่ยากที่จะหาคำตอบเหล่านี้ อาจเกิดขึ้นเนื่องจากเริ่มที่จะ

รู้สึกหลงทาง และสงสัยกับทางเลือกของตัวเอง อาการเหล่านี้เป็นสัญญาณของวิกฤตวัยกลางคนนอนไม่หลับตลอดคืน หากนอนตาค้างหรือตื่นขึ้นกลางดึก อาจเป็นปัญหาที่เกิดจากการลดลงของฮอร์โมนเอสโตรเจนที่ลดลง (ยุพา จิวิพัฒน์กุล และคณะ, 2555) เมื่อเข้าสู่วัยหมดประจำเดือน วัยหมดประจำเดือนนั้นจะทำให้ผู้หญิงเกิดความเซ็กซี่ที่ต่อสภาพแวดล้อมและปัจจัยอื่น ๆ ที่รบกวนการนอนหลับ แล้วทำให้เป็นโรคนอนไม่หลับในที่สุด (นิตยา เรืองมาก, 2550 และชัยยุทธ สุทธิดี, 2552)

ปัจจุบันมีการออกกำลังกายมากมาย ในตัวเมืองใหญ่ๆ และต่างจังหวัด เพราะประชาชนให้ความสำคัญ ในการออกกำลังกาย แต่ไม่ได้แยกหรือ จัดกลุ่มชัดเจนว่า การออกกำลังกายชนิดใด เหมาะสมกับใคร และที่พบเห็นบ่อย ๆ คือ การเดิน การวิ่งเหยาะ ๆ กีฬาฟุตบอล กีฬาเบสบอล และการเต้นแอโรบิกตามซัตามลานในตัวชุมชนหรือห้องออกกำลังกายทั้งของรัฐบาลและเอกชน ซึ่งการเต้นแอโรบิกตามซัก็มีหลายแบบดังที่ สุกัญญาพานิชเจริญงาม และ สืบสาย บุญวีรบุตร (2540: 15) ได้กล่าวไว้

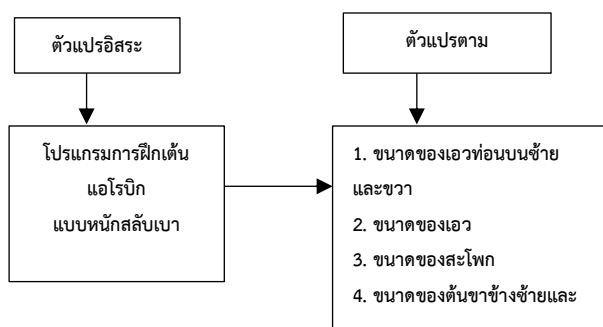
ว่าสามารถแบ่งตามรูปแบบจากการเดินแอโรบิกตามลักษณะการเคลื่อนไหวที่มีแรงกระแทก โดยแบ่งได้ 3 ลักษณะ และมีอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจและสามารถปฏิบัติได้เกือบทุกเพศทุกวัยคือแบบแรงกระแทกผสมหรือหนักสลับเบา (Multi Impact) เป็นการเคลื่อนไหวแบบหมุนเวียนมีการเคลื่อนไหวซ้ำเร็วมีแรงกระแทกต่ำและสูงผสมผสานกัน

กิจกรรมการออกกำลังกายโดยการเดินแอโรบิกตามแบบหนักสลับเบานี้เองที่ทำให้สามารถพุงและรักษาสมารรถภาพทางกายได้อีกทางหนึ่ง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลของการเดินแอโรบิกตามแบบหนักสลับเบาต่อรูปร่างและสัดส่วนของร่างกายในหญิงวัยผู้ใหญ่ซึ่งการเดินแอโรบิกแบบหนักสลับเบาจะช่วยให้อัตราไขมันในร่างกายรวมถึงช่วยเพิ่มมวลกล้ามเนื้อให้เกิดการกระตุ้นการเผาผลาญไขมันได้ผิวหนัง ซึ่งจะช่วยให้มีรูปร่างที่กระชับและดูดีตลอดไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อทราบผลของการเดินแอโรบิกตามแบบหนักสลับเบาต่อรูปร่างและสัดส่วนของร่างกาย ในหญิงวัยผู้ใหญ่
2. เพื่อเปรียบเทียบผลของการเดินแอโรบิกตามแบบหนักสลับเบาต่อรูปร่างและสัดส่วนของร่างกาย ในหญิงวัยผู้ใหญ่

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สร้างโปรแกรมการฝึกเดินแอโรบิกแบบหนักสลับเบา ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ของโปรแกรมการฝึกเดิน เท่ากับ 0.95

2. เสนอโปรแกรมการฝึกเดินแอโรบิกแบบหนักสลับเบา ต่อฝ่ายวิจัยมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี เพื่อพิจารณา ตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุง

3. นำโปรแกรมการฝึกเดินแอโรบิกแบบหนักสลับเบา ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุงให้มีความเหมาะสม จำนวน 3 ท่าน

4. นำโปรแกรมการฝึกเดินแอโรบิกแบบหนักสลับเบา ไปใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปฝึกจริง

5. นำโปรแกรมการฝึกเดินแอโรบิกแบบหนักสลับเบา ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ในขั้นต่อไป

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบและเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 2, 4, 6, และ 8 โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One –way analysis of Variance with Repeated measures)

สรุปผลการวิจัย

หลังการทดลองสัปดาห์ที่ 4 กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงของแขนท่อนบนซ้าย เท่ากับ 30.05 เซนติเมตร มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.87 ค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงของแขนท่อนบนขวา เท่ากับ 30.40 เซนติเมตร มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.37 และกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงของแขนท่อนบนซ้าย เท่ากับ 28.60 เซนติเมตร มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.72 ค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงของแขนท่อนบนขวา เท่ากับ 29.10 เซนติเมตร มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.22 และเมื่อพิจารณาถึงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงของแขนท่อนบนซ้ายและขวาหลังการทดลองสัปดาห์ที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หลังการทดลองสัปดาห์ที่ 8 กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงของสะโพก เท่ากับ 99.75 เซนติเมตร มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.99 และกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงของสะโพกเท่ากับ 95.05 เซนติเมตร มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.45 และเมื่อพิจารณาถึงผลการทดสอบความแตกต่าง

ของค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงของสะโพกหลังการทดลองสัปดาห์ที่ 8 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หลังการทดลองสัปดาห์ที่ 8 กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงของต้นขาขวา เท่ากับ 52.25 เซนติเมตร มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.53 ค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงของต้นขาซ้าย เท่ากับ 49.10 เซนติเมตร มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.22 กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงของต้นขาขวา เท่ากับ 51.10 เซนติเมตร มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.12 ค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงของต้นขาซ้าย เท่ากับ 48.55 เซนติเมตร มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.17 และเมื่อพิจารณาถึงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเส้นรอบวงของต้นขาขวาและซ้าย หลังการทดลองสัปดาห์ที่ 8 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าความแปรปรวน พบค่าเฉลี่ยของแขนท่อนบนซ้าย ในการทดลอง 8 สัปดาห์ของกลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาถึงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของแขนท่อนบนซ้าย ของกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

ค่าเฉลี่ยของแขนท่อนบนขวา ในการทดลอง 8 สัปดาห์ของกลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาถึงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของแขนท่อนบนขวา ของกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

ค่าเฉลี่ยของเอว ในการทดลอง 8 สัปดาห์ของกลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาถึงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเอว ของกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

ค่าเฉลี่ยของสะโพก ในการทดลอง 8 สัปดาห์ของกลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาถึงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสะโพก ของกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

ค่าเฉลี่ยของต้นขาซ้าย ในการทดลอง 8 สัปดาห์ของกลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาถึงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของต้นขาซ้าย ของกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

ค่าเฉลี่ยของต้นขาขวา ในการทดลอง 8 สัปดาห์ของกลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาถึงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของต้นขาขวา ของกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

ค่าเฉลี่ยของน่องขาซ้าย ในการทดลอง 8 สัปดาห์ของกลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาถึงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของน่องขาซ้าย ของกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

ค่าเฉลี่ยของน่องขาขวา ในการทดลอง 8 สัปดาห์ของกลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาถึงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของน่องขาขวา ของกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

ค่าเฉลี่ยของแขนท่อนบนซ้าย ในการทดลอง 8 สัปดาห์ของกลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาถึงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของแขนท่อนบนซ้าย ของกลุ่มทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าเฉลี่ยของต้นขาซ้าย และต้นขาขวาในการทดลอง 8 สัปดาห์ของกลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาถึงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของต้นขาซ้าย ของกลุ่มทดลอง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 1 ตารางสรุปค่าเฉลี่ย

รายการประเมิน	n	ก่อน		หลัง สัปดาห์ที่ 4		หลัง สัปดาห์ที่ 8		F	p-value
		x	sd	x	sd	x	sd		
แขนท่อนบนซ้าย	20	30.15	1.89	30.05	1.87	30.05	1.87	.019	.981
แขนท่อนบนขวา		29.2	6.8	30.4	2.37	30.05	1.87	.501	.609
ขนาดของเอว	20	84.65	10.49	82.6	6.5	81.7	9.02	.000	1.000
ขนาดของสะโพก	20	100.3	11.51	97.35	9.9	65.05	8.45	.003	.997
ต้นขาซ้าย	20	51.6	6.06	49.75	3.35	48.55	5.17	.007	.993
ต้นขาขวา		52.8	5.97	50.7	5.24	49.1	5.22	.014	.986
น่องขาซ้าย	20	37.60	4.26	35.20	3.90	34.00	3.22	.014	.986
น่องขาขวา		37.30	4.25	35.35	3.75	34.10	3.04	.021	.979

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผลของการเดินแอโรบิกตามแบบหนักสลับเบาต่อรูปร่างและสัดส่วนของร่างกายในหญิงวัยผู้ใหญ่ หลังการฝึก 8 สัปดาห์และก่อนการฝึก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาถึงพัฒนาการตามระยะเวลาของการฝึกพบว่ากลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกตามโปรแกรม ค่าเฉลี่ยของรูปร่างและสัดส่วนของร่างกายในแต่ละระยะเวลาของการฝึกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกตามโปรแกรมค่าเฉลี่ยของรูปร่างและสัดส่วนของร่างกายในแต่ละระยะเวลาของการฝึกไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยข้างต้นเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงให้เห็นว่ารูปร่างและสัดส่วนของร่างกายของผู้ฝึกสามารถพัฒนาได้จากการเดินแอโรบิกตามแบบหนักสลับเบาตามระยะเวลาของการฝึกที่เหมาะสมเพียงพอจึงจะสามารถพัฒนารูปร่างและสัดส่วนของร่างกายในหญิงวัยผู้ใหญ่ ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของสปสันต์ มหานิยม (2555) ผลของการฝึกด้วยน้ำหนักที่มีต่อสมรรถภาพทางกายและสัดส่วนร่างกาย

ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการฝึกด้วยน้ำหนักพบว่า การฝึกด้วยน้ำหนักที่กำหนดขึ้นโดยใช้น้ำหนักร้อยละ 80 ของน้ำหนัก จำนวนครั้งที่ยกได้เพียงครั้งเดียวและมีการวางแผนให้ฝึกเป็นท่าชุดในแต่ละท่า 3 วันต่อสัปดาห์นาน 14 วันจึงจะทำให้เกิดความแตกต่างของสัดส่วนของร่างกายและสมรรถภาพด้านความแข็งแรงของร่างกาย และพบว่าสัดส่วนของร่างกายในเรื่องของน้ำหนักส่วนสูง เอวแขนและข้อไม่แตกต่างกันแต่สัดส่วนของร่างกายในเรื่องสรีระและอวัยวะต่างกันอย่างมีระยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งการเดินแอโรบิกหนักสลับเบาเป็นการฝึกความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อ น้ำหนักที่ใช้ในการฝึกควรมีน้ำหนักเบาเพื่อให้ร่างกายทำงานได้ในปริมาณที่ยาวนาน และหนักกว่าปกติและระยะเวลาพักประมาณ 30-60 วินาที เป็นระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้ร่างกายได้ฟื้นฟูจากการเมื่อยล้า ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มมวลกล้ามเนื้อ ดัชนีมวลกาย ความดันเลือดเพิ่มประสิทธิภาพทางสรีรวิทยาของร่างกายเด่นชัดมากขึ้นและยังสามารถควบคุมและป้องกันการมีน้ำหนักเกิน (Wong et al., 2008) นอกจากนี้การเดินแอโรบิกแบบหนักสลับเบา (aerobic interval training หรือ AIT) สามารถลดดัชนีมวลกายของผู้หญิง

และยังมีการศึกษาการผสมผสานการออกกำลังกายแบบวงจรโดยใช้แรงต้านร่วมกับการออกกำลังกายแบบแอโรบิก โดย Tomas et al. (2009) กล่าวว่าช่วยเพิ่มสมรรถภาพทางกายด้านความอดทนของระบบไหลเวียนเลือดและระบบหายใจ ช่วยลดเปอร์เซ็นต์ไขมันในร่างกายส่งผลให้ดัชนีมวลกายลดลงได้ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดที่ดีขึ้น

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การเดินแอโรบิกหนักสลับเบาหนักสลับเบาที่มีผลต่อรูปร่างและสัดส่วนของร่างกาย ในหญิงวัยผู้ใหญ่ได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

ควรมีการควบคุมกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น การรับประทานอาหาร การพักผ่อนและอื่น ๆ เพื่อให้ผลการทดลองมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] ชัยยุทธ สุทธิดี. (2552). ผลของการฝึกด้วยโปรแกรมการเดินแอโรบิกที่มีต่อความสามารถในการใช้ออกซิเจนสูงสุดและค่าดัชนีมวลกาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [2] นิตยา เรืองมาก. (2550). ผลการฝึกเดินแอโรบิกในน้ำที่มีต่อสมรรถภาพการจับออกซิเจนสูงสุด. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาศาสตร์การกีฬา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- [3] ยุพา จิวพัฒนกุล และคณะ. (2555). ผลของโปรแกรมการออกกำลังกายโดยการแกว่งแขนร่วมกับครอบครัวต่อพฤติกรรมการออกกำลังกายของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ. *Journal of Nursing Science*, 2, 46-57.
- [4] ศิริกร นิพธิธา และณภัสกร จิตต์ไพบูลย์. (2550). การศึกษาโปรแกรมการออกกำลังกายโดยใช้ยางยืด 2 ชนิด เพื่อเพิ่มสมรรถภาพทางกายในผู้สูงอายุ. ศูนย์อนามัยที่ 1 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
- [5] สบสันต์ มหานิยม. (2555). ผลของการฝึกด้วยน้ำหนักที่มีต่อสมรรถภาพทางกายและสัดส่วนร่างกายของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการฝึกด้วยน้ำหนัก. สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2564. จาก http://www.edu.kps.ku.ac.th/DBresearch/document/DB_RESEARCH/Research22.pdf
- [6] สุกัญญา พานิชเจริญนาม และสืบสาย บุญวิบุตร. (2540). แอโรบิกทันสมัย. กรุงเทพฯ: คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [7] Tomas et al. (2009). Aerobic interval training reduces cardiovascular risk factors morethan a multi treatment approach in overweight adolescents. *Clinical Science*, 116(4), 317-326

- [8] Wong et al. (2008). Effects of a 12-week exercise training programme on aerobic fitness, body composition, blood lipids and c-reactive protein in adolescents with obesity. *Us National Library of Medicine National Institutes of Health*, 37(4), 286-93.

ผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเต้นแอโรบิกที่มีต่อสุขภาพสมองของนักเรียน ชั้นประถมศึกษา

EFFECTS OF PHYSICAL EDUCATION ACTIVITIES WITH AEROBIC DANCE ON BRAIN HEALTH OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS

สุชาดา อำพันขาว^{1*}, นิรุทธิ์ สุขดี² และ รจนา ป้องนุ³

SUCHADA AMPHUNKAOW^{1*}, NIRUT SUKDEE² and ROTJANA PONGNOO³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเต้นแอโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในด้านความจำ ความสามารถในการควบคุมและยับยั้ง ความยืดหยุ่นทางความคิด และความสามารถด้านมิติสัมพันธ์กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเต้นแอโรบิก และแบบทดสอบความสามารถทางสมองด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (The Computerized test battery CNS Vital Signs) ประกอบด้วย แบบทดสอบ Trail Making Test (TMT) ในการวัดภาพสมองด้านความจำ แบบทดสอบ Flanker Test (FKT) ในการวัดสุขภาพสมองด้านความสามารถในการควบคุมและยับยั้ง แบบทดสอบ Design Fluency Test (DFT) ในการวัดสุขภาพสมองด้านความยืดหยุ่นทางความคิด และแบบทดสอบ Mental Rotation Test (MRT) ในการวัดสุขภาพสมองด้านความสามารถด้านมิติสัมพันธ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One-way ANOVA Repeated Measures) และทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยการทดสอบ Bonferroni Test ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาพบว่า สุขภาพสมองของนักเรียนทุกด้านดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่พบว่า ทุกการทดสอบมีความแตกต่างกันทุกช่วงการทดลองโดยหลังการทดลองสัปดาห์ที่ 8 จะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสัปดาห์ที่ 4 และก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเต้นแอโรบิก ช่วยส่งเสริมสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พลศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว ระบบประสาทสัมผัสและศักยภาพในการเรียนรู้

คำสำคัญ : กิจกรรมพลศึกษา ; การเต้นแอโรบิก ; สุขภาพสมอง ; นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

¹⁻³ อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี Faculty of Education, Department of Physical Education and Sports, Thailand National Sport University Udon Thani Campus

* Corresponding Author, Email: ampun2522@gmail.com

Received: Jul 20, 2023, Revised: Sep 18, 2023, Accepted: Sep 22, 2023

ABSTRACT

This study aimed to investigate and compare the effects of physical education activities with aerobic dance on brain health of grade 4 – 6 students in four aspects: memory, inhibition, conceptual flexibility, and spatial ability. The samples were 40 grade4-5 students. The instruments used to measure brain health were the computerized test battery CNS Vital Signs, consisting of Trail Making Test (TMT) for measuring memory in terms of time response, Flanker's Test (FKT) for measuring inhibition in terms of time response, Design Fluency Test (DFT) for measuring cognitive flexibility in terms of correct response to complete the test, and Mental Rotation Test (MRT) for measuring spatial ability in terms of correct responses. Data were analyzed by One-Way ANOVA repeated measures and Bonferroni Test. The significant level was set at .05.

Results yield brain health improvement of all four aspects ($p<.05$). It was also found that, to Bonferroni Test, DFT and MRT indicated higher correct responses, while TMT and FKT indicated lower time responses in all three experiment periods: after Week 8, after Week 4, and before the experiment, respectively. Based on the results, it can be concluded that physical education activities with aerobic dance can effectively enhance primary students' brain health. It can also be used as the tool to develop movement skills, coordination and learning potentials of those students.

Keywords: Physical Education Activities ; Aerobic Dance ; Brain Health , Primary-School Students 4-6

บทนำ

การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ถูกบรรจุในสาระและมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งจุดประสงค์ของการเรียนวิชาพลศึกษาในหลักสูตร เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมและกีฬา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน โดยรวมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งสมรรถภาพเพื่อสุขภาพและกีฬา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) กระบวนการจัดการเรียนการสอนทางพลศึกษา ต้องจัดเป็นกระบวนการที่หลากหลาย ต่อเนื่อง เหมาะสมกับระดับความสามารถ ฝึกทักษะการคิด ทักษะการจัดการ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการเผชิญสถานการณ์ การเรียนรู้จากปัญหา และประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหในชีวิตจริง (วาสนา คุณาภิสิทธิ์, 2556)

นอกจากนี้กิจกรรมเคลื่อนไหวต่าง ๆ ทางพลศึกษา จะช่วยส่งเสริมการทำงานประสานกันระหว่างประสาท และกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ภายในร่างกาย ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการ

ทำงานของสมอง เนื่องจากสมองเป็นส่วนสำคัญต่อการสั่งการ การเคลื่อนไหวในลักษณะต่างๆ ทำให้ร่างกายทำงานประสานสัมพันธ์กัน จากการศึกษาของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ บอสตัน (Boston University Medicine Center, 2013) ในช่วงประถมศึกษาเป็นช่วงของการพัฒนาทางด้านร่างกาย และสติปัญญา อีกทั้ง ทำให้เกิดการผ่อนคลายความเครียด มีความสนุกสนาน อันเป็นผลจากการเรียนวิชาพลศึกษาอีกด้วย

สมาคมเวชศาสตร์การกีฬาแห่งสหรัฐอเมริกา (American College of Sport Medicine [ACSM], 1990) แนะนำระดับความเข้มข้นในการออกกำลังกายไว้ว่า ควรอยู่ในช่วงร้อยละ 60-90 ของอัตราการเต้นสูงสุดของหัวใจ หรือร้อยละ 50-85 ของความสามารถในการจับออกซิเจนสูงสุด ในระยะเวลา 20-60 นาทีที่ความบ่อย 3-5 วันต่อสัปดาห์ (Shephard & Astrand., 1992) โดยปัจจุบันพบว่า การออกกำลังกายแบบแอโรบิก ที่ได้รับความนิยมมาก คือ การออกกำลังกายประกอบจังหวะดนตรี ซึ่งเป็นกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่มีดนตรีประกอบ ซึ่งจังหวะดนตรี และท่าทางจะเป็นสิ่งกระตุ้นสมองของเด็ก โดยเฉพาะเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่า การออกกำลังกายด้วยการเดินช่วยเพิ่มสารนำประสาทและช่วย

เพิ่มประสิทธิภาพของสมองในเด็กที่เดินแอรโรบิกเป็นประจำ เนื่องจากการเคลื่อนไหวประกอบดนตรีจะเพิ่มประสิทธิภาพของสมอง ด้านการจัดข้อมูล ทำให้การเรียนรู้ดีขึ้น (Simos, P. G., Fletcher, J. M., Sarkari, S., Billingsley, R. L., Francis, D. J., Castillo, E. M., Patariaia, E., Denton, C., & Papanicolaou, A. C., 2005)

การเดินแอรโรบิกเป็นการเดินที่ใช้ท่าทางหลากหลาย ประกอบกับการเคลื่อนไหวที่หลากหลายทิศทางโดยจะจัดการเดินออกมาเป็นชุด ทำให้มีการพัฒนาทางด้านความจำ มีการพัฒนา ความคิดที่ซับซ้อนเพื่อพัฒนาให้เกิดความจำแบบย้อนกลับ และสลับไปมา ซึ่งจะพัฒนาทั้งผู้นำและสมาชิกไปสู่การฝึกความจำและสมาธิอย่างจริงจัง เพิ่มความท้าทายและสนุกสนาน พัฒนาร่างกาย พัฒนาจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อีกทั้งยังเป็นการฝึกสมองเพื่อการจดจำที่เป็นระบบ มีขั้นตอน มีระเบียบแบบแผน และสร้างกระบวนการคิดที่ซับซ้อน เพื่อพัฒนาให้ เกิดความจำแบบย้อนกลับและสลับไปมาซึ่งพัฒนาทั้ง ผู้นำและสมาชิกไปสู่การฝึกความจำและสมาธิอย่างจริงจังเพื่อความท้าทายและสนุกสนานพัฒนาร่างกายพัฒนาจิตใจอารมณ์ สังคมและสติปัญญา (วายุ กาญจนศร, 2556) การออกกำลังกายด้วยการเดินแอรโรบิกเป็นประจำและต่อเนื่องเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมทักษะสมองของวัยรุ่นได้อย่างเหมาะสม Clapp, M., Aurora, N., Herrera, L., Bhatia, M., Wilen, E., & Wakefield, S., 2017) ควรมีการวางแผนการออกกำลังกายเป็นประจำและต่อเนื่อง และการทำกิจกรรมทางกายที่ส่งเสริมสมรรถภาพทางกายไปพร้อมกันด้วย (Caspersen et al., 1985)

จากการสำรวจขององค์การอนามัยโลกพบว่า ปัจจุบันวัยรุ่นออกกำลังกายไม่เพียงพอ วัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 11 ถึง 17 ปี ขาดการออกกำลังกาย ร้อยละ 81.00 (World Health Organization, 2015) ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย น้อยกว่า 3 ใน 10 คน ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางกายเป็นประจำ นอกจากนั้นยังพบว่า สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือระดับการออกกำลังกายที่ลดลงเรื่อย ๆ ซึ่งมักจะปรากฏตามอายุตั้งแต่วัยเด็กและเข้าสู่วัยรุ่น โดยมักจะลดลงอย่างมากระหว่างอายุ 9 ถึง 15 ปี (Cairney et al., 2014, p. 251; Dumith et al., 2011; Nader et al., 2008; Troiano et al., 2008) ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาการรู้คิด ความจำ และการใช้ชีวิตในสังคมซึ่งการเดินสามารถช่วยพัฒนาทักษะด้านการเรียนรู้ ความจำ และสมาธิ เพราะฉะนั้น หากนำกิจกรรมพลศึกษาด้วย

การเดินแอรโรบิก มาใช้กับเด็กนอกจากจะพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว การใช้กล้ามเนื้อแล้ว ยังจะช่วยส่งเสริมสุขภาพสมอง เพื่อพัฒนาเรื่องสมาธิ ความจำ และทักษะต่างๆ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ของเด็กชั้นประถมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอรโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6
2. เพื่อเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอรโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ในช่วงก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังสัปดาห์ที่ 8

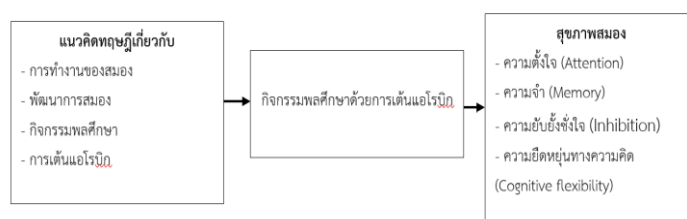
สมมติฐานงานวิจัย

ผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอรโรบิกที่มีต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษามูลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอรโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาใช้รูปแบบการ วิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research Design) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเทศบาล 5 สีหรัักษ์วิทยา เทศบาลนครอุดรธานี ในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 40 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้

โปรแกรม G*Power 3.1 โดยกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างด้วยการวิเคราะห์อำนาจการทดสอบ (Power analysis) กำหนดการทดสอบสมมติฐานเป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One-way repeated-measure ANOVA) กำหนดขนาดอิทธิพล 0.25 ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 (วิธีของ ทอโบ, 2563) และอำนาจการทดสอบ 0.95 (Cohen, 1998)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ กิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิก ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ของแผนกิจกรรมพลศึกษา เท่ากับ 0.85 และแบบทดสอบสุขภาพสมอง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ของแผนกิจกรรมพลศึกษา เท่ากับ 1.00

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบความสามารถทางสมองด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (The Computerized test battery CNS Vital Signs) (อิสรรัฐ ยงทวี และคณะ, 2563) ประกอบด้วย

2.1 แบบทดสอบเทรลเมคคิง หรือ Trail making test (TMT)

2.2 แบบทดสอบแฟลนเคอร์ หรือ Flanker test (FKT)

2.3 แบบทดสอบความสามารถในการออกแบบรูปภาพที่ไม่ซ้ำกัน หรือ Design fluency test (DFT)

2.4 แบบทดสอบการหมุนภาพในใจ หรือ Mental rotation test (MRT)

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำการฝึกเป็นระยะเวลารวมทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ๆ ละ 3 ครั้งๆ ละ 45 นาที จากนั้นประเมินผลด้วยแบบทดสอบ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของสุขภาพสมองที่ได้จากการทดสอบก่อนการทดลอง หลังการทดลองสัปดาห์ที่ 4 และหลังการทดลองสัปดาห์ที่ 8 โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (Oneway ANOVA Repeated Measures) และทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Bonferroni ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 40 คน แบ่งเป็น ชาย จำนวน 21 คน (ร้อยละ 52.5) และหญิง จำนวน 19 คน (ร้อยละ 47.5) อายุเฉลี่ย 11.95 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.893 อายุสูงสุด 13 ปี อายุต่ำสุด 11 ปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อายุ 11 ปี จำนวน 16 คน (ร้อยละ 40.0) รองลงมาอายุ 13 ปี จำนวน 15 คน (ร้อยละ 37.5) และอายุ 12 ปี จำนวน 9 คน (ร้อยละ 22.5) ตามลำดับ

2. การทดสอบด้านความจำโดยใช้การทดสอบเทรลเมคคิง A (Trail making test)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่มทดลองของผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้านความจำ โดยใช้แบบทดสอบเทรลเมคคิง A (Trail making test)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ครั้งที่สอบ	1.308	585.921	447.815	32.041	.000 *
ความคลาดเคลื่อน	51.028	713.183	13.976		
Mauchly's W = .471 Chi-square (2,40) = 28.576, p = .000					
ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Bonferroni					
ก่อนการทดลอง > หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ (p = .000, d = 3.965)					
ก่อนการทดลอง > หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ (p = .000, d = 5.173)					
หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ > หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ (p = .000, d = 1.208)					

จากตารางที่ 1 ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ และหลังการทดลอง 8 สัปดาห์ พบว่า จากการทดสอบเทรลเมคคิง A (Trail making test) ก่อนการทดลอง มีค่าเวลาเฉลี่ย เท่ากับ 40.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 1.09 เทรลเมคคิง A (Trail making test) หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ มีค่าเวลาเฉลี่ย เท่ากับ 36.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 0.75 และ เทรลเมคคิง A (Trail making test) หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ มีค่าเวลาเฉลี่ย เท่ากับ 35.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 0.77

การวิเคราะห์ค่าความแตกต่างผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้านความจำ โดยใช้แบบทดสอบเทรลเมคคิง A (Trail making test) ของกลุ่มตัวอย่าง (n = 40) ก่อนการ

ทดลอง หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ และ หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ โดยการทดสอบสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวชนิดวัดซ้ำ Repeated One-way ANOVA Measurement พบว่า ผลการทดสอบ Sphericity จากการทดสอบทั้ง 3 ครั้ง ค่าเวลาเฉลี่ยไม่เป็น compound Symmetry, Chi-square (2,40) = 28.576, $p = .000$ ดังนั้น เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเวลาเฉลี่ยที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจึงใช้การทดสอบประมาณค่าแบบ Greenhouse-Geisser ผลการวิเคราะห์ พบว่า จากการทดสอบ 3 ครั้ง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, $F = 32.041$, $p = .000$ เมื่อเปรียบเทียบค่าเวลาเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Bonferroni พบว่า ก่อนการทดลอง มากกว่าหลังการทดลอง 4 สัปดาห์และหลังการทดลอง 8 สัปดาห์ และหลังการทดลอง 4 สัปดาห์มากกว่าหลังการทดลอง 8 สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การทดสอบด้านความจำโดยใช้การทดสอบเทรลเมคคิง B (Trail making test)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่มทดลองของผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้านความจำ โดยใช้แบบทดสอบเทรลเมคคิง B (Trail making test)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ครั้งที่สอบ	1.387	202.006	145.663	475.907	.000 *
ความคลาดเคลื่อน	54.065	16.554	.306		
Mauchly's W = .558 Chi-square (2,40) = 22.180, $p = .000$					
ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Bonferroni					
ก่อนการทดลอง > หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ ($p = .000$, $d = 0.864$)					
ก่อนการทดลอง > หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ ($p = .000$, $d = 3.081$)					
หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ > หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ ($p = .000$, $d = 2.216$)					

จากตารางที่ 2 ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง 4 สัปดาห์และหลังการทดลอง 8 สัปดาห์ พบว่าก่อนการทดลอง มีค่าเวลาเฉลี่ย เท่ากับ 66.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 1.12 เทรลเมคคิง B (Trail making test) หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 65.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 1.12 และเทรลเมคคิง B (Trail making test) หลังการทดลอง

8 สัปดาห์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 63.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 1.09

ความแตกต่างผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้านความจำ โดยใช้แบบทดสอบเทรลเมคคิง B (Trail making test) ของกลุ่มตัวอย่าง ($n = 40$) ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ และ หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ โดยการทดสอบสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวชนิดวัดซ้ำ Repeated One-way ANOVA Measurement พบว่า ผลการทดสอบ Sphericity จากการทดสอบทั้ง 3 ครั้ง ค่าเวลาเฉลี่ย โดยใช้แบบทดสอบเทรลเมคคิง B (Trail making test) ไม่เป็น compound Symmetry, Chi-square (2,40) = 22.180, $p = .000$ ดังนั้น เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเวลาเฉลี่ย ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง จึงใช้การทดสอบประมาณค่าแบบ Greenhouse-Geisser จากการทดสอบ 3 ครั้ง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, $F = 475.907$, $p = .000$ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Bonferroni พบว่าก่อนการทดลอง มากกว่าหลังการทดลอง 4 สัปดาห์และหลังการทดลอง 8 สัปดาห์ และหลังการทดลอง 4 สัปดาห์มากกว่าหลังการทดลอง 8 สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการทดสอบสุขภาพสมองด้านความจำโดยใช้แบบทดสอบเทรลเมคคิง A และ B

4. การทดสอบด้านความสามารถในการควบคุมและยับยั้งโดยใช้การทดสอบแฟลนเคอร์ (Flanker test) ความสอดคล้อง

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่มทดลองของผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้านความสามารถในการควบคุมและยับยั้ง โดยแบบทดสอบแฟลนเคอร์ (Flanker test) (ความสอดคล้อง)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ครั้งที่สอบ	1.566	90657.350	57879.956	55.144	.000 *
ความคลาดเคลื่อน	61.086	64116.650	1049.618		
Mauchly's W = .723 Chi-square (2,40) = 12.320, $p = .002$					
ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Bonferroni					
ก่อนการทดลอง > หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ ($p = 1.000$, $d = 3.275$)					
ก่อนการทดลอง > หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ ($p = .000$, $d = 59.875$)					
หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ > หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ ($p = .000$, $d = 56.600$)					

จากตารางที่ 3 ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง 4 สัปดาห์และหลังการทดลอง 8 สัปดาห์ ค่าเวลาเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจาก การทดสอบด้วยแบบทดสอบแฟลนเจอร์ (Flanker test) (ความสอดคล้อง) ของกลุ่มตัวอย่าง ($n = 40$)

พบว่า ก่อนการทดลองมีค่าเวลาเฉลี่ย เท่ากับ 531.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 4.24 หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 528.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 5.86 และ หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 471.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 3.27

ค่าความแตกต่างผลของการจัดกิจกรรม พลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้านความสามารถในการควบคุมและยับยั้งโดยใช้ แบบทดสอบแฟลนเจอร์ (Flanker test) (ความสอดคล้อง) ของกลุ่มตัวอย่าง ($n = 40$) ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ และ หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ โดยการทดสอบสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวชนิดวัดซ้ำ Repeated One-way ANOVA Measurement พบว่า ผลการทดสอบ Sphericity จากการทดสอบทั้ง 3 ครั้ง ค่าเวลาเฉลี่ยไม่เป็น compound Symmetry, Chi-square(2,40) = 12.320, $p = .002$ ดังนั้น เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเวลาเฉลี่ย ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจึงใช้ การทดสอบประมาณค่าแบบ Greenhouse-Geisser จากการทดสอบ 3 ครั้ง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, $F = 55.144$, $p = .000$ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Bonferroni พบว่า หลังการทดลองสัปดาห์ที่ 4 และหลังการทดลอง 8 สัปดาห์ มากกว่า ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง 8 สัปดาห์ มากกว่า หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การทดสอบด้านความสามารถในการควบคุมและยับยั้งโดยใช้การทดสอบแฟลนเจอร์ (Flanker test) (ความไม่สอดคล้อง)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่มทดลองของผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้านความสามารถในการควบคุมและยับยั้งโดยแบบทดสอบแฟลนเจอร์ (Flanker test) (ความไม่สอดคล้อง)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ครั้งที่สอบ	2.033	105169.017	52593.600	95.046	.000 *
ความคลาดเคลื่อน	77.987	43153.650	553.348		
Mauchly's W = Chi-square (2,40) = .007, $p = .997$					
ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Bonferroni					
ก่อนการทดลอง > หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ ($p = .000$, $d = 41.725$)					
ก่อนการทดลอง > หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ ($p = .000$, $d = 72.225$)					
หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ > หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ ($p = .000$, $d = 30.500$)					

จากตารางที่ 4 ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง 4 สัปดาห์และหลังการทดลอง 8 สัปดาห์ ค่าเวลาเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้านความสามารถในการควบคุมและยับยั้งโดยแบบทดสอบแฟลนเจอร์ (Flanker test) (ความไม่สอดคล้อง) ของกลุ่มตัวอย่าง ($n = 40$) พบว่า ก่อนการทดลอง มีค่าเวลาเฉลี่ย เท่ากับ 535.800 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 3.00 แฟลนเจอร์ (Flanker test) (ความไม่สอดคล้อง) หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ มีค่าเวลาเฉลี่ย เท่ากับ 494.075 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 4.31 และแฟลนเจอร์ (Flanker test) (ความไม่สอดคล้อง) หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ มีค่าเวลาเฉลี่ย เท่ากับ 463.575 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 4.04

ค่าความแตกต่างผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้านความสามารถในการควบคุมและยับยั้ง โดยใช้แบบทดสอบแฟลนเจอร์ (Flanker test) (ความไม่สอดคล้อง) ของกลุ่มตัวอย่าง ($n = 40$) ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ และ หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ โดยการทดสอบสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวชนิดวัดซ้ำ Repeated One-way ANOVA Measurement พบว่า ผลการทดสอบ Sphericity จากการทดสอบทั้ง 3 ครั้ง ค่าเวลาเฉลี่ย ไม่เป็น compound Symmetry, Chi-square(2,40) = .007, $p = .997$ ดังนั้น เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเวลาเฉลี่ย ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง จึงใช้การทดสอบประมาณค่าแบบ Greenhouse-

Geisser จากการทดสอบ 3 ครั้ง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, $F = 95.046$, $p = .000$ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Bonferroni พบว่า หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ และหลังการทดลอง 8 สัปดาห์ มากกว่าก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง 8 สัปดาห์ มากกว่าหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. การทดสอบด้านความยืดหยุ่นทางความคิดโดยใช้การทดสอบการออกแบบรูปภาพที่ไม่ซ้ำกัน (Design fluency test) ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง 4 สัปดาห์และหลังการทดลอง 8 สัปดาห์

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่มทดลองของผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้านความยืดหยุ่นทางความคิด โดยแบบทดสอบการออกแบบรูปภาพที่ไม่ซ้ำกัน (Design fluency test)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ครั้งที่สอบ	55427.008	1	55427.008	73713.668	.000 *
ความคลาดเคลื่อน	29.325	39	.752		

Mauchly's W = .414 Chi-square (2,40) = 33.505, $p = .000$
 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Bonferroni
 หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ > ก่อนการทดลอง ($p = .000$, $d = 2.200$)
 หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ > ก่อนการทดลอง ($p = .000$, $d = 4.375$)
 หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ > หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ ($p = .000$, $d = 2.175$)

จากตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้านความยืดหยุ่นทางความคิดโดยแบบทดสอบการออกแบบรูปภาพที่ไม่ซ้ำกัน (Design fluency test) ของกลุ่มตัวอย่าง ($n = 40$) พบว่า ก่อนการทดลอง มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 19.300 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 0.19 หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 21.500 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 0.08 และ หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 23.675 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 0.08

ค่าความแตกต่างผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้านความยืดหยุ่นทางความคิด โดยใช้แบบทดสอบการออกแบบรูปภาพที่ไม่ซ้ำกัน (Design fluency test) ของกลุ่ม

ตัวอย่าง ($n = 40$) ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ และ หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ โดยการทดสอบสถิติการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียวชนิดวัดซ้ำ Repeated One-way ANOVA Measurement พบว่า ผลการทดสอบ Sphericity จากการทดสอบทั้ง 3 ครั้ง ค่าคะแนนเฉลี่ย ไม่เป็น compound Symmetry, Chi-square(2,40) = 33.505, $p = .000$ ดังนั้น เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง จึงใช้การทดสอบประมาณค่าแบบ Greenhouse-Geisser จากการทดสอบ 3 ครั้ง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, $F = 312.014$, $p = .000$ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Bonferroni พบว่า หลังการทดลอง 8 สัปดาห์มากกว่าก่อนการทดลองและหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ และหลังการทดลอง 4 สัปดาห์มากกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. การทดสอบด้านความสามารถด้านมิติสัมพันธ์โดยใช้การแบบทดสอบการหมุนภาพในใจ (Mental rotation test) ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง 4 สัปดาห์และหลังการทดลอง 8 สัปดาห์

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่มทดลองของผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้านความสามารถด้านมิติสัมพันธ์โดยแบบทดสอบการหมุนภาพในใจ (Mental rotation test)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ครั้งที่สอบ	1.365	267.267	195.805	102.123	.000 *
ความคลาดเคลื่อน	53.234	102.067	1.917		

Mauchly's W = .535 Chi-square (2,40) = 23.786, $p = .000$
 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Bonferroni
 หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ > ก่อนการทดลอง ($p = .000$, $d = 1.250$)
 หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ > ก่อนการทดลอง ($p = .000$, $d = 3.600$)
 หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ > หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ ($p = .000$, $d = 2.350$)

จากตารางที่ 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้านความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ โดยใช้แบบทดสอบการหมุนภาพในใจ (Mental rotation test) ของกลุ่มตัวอย่าง ($n = 40$) พบว่า ก่อนการทดลอง มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.225

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 0.24 หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.475 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 0.14 และ หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 6.825 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ± 0.16

ค่าความแตกต่างผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้านความสามารถด้านมิติสัมพันธ์โดยแบบทดสอบการหมุนภาพในใจ (Mental rotation test) ของกลุ่มตัวอย่าง ($n = 40$) ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ และ หลังการทดลอง 8 สัปดาห์ โดยการทดสอบสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวชนิดวัดซ้ำ Repeated One-way ANOVA Measurement พบว่า ผลการทดสอบ Sphericity จากการทดสอบทั้ง 3 ครั้ง ค่าคะแนนเฉลี่ย ไม่เป็น compound Symmetry, Chi-square (2,40) = 23.786, $p = .000$ ดังนั้น เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง จึงใช้การทดสอบประมาณค่าแบบ Greenhouse-Geisser จากการทดสอบ 3 ครั้ง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, $F = 102.123$, $p = .000$ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Bonferroni พบว่า หลังการทดลอง 8 สัปดาห์มากกว่าก่อนการทดลอง และ หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ และ หลังการทดลอง 4 สัปดาห์มากกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

กิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกที่มีผลต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ให้มีการทำงานที่ดีขึ้น ทั้งนี้กิจกรรมการเดินแอโรบิกเป็นกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวร่างกายประกอบจังหวะ และมีการผสมผสานการเคลื่อนไหวร่างกายและระบบประสาทช่วยเพิ่มสารนำประสาทและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของสมอง เด็กที่เดินแอโรบิกเป็นประจำ สารสื่อประสาทที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้และความจำจะถูกสร้างเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการทำงานของสมาธิซึ่งประกอบไปด้วย การรับข้อมูล การประมวลผล และการจัดระเบียบข้อมูล เพราะการเดินแอโรบิกเป็นกิจกรรมที่ใช้ทักษะการมองเห็น การฟังเพลง และการเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นการกระตุ้นการทำงานของสมองส่วนของการเรียนรู้ การรับออกซิเจนมากกว่าปกติและการที่เลือดสูบฉีดอย่างต่อเนื่องส่งผล

ต่อการประมวลผลของข้อมูลที่ตีรวมถึงการเรียนรู้ผ่านการเคลื่อนไหว เป็นการเรียนรู้ที่ช่วยให้กระบวนการจดจำดีขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพของการจัดระเบียบข้อมูล สอดคล้องกับการศึกษาของ (Lambrock, 2016) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการออกกำลังกายอย่างต่อเนื่องและไม่ต่อเนื่องต่อการทำงานของสมองด้านบริหารจัดการของเด็กอายุ 8-10 ปี ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถด้านสติปัญญาเพิ่มขึ้น 1 นาที เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ และยังคงต่อเนื่องจนกระทั่ง 30 นาที อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สุขภาพสมองด้านความยับยั้งชั่งใจ ในส่วนของแฟลนเคอร์ (Flanker test) (ความสอดคล้อง) ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.012$) สุขภาพสมองด้านความยืดหยุ่นทางความคิดการออกแบบรูปภาพที่ไม่ซ้ำกัน (Design fluency test) ด้าน Empty dots หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.033$) และจำนวนภาพที่ถูกต้องทั้งหมดเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.001$) รวมทั้งสุขภาพสมองด้านความตั้งใจมีคะแนนของแบบทดสอบการหมุนภาพในใจเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.001$) ซึ่งสอดคล้องกับ (de Greeff et al., 2017) ได้รวบรวมการศึกษาที่ศึกษาผลของการออกกำลังกายต่อความสามารถทางสมอง สมาธิ และผลการเรียน ในวัยรุ่นตอนต้นที่เผยแพร่ในปี 2000 -20017 จำนวน 31 เรื่อง ที่มีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อต่อไปนี้ คือ ความสามารถทางสมอง (กลไกการยับยั้ง ความจำในการทำงาน ความยืดหยุ่นของการทำงานของสมอง และการวางแผน) สมาธิ และประสิทธิภาพของการเรียน (คณิตศาสตร์ การสะกดคำ และการอ่าน) ซึ่งการออกกำลังกายสามารถแบ่งออกเป็นการออกกำลังกายระยะสั้นและระยะยาว การออกกำลังกายแบบใช้ออกซิเจนและออกกำลังกายเพื่อเพิ่มความสามารถทางสมอง และระยะเวลาของการออกกำลังกาย ผลการศึกษาพบว่า การออกกำลังกายระยะสั้นส่งผลบวกต่อการมีสมาธิ ในขณะที่การออกกำลังกายระยะยาวส่งผลบวกต่อการเพิ่มความสามารถทางสมอง และประสิทธิภาพของการเรียน

การเปรียบเทียบความแตกต่างของสุขภาพสมองก่อนการทดลอง หลังการทดลองสัปดาห์ที่ 4 และหลังการทดลองสัปดาห์ที่ 8 รายคู่ พบว่า เทลเมคคิง A ก่อนฝึก และหลังฝึกสัปดาห์ที่ 4 มีค่าเฉลี่ย 3.96 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$) และเทลเมคคิง A ก่อนฝึก และหลังฝึกสัปดาห์ที่ 8 มีค่าเฉลี่ย 5.17 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$) ซึ่งมีความแตกต่างกันรายคู่ ซึ่งสอดคล้องกับผลของโปรแกรมการเดินแอโรบิกก็โดยเฉพาะ

เรื่องความจำในการทำงาน การยับยั้งชั่งใจ และความยืดหยุ่นทางปัญญาในเด็ก ผู้เข้าร่วมคือเด็ก 41 คน (เด็กชาย 21 คนและเด็กหญิง 20 คน อายุ $M = 10.30$ ปี $SD = 0.50$ ปี ส่วนสูง $M = 134.09$ $SD = 3.9$ ซม. น้ำหนัก $M = 35.61$ $SD = 7.85$ กก.) โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง (EG) และกลุ่มควบคุมที่ไม่มี PE (CG) EG ติดตามการแทรกแซงการเดินแอโรบิกซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรม PE ของพวกเขา (เซสชัน 45 นาทีสองวันต่อสัปดาห์ตลอด 8 สัปดาห์) ผู้เข้าร่วมในทั้งสองกลุ่มทำการทดสอบ EF ก่อนและหลังช่วงการแทรกแซงเพื่อประเมินความยืดหยุ่นทางจิต การยับยั้งชั่งใจ และความจำในการทำงาน แบบจำลองแบบผสมสองทางทำซ้ำการวัด ANOVA เผยให้เห็นถึงผลกระทบที่มีนัยสำคัญของโปรแกรมการเดินแอโรบิกต่อความยืดหยุ่นทางปัญญาของผู้เข้าร่วม (เช่น ต่อการทดสอบ Trails Making Tests B/A และข้อผิดพลาดที่กระทำ) ($p < 0.001$) และมาตรการการยับยั้ง Stroop (แก้ไขแล้ว) จำนวนคำและข้อผิดพลาดที่แก้ไขแล้ว) ($p < 0.001$ และ $p < 0.01$ ตามลำดับ) โดยการวิเคราะห์แบบ post-hoc แสดงประสิทธิภาพที่ดีขึ้นโดย EG ในหน่วยความจำในการทำงาน (คะแนนการเรียกคืนตัวเลข) ตั้งแต่ก่อนการทดสอบจนถึงหลังการทดสอบและในการเปรียบเทียบไปที่ CG ($p < 0.001$) ดังนั้นโปรแกรมการเดินแอโรบิกระยะเวลา 8 สัปดาห์นี้ จึงส่งเสริมการพัฒนา EF ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการเดินแอโรบิก เป็นกิจกรรมที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของสมอง ช่วยพัฒนาความยืดหยุ่นในการทำงานและความคิดสร้างสรรค์ของสมองในเด็ก ซึ่งมีการพัฒนามากกว่าการออกกำลังกายแบบพลศึกษาทั่วไปอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากเป็นการออกกำลังกายที่ใช้ร่างกายมากกว่า 1 ส่วน โดยสิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นการช่วยพัฒนา การคิดเชิงบริหารของเด็กอีกด้วย โดยประสิทธิภาพทางด้านสมองจะมีผลมากถ้าได้รับการเดินแบบที่มีการใช้ระบบประสาทสัมผัสหลายๆ ส่วนหรือใช้กล้ามเนื้อหลายๆ ส่วนที่มีความซับซ้อนพร้อมกันการเดินสามารถช่วยพัฒนาทักษะด้านการเรียนรู้ ความจำ และสมาธิ เพราะฉะนั้นการนำกิจกรรมเกี่ยวกับการเดินแอโรบิกให้กับเด็กได้เรียนรู้ นอกจากจะเกิดการพัฒนาด้านทักษะการเคลื่อนไหว การใช้กล้ามเนื้อ เสริมสร้างให้มีรูปร่างสมส่วนและสุขภาพแข็งแรงแล้ว ยังสามารถช่วยพัฒนาเรื่องสมาธิ อันจะเป็นส่วนสำคัญในการเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

นอกจากนี้การศึกษาของ (Shen et al., 2020) การให้การสนับสนุนในการฝึกเดินควบคู่ไปกับความท้าทายด้านความรู้ความเข้าใจสูงช่วยปรับปรุงความจำในการทำงานของเด็ก ผลการศึกษาล่าสุดยังได้รายงานว่าการฝึกเดินเป็นเวลา 8 สัปดาห์ช่วยปรับปรุงการควบคุมการยับยั้งและความจำในการทำงานของเด็ก รวมทั้งการศึกษาของ (Yetti, E., Syarah, E. S., Pramitasari, M., Syarfina, S., & Susanti, D., 2019) ค้นพบว่าโปรแกรมสตรีทแดนซ์ช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นในการคิด การยับยั้ง และความจำในการทำงานในเด็กวัยเรียนอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ระหว่างก่อนและหลังกิจกรรมสร้างสรรค์การเดินพัฒนาการสมองของเด็กแตกต่างกับก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญ จากผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าความคิดสร้างสรรค์ในการเดินสามารถมีอิทธิพลอย่างมากต่อความยืดหยุ่นในการคิด การยับยั้ง และความจำในการทำงานของเด็กประถมศึกษา และ (Zinelabidine, K., Elghoul, Y., Jouira, G., & Sahli, S., 2022) พบว่า เมื่อผ่านไป 8 สัปดาห์ พัฒนาการทางสมองความยืดหยุ่นทางความคิด (Cognitive flexibility) ความสามารถในการประมวลผล (Information processing) ดีขึ้น สรุปได้ว่าโปรแกรมการเดินแอโรบิกระยะเวลา 8 สัปดาห์นี้จึงส่งเสริมการพัฒนา EF ของเด็กนักเรียน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

กิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกสามารถช่วยส่งเสริมสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการดำเนินการวิจัยในข้างต้น พบว่า กิจกรรมพลศึกษาด้วยการเดินแอโรบิกสามารถช่วยส่งเสริมสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ได้ โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากการจัดกิจกรรมพลศึกษาในครั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 11-13 ปี การเดินแอโรบิกมีความล้าช้ำซับซ้อน มีการออกแบบท่าเดินที่หลากหลาย ดังนั้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิบัติ ควรมีการฝึกซ้อมผู้ช่วยในการวิจัยให้ความชำนาญ หรือใช้ผู้นำเดินที่มีความเชี่ยวชาญก่อนการเก็บข้อมูล

2. ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเต้นแอโรบิกที่มีต่อสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีผลต่อการพัฒนาการด้านอื่นๆ

3. ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเต้นแอโรบิกที่มีต่อสุขภาพสมองของนักเรียนระดับอื่นๆ เพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาโปรแกรมนำไปใช้

โปรแกรมกิจกรรมพลศึกษาด้วยการเต้นแอโรบิกเพื่อส่งเสริมสุขภาพสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ได้พัฒนาขึ้นนี้สามารถนำไปใช้ในการมีส่วนร่วมระหว่างเด็กนักเรียน ครู

ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์อันดีและความสามัคคีระหว่างหมู่คณะ

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน ควรมีนโยบายและการวางแผนเพื่อส่งเสริมความสามารถของสมองด้านการบริหารจัดการของเด็กนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนที่ทักษะด้านการคิด การวางแผน การตัดสินใจ การยืดหยุ่นทางความคิดและการจัดการอารมณ์ที่ดีขึ้น อันเป็นพื้นฐานในการทำงานที่สำคัญในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- [2] วรัญญา ทองใบ. (2563). *ผลของโปรแกรมการออกกำลังกายแบบหนักสลับเบาที่มีต่อสุขภาพสมองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีภาวะน้ำหนักเกิน*. (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [3] วายุ กาญจนศร. (2556). การเต้นแอโรบิก (Aerobic Dance): การเต้นเพื่อพัฒนาระบบหัวใจไหลเวียนโลหิต สมาธิ และความจำ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 36(1), 3-4.
- [4] วาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2556). เป้าหมายของการจัดกิจกรรมทางกายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสุขภาพ พลศึกษา และนันทนาการ*, 39(1), 16-39.
- [5] อัครรัฐ ยงทวี. (2563). *ความฉลาดทางการกีฬา: บทบาทของความสามารถทางสมองที่มีต่อความสำเร็จทางการกีฬาในนักกีฬาเยาวชนไทย*. กรุงเทพฯ: กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- [6] American College of Sport Medicine. (1990). Trending Topic | Physical Activity Guidelines. Boston University Medicine Center. (2013). Chobanian & Avedisian School of Medicine, 1225. Cairney, J., Veldhuizen, S., Kwan, M., Hay, J., & Faught, B. E. (2014). Biological age and sex-related declines in physical activity during adolescence. *Med Sci Sports Exerc*, 46(4), 730–735.
- [7] Caspersen, C. J., Powell, K. E., & Christenson, G. M. (1985). Physical activity, exercise, and physical fitness: definitions and distinctions for health-related research. *Public Health Rep*, 100(2), 126–131.
- [8] Clapp, M., Aurora, N., Herrera, L., Bhatia, M., Wilen, E., & Wakefield, S. (2017). Gut microbiota's effect on mental health: The gut-brain axis. *Clinics and practice*, 7(4), 987. <https://doi.org/10.4081/cp.2017.987>
- [9] Cohen, J. (1998). *Statistical Power Analysis for the Behavioural Sciences*. Lawrence Erlbaum Associates, Hillsdale.
- [10] De Greeff, Johannes W. et al. 2017. Effects of physical activity on executive functions, attention and academic performance in preadolescent children: a meta-analysis. *J of Science and Medicine in Sport*, 21(5), 501 – 507. <https://doi.org/10.1016/j.jsams.2017.09.595>
- [11] Dumith, S. C., Gigante, D. P., Domingues, M. R., & Kohl H. W. 3rd. (2011). Physical activity change during adolescence: a systematic review and a pooled analysis. *Int J Epidemiol*, 40(3), 685–698.

- [12] Lambrick, D., Stoner, L., Grigg, R., & Faulkner, J. (2016). Effects of continuous and intermittent exercise on executive function in children aged 8-10 years. *Psychophysiology*, 53(9), 1335–1342. <https://doi.org/10.1111/psyp.12688>
- [13] Nader, P. R., Bradley, R. H., Houts, R. M., McRitchie, S. L., & O'Brien, M. (2008). Moderate-to-vigorous physical activity from ages 9 to 15 years. *JAMA*, 300(3), 295–305.
- [14] Shen, Y., Zhao, Q., Huang, Y., Liu, G., & Fang, L. (2020). Promotion of street-dance training on the executive function in preschool children. *Frontiers in Psychology*, 11(2817). 205–210.
- [15] Shephard & Astrand. (1992). *Endurance in sport*, 121-125.
- [16] Simos, P. G., Fletcher, J. M., Sarkari, S., Billingsley, R. L., Francis, D. J., Castillo, E. M., Patariaia, E., Denton, C., & Papanicolaou, A. C. (2005). Early development of neurophysiological processes involved in normal reading and reading disability: a magnetic source imaging study. *Neuropsychology*, 19(6), 787–798. <https://doi.org/10.1037/0894-4105.19.6.787>
- [17] Troiano, R. P., Berrigan, D., Dodd, K. W., Masse, L.C., Tilert, T., & McDowell. M. (2008). Physical activity in the United States measured by accelerometer. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 40(1), 181–188.
- [18] Yetti, E., Syarah, E. S., Pramitasari, M., Syarfina, S., & Susanti, D. (2019). The influence of the dance creativity on executive functions of early childhood. *Education and Humanities Researc*, 225, 258-261.
- [19] Zinelabidine, K., Elghoul, Y., Jouira, G., & Sahli, S. (2022). The Effect of an 8-Week Aerobic Dance Program on Executive Function in Children. *Perceptual and Motor Skills*, 129(1), 153–175.

การพัฒนาแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

THE DEVELOPMENT MODEL OF SCHOOL SAFETY MANAGEMENT: BANGKOK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

ธนัทวัฒน์ วรวัชรบวรชัย^{1*}, สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์², ปาจริย์ นาคะประทีป³ และ จักษ์ จิตตธรรม⁴

THANUTTAWAT VORAWATBAVORNCHAI^{1*}, SUPAPORN TUNGDMARNERSAWAD²,

PARJAREE NAKAPRATIP³ and JAK JITTATHUM⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นต่อการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน และ 2) การพัฒนาแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Method Research) สุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรได้กลุ่มตัวอย่าง 295 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9839 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นต่อการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ 1.1) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.2) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.3) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.4) ความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของการปฏิบัติเกี่ยวกับการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.5) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับขอบข่ายความปลอดภัยในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.6) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.7) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุโดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.8) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากการละเมิดสิทธิ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.9) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ประกอบด้วย การป้องกัน การปลูกฝัง และการปราบปราม ได้รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ นักวิชาการ พบว่ารูปแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และ ความสามารถนำไปปฏิบัติได้

คำสำคัญ : การบริหารความปลอดภัย ; รูปแบบการบริหารความปลอดภัย ; การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการภาวะผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, Doctoral Student, Doctor of Education Program in Educational Leadership, Graduate School, Suan Dusit University.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะกรรมการควบคุมหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการภาวะผู้นำทางการศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต, Assistant Professor, Dr., Advisor Committee, Doctor of Education Program in Educational Leadership, Graduate School, Suan Dusit University.

³ ครูผู้ช่วย โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ, Assistant Teacher, La-Orutis Demonstration School, Bangkok.

⁴ พลตำรวจตรี ดร. ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, Police Major General Dr., Expert, Royal Thai Police.

* Corresponding Author. Email: parjareenakapratip@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study opinions towards school safety management and 2) to develop a model of school safety management. Mix method Research was used. The population was administrators and teachers involved in school safety management under the Office of Primary Educational Service Area, Bangkok, in the amount of 1,114 people randomly selected according to the proportion of the population. The sample group was 295 people. The research tool was the use of questionnaires. The confidence value was .9839. The statistics used were mean and standard deviation. It is qualitative research. Key informants include school administrators, teachers, parents, and school committees 10 persons. The research tools used were the interview form and the data analyzed by content analysis.

The findings were as follows: 1) Opinions on school safety management 1.1) Opinions on the practice of school safety management in general were at a high level. 1.2) Opinions on the practice of buildings and facilities in general were at a high level. 1.3) Opinions on the practice of disaster management in school in general were at a high level. 1.4) Opinions on the current state of the disaster risk reduction practices in general were at a high level. 1.5) Opinions on the practices of safety in schools in general were at a high level. 1.6) Opinions on the practice of threats caused by human violence in general were at a high level. 1.7) Opinions on the practices concerning the dangers caused by accidents in general were at a high level. 1.8) Opinions on the practices concerning the dangers arising from copyright infringement in general were at a high level. 1.9) Opinions on the practices concerning the harm caused by physical and mental health effects in general were at a high level. 2) The model of school safety management consists of prevention, indoctrination and suppression. The result of the evaluation of such model has been evaluated by experts in human resource management. Scholars have found that all components of the model of school safety management are most appropriate and practical.

Keywords: Safety Management ; Model of School Safety Management ; School Safety Management

บทนำ

เหตุการณ์ความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนในโรงเรียนในช่วงที่ผ่านมา สะท้อนถึงการขาดการบริหารความปลอดภัยภายในโรงเรียน โดยเป็นเรื่องที่โรงเรียนต้องให้ความสำคัญตระหนักและเข้มงวดจริงจังเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ความไม่ปลอดภัยในโรงเรียนขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการปกป้องนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนจากความรุนแรง รวมถึง การโจมตี การกลั่นแกล้ง การตกเป็นเหยื่อ การขโมย ความผิดปกติของห้องเรียน การต่อสู้ การใช้อาวุธ การโจมตีทางเพศ และอาชญากรรมรุนแรง สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนทุกวัย (Applebury, G.,2021) ถ้าไม่มีความปลอดภัยใน

โรงเรียน นักเรียนจะไม่สามารถมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นสำหรับการศึกษาที่ประสบความสำเร็จและอนาคต

จากเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในโรงเรียน นำไปสู่การศึกษาและทบทวนนโยบายและการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ความปลอดภัยของโรงเรียนเป็นปัญหาหลักในทุกระดับของรัฐบาลของประเทศ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับรัฐบาลกลาง คณะกรรมการโรงเรียนประชุมกับครูและผู้บริหารเพื่อรับฟังข้อกังวลและเสนอแนวทางแก้ไข (เอกรินทร์ บำรุงศักดิ์, 2565) รัฐบาลกำลังดำเนินการเพื่อปรับปรุงความปลอดภัยในโรงเรียนและการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากประเทศต่าง ๆ ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาความปลอดภัยในโรงเรียนและผลกระทบต่ออนาคตของเด็กนักเรียน พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมวด 7 มาตรา 63 ระบุ

ว่าโรงเรียนและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษา และฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม

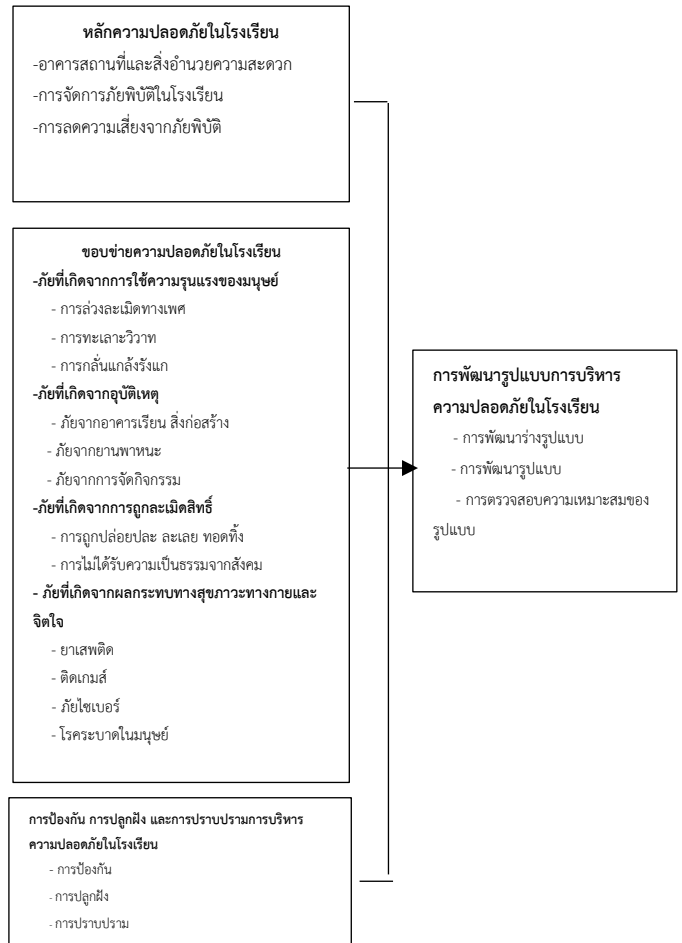
นักเรียนทุกวัยต้องการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยเพื่อการศึกษาและการพัฒนาที่ดีขึ้น นักเรียนที่รู้สึกไม่ปลอดภัยในโรงเรียนมีผลการเรียนแย่ลงและมีความเสี่ยงมากขึ้นที่จะเสพยาและกระทำความผิด Mubita (2021) โรงเรียนต้องเผชิญกับวิกฤตด้านความปลอดภัย โรงเรียนต้องประชุมกับครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังและเสนอแนะทางแก้ไขเกี่ยวกับปัญหาความปลอดภัยในโรงเรียนของบุตรหลาน รัฐบาลต้องดำเนินการเพื่อปรับปรุงความปลอดภัยในโรงเรียนและการบังคับใช้กฎหมาย ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและผลกระทบของความปลอดภัยในโรงเรียนต่ออนาคตของเด็กนักเรียนทุกคน ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ในการศึกษาวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาความคิดเห็นการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน
2. พัฒนารูปแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 แนวทาง หลักการการดำเนินงานความปลอดภัยในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) มาตรการความปลอดภัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2565) แนวคิด การพัฒนาแบบ Smith, et al, (1980, p.461) และ Keeves (1988, pp.561-565) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการรวบรวมข้อมูลสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากร คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร มีโรงเรียนทั้งหมด 37 โรงเรียน ประชากรทั้งหมด 1,114 คน ผู้ปกครองนักเรียน 37 คน ผู้อยู่ในชุมชน 37 คน (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2564)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดตามสัดส่วนประชากรตามการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane (1973) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamana ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Sangren, 1999) ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ระดับ

นัยสำคัญ .05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากโรงเรียน
295 คน ผู้ปกครอง 37 คน และผู้อยู่ในชุมชน 37 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณมาใช้ในการตั้งคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบมีโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน ครูหรือบุคลากรในโรงเรียน จำนวน 3 คน ผู้ปกครอง จำนวน 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษา (ผู้ที่อยู่ในชุมชน) จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 10 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์/คุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ บุคคลที่เป็นผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโรงเรียน หรือการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นในการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน โดยการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำแบบสอบถามขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ และการหาค่าความสอดคล้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย (IOC : Index of item objective congruence) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9839

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยสร้างคำถามจำนวน 8 ข้อหลัก ได้แก่ 1) ผู้รับผิดชอบหลักในการบริหารและดูแลความปลอดภัย 2) นโยบายและวิธีการบริหารความปลอดภัย 3) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการบริหารความปลอดภัย 4) นโยบายการบริหารความปลอดภัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก 5) นโยบายการบริหารความปลอดภัยด้านการจัดการภัยพิบัติในโรงเรียน 6) นโยบายการบริหารความปลอดภัยด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ 7) วิธีการบริหารความปลอดภัย และ 8) ประเด็นสำคัญของการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน พร้อมทั้งนำแบบสัมภาษณ์ทั้งหมดนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิตเพื่อนำเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามถึงสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยนำส่งด้วยตนเอง และขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

1.3 นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและทำการรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถาม เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิตไปแสดงต่อผู้บริหารกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ และนัดหมายเวลาสถานที่ในการสัมภาษณ์

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมาย

2.3 การสัมภาษณ์ขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลสำคัญ บันทึกเสียงและรูปภาพไว้พร้อมทั้งจดบันทึกข้อมูลที่สำคัญไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ 2) การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ในการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นต่อการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน
ดังนี้

1.1) หลักความปลอดภัยในโรงเรียน

หลักความปลอดภัยในโรงเรียนโดยรวม อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = .674) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =
4.29, S.D. = .653) รองลงมาคือ การจัดการภัยพิบัติในโรงเรียน
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = .787) และสุดท้าย คือการลด
ความเสี่ยงจากภัยพิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = .805)

1.2) อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

การปฏิบัติเกี่ยวกับอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก
โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = .653) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนมีการตรวจดูแลและ
บำรุงรักษาอาคารสถานที่และพื้นที่ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ อยู่
ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = .704) รองลงมาคือ โรงเรียนมี
การดูแลอาคารสถานที่และพื้นที่ในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย
กับนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = .820) และสุดท้าย
คือโรงเรียนมีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุและความสะดวกต่อ
นักเรียนในการเดินทางมาเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18,
S.D. = .879)

1.3) การจัดการภัยพิบัติในโรงเรียน

การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติในโรงเรียน
โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = .787) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนการจัดการภัยพิบัติ
และเหตุฉุกเฉินของโรงเรียนได้รับการทบทวนและปรับปรุง
ต่อเนื่องทุกปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.05, S.D. = .795) รองลงมา
คือ โรงเรียนมีคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบจัดการภัยพิบัติใน
โรงเรียนและพื้นที่ใกล้เคียงโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.93,
S.D. = .954) และสุดท้าย คือโรงเรียนมีมาตรการ วิธีการปฏิบัติ
และคู่มือการจัดการภัยพิบัติในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก
($\bar{X}$ = 3.92, S.D. = .863)

1.4) การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

การปฏิบัติเกี่ยวกับการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ
โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = .805) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนมีแผนและวิธีดำเนินการสำหรับการ

จัดการเรียนการสอนตามความจำเป็นเมื่อมีภัยพิบัติ อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = .908) รองลงมาคือโรงเรียนมีแผนและมี
การชักชวนนักเรียนและบุคลากรสำหรับการเผชิญเหตุภัยพิบัติ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.94, S.D. = .870) และสุดท้าย คือ
โรงเรียนมีการจัดทำแผนการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติของ
โรงเรียนได้รับการทบทวนและปรับปรุงต่อเนื่องทุกปี อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}$ = 3.92, S.D. = .897)

1.5) ขอบข่ายความปลอดภัยในโรงเรียน

การปฏิบัติเกี่ยวกับขอบข่ายความปลอดภัยใน
โรงเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.14, S.D. = .626)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = .610) รองลงมาคือ ภัยที่เกิดจากการใช้
ความรุนแรงของมนุษย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = .623)
และสุดท้าย คือ ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ อยู่ในระดับมาก
($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = .786)

1.6) ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์

การปฏิบัติเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรง
ของมนุษย์โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = .623)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าโรคระบาดในมนุษย์ อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = .827) รองลงมาคือ การทะเลาะวิวาท
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = .740) และสุดท้าย คือการ
กลั่นแกล้งรังแก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = .773)

1.7) ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ

การปฏิบัติเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุโดยรวมอยู่
ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = .610) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า ภัยจากการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.26,
S.D. = .670) รองลงมาคือ การทะเลาะวิวาท อยู่ในระดับมาก
($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = .740) และสุดท้าย คือการกลั่นแกล้งรังแก
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = .773)

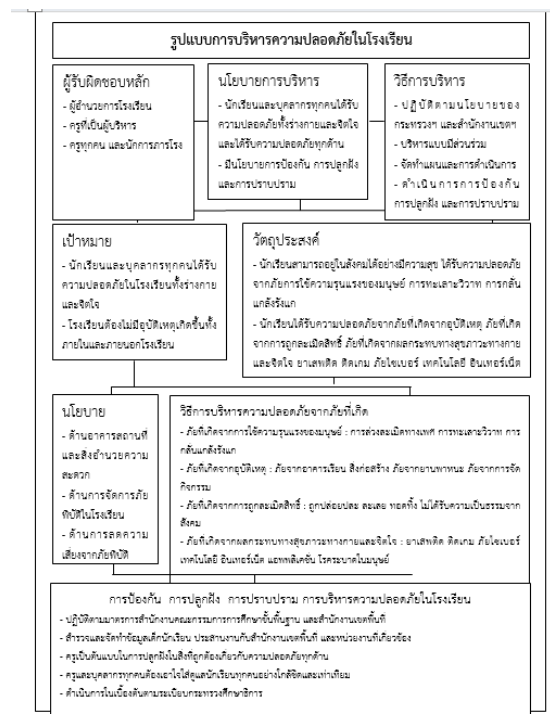
1.8) ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์

ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์โดยรวม อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = .786) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.13,
S.D. = .807) และสุดท้าย คือ การถูกปล่อยปละ ละเลย ทอดทิ้ง
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = .850)

1.9) ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกาย
และจิตใจ

ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = .696) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรคระบาดในมนุษย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = .827) รองลงมาคือ ยาเสพติด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = .780) และสุดท้ายคือ ภัยไซเบอร์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.90, S.D. = .853)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ รูปแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.70, S.D. = .447) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76, S.D. = .433) รองลงมาคือ ด้านความถูกต้องของรูปแบบ และด้านความเหมาะสมของรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.72, S.D. = .438) และสุดท้ายคือ ด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = .547) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบมีโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน ครูหรือบุคลากรในโรงเรียน จำนวน 3 คน ผู้ปกครอง จำนวน 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษา (ผู้ที่อยู่ในชุมชน) จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 10 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์/คุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ บุคคลที่เป็นผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโรงเรียน หรือการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน

ภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนมีองค์ประกอบและรายละเอียดดังนี้

ผู้รับผิดชอบหลัก

ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูและนักเรียนและบุคลากรทั้งหมดในโรงเรียน ครูที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ฝ่ายงบประมาณ ฝ่ายบริหารทั่วไป และฝ่ายบุคคล

นโยบาย

นักเรียนและบุคลากรทุกคนได้รับความปลอดภัยในโรงเรียนทั้งร่างกายและจิตใจ โรงเรียนมีนโยบายการป้องกัน การปลูกฝัง และการปราบปราม การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ได้รับการประเมินการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนจากระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งระบบภายในและภายนอกของสถานศึกษา

วิธีการบริหาร

ปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และตำรวจในพื้นที่ การจัดทำแผนและการดำเนินการตามแผน

การดำเนินการการป้องกัน การปลูกฝัง และการปราบปราม ให้นักเรียนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ให้นักเรียนได้รับความปลอดภัยจากภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ ยาเสพติด ติดเกม ภัยไซเบอร์ เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชัน และภัยโรคระบาดในมนุษย์

เป้าหมาย

นักเรียนและบุคลากรทุกคนได้รับความปลอดภัยในโรงเรียนทั้งร่างกายและจิตใจ และได้รับความปลอดภัยทุกด้าน

ไม่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ผู้ปกครองเชื่อมั่นในความปลอดภัยของนักเรียนขณะอยู่ในโรงเรียน

วัตถุประสงค์

นักเรียนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ได้รับความปลอดภัยจากภัยการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ การทะเลาะวิวาท การกลั่นแกล้งรังแก ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ ยาเสพติด ติดเกม ภัยไซเบอร์ เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชัน และภัยโรคระบาดในมนุษย์

นโยบาย: ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

ผู้บริหารดูแลและปรับปรุงอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความปลอดภัยและไม่เกิด อุบัติเหตุ รวมถึงการ

กันพื้นที่อันตราย จัดให้มีครูเฝ้าและนักการภารโรงที่รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ที่กำหนด มีกล้องวงจรปิดตามอาคารสถานที่

นโยบาย: ด้านการจัดการภัยพิบัติในโรงเรียน

การจัดทำแผนเชิงรุกและเชิงรับ จัดทำแผนเผชิญเหตุ และกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละด้านเมื่อเกิดเหตุขึ้น การเรียนรู้วิธีการช่วยเหลือปฐมพยาบาลเบื้องต้น จากเจ้าหน้าที่ตำรวจ การประสานตำรวจในพื้นที่ และหน่วยบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้รู้วิธีการปฏิบัติเมื่อเกิดภัยขึ้น

นโยบาย: ด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

เจ้าหน้าที่ตำรวจ และสำนักงานเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในการอบรมให้ความรู้ความปลอดภัยในโรงเรียนและการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติตน เมื่อมีเหตุฉุกเฉินจากภัยพิบัติ

วิธีการบริหารความปลอดภัยจากภัยที่เกิด

1. ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์

1.1 การล่อลวงละเมิดทางเพศ มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ ผู้บริหารและครูต้องเอาใจใส่ สังเกตพฤติกรรม และดูแลนักเรียน มีการอบรมให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน

1.2 การทะเลาะวิวาท มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนกำหนดมาตรการลงโทษตามระเบียบข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ ชี้แจงกับครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเพื่อความเข้าใจ ครูประจำชั้นคอยดูแลนักเรียนให้ความรู้ และจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนในการอยู่ร่วมกันในสังคม

1.3 การกลั่นแกล้งรังแก มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนให้ความรู้โทษและภัยที่อาจเกิดจากการบูลลี่ (Bully) และจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนในการอยู่ร่วมกันในสังคม และการแบ่งปันซึ่งกันและกัน

2. ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ

2.1 ภัยจากอาคารเรียน สิ่งก่อสร้าง มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ผู้บริหารดูแลสภาพพื้นที่ให้มีความปลอดภัย

การจัดเตรียมครูเฝ้ารับผิดชอบพื้นที่รอบบริเวณโรงเรียน คอยหมั่นตรวจสอบอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน การจัดทำแผนการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

2.2 ภัยจากยานพาหนะ มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ การประสานตำรวจพื้นที่ ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายสถานศึกษา การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยานพาหนะ วินัยจราจร การตรวจสอบความพร้อมของรถยนต์และพนักงานขับรถ

2.3 ภัยจากการจัดกิจกรรม มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนมีการกำหนดผู้รับผิดชอบ และการประเมินความเสี่ยงของกิจกรรมก่อนที่จะจัดกิจกรรม มีครูดูแลตลอดในการจัดกิจกรรมอย่างใกล้ชิด และกำกับให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ

3. ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ

3.1 การที่เด็กนักเรียนถูกล่อลวง ละเลย ทอดทิ้ง มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียนถูกล่อลวง ละเลย ทอดทิ้ง ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การเยี่ยมบ้าน ติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3.2 การที่เด็กนักเรียนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียน เพื่อป้องกันการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม ครูประจำชั้นคอยดูแลนักเรียนอย่างเท่าเทียม

4. ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ

4.1 ยาเสพติด มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียน บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นจากยาเสพติด กำหนดผู้รับผิดชอบดูแลปัญหาเสพติด เฝ้าระวังนักเรียนที่ล่อแหลมเกี่ยวกับยาเสพติด โรงเรียนจัดให้มีโครงการครูแดร์ หรือ D.A.R.E. (Drug Abuse Resistance Education) เป็นการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

4.2 ติดเกม มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียน เพื่อป้องกันการติดเกม โดยครูใช้เกมเป็นสื่อการเรียนรู้ของเกมออนไลน์ สอนให้นักเรียนมีความรับผิดชอบแบ่งเวลาในการเล่น

4.3 ภัยไซเบอร์ เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชัน มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนต้องมีโปรแกรมการควบคุมการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ทั้งในคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์เคลื่อนที่ของนักเรียน

4.4 โรคระบาดในมนุษย์ เช่น โควิด 19 มีวิธีการบริหารความปลอดภัย ดังนี้ โรงเรียนประสานงานหน่วยงานสาธารณสุขตรวจสอบสุขภาพเบื้องต้นประจำภาคการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคนปฏิบัติตามมาตรการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การป้องกัน การปลูกฝัง การปราบปราม การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน

1. การป้องกัน มีประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินการ ดังนี้
โรงเรียนสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียน ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผู้บริหารโรงเรียน และครู จัดทำแผนที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในโรงเรียน
2. การปลูกฝังบุคลากรและเด็กนักเรียน มีประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินการ ดังนี้ ให้ครูเป็นต้นแบบในการปลูกฝังในสิ่งที่ถูกต้อง และสิ่งที่เป็นความดีในการที่นักเรียนจะได้ปฏิบัติตาม
3. การปราบปราม มีประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินการ ดังนี้
โรงเรียนปฏิบัติตามมาตรการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้บริหารและครูประจำชั้นดำเนินการในเบื้องต้นตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ และระเบียบของโรงเรียน ในกรณีที่ทราบเรื่อง และรายงานตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่า ผู้รับผิดชอบหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูทุกคนในโรงเรียนดูแลนักเรียนและบุคลากรทั้งหมดในโรงเรียน สอดคล้องกับ ปราณี อินทรักษา (2554) ศึกษาสภาพการดำเนินการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา พบว่า 1) มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ การปฏิบัติที่พบมากที่สุด คือ แต่งตั้งบุคลากรในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ และจัดให้มีครูในการควบคุมดูแลให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนในการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่

นโยบายการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่า นักเรียนและบุคลากรทุกคนได้รับความปลอดภัยในโรงเรียนทั้งร่างกายและจิตใจ และได้รับความปลอดภัยทุกด้าน และโรงเรียนมีนโยบายการป้องกัน การปลูกฝัง และการปราบปราม การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สอดคล้องกับ พร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2551) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา พบว่า 1) มิติด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชนโดยการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการและร่วมประเมินผล 2) มิติด้านการจัดการ การผลักดันระบบและกระบวนการทำงานและดึงการมีส่วนร่วม 3) มิติในการดำเนิน งานความปลอดภัย ประกอบด้วย

การก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก การกัน คือการดำเนินการป้องกัน และการแก้ คือการดำเนินการแก้ไขปัญหา การเกี่ยวให้เกิดการเชื่อมโยงของการทำงานระหว่างกลุ่มและแผนงาน

วิธีการบริหารการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และตำรวจในพื้นที่ รวมถึงการจัดทำแผนและการดำเนินการตามแผนในการป้องกัน การปลูกฝัง และการปราบปราม การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สอดคล้องกับ Khadija Arkoubi (2016) กล่าวว่า โรงเรียนควรมีโปรแกรมหรือกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาความปลอดภัยในโรงเรียน รวมถึงมาตรการรักษาความปลอดภัย โปรแกรมการใกล้ชิดระหว่างเพื่อน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การฝึกอบรมความไว การแก้ไขข้อขัดแย้ง และโปรแกรมการสอนเทคนิคการผ่อนคลายตนเองให้กับนักเรียน รวมถึงการสรรหาหรือจัดซื้อการติดตั้งกล้อง

เป้าหมายการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่า นักเรียนและบุคลากรทุกคนได้รับความปลอดภัยในโรงเรียนทั้งร่างกายและจิตใจ และได้รับความปลอดภัยทุกด้าน โรงเรียนต้องไม่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และผู้ปกครองเชื่อมั่นในความปลอดภัยของนักเรียนขณะอยู่ในโรงเรียน สอดคล้องกับ ณัฐวัฒน์ ศุภลักษณ์พิทยา (2560) เป้าประสงค์ความปลอดภัยรอบด้านในโรงเรียน เพื่อลดความเสี่ยงของภัยทุกชนิดที่อาจเกิดขึ้น ปรับปรุงให้เด็กสามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่บูรณาการไม่แบ่งแยกและมีคุณภาพได้อย่างเท่าเทียมและปลอดภัย เสริมสร้างความเข้มแข็งของการประสานงานและเครือข่ายเพื่อความสามารถในการฟื้นตัวในทุกระดับ

วัตถุประสงค์การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่า นักเรียนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ได้รับความปลอดภัยจากภัยการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ การทะเลาะวิวาท การกลั่นแกล้งรังแก ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ ยาเสพติด ดิตเกม ภัยไซเบอร์ เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชัน และภัยโรคระบาดในมนุษย์ สอดคล้องกับ Mubita (2021) กล่าวว่า โรงเรียนควรปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน ดังนี้ 1) จัดทำนโยบายความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน 2) ดำเนินการ

ประเมินความเสี่ยงของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ 3) กำหนดวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลภายนอกผู้ที่เข้ามาในโรงเรียนอย่างเคร่งครัด 4) อบรมให้ความรู้ฝึกฝนนักเรียนและเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับข้อกำหนดด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน

นโยบาย: ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ผู้บริหารดูแลและปรับปรุงอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความปลอดภัยและไม่เกิด อุบัติเหตุ รวมถึงการกันพื้นที่อันตราย และจัดให้ให้มีกล้องวงจรปิดตามอาคารสถานที่ สอดคล้องกับ กนกอร อุณสถานนท์ (2563) ศึกษาแนวทางการบริหารด้านความปลอดภัยด้านอาคารสถานที่ ในมาตรการป้องกันอุบัติเหตุนั้นต้องมีการตรวจสอบสภาพอาคารให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ มีการรายงานฝ่ายบริหารเพื่อให้มีการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่เป็นประจำทุกภาคปีการศึกษา ทั้งนี้ต้องจัดให้มีการแต่งตั้งบุคลากรในการดูแลอาคารและบริเวณรอบ ๆ โรงเรียน

นโยบาย: ด้านการจัดการภัยพิบัติในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนเชิงรุกและเชิงรับ จัดทำแผนเผชิญเหตุ และกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละด้านเมื่อเกิดเหตุขึ้น จัดให้บุคลากรและนักเรียน ได้รับการอบรมความรู้ การฝึกปฏิบัติ ฝึกซ้อมการผจญภัยเผชิญเหตุ และการเรียนรู้วิธีการช่วยเหลือปฐมพยาบาลเบื้องต้น จากเจ้าหน้าที่ตำรวจ และสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับ กนกอร อุณสถานนท์ (2563) ศึกษาแนวทางการบริหารด้านความปลอดภัยด้านการให้บริการความปลอดภัย ในการจัดทำคู่มือการบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ

นโยบาย: ด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พบว่า โรงเรียนควรประสานขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ตำรวจ และสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ในการอบรมให้ความรู้ความปลอดภัยในโรงเรียนและการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ รวมถึงโรงเรียนจัดทำคู่มือการปฏิบัติตน เมื่อมีเหตุฉุกเฉินจากภัยพิบัติ สอดคล้องกับ พรหมพิไล บัวสุวรรณ (2551) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา พบว่า 1) มิติด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชนโดยการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการและร่วมประเมินผล 2) มิติด้านการจัดการ การผลักดันระบบและกระบวนการทำงานและดึงการมีส่วนร่วม 3) มิติในการดำเนินงานความปลอดภัย ประกอบด้วย การก่อให้เกิดความรู้

ความเข้าใจ ความตระหนัก การกัน คือการดำเนินการป้องกัน และการแก้ คือการดำเนินการแก้ไขปัญหา การเกี่ยวให้เกิดการเชื่อมโยงของการทำงานระหว่างกลุ่มและแผนงาน

วิธีการบริหารความปลอดภัยจากภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ พบว่า 1) การล่วงละเมิดทางเพศ พบว่า ผู้บริหารและครูต้องเอาใจใส่ สังเกตพฤติกรรม และดูแลนักเรียนทุกคนอย่างใกล้ชิดให้ได้รับความปลอดภัย ทั้งร่างกายและจิตใจ มีการอบรมให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน เพื่อทราบถึงผลกระทบที่จะได้รับและการดำเนินการลงโทษตามกฎหมาย มีการสอนวิชาเพศศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และป้องกันตัวได้ มีการจัดการแยกห้องน้ำในส่วนของผู้หญิงและผู้ชายเป็นสัดส่วน รวมถึงมีติดตั้งกล้องวงจรปิดบริเวณใกล้เคียง 2) การทะเลาะวิวาท พบว่า โรงเรียนกำหนดมาตรการลงโทษตามระเบียบข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ ชี้แจงกับครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อความเข้าใจและนำไปปฏิบัติ เมื่อมีการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้น ครูจะเรียกคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาพูดคุย อธิบายเหตุผลให้เข้าใจกัน รวมถึงเชิญผู้ปกครองมาพบเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน และ 3) การกลั่นแกล้งรังแก พบว่า โรงเรียนกำหนดมาตรการลงโทษตามระเบียบข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ ชี้แจงกับครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อความเข้าใจและนำไปปฏิบัติ เมื่อมีการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้น ครูจะเรียกคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาพูดคุย อธิบายเหตุผลให้เข้าใจกัน รวมถึงเชิญผู้ปกครองมาพบเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน ให้ความรู้โทษและภัยที่อาจเกิดจากการบูลลี่ (Bully) และจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนในการอยู่ร่วมกันในสังคม และการแบ่งปันซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับ Mubita (2021) กล่าวว่า โรงเรียนควรปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน ดังนี้ 1) จัดทำนโยบายความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน 2) ดำเนินการประเมินความเสี่ยงของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ 3) กำหนดวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลภายนอกผู้ที่เข้ามาในโรงเรียนอย่างเคร่งครัด 4) อบรมให้ความรู้ฝึกฝนนักเรียนและเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับข้อกำหนดด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน 5) เรียนรู้ขั้นตอนฉุกเฉินของโรงเรียน 6) นักเรียนเจ้าหน้าที่ และผู้ปกครองควรทราบเส้นทางการเดินทางที่ปลอดภัยไปและกลับจากโรงเรียน 7) รู้และปฏิบัติตามมาตรการรักษาความปลอดภัยและความปลอดภัยของโรงเรียน

วิธีการบริหารความปลอดภัยจากภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ พบว่า 1) ภัยจากอาคารเรียน สิ่งก่อสร้าง พบว่า ผู้บริหารและฝ่าย

บริหารทั่วไปดูแลสภาพพื้นที่ให้มีความปลอดภัยและไม่เกิดอุบัติเหตุ การตรวจสอบอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และปลอดภัย จัดทำแผนการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ตามอายุการใช้งาน และการซ่อมบำรุงรักษาให้ทันเวลา และจัดทำเขตพื้นที่ก่อสร้างอย่างชัดเจนและเขตห้ามเข้า 2) ภัยจากยานพาหนะ พบว่า โรงเรียนต้องปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประสานตำรวจพื้นที่ ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายสถานศึกษา การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยานพาหนะ วินัยจราจร เช่น จุดอับของรถ การเดินข้ามทางม้าลาย การเอาตัวรอดจากการถูกลี้มไว้ในรถ และการสวมหมวกกันน็อก โรงเรียนจัดให้มีการตรวจสอบความพร้อมของรถยนต์และพนักงานขับรถ เช่น มีใบขับขี่ไม่ดื่มสุรา และมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ และจัดให้มีการทำประกันชีวิตให้กับนักเรียนและบุคลากรทุกคน 3) ภัยจากการจัดกิจกรรม พบว่า โรงเรียนต้องกำหนดผู้รับผิดชอบ และการประเมินความเสี่ยงของกิจกรรมก่อนที่จะจัดกิจกรรม ทั้งกิจกรรมภายในและภายนอกโรงเรียน และขอความร่วมมือจากตำรวจพื้นที่ สำนักงานเขตพื้นที่ และชุมชน ในการดูแลความปลอดภัยในการกิจกรรมนอกโรงเรียน สอดคล้องกับ สุกัญญา พรน้อย ญัฐกฤตา งามมีฤทธิ์ และสมโภชน์ อเนกสุข (2563) การจัดการสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ระบบคุ้มครองเด็ก การเดินทางกลับบ้านโรงเรียน ความปลอดภัยด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดหลักสูตรความปลอดภัยและแผนฉุกเฉินในโรงเรียน

วิธีการบริหารความปลอดภัยจากภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ พบว่า 1) การที่เด็กนักเรียนถูกล่อลวง ละเลยทอดทิ้ง พบว่า โรงเรียนต้องสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียนถูกล่อลวง ละเลย ทอดทิ้ง ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดโครงการเยี่ยมบ้าน ติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบถึงปัญหา และการช่วยเหลือได้ทันเวลา 2) การที่เด็กนักเรียนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม พบว่า โรงเรียนสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียน เพื่อป้องกันการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม และครูประจำชั้นคอยดูแลนักเรียนอย่างเท่าเทียม เพื่อป้องกันการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม สอดคล้องกับ Applebury, G. (2021) กล่าวว่า ความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการปกป้องนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนจากความรุนแรง รวมถึง การโจมตี การกลั่นแกล้ง การตกเป็นเหยื่อ

การขโมย ความผิดปกติของห้องเรียน การต่อสู้ การใช้อาวุธ การโจมตีทางเพศ และอาชญากรรมรุนแรง สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนทุกวัย

วิธีการบริหารความปลอดภัยจากภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ พบว่า 1) ยาเสพติด พบว่า โรงเรียนต้องสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียน บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นจากยาเสพติด ประสานตำรวจในพื้นที่ให้ความรู้แก่นักเรียนและบุคลากรเกี่ยวกับ ยาเสพติด โทษทางกฎหมาย และผลกระทบที่เกิดขึ้น จัดให้มีโครงการครูแดร์ หรือ D.A.R.E. (Drug Abuse Resistance Education) เป็นการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ 2) ติดเกม พบว่า โรงเรียนต้องสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียน เพื่อป้องกันการติดเกม ให้ครูใช้เกมเป็นสื่อการเรียนรู้ของเกมนอนไลน์ ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองไม่ให้นำโทรศัพท์เอามาจากที่บ้าน รวมถึงให้ผู้ปกครองลดชั่วโมงของสัญญาณอินเทอร์เน็ตลง 3) ภัยไซเบอร์ เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชันมีวิธีการบริหารความปลอดภัย พบว่า โรงเรียนต้องมีโปรแกรมการควบคุมการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ทั้งในคอมพิวเตอร์ และโทรศัพท์เคลื่อนที่ของนักเรียน การบล็อกเว็บไซต์ที่เป็นอันตราย การใช้ห้อง Chat Board และการส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้เทคโนโลยีแบบชาญฉลาด และ 4) โรคระบาดในมนุษย์ พบว่า โรงเรียนต้องประสานงานหน่วยงานสาธารณสุขตรวจสอบสุขภาพเบื้องต้นประจำภาคการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคน ปฏิบัติตามมาตรการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำแผนการป้องกันเชิงรุก เกี่ยวกับโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน การประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข การรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน สอดคล้องกับ กนกอร อุณสถานนท์ (2563) ศึกษาแนวทางการบริหารด้านความปลอดภัยด้านการจัดสวัสดิการศึกษา การสำรวจและจัดทำข้อมูลแหล่งมั่วสุมและแหล่งอบายมุขรอบ ๆ สถานศึกษา

การป้องกัน การปลูกฝัง การปราบปราม การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่า 1) การป้องกัน พบว่า โรงเรียนต้องสำรวจและจัดทำข้อมูลเด็กนักเรียน ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในโรงเรียนทุกด้าน และประสานตำรวจในพื้นที่ สำนักงานเขตพื้นที่ และชุมชน ติดตั้งกล้องวงจรปิดในโรงเรียน และจัดหาพนักงานรักษาความปลอดภัยประจำ

โรงเรียนทั้งในและนอกเวลาราชการ 2) การปลูกฝังบุคลากรและเด็กนักเรียน พบว่า ผู้บริหารกำชับครูและบุคลากรทุกคนต้องเอาใจใส่ดูแลนักเรียนทุกคนอย่างใกล้ชิดและเท่าเทียม ถึงความปลอดภัยทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน จัดโครงการเยี่ยมบ้านติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการอบรมแก่นักเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาในเด็กและวัยรุ่น มีการเรียนการสอนแบบบูรณาการในวิชาพลศึกษา และการเล่นกีฬา การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของนักเรียน ยาเสพติด เกม ภัยไซเบอร์ เทคโนโลยี และอินเทอร์เน็ต และ 3) การปราบปราม พบว่า โรงเรียนต้องปฏิบัติตามมาตรการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร การพบผู้ปกครอง การพูดคุยทำข้อตกลง การลงโทษตามข้อบังคับของโรงเรียน เมื่อมีเหตุเกิดขึ้นในโรงเรียน และการประสานตำรวจในพื้นที่มาช่วยเหลือในกรณีที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น สอดคล้องกับ Khadija Arkoubi (2016) กล่าวว่า มาตรการหรือวิธีการการควบคุมการเข้าถึงโรงเรียน ควรมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทุกทางเข้า รวมทั้งป้ายชื่อสำหรับผู้เข้าโรงเรียน เมื่อโรงเรียนนำมาตรการหรือวิธีการมาใช้ ก็จะเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างโรงเรียนที่ปลอดภัยสำหรับนักเรียนทุกคน การทำให้โรงเรียนปลอดภัยต้องอาศัยความมุ่งมั่นและการดำเนินการตามมาตรการหรือวิธีการดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ

เอกสารอ้างอิง

- [1] กนกอร อุณสถานนท์. (2563). การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 10(2), 1-14.
- [2] ณัฐวัฒน์ ศุภลักษณ์พิทยา. (2560). ฉบับแปลไทย, *ความปลอดภัยรอบด้านในโรงเรียน*. กรอบแนวคิดระดับโลกเพื่อสนับสนุน. Unicef for every child.
- [3] ปราณี อินทรักษา. (2554). *การศึกษาการดำเนินการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2551). กรอบแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา. *เอกสารการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 46 วันที่ 29 ม.ค. - 1 ก.พ. 2551 กรุงเทพฯ*, หน้า 160-171.
- [5] สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2564). *รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
- [6] สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2565). *มาตรการความปลอดภัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร.
- [7] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- [8] สุกัญญา พรน้อย ณัฐกฤตา งามมีฤทธิ์ และสมโภชน์ อเนกสุข. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 10(3), 733-744.
- [9] เอกรินทร์ บำรุงศักดิ์. (2565). *กราดยิงหนองบัวลำภู : ครบรอบ 1 เดือน รัฐออกมาตรการอะไรแล้วบ้าง*. สืบค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2565, สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-63515960>
- [10] Applebury, G. (2021). *Why Is School Safety Important*. Retrieved July 15, 2021, from <https://safety.lovetoknow.com>.
- [11] Keeves, P.J. (1988). *Educational research methodology and measurement: An international handbook*. Oxford, England: Pergamon Press.

- [12] Khadija Arkoubi. (2016). Safety in Schools. *International Journal of Scientific & Engineering Research*, 7(3), pp.708-710, ISSN 2229-5518
- [13] Mubita, K. (2021). An assessment of the Provision, Quality and Adequacy of Welfare Facilities in Selected Schools of Lusaka. *International Journal of Research and Innovation in Social Science (IJRISS)*, 5(6). ISSN 2454-6186
- [14] Sangren, S. (1999). *A Simple Solution to Nagging Questions about Survey, Sample Size and Validity*. New York: Ithaca.
- [15] Smith, R. H., et al. (1980). *Measurement : Making Organization Perform*. New York : Macmillan.
- [16] Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*.

องค์ประกอบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี

SUPERVISION ELEMENTS AFFECTING TEACHING PRACTICES OF EXPERIENTIAL STUDENTS' TEACHER PROFESSION, SANTAPOL COLLEGE UDONTANI PROVINCE

พูนสิน ประคำมินทร์^{1*}, ประหยัด ฤๅชากุล², ทิพย์วรรณ แพงบุปผา³, ภูซังค์ มัชฌิม⁴ และ เกศรี วิวัฒน์ปฐพี⁵
POONSIN PRAKHAMMIN^{1*}, PRAYAD RUECHAKUL², THIPIYAWAN PHAENGBUPPHA³,
PUCHONG MATCHIMO⁴ and KESAREE WIWATTANAPATAPEE⁵

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูวิทยาลัยสันตพลจังหวัดอุดรธานี ประชากร จำนวน 370 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 226 คน ประกอบด้วย อาจารย์นิเทศ จำนวน 10 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 108 คน และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 108 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ด้านการนิเทศ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.77 - 0.99 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.60 และด้านการปฏิบัติการสอนมีค่าอำนาจจำแนก ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ระหว่าง 0.56 - 0.97 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.94 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้รูปแบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูวิทยาลัยสันตพลจังหวัดอุดรธานีประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การปฏิบัติการนิเทศ 4) การประเมินและรายงานผลการนิเทศ และ 5) การสะท้อนผลและอภิปราย
2. การนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมาก
3. การปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมาก
4. การนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูวิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
5. การนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการสะท้อนผลและอภิปราย มีอำนาจพยากรณ์และประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนกับนักการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน และ .05 จำนวน 1 ด้าน โดยทั้ง 3 ด้านมีค่าอำนาจพยากรณ์ 56.90 และค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ .138

คำสำคัญ : การนิเทศการสอน ; การนิเทศการสอนที่มีผลต่อการปฏิบัติการสอน ; นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

¹⁻⁵ อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล, Lecturer, Faculty of Education, Santapol College.

* Corresponding Author. Email: poonsin@stu.ac.th

Received: Sep 15, 2023, Revised: Dec 14, 2023, Accepted: Dec 14, 2023

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the components of supervision that affect the teaching practice of students practicing teacher professional experience Santapol College UdonThani Province, a population of 370 people. The sample group used in this rest consisted of 226 people, consisting of 10 lecturers. There were 108 mentors and 108 teaching experience students by using a multistage randomization method. The tool used to collect data was an estimation scale questionnaire the power to discriminate on supervision is between 0.77-0.99, and the confidence level in the whole copy is 0.60, and the power to discriminate on teaching practice of students practicing teaching professional experience is between 0.56-0.97. The confidence value of the whole issue was 0.94. The data was analyzed by using a ready-made computer program. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, Pearson's Correlation, and multiple regression analysis were also conducted.

The findings were as follows:

1. Elements of supervision affect the teaching practice of students practicing teacher professional experience Santapol College Udonthani Province consists of 1) a study of conditions and needs 2) supervision planning 3) supervision operations 4) assessment and reporting of supervisory results and 5) Reflection and discussion
2. Student supervision for teaching professional experience Santapol Udonthani Province at a high level.
3. Teaching practice of students practicing teacher professional experience Santapol College Udonthani Province is at a high level.
4. Supervision and teaching practice of students practicing teaching professional experience Santapol College Udonthani Province, the positive correlation was high. statistically significant at the .01 level.
5. Supervision of teaching practice of students practicing professional teaching experience planning supervision Operational supervision and the aspect of reflection and discussion It has the power to predict the effectiveness of teaching practice and teaching professional experience training. Santapol College UdonThani Province, There were statistically significant at the level of 01 for 2 sides and .05 for 1 side. All 3 sides had predictive power. 56.90% and forecast error .138.

Keywords: Supervision ; Supervision Affect the Teaching Practice ; Students Practicing Teacher Professional Experience

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ สอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่มุ่งพัฒนาการศึกษา 8 ประเด็นหลักคือ 1)

พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้ 2) ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและยกระดับมาตรฐานการศึกษา 3) ขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ 4) พัฒนาครู 5) ผลิิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ 6) เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 7) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและ

8) ส่งเสริมระบบธรรมาภิบาลในวงการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2559 : 10)

กระทรวงศึกษาธิการได้ทำการศึกษาสถานภาพการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย พบว่า ปัญหาการศึกษาไทยไม่ใช่การขาดทรัพยากรแต่เป็นการขาดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร อันเนื่องมาจากการขาดความรับผิดชอบ (Accountability) ของระบบการศึกษาต่อนักเรียนและผู้ปกครอง หนึ่งในปัจจัยที่ต้องรับผิดชอบต่อการแก้ไขปัญหาการศึกษาไทย คือ ครู ซึ่งเป็นบุคลากรสำคัญในการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การปฏิรูปคุณภาพการศึกษาจะเป็นไปไม่ได้เลยหากปราศจากการยกระดับคุณภาพครู ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในระบบการศึกษาการไม่ให้ความสำคัญกับครูจึงมีผลต่อคุณภาพการศึกษาของประเทศโดยรวม ปัญหาและอุปสรรคการผลิตครูในภาพรวม ปัญหาหนึ่งคือการผลิตครูไม่ตรงกับความต้องการการใช้งานจริง มีปริมาณเกินความต้องการในบางสาขา และขาดแคลนในบางสาขาวิชา ขาดข้อมูลและการประสานงานระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ครู ขาดแคลนคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญในการผลิตครูทำให้การผลิตไม่มีคุณภาพเพียงพอระบบการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาครูยังไม่มีคุณภาพ ดังนั้น การพัฒนาครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงต้องดำเนินการเพื่อรองรับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีระบบการนิเทศติดตามช่วยเหลือ การปฏิบัติงานของครูให้ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่าการนิเทศติดตามช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครูเป็นภารกิจสำคัญของศึกษานิเทศก์ที่จะต้องถือปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อการพัฒนาการศึกษาไทย ซึ่งสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นกระบวนการทางวิชาการที่ช่วยส่งเสริมให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งที่จะพัฒนาครูผู้สอนเป็นหลัก เนื่องจากปรัชญาของการนิเทศศึกษามีความเชื่อว่าครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการศึกษา ครูเป็นผู้นำกระบวนการและองค์ประกอบอื่นมาใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน 3 โดยมุ่งเน้นการช่วยเหลือให้คำแนะนำให้คำปรึกษาและกระตุ้นครูเพื่อป้องกันความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานการแก้ไขปรับปรุงคุณภาพการจัดกิจกรรมการศึกษา การส่งเสริมขวัญ

และกำลังใจ และการส่งเสริมให้มีการริเริ่มทดลองใหม่ ๆ ด้านการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการมัธยมศึกษา ม.ป.ป.,1)

การนิเทศมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะครูผู้สอนจะช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเอง ถ้าครูยังมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ในห้องเรียน ครูจะเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ได้สมบูรณ์แบบ มีความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานทุกด้าน สนับสนุนให้ครูสามารถประเมินผลการทำงานได้ด้วยตนเอง ครูสามารถมองเห็นด้วยตนเองว่าประสบผลสำเร็จในการสอนได้มากน้อยเพียงใด ช่วยให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันกับครูผู้สอนแต่ละคนสามารถสังเกต การทำงานหรือการสอนของครูคนอื่น ๆ เพื่อปรับปรุงการสอนของตน นอกจากนี้จะมีการแลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์การสอนได้รับเอาวิธีการใหม่ๆ จากครูคนอื่นไปทดลองใช้ รวมทั้งการเรียนรู้วิธีการช่วยเหลือให้การสนับสนุนแก่ครูคนอื่น ๆ ด้วย การกระตุ้นครูให้มีการวางแผนจะทำจุดมุ่งหมายและแนวปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน ครูแต่ละคนมีความสามารถให้ความช่วยเหลือเพื่อนครูด้วยกันเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาการสอนอย่างรอบคอบ ภายในโรงเรียน และการวางแผนฝึกปฏิบัติ รวมทั้งแนวคิดที่หลากหลาย ตลอดจนแนวทางที่จะใช้เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการนำวิธีการดังกล่าว มาเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำทนายจะช่วยพัฒนาแนวคิดเชิงนามธรรมของครูให้สูงขึ้นด้วย (สุเมธ คะลีลวัน. 2560 : 64)

การนิเทศการสอน การทำงานอย่างมีอาชีพกับครูเพื่อตรวจสอบสิ่งที่ดีที่สุดในชั้นเรียน และสิ่งที่ต้องมีการปรับปรุง (Northouse.2010) รวมถึงผู้นิเทศต้องรับฟังความคิดเห็นจากครูผู้รับการนิเทศและหาวิธีการแก้ปัญหาร่วมกัน โดยการกระตุ้นให้ครูผู้รับการนิเทศ เห็นปัญหาให้ชัดเจน เสนอข้อมูลให้ครูผู้รับการนิเทศมองข้ามไปในการแก้ปัญหา รวมถึงผู้นิเทศต้องเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากการแก้ปัญหาตามความคิดเห็นของครูผู้รับการนิเทศ เสนอข้อมูลเพื่อให้ครูได้มองเห็นปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทาง การแก้ไขที่ ชัดเจนขึ้น (Glickman Gordon & Ross-Gordon,. 2007)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการนิเทศการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีความเหมาะสม ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลต่อคุณภาพการสอนของนักศึกษา และคุณภาพของ

นักเรียน โดยการได้มาซึ่งการนิเทศที่ดีจะส่งผลให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับองค์ประกอบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี เพื่อเป็นแนวทางให้วิทยาลัย หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำผลที่ได้สู่การนิเทศการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ส่งมีผลต่อคุณภาพผู้เรียนไปประยุกต์ใช้ในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

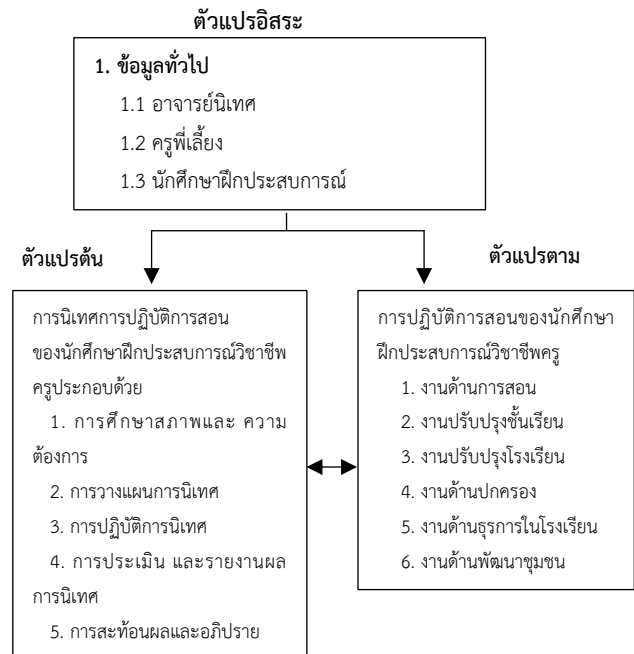
1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาระดับการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศกับประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี
5. เพื่อหาอำนาจพยากรณ์ของการนิเทศกับประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี

สมมติฐานของการวิจัย

- จากวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานของการวิจัยดังต่อไปนี้
- 1.การนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมาก
 2. ประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมาก
 - 3.การนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

4. การนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 370 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบตารางของ Krejcie and Morgan. (1970: 608; อ้างอิงมาจาก วาโร เฟ็งสวส์ดี. 2551: 191) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 226 คน จำแนกเป็น อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 10 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 108 คน และ นักศึกษาฝึกประสบการณ์ จำนวน 108 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Cheek List) จำแนกเป็น 1 อาจารย์นิเทศ 2 ครูพี่เลี้ยง และ 3 นักศึกษาฝึกประสบการณ์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นไปตามกรอบของกระบวนการนิเทศ 5 ด้าน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี ตามขอบข่ายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (วิทยาลัยสันตพล, มปป. : 150)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยสันตพล ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเข้าฝึกประสบการณ์อยู่เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3. ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างรวม 226 ฉบับ ได้กลับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และนำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

2. วิเคราะห์ระดับการนิเทศการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยภาพรวม และเป็นรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ได้กำหนดเกณฑ์ ในการแปลความหมาย

3. วิเคราะห์เกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี ศึกษาโดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวม และเป็นรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย

4. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี ใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) สำหรับหลักเกณฑ์ความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีดังนี้ (วาโร เพ็งสวัสดิ์. 2550 : 256; อ้างอิงมาจาก McMillan. 2000 : 132)

5. วิเคราะห์หาอำนาจพยากรณ์ขององค์ประกอบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย องค์ประกอบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี สรุปผล ดังนี้

1. องค์ประกอบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การปฏิบัติการนิเทศ 4) การประเมินและรายงานผลการนิเทศ และ 5) การสะท้อนผลและอภิปราย

2. การนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายได้ ซึ่งพบว่าอยู่ในระดับมากในทุกด้านโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวางแผนการนิเทศ อันดับสองคือด้านการประเมินและรายงานผลการนิเทศด้านการปฏิบัติการนิเทศด้านการสะท้อนผลและอภิปราย และการศึกษาสภาพและความต้องการตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ปรากฏดังนี้

2.1 ด้านการศึกษาสภาพและความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ จัดเตรียมเอกสารประกอบการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษารองลงมาคือผู้นิเทศวางแผนการพัฒนากิจการการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับเพื่อนครูและผู้นิเทศประชุมชี้แจงเพื่อกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน

2.2 ด้านการวางแผนการนิเทศโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคืออาจารย์นิเทศและนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพพร้อมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการนิเทศรองลงมาคืออาจารย์นิเทศและนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพพร้อมกันกำหนดวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับในการนิเทศการสอน และอาจารย์นิเทศและนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพพร้อมกันกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการนิเทศตามลำดับ

2.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ระดับแรกคือมีการประเมินผลทุกครั้งและแจ้งผลให้ผู้รับการนิเทศทราบทุกครั้ง รองลงมาคือมีการสังเกตการณ์สอนโดย ความร่วมมือ ของอาจารย์นิเทศผู้บริหารสถานศึกษาครูพี่เลี้ยงและ การนิเทศมีการให้ความรู้สร้างขวัญและกำลังใจตามลำดับ

2.4 ด้านการประเมินและรายงานผลการนิเทศโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยลำดับแรก คือ มีการประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน รองลงมา คือ มีการจัดทำรายงานการนิเทศเพื่อสรุปผลการนิเทศแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประเมินผลการนิเทศ ตามลำดับ

2.5 ด้านการสะท้อนผลและอภิปราย โดยรวมแล้วอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ อาจารย์นิเทศและนักศึกษาฝึกประสบการณ์ มีการสะท้อนผลหลังการนิเทศ รองลงมา คือ อาจารย์นิเทศและนักศึกษาฝึกประสบการณ์มีการสะท้อนผลก่อนการนิเทศ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึก

ประสบการณ์ได้นำประสบการณ์และข้อคิดจากการฝึกปฏิบัติงาน การสอน และการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

3. ประสิทธิภาพการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานีโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากไปหาน้อย คือ งานด้านปกครอง งานปรับปรุงชั้นเรียน งานด้านการสอน งานด้านธุรการในโรงเรียน งานปรับปรุงโรงเรียน และงานด้านพัฒนาชุมชน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า อยู่ในระดับมากซึ่งทุกข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจและเหมาะสมกับผู้เรียน รองลงมา คือ ทำเครื่องมือวัดผลประจำจุดประสงค์ และประจำภาคเรียน ได้จัดทำสื่อด้วยตนเองหรือหาแหล่งสื่อ ตามลำดับ

3.2 ด้านงานปรับปรุงชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับดังมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ เอาใจใส่ให้นักเรียนอย่างทั่วถึงและให้นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรม รองลงมา คือ ที่นั่งและกลุ่มของนักเรียนให้เหมาะสมและจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้สะอาดเรียบร้อยมีบรรยากาศเหมาะสม ตามลำดับ

3.3 ด้านงานปรับปรุงโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ดำเนินโครงการกิจกรรม หรือโครงการตามเวลาที่กำหนด รองลงมาคือร่วมพัฒนาโรงเรียนตามความเหมาะสมและจัดทำโครงการพัฒนาผู้เรียนร่วมกับเพื่อนครู และบุคลากรในสถานศึกษาโดยมีการนำเสนอและขออนุญาตดำเนินโครงการตามขั้นตอนของโรงเรียน ตามลำดับ

3.4 ด้านงานปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สนับสนุนให้นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ รองลงมา คือ ดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ได้หาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหา และมีการคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนเป็นต้น

3.5 ด้านงานธุรการในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การลงทะเบียนรับ-ส่ง ส่งถูกต้องตามระเบียบงานสารบรรณ รองลงมาคือ ออกหนังสือราชการที่ได้ตอบถูกต้องตามระเบียบงานสารบรรณ แนะนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการงานธุรการ ตามลำดับ

3.6 ด้านการพัฒนาชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ บริการข้อมูลทางวิชาการแก่ชุมชน รองลงมา คือ เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชนกิจกรรมตามประเพณี วัฒนธรรมของชุมชนตามความเหมาะสม และศึกษาข้อมูลสารสนเทศสภาพแวดล้อมของชุมชน ตามลำดับ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศกับประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูวิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การนิเทศความสัมพันธ์ทางบวก กับประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยเรียงความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย คือ การวางแผนการนิเทศการประเมินและรายงานผลการนิเทศ การศึกษาสภาพและความต้องการการปฏิบัติการนิเทศและการสะท้อนผล และอภิปราย ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศด้านการวางแผนการนิเทศกับประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านงานธุรการในโรงเรียน ด้านงานพัฒนาชุมชน ด้านงานการสอน และด้านงานปรับปรุงโรงเรียนโดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศด้านการประเมินและรายงานผลการนิเทศกับประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพราะมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านงานการปรับปรุงโรงเรียน ด้านการสอน ด้านการพัฒนาชุมชน ด้านงานธุรการในโรงเรียน ด้านงานปรับปรุงชั้นเรียน และด้านงานปกครอง โดยมีความสัมพันธ์ไปในทางบวกและอยู่ในระดับสูง

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศด้านการศึกษาสภาพและความต้องการเปรียบเทียบกับประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการสอน ด้านงานพัฒนาชุมชน ด้านงานธุรการในโรงเรียนด้านงานปรับปรุงโรงเรียน และด้านงานปรับปรุงชั้นเรียน โดยมีความสัมพันธ์ไปในทางบวกและอยู่ในระดับสูง

4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศด้านการปฏิบัติการนิเทศกับประสิทธิผล การปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับ ความสำคัญจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านงานปรับปรุงโรงเรียน หน่วยงานการสอน ด้านงานพัฒนาชุมชน ด้านงานธุรการในโรงเรียน ด้านงานปรับปรุงชั้นเรียน และด้านงานปกครอง โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง

4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศด้านการสอนสะท้อนผลและอภิปรายกับประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านงานธุรการในโรงเรียน ด้านงานพัฒนาชุมชน ด้านงานการสอน ด้านงานปรับปรุงโรงเรียน และด้านงานปกครองโดยมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง

5. อำนาจพยากรณ์ของการนิเทศกับประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูวิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี พบว่า มี 2 ตัวแปรย่อยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การวางแผนการนิเทศการปฏิบัติการนิเทศ และมี 1 ตัวแปรย่อยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การสะท้อนผลและอภิปราย โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเมื่อใช้การนิเทศทั้ง 3 ด้านดังกล่าว เป็นตัวพยากรณ์เท่ากับ .733 มีอำนาจการพยากรณ์ 53.70 แสดงว่าการนิเทศด้านการวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ และการสะท้อนผลและอภิปรายร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล เท่ากับ .754

หรือ 56.90 เมื่อพิจารณา ตัวแปรพยากรณ์ พบว่า การนิเทศด้านการวางแผนการนิเทศสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 53.70 ส่วนการนิเทศด้านการวางแผนการนิเทศและการปฏิบัติการนิเทศสามารถรวมพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 55.90 และการนิเทศด้านการวางแผนการนิเทศการปฏิบัติการนิเทศและการสะท้อนผลและอภิปราย สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติการสอนกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 56.90 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่ปรับแล้วเท่ากับ .563 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ .138

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูวิทยาลัยสันตพลจังหวัดอุดรธานีผู้วิจัย ขอนำเสนอประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจากวิจัยเรื่อง องค์ประกอบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูวิทยาลัยสันตพลจังหวัดอุดรธานี สอดคล้องกับกรณีการ วิจัยเนตร (2557 : 188) ที่ได้ศึกษาเรื่องการสะท้อนคิดการสอนเพื่อให้นักศึกษาพยาบาลพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งพบว่า การสะท้อนคิด เป็นอีกวิธีการที่สามารถนำไปใช้ส่งเสริมวิธีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้อีกวิธีหนึ่งอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการสะท้อนคตินั้นเป็นการเรียนรู้ผ่านการสะท้อนความคิดต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณระดับการสะท้อนคิด หลักการสะท้อนคิด ขั้นตอนการสะท้อนคิดผลการใช้การสะท้อนคิดในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู

2. จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประสิทธิภาพจากวิจัยเรื่อง องค์ประกอบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูวิทยาลัยสันตพลจังหวัดอุดรธานี กัลยา ศรีมหันต์ และจิรียา อินทนา (2559 : 60) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามสภาพจริงร่วมกับการสะท้อนคิดเพื่อให้ผู้เรียน ให้การดูแลด้วยหัวใจ

ใจความเป็นมนุษย์ผลการศึกษาพบว่าผู้สอนต้องเป็นผู้สะท้อนคิดให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนทัศนคติและมุมมองของตนเองซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดฝึกวิเคราะห์และผู้สอนสามารถสอนได้ในทุกขั้นตอนของการสอนภาคปฏิบัติ

จะเห็นได้ว่าการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาฝึกประสบการณ์เป็นอย่างยิ่ง และยังไปว่านั่นส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเกิดผลดีกับนักเรียนมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จะมีความเชื่อมั่นต่อตนเองมากยิ่งขึ้น เกิดทักษะต่าง ๆ ในการพัฒนาตนเอง และการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สถานภาพพบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การจากวิเคราะห์องค์ประกอบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูวิทยาลัยสันตพล จังหวัดอุดรธานี มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การปฏิบัติการนิเทศ 4) การประเมินและรายงานผลการนิเทศ และ 5) การสะท้อนผลและอภิปรายสอดคล้องกับปารณีย์ ขาวเจริญและคณะ (2561 : 125) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาได้ผลการวิจัยคือ การศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบ พบว่า 1) สมรรถนะด้านความรู้ความ เข้าใจในการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงหลังการใช้รูปแบบสูงชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 สมรรถนะด้านทักษะในการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของ ครูพี่พี่เลี้ยงที่ครูพี่เลี้ยงประเมินตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนที่นักศึกษาประเมินครูพี่พี่เลี้ยงในภาพรวมอยู่ระดับมาก 2) ครูพี่เลี้ยงมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงอยู่ในระดับมากที่สุดและ 3) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความพึงพอใจในการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของ ครูพี่เลี้ยงในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.สามารถนำผลการวิจัย ของข้อมูลพื้นฐานที่ค้นพบไปใช้เป็นแนวทางในการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพต่อไป
2. สามารถนำผลการวิจัยแต่ละด้านไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทได้

3. ควรมีการศึกษาในประเด็นของ การวางแผนการนิเทศการประเมินและ รายงานผลการนิเทศการศึกษาสภาพและความต้องการ การปฏิบัติการนิเทศและการสะท้อนผล เนื่องจากมีความสำคัญและส่งผลต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป คือ ควรมีการดำเนินการวิจัยในรูปแบบการพัฒนาการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรรณิกา วิชัยเนตร. (2557). *การสะท้อนคิด: การสอนเพื่อให้นักศึกษาพยาบาลพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล*. วารสารพยาบาลตำรวจ, 6(2), 188-199.
- [2] กัลยา ศรีมหันต์ และจิรยา อินทนา. (2559). *รายงานการวิจัย เรื่องการศึกษาดูงานการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามสภาพจริงร่วมกับการสะท้อนคิดเพื่อให้ผู้เรียนให้การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์*. ราชบุรี: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี สถาบันพระบรมราชชนก.
- [3] ปารณีย์ ขาวเจริญและคณะ (2561). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา*. วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 19(1).
- [4] วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2550). *วิธีวิทยาการวิจัย*. สกลนคร : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- [5] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (ม.ป.ป.). *6 เดือนแห่งการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอาชีวศึกษาทศวรรษที่สอง*. กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด :119.
- [6] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- [7] สุเมธ คะลีล้วน. (2557). *บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม.
- [8] Glickman, C. D., Gordon, S. P., & Ross-Gordon, J. M. (2007). *Supervision and instructional leadership*. New York : Parson Educational.
- [9] Northouse. (2010). *Introduction to leadership: Concept and practice (2nd ed.)*. Thousand Oaks, CA: Sage.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี

FACTORS AFFECTING THE DESITION FOR USING STADIUM SERVICE OF THE THAILAND NATIONAL SPORT UNIVERSITY, CHON BURI CAMPUS

พานุวัฒน์ ศรีวรรณ¹, มนัสวี จำแก้ว², ธิติพงษ์ สุขดี^{3*} และ จิระเมศร์ ธนกุลอิโรจน์⁴

PANUWAT SRIWAN¹, MANUTSAWEE CHAKEAW², THITIPONG SUKDEE^{3*} and JIRAMAT TANAKUNATIROT⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา หาความสัมพันธ์และสร้างสมการพยากรณ์การตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้คือ ผู้ที่มาใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี ปี 2566 จำนวน 560 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (IOC=0.87-1.00, $\alpha = 0.88$) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ วิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ทุกปัจจัยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 5 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านราคา ($\beta=0.283$) ด้านบุคคล ($\beta=0.257$) ด้านกายภาพและการนำเสนอ ($\beta=0.166$) ด้านกระบวนการ ($\beta=0.150$) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\beta=0.139$) ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาได้ร้อยละ 78.40

คำสำคัญ : การตัดสินใจใช้บริการ ; สนามกีฬา ; ส่วนประสมทางการตลาด

¹⁻⁴ อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี, Lecturer, Faculty of Education, Thailand National Sports University Chon buri Campus.

* Corresponding Author. Email: thitipong.petnsu@gmail.com

Received: Sep 18, 2023, Revised: Nov 2, 2023, Accepted: Nov 4, 2023

ABSTRACT

This research aimed to study, correlation, and construct a predictive equation for the decision for using the sports stadium services of the Thailand National Sports University, Chon Buri Campus. This research was quantitative research. The sample in this study included 560 people who had used the sports stadium services of the Thailand National Sports University, Chon Buri Campus, in 2023, selected through quota sampling. A questionnaire (IOC=0.87-1.00, $\alpha = 0.88$) was used as the research tool. Data were analyzed descriptive statistics by calculating the mean and standard deviation, Inferential statistics by calculating Pearson's correlation and stepwise multiple regression.

The research results indicated that:

1) All factors had a high average value. 2) All factors demonstrated a positive correlation with the decision for using the sports stadium service with a statistical significance at the 0.05 level. 3) The factors the decision for using the sports stadium services of the Thailand National Sports University, Chon Buri Campus with a statistical significance level of 0.05, in descending order of influence, were: Price ($\beta=0.283$), Personnel ($\beta=0.257$), Physical evidence ($\beta=0.166$), Process ($\beta=0.150$), and Place ($\beta=0.139$). These factors could jointly predict the decision for using the sports stadium service by 78.40%.

Keywords: Decision To Use Services ; Sports Stadium ; Marketing Mix

บทนำ

ปัจจุบันกระแสการรักษาสุขภาพและการออกกำลังกายของประชาชนได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก อันเนื่องมาจากประชาชนส่วนใหญ่ทราบดีว่าการออกกำลังกายเป็นประจำทำให้มีสุขภาพดี จากแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านสาธารณสุข CR07G05 เทียบเคียง ปี 2564 ปี 2565 พบว่า ความรอบรู้ด้านสุขภาพของชาวไทยในปี 2564 ได้มีการเทียบเคียงจากค่าเฉลี่ยร้อยละของประชาชนในการเข้าถึงการบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค พบว่า ภาพรวมในระดับประเทศมีคะแนนอยู่ที่ 82.06 คะแนน ซึ่งได้บรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ (กระทรวงสาธารณสุข, 2565: 162) โดยจากคำกล่าวที่ว่า"การไม่มีโรค เป็นลาภอันประเสริฐ" เป็นสำนวนที่ต่างยอมรับว่าการป่วยเป็นโรคใดโรคหนึ่งนั้นมักบั่นทอนทั้งกาย ใจ ซึ่งการออกกำลังกายจะส่งผลให้ร่างกายมีสมรรถภาพที่ดี ห่างไกลจากโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ (สำนักงานสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2562: 1) และมีผลทางบวกในการป้องกันหรือบรรเทาอาการเจ็บป่วยทางจิตใจ เช่น อาการซึมเศร้า ความเครียดและโรควิตกกังวล เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เป็นการเข้าร่วมสังคม และการเสริมพลังทางบวกให้กับ

ตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง (Malm, Jakobsson & Isaksson, 2019: 127) สอดคล้องกับ Snedden et. al (2019: 675) พบว่า การเล่นกีฬาและการออกกำลังกายในระดับที่สูงขึ้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และสุขภาพจิต

จังหวัดชลบุรีเป็นหนึ่งในเมืองกีฬาที่จะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนในจังหวัดให้ความสนใจ และหันมาเล่นกีฬาและออกกำลังกายเป็นประจำ ช่วยให้การพัฒนานักกีฬาและบุคลากรกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศ การส่งเสริมอุตสาหกรรมกีฬากายในจังหวัดและการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ โดยเฉพาะการแข่งขันระดับโลก เป็นไปอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค ในการเก็บตัวฝึกซ้อมสำหรับนักกีฬาวต่างชาติ ที่จะสร้างรายได้ให้กับประเทศ (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2562: 1) สอดคล้องกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 – 2570) ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : การส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ ได้กล่าวถึง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ศูนย์ฝึกกีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักกีฬา ทั้งนักกีฬาคอนปกติและนักกีฬาคนพิการ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566: 87) จึงทำให้

ประชาชนในจังหวัดชลบุรี ให้ความสนใจในการออกกำลังกายมาก โดยจะพบเห็นได้จากสวนสาธารณะ สถานที่ออกกำลังกายตลอดจนหน่วยงานของรัฐ และเอกชนยังให้การสนับสนุนการออกกำลังกายและการแข่งขันกีฬาในจังหวัดชลบุรี โดยมีมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี เป็นสถาบันการศึกษาที่ดำเนินตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ และตามนโยบายของจังหวัดชลบุรีที่สนับสนุนให้ประชาชนมาออกกำลังกาย โดยสามารถใช้บริการสถานที่ต่างๆ ในมหาวิทยาลัยในการออกกำลังกาย เช่น สนามฟุตบอล สนามฟุตบอล สระว่ายน้ำ สนามเทนนิส สนามบาสเกตบอล สนามวอลเลย์บอล สนามกอล์ฟ สนามกรีฑา เป็นต้น โดยช่วงเดือนมกราคม ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2565 มีผู้มาใช้บริการมากถึง 23,301 คน แสดงให้เห็นว่าการมาใช้บริการสถานที่ออกกำลังกายของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี สามารถตอบสนองความต้องการของผู้มาใช้บริการได้ สอดคล้องกับ อภิทัย บำรุงพินิจถาวร (2562: 245) พบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกสนามฟุตบอลหญ้าเทียมของผู้ใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียม WINNING SEVEN ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการบริหารจัดการที่ดี สอดคล้องกับ ติณฐชัย จันทร์คุณา และคณะ (2564: 273) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการอุตสาหกรรมกีฬาในประเทศไทยตามแนวคิดระบบนิเวศกีฬาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงต่อไปในอนาคตอย่างยั่งยืน ผู้ผลิตควรพัฒนาองค์การโดยคำนึงถึงผู้รับบริการ และสถานที่สภาพแวดล้อมเพื่อรองรับชีวิตวิถีใหม่ให้เกิดประสิทธิผล และควรมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบซึ่งบูรณาการทุกภาคส่วนตั้งแต่ระดับประเทศจนถึงระดับท้องถิ่น ซึ่งจะเห็นได้ว่าทฤษฎีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 7 ด้าน ของ Kotler and Keller (2016:165) ซึ่งประกอบด้วยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริม ด้านบุคคล ด้านกายภาพและการนำเสนอ ด้านกระบวนการเป็นปัจจัยที่นำมาศึกษากับการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬา

จากเหตุผลที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี เพื่อเป็นแนวทางในวางแผน ปรับปรุงพัฒนาสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรีและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการการให้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขตชลบุรีต่อไป

วัตถุประสงค์

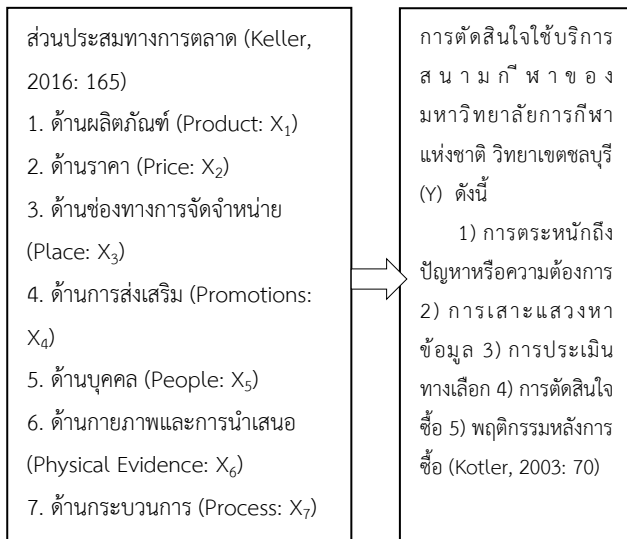
1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี
3. เพื่อสร้างสมการทำนายการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี

กรอบแนวคิดของการวิจัย

งานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี ได้ศึกษาจากงานวิจัยที่ผ่านมาได้นำทฤษฎีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 7 ด้าน (Marketing Mix 7 อย่าง หรือ 7P's) ของ Kotler and Keller (2016: 165) มากำหนดเป็นตัวแปรทำนาย (X) ซึ่ง Nazari & Andalib (2018: 89) พบว่าองค์ประกอบส่วนประสมทางการตลาดสามารถทำนายการการใช้งานสนามกีฬาได้ และเกวลิ้น สร้อยสะอาด ชูติมา หวังเบญจมา และปกรณ์ ลิ้มโยธิน (2558: 451) พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจกลับมาใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมซ้ำ และสามารถพยากรณ์การตัดสินใจกลับมาใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมซ้ำอย่างมีนัยสำคัญระดับ .001 และค่าอำนาจการทำนาย เท่ากับ 0.64 และ Matic, et.al. (2019: 3) พบว่า สโมสรกีฬาฟุตบอล บาสเกตบอล แฮนด์บอล และวอลเลย์บอลของทีมกีฬาที่มีอันดับการแข่งขันสูงสุดในเซอร์เบียมีการบริหารจัดการส่วนประสมการตลาดในระดับสูง และนำทฤษฎีกระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภค (Decision Process) ของ Kotler (2003: 70) มากำหนดเป็นตัวแปรตาม (Y) โดยแสดงความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ดังภาพที่ 1

ตัวแปรทำนาย

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริม ด้านบุคคล ด้านกายภาพและการนำเสนอ ด้านกระบวนการ อย่างน้อยหนึ่งปัจจัยสามารถทำนายการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ที่มาใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี ปี 2566 รวมทั้งสิ้น 5,734 คน (จากการสำรวจในเดือน มกราคม – มิถุนายน ปี 2566)

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มาใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี ปี 2566 โดย Hair .; et al. (2018: 14) และ Schumacker & Lomax (2016: 125) ได้แนะนำไว้ว่าในการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพหุคูณมีอัตราส่วนระหว่างกลุ่มตัวอย่างต่อตัวแปรไม่ควรน้อยกว่า 10: 1 งานวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรทำนาย 7 ตัว และศึกษาเกี่ยวกับสนามกีฬาจำนวน 8 สนาม จึงใช้ สัดส่วน 80: 1 ได้จำนวน 560 คน ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota sampling) แบ่งโควต้าตามผู้ใช้บริการสนามฟุตบอล สนามฟุตบอล สระวายน้ำ

สนามเทนนิส สนามบาสเกตบอล สนามวอลเลย์บอล สนามกอล์ฟ สนามกรีฑา สนามละ 70 คน เท่าๆ กัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 55 ข้อ โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า rating scale (Likert, 1932: 5-6) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด (5 คะแนน) มาก (4 คะแนน) ปานกลาง (3 คะแนน) น้อย (2 คะแนน) และน้อยที่สุด (1 คะแนน) หากคุณภาพเครื่องมือโดยหาความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยการประเมินดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Index) โดยกำหนด ค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์ (Riviovelli & Hambleton, 1977: 49-52) ซึ่งแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่า IOC ในภาพรวมเท่ากับ 0.87-1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นจากการทดลองใช้จากประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1970: 68) โดยค่า α มากกว่า 0.80 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์ ซึ่งแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่า α ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้เมื่อสุ่มกลุ่มตัวอย่างได้แล้ว ผู้วิจัยขอความร่วมมือในการทำวิจัยพร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยให้ทราบ และนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 560 ฉบับ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองพร้อมผู้ช่วย ซึ่งผู้วิจัยได้ชี้แจงขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่ผู้ช่วยวิจัยเป็นอย่างดี จึงรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ 560 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนาย เพื่อป้องกันการเกิด Multicollinearity พบว่า อยู่ระหว่าง 0.676– 0.767 ซึ่งตัวแปรมีความสัมพันธ์ไม่เกิน 0.80 และจากการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระพบว่าค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าไม่ใกล้ศูนย์ (> 0.3) และ ค่า Variance Inflation Factor ของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่า น้อยกว่า 10 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าตัวแปรทำนาย

ทุกตัวไม่มีระดับความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันจึงถือว่าผ่านข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี และแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2553, 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรีโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation Coefficient) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรีโดยใช้วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมุติฐาน โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ศึกษาระดับค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริม ด้านบุคคล ด้านกายภาพและการนำเสนอ ด้านกระบวนการ พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากดังตาราง 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด และการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี

ปัจจัย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านผลิตภัณฑ์	3.99	0.78	มาก
2. ด้านราคา	3.90	0.72	มาก
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	4.02	0.78	มาก
4. ด้านการส่งเสริม	4.02	0.78	มาก
5. ด้านบุคคล	3.92	0.71	มาก
6. ด้านกายภาพและการนำเสนอ	3.96	0.73	มาก
7. ด้านกระบวนการ	4.13	0.68	มาก

จากตารางที่ 1 แสดง ระดับของปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริม ด้านบุคคล ด้านกายภาพและการนำเสนอ ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก

2. ศึกษาความสัมพันธ์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี พบว่า อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี พบว่า ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรีในทางบวก ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี

ปัจจัย	การตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬา	
	Pearson Correlation	P
1. ด้านผลิตภัณฑ์	0.789*	0.000
2. ด้านราคา	0.781*	0.000
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	0.791*	0.000
4. ด้านการส่งเสริม	0.777*	0.000
5. ด้านบุคคล	0.702*	0.000
6. ด้านกายภาพและการนำเสนอ	0.792*	0.000
7. ด้านกระบวนการ	0.794*	0.000

*p <.05

จากตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี พบว่าส่วนประสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

4. การสร้างสมการพยากรณ์การตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี พบว่าปัจจัยด้านราคา, ด้านบุคคล, ด้านกายภาพและการนำเสนอ, ด้านกระบวนการ, และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี ดังตาราง 3-4

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อค้นหาการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	F	p
Regression	202.156	5	407.368*	0.000
Residual	54.984	554		
Total	257.141	559		

*p <.05

จากตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า มีทั้งหมด 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยทั้งหมด 5 การตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี ดังตาราง 4

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี

ตัวพยากรณ์	b	Std. Error	β	t	p
ค่าคงที่	0.245	0.086	-	2.842	0.005
1. ด้านราคา (X ₂)	0.268	0.031	0.283*	8.549	0.000
2. ด้านบุคคล (X ₅)	0.246	0.032	0.257*	7.666	0.000
3. ด้านกายภาพและการนำเสนอ (X ₆)	0.154	0.038	0.166*	4.022	0.000
4. ด้านกระบวนการ (X ₇)	0.148	0.043	0.150*	3.439	0.001
5. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X ₃)	0.121	0.039	0.139*	3.138	0.002
R ² = 0.786, Adjusted R ² = 0.784					

*p <.05

จากตารางที่ 4 แสดงปัจจัยจำนวน 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ปัจจัย1) ด้านราคา (X₂) 2) ด้านบุคคล (X₅) 3) ด้านกายภาพและการนำเสนอ (X₆) 4) ด้านกระบวนการ (X₇) และ 5) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X₃) ซึ่งปัจจัย ทั้ง 5 นี้สามารถร่วมกันทำนายการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาได้ร้อยละ 78.40 และได้้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนคะแนนดิบได้ดังนี้

$$Y' = -0.245 + 0.268 (X_2) + 0.246 (X_5) + 0.154 (X_6) + 0.148 (X_7) + 0.121 (X_3)$$

จากสมการถดถอยแสดงว่าค่าคงที่ของการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬามีค่าเท่ากับ 0.245 โดยหากด้านราคามีความเหมาะสมเพิ่มขึ้น 1 คะแนน คาดว่าการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาจะเพิ่มขึ้น 0.268 คะแนน หากด้านบุคคลเพิ่มขึ้น 1 คะแนน คาดว่าการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาจะเพิ่มขึ้น 0.246 คะแนน

หาด้านกายภาพและการนำเสนอเพิ่มขึ้น 1 คะแนน คาดว่าการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาจะเพิ่มขึ้น 0.154 คะแนน หาด้านกระบวนการเพิ่มขึ้น 1 คะแนน คาดว่าการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาจะเพิ่มขึ้น 0.148 คะแนน หาด้านช่องทางการจัดจำหน่ายเพิ่มขึ้น 1 คะแนน คาดว่าการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาจะเพิ่มขึ้น 0.121 คะแนน

สมการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐาน ได้แก่

$$Z'_Y = 0.283 (ZX_2) + 0.257 (ZX_5) + 0.166 (ZX_6) + 0.150 (ZX_7) + 0.139 (ZX_3)$$

จากสมการถดถอยมาตรฐานแสดงว่า โดยหาด้านราคามีความเหมาะสมเพิ่มขึ้น 1 คะแนนมาตรฐาน คาดว่าการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาจะเพิ่มขึ้น 0.283 คะแนนมาตรฐาน หาด้านบุคคลเพิ่มขึ้น 1 คะแนนมาตรฐาน คาดว่าการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาจะเพิ่มขึ้น 0.257 คะแนนมาตรฐาน หาด้านกายภาพและการนำเสนอเพิ่มขึ้น 1 คะแนนมาตรฐาน คาดว่าการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาจะเพิ่มขึ้น 0.166 คะแนนมาตรฐาน หาด้านกระบวนการเพิ่มขึ้น 1 คะแนนมาตรฐาน คาดว่าการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาจะเพิ่มขึ้น 0.150 คะแนนมาตรฐาน หาด้านช่องทางการจัดจำหน่ายเพิ่มขึ้น 1 คะแนนมาตรฐาน คาดว่าการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาจะเพิ่มขึ้น 0.139 คะแนนมาตรฐาน

อภิปรายผล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 มีจำนวน 5 ปัจจัยโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านราคา ด้านบุคคล ด้านกายภาพและการนำเสนอ ด้านกระบวนการ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งปัจจัย ทั้ง 5 นี้สามารถร่วมกันทำนายการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬาได้ร้อยละ 78.40 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งแต่ละปัจจัยสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านราคาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในทำนายการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬา เพราะราคาการใช้บริการมีความเหมาะสมกับคุณภาพของสนามกีฬา สามารถปรับเปลี่ยนราคาให้กับความได้อย่างเหมาะสม และสามารถตรวจสอบราคาก่อนตัดสินใจใช้บริการสอดคล้องกับงานวิจัยของนิกร ยาสมร และคณะ (2566: 79) พบว่าด้านราคา เป็นปัจจัยที่ทำให้มีความสำคัญในการเลือกใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมใน

จังหวัดมหาสารคามอยู่ในระดับมาก โดยผู้ใช้บริการให้ความสำคัญคือสนามหญ้าเทียมมีการกำหนดค่าเช่าสนามที่เหมาะสมกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และสอดคล้องกับศราวุธ ยังเจริญยืนยง และสมพร ไตยวงศ์ (2559: 11) พบว่า ราคาค่าสมาชิกสนามกอล์ฟในจังหวัดชลบุรีส่งผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด

2. ด้านบุคคลเป็นปัจจัยที่ 2 ในทำนายการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬา เพราะพนักงานที่ดูแลสนามมีความรู้ความเข้าใจในการแนะนำกติกาการเล่น มีพนักงานอำนวยความสะดวกการใช้งานได้อย่างเพียงพอ มีความเต็มใจในการให้บริการ พนักงานให้บริการอย่างสุภาพ และให้เกียรติผู้มาใช้บริการ และมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในการมาใช้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Memari, Lal Bidari & Saadati (2020: 95) ได้พบว่า การจัดการบุคคลกรและการวางแผนการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งด้านความปลอดภัย เป็นสิ่งสำคัญในการจัดการแข่งขันกีฬา และการใช้บริการผู้มาใช้สนามกีฬา ผู้จัดการจะต้องมีการจัดการที่เหมาะสม ซึ่งนำไปสู่ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ สร้างบรรยากาศที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมทางการกีฬา และปาริชาติ มหาบุญ และคณะ (2562: 37) พบว่า ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้สนามฝึกซ้อมกอล์ฟค่ายศรีหราชเดชไชโย จังหวัดขอนแก่นด้านบุคคลมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก

3. ด้านกายภาพและการนำเสนอเป็นปัจจัยที่ 3 ในการทำนายการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬา เพราะสภาพภายในสนามมีความสะอาดเป็นระเบียบ การจัดพื้นที่การให้บริการเป็นหมวดหมู่เหมาะสมอากาศภายในสนามถ่ายเทสะดวก ไม่ร้อนอบอ้าว อุปกรณ์ไว้ให้บริการอย่างเพียงพอต่อจำนวนสมาชิก Da Silva & Las Casas (2017: 20) ได้กล่าวถึงกลยุทธ์ทางการตลาดสำหรับสนามกีฬาว่า สนามกีฬาควรมีความน่าสนใจ น่าดึงดูด และส่งเสริมพลังต่อความรู้สึกของผู้มาใช้บริการ ด้วยการมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว สิ่งอำนวยความสะดวกต้องมีมาตรฐาน เป็นระเบียบเรียบร้อย พร้อมใช้งานตลอดเวลา

4. ด้านกระบวนการเป็นปัจจัยที่ 4 ในทำนายการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬา เพราะพนักงานมีการลำดับความสำคัญของการให้บริการได้อย่างเหมาะสม การติดต่อใช้บริการสนามสามารถทำได้สะดวกไม่ซับซ้อน หากพบปัญหา มีการจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว Sarlab, Alipour Nadinluoi, & Mahmoudi (2022: 13) ได้กล่าวว่าด้าน

กระบวนการมีค่าสัมประสิทธิ์ของดัชนีบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมสูงสุดของรูปแบบส่วนประสมการตลาดของสโมสรฟุตบอล การจัดการกระบวนการเป็นสิ่งสำคัญในการประกอบธุรกิจทางการกีฬา ต้องมีการให้บริการที่สะดวกรวดเร็ว การจัดการสถานที่ใช้ชัดเจนตามลำดับการจองของลูกค้า

5. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย เป็นปัจจัยที่ 5 ในการทำนายการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬา เพราะช่องทางการติดต่อประสานงานสะดวกและง่ายติดต่อ การอัปเดตช่วงเวลาว่างที่สามารถใช้บริการได้ มีการกระจายข่าวสารข้อมูลผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต มีการจองสนามทางอินเทอร์เน็ตและช่องทางอื่นๆที่สะดวกและง่ายติดต่อด้านสถานที่ ช่องทางจัดจำหน่ายให้มีความสำคัญในเรื่องความสะดวกต่อการเดินทางมาใช้บริการ สอดคล้องกับอภิทัย บำรุงพินิจาวรร (2562: 245) พบว่าด้านสถานที่ช่องทางการจัดจำหน่าย ผู้มาใช้บริการให้ความสำคัญในเรื่องความสะดวกต่อการเดินทางมาใช้บริการ และสอดคล้องกับบุญญิตดา วาจิรัมย์ กฤติยา อิศวเรศตระกูลและ ณัฏฐ์วัฒน์ ภควินฉัตร (2566: 43) พบว่า ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายเป็นปัจจัยการบริหารจัดการทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการซื้อบ้านที่อยู่อาศัยในจังหวัดนนทบุรีมากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านราคา ด้านบุคคล ด้านกายภาพและการนำเสนอ ด้านกระบวนการ ด้านช่องทางการจัด

จำหน่ายสามารถร่วมกันทำนายการตัดสินใจใช้บริการสนามกีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรีได้ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร หัวหน้าสำนักงานกีฬา เจ้าหน้าที่ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการวางแผนนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการสนามกีฬา การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ จึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนาปัจจัยดังกล่าว โดยมุ่งเน้นความเหมาะสมของราคา บุคลากรที่ให้บริการ คุณภาพของสนามกีฬาและสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นตอนในการให้บริการ และการติดต่อประสานงานในการใช้บริการสนามกีฬาที่รวดเร็วความสะดวกสบาย

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี โดยการต่อยอดจากผลการวิจัยในครั้งนี้โดยให้ความสำคัญกับที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้สนามกีฬาตามลำดับ
- 2) ควรมีการสร้างกลยุทธ์ในการบริหารจัดการสนามกีฬาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี โดยวิธีการทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก SWOT Analysis และยกระดับการวางแผนกลยุทธ์ให้มีความชัดเจนขึ้นด้วย TOWS Matrix โดยทำการศึกษาวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2566). แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 – 2570). กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- [2] กระทรวงสาธารณสุข. (2565). แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านสาธารณสุข. กระทรวงสาธารณสุข.
- [3] การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2562). 10 จังหวัดเมืองกีฬา ร่วมเป็นส่วนสำคัญส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศ. สืบค้นจาก <https://www.sat.or.th/2019/10>
- [4] เกลิน สร้อยสะอาด ชูติมา หวังเบญจมา และปรกรณ์ ลิ้มโยธิน. (2558). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจกลับมาใช้บริการซ้ำของผู้ใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา, การประชุมหาดใหญ่ วิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 26 มิถุนายน 2558 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 451-461

- [5] ดิษฐชัย จันทร์คุณา อัศวิน จันทระสม กรรณิกา อินชนะ ธิตพิงษ์ สุขดีและ นิลมนี ศรีบุญ. (2564). ผลกระทบของโรคโควิด-19 ต่ออุตสาหกรรมกีฬาในประเทศไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ*, 13(2), 263 – 276.
- [6] นิกร ยาสมร, อรุณวิศาพิชิต, บุษญา แสงแก้ว, อภิญา ศรีมหาพรหม และฉัตรชัย สุขสันต์. (2566). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมในจังหวัดมหาสารคาม. *วารสารวิชาการเทคโนโลยีการจัดการ*, 4(1), 66-83.
- [7] ปาริชาติ มหาบุญ สิรินาถ งามประเสริฐ รุ่งโรจน์ พรขุนทด ชีวิน อ่อนลออ สุกิจจา จันทะชุม วรากร จิตเที่ยง และ พรสุดา ชูช่วย. (2562). ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสนามฝึกซ้อมกอล์ฟกรณีศึกษา : ค่ายศรีหราชเดชไชยจังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 9(พิเศษ), 37-47.
- [8] วณิศดา วาจิรัมย์ กฤติยา อิศวเรศตระกูลและ ณัฏฐวัฒน์ ภควันฉัตร. (2566). การบริหารจัดการทางการตลาดที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจในการซื้อบ้านที่อยู่อาศัยในจังหวัดนนทบุรี. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 9(2), 43-51.
- [9] ศราวุธ ยังเจริญยืนยงและสมพร ไทวงศ์. (2559). การพยากรณ์การตัดสินใจทำสมาชิกสนามกอล์ฟในจังหวัดชลบุรีด้วยการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก. *วารสารวิจัยสหวิทยาการไทย*, 11(1), 7-13.
- [10] สำนักงานสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2562). *ก ข ค ง รหัสลับห่างไกลโรค*. <https://www.thaihealth.or.th> ก-ข-ค-ง-รหัสลับห่างไกลโรค-2.
- [11] อภิชัย บำรุงพินิจาวาร. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการเลือกสนามฟุตบอลหญ้าเทียม: กรณีศึกษาผู้ใช้บริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียม WINNING SEVEN. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 4(1), 245-256.
- [12] Cronbach, L. J. and Furby, L. (1970). How we should measure" change": Or should we?. *Psychological bulletin*, 74(1), 68.
- [13] Da Silva, E. C., & Las Casas, A. L. (2017). Sports marketing plan: an alternative framework for sports club. *International Journal of Marketing Studies*, 9(4), 15-28.
- [14] Hair, Jr., J. F., Black, W.C., Babin, B. J., Anderson, R. E. And Black, R. L., W.C. (2019). *Multivariate Data Analysis* (8th ed.). Upper Saddle River. NJ: Pearson Prentice Hall.
- [15] Kotler, P. (2003). *Marketing insights from A to Z: 80 concepts every manager needs to know*. John Wiley & Sons.
- [16] Kotler, P., & Keller, K. L. (2016). *Marketing management 15th global edition (Global)*. Harlow: Pearson Education Limited.
- [17] Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of psychology*, 22(140), 5-55.
- [18] Malm, C., Jakobsson, J., & Isaksson, A. (2019). Physical activity and sports—real health benefits: a review with insight into the public health of Sweden. *Sports*, 7(5), 127.
- [19] Matic, R. M., Maksimovic, N., Vukovic, J., Corilic, D., Bujkovic, R., & Jaksic, D. (2019). Marketing mix in team sports in serbia. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 3(3), 3-10.
- [20] Memari, Z., Lal Bidari, M., & Saadati, M. (2020). The security role of football stadiums on marketing mix development. *New Approaches in Exercise Physiology*, 2(3), 93-115.
- [21] Nazari, R., & Andalib, E. (2018). Prediction of Customer Attraction through Marketing Mix Elements and the Use of ICT at Private Sport Clubs. *Comunacation Management in Sports Media*, 6(22), 89-98.
- [22] Rovinelli, R. J. and Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 1(2), 49-60.

- [23] Sarlab, R., Alipour Nadinluoi, Z., & Mahmoudi, N. (2022). Study on the Marketing Mix of the Iranian Football Industry. *Sports Business Journal*, 2(1), 13-25.
- [24] Schumacker, E., & Lomax, G. (2016). *A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling (4th ed)*. New York: Routledge.
- [25] Snedden, T. R., Scerpella, J., Kliethermes, S. A., Norman, R. S., Blyholder, L., Sanfilippo, J., ... & Heiderscheit, B. (2019). Sport and physical activity level impacts health-related quality of life among collegiate students. *American Journal of Health Promotion*, 33(5), 675-682.

การพัฒนาตัวบ่งชี้การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

DEVELOPMENT OF SUPERVISION OF SUPERVISION INDICATORS WITHIN BASIC EDUCATION INSTITUTIONS

มีศักดิ์ แสงศิลา^{1*}, รong ปญสังกา², วรพล คล่องเชิงศรี³, ปญญารัฐ งามทรง⁴, ชีระเดช จิราธนทัต⁵,
ประหยัด ฤชากุล⁶ และ เกศวี วิวัฒน์ปฐพี⁷

MESAK SAENGSILO^{1*}, RONG PUNSUNGKA², WORAPON KLONGCHERNGSON³, PUNYARAT CHANKONG⁴,
THIRADET JIRATHANATHAT⁵, PRAYAD RUECHAKUL⁶ and KASAREE WIWATTANAPATAPEE⁷

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2565 เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .976 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวน ค่าความถี่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Correlation co - efficiency) ค่าดัชนี KMO (Kaiser – meyer – olkin measure of sampling adequacy) ค่าสถิติของ Bartlett (Bartlett's test of sphericity) และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis)

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่า KMO and Bartlett's Test องค์ประกอบหลักการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ทุกองค์ประกอบหลัก มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (.30) และเมื่อทำการตรวจสอบความสัมพันธ์ของข้อมูลเบื้องต้นก่อนนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยค่า Kaiser - meyer olkin measure of sampling adequacy (KMO) มีค่าเท่ากับ .886 ซึ่งมากกว่า .60 ค่า Bartlett's test of sphericity approx. นั้น หมายถึง ข้อมูลในส่วนนี้มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และมีความเหมาะสมระดับดีมาก ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น

1.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อสร้างสเกลองค์ประกอบ ในรูปแบบของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง เชิงเส้น เพื่อเป็นการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อันเป็นขั้นตอนสำคัญของการพัฒนาตัวบ่งชี้ โดยได้จัดกลุ่มตัวบ่งชี้ที่ออกภายใต้องค์ประกอบย่อย และองค์ประกอบหลักได้ 5 องค์ประกอบหลัก 15 องค์ประกอบย่อย และ 60 ตัวบ่งชี้ แล้วจัดองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้เข้าทำการวิเคราะห์ตามกรอบทฤษฎี และเมื่อปรับความสอดคล้องของโมเดลแล้ว ทำให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาได้จาก ตัวบ่งชี้ทุกตัว มีค่าสถิติต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น

¹⁻⁶ อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล, Lecturer in Educational Administration, Faculty of Education, Santapol College.

⁷ อาจารย์สาขาวิชาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล, Lecturer Graduate Diploma Program in Teaching Profession., Faculty of Education, Santapol College.

* Corresponding Author, Email: mesaks8@stu.ac.th

แสดงว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวอยู่ภายใต้องค์ประกอบย่อย และองค์ประกอบย่อยทุกตัวอยู่ภายใต้องค์ประกอบหลัก สรุปว่า โมเดลตัวบ่งชี้การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องและกลมกลืนดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์

คำศัพท์สำคัญ : การพัฒนาตัวบ่งชี้ ; การนิเทศภายใน

ABSTRACT

The purpose of this research was to develop supervision indicators within basic education institutions. The sample group were administrators of basic education institutions under the Office of the Basic Education Commission, academic year 2022. The sample was selected by Simple random sampling. There were 400 samples. The tool used for collecting the data was a 5-level questionnaire with a reliability of the whole questionnaire at 0.976. The statistics used for analyzing the data consisted of frequency, percentage, mean, standard deviation, skewness, bartlett's test, Pearson's correlation coefficient (Correlation co - efficiency), KMO index (Kaiser - meyer - olkin measure of sampling adequacy), Bartlett's test of sphericity and confirmatory component analysis (Confirmatory factor analysis).

The research results were summarized as follows :

1.1 The results of the analysis of the correlation coefficient and the KMO and Bartlett's Test for the principles of supervision in basic education institutions found that all the main components were a statistically significant positive correlation at the .01 level and the correlation coefficient was higher than the accepted criterion (.30) and when examining the relationship of the preliminary data before analyzing the components with the Kaiser - meyer olkin measure of sampling adequacy (KMO) was .886, which was greater than .60, the Bartlett's test of sphericity approx. That means the information in this section had a relationship between the variables and was at very good level of suitability which was in accordance with the preliminary agreement.

1.2 The results of confirmatory component analysis was to create an element scale in the form of a linear structural relationship model and was to test the consistency of the main component structure model child elements and supervision indicators within basic education institutions with empirical data which was an important step in indicator development by grouping in the indicators under sub-components and 5 main components which consisted of 15 sub-components and 60 indicators, then arranged the main elements, sub-components and indicators so as to analyze according to the theoretical framework. When consistency model had already adjusted, it had consisted with empirical data. It indicated that all indicators with various statistics was acceptable criteria according to the preliminary agreement. All indicators were under sub - components and all sub-components were under the main component. In conclusion, indicator model of basic school internal supervision was consistent and harmonious with empirical data.

Keywords: Indicator Development ; Internal Supervision

บทนำ

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะเกิดคุณภาพได้นั้นต้องประกอบด้วย 3 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา จึงแสดงให้เห็นว่า การนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการนิเทศการศึกษาเป็นการชี้แจง การแนะนำ และการนิเทศการศึกษาเป็นภารกิจที่จำเป็นต่อการศึกษา เป็นเรื่องละเอียดอ่อนจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายในหลาย ๆ ด้าน เพื่อร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษาในสถานศึกษาให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการบริหารจัดการการเรียนการสอน และปัญหาอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา (ทิพวรรณ ถาวรโชติ, 2564 : 2)

การนิเทศภายในเป็นกระบวนการดำเนินงานภายในโรงเรียน ที่จะพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้จัดให้มีการพัฒนาบุคลากร ให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการ นิเทศภายในต้องตั้งอยู่บนหลักการด้านวิชาการ เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม ทั้งด้านความคิดเห็น และการกระทำ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีประสบการณ์ ความสำเร็จใน การจัดกิจกรรมการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของหลักสูตร สิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จในการพัฒนาครู คือ การนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารและคณะครูร่วมมือกันค้นหา หรือสืบหาข้อมูลที่จะนำมาพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน การนิเทศภายในจะทำให้ครูรู้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง และทำให้มีบรรยากาศการนิเทศที่เป็นกันเอง รู้ปัญหา และหาแนวทางแก้ไขได้ตรงจุด และสามารถติดตามผลได้ตลอดเวลา การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้ นิเทศทั้งในสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูที่บริหาร มอบหมายให้ดำเนินการ โดยใช้ภาวะผู้นำ ให้เกิดความร่วมมือร่วมใจประสานงาน และใช้ศักยภาพการทำงานอย่างเต็มที่

ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยส่วนรวมกำหนดให้การนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องปฏิบัติอย่างจริงจังอย่างต่อเนื่องถูกต้อง และครบกระบวนการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพต่อไป และถือเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะต้องหาทางแก้ไขและพัฒนาครู ให้มีความรู้ความสามารถ และเกิดความร่วมมือร่วมใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากรทุกคนในโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : 179 – 180)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

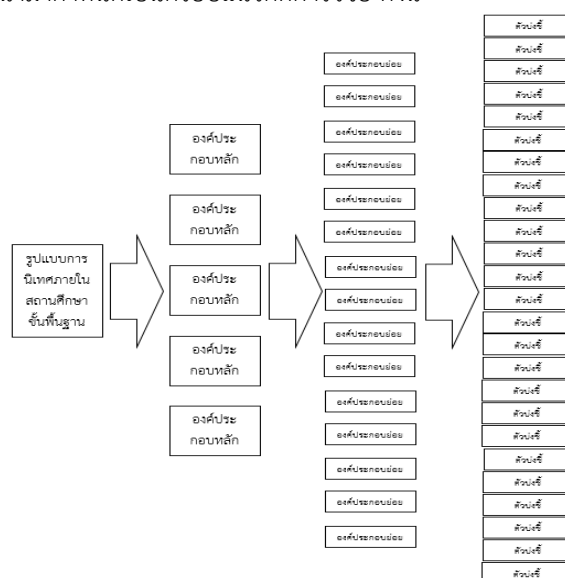
1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากการพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมมติฐานการวิจัย

โมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 29,449 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คำนวณจากสูตรของ Yamane (1967) โดยกำหนดช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ได้จำนวน 400 หน่วย

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยจับสลากให้ได้ชื่อโรงเรียน ใน 245 เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 2 รอบ โดยรอบแรกจับสลากให้ได้เขตละ 1 โรงเรียน และในรอบที่ 2 จับสลากเพิ่มอีก 155 โรงเรียน และได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้การนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ โดยกำหนดค่าน้ำหนัก ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1976 : 247) มีค่า IOC = .99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยส่งแบบสอบถาม จำนวน 400 ฉบับ ให้แก่สถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่าง ทั้งทางไปรษณีย์ และทางออนไลน์ และได้รับการตอบกลับ ครบทั้ง 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ร้อยละสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง และระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในแต่ละตัวบ่งชี้

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ของข้อมูลเบื้องต้น

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation co - efficiency)

4. ค่าดัชนี KMO (Kaiser - meyer - olkin measure of sampling adequacy)

5. ค่าสถิติของ Bartlett (Bartlett's test of sphericity)

6. ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading)

7. การสร้างองค์ประกอบโดยใช้ค่าคะแนนองค์ประกอบ (Factor score) ของตัวบ่งชี้

8. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบ และกำหนดน้ำหนัก ตัวแปรย่อยที่ใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3) ค่าความสอดคล้องกลมกลืนของข้อมูล (KMO and Bartlett's test) 4) ค่าความเบ้ (Skewness) และ 5) ค่าความโด่ง (Kurtosis)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

2) ค่าความเชื่อมั่น

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สำหรับค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ (สุภาส อังสุโชติ, 2551 : 21 - 27) 1) ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi - square statistic : χ^2) 2) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness - of fit Index : GFI) 3) ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (Adjust goodness - of fit index : AGFI) 4) ดัชนีวัดความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative fit index : CFI) 5) ค่าไค - สแควร์สหพันธ์ (Chi

- square statistic : χ^2 / df 6) ค่าดัชนีรากของค่าของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized root mean squared residual : Standardized RMR) 7) ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณค่าความคลาดเคลื่อนในประมาณพารามิเตอร์ (Root mean square of error approximation : RMSEA) และ 8) CN (Critical N) (Holster)

สรุปผลการวิจัย

1. การตรวจสอบข้อมูล ก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและการสร้างสเกลองค์ประกอบ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสัมพันธ์ของข้อมูลเบื้องต้นก่อนนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ ว่ามีความเหมาะสมที่จะทำการวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปหรือไม่ โดยหาค่าตัวแปรว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ โดยวิธีการดังต่อไปนี้

1) คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้สูตร Pearson's product moment correlation coefficient พบว่า ข้อมูลที่ทำการวิเคราะห์เป็นเมตริกสหสัมพันธ์และตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่า ข้อมูลมีความสัมพันธ์กันและมีความเหมาะสมที่จะทำการวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2553) และ

2) ใช้สถิติ Kaiser - meyer olkin measure of sampling adequacy (KMO) และ Bartlett's test of sphericity approx. Chi - square ในการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่า KMO and Bartlett's Test ขององค์ประกอบหลักการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Correlation Matrix					
	SP	SM	SO	SK	SF
SP	1.000				
SM	.804	1.000			
SO	.702	.774	1.000		
SK	.666	.721	.778	1.000	
SF	.703	.747	.783	.779	1.000

**p< .01

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	.886
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square
	df
	Sig.
	1701.356
	10
	.000

**p< .01

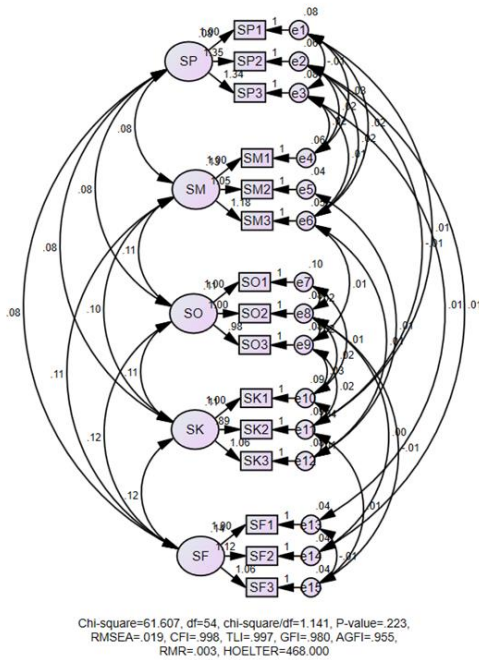
KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	.952
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square
	df
	Sig.
	4845.270
	105
	.000

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์ประกอบย่อยการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนักองค์ประกอบ		สัมประสิทธิ์การพยากรณ์	Significant	ค่าความคลาดเคลื่อน
		b (SE)	β			
SP	SP1	1.000	.712	.509	***	.08
	SP2	1.346	.842	.710	***	.06
	SP3	1.342	.805	.648	***	.08
SM	SM1	1.000	.817	.667	***	.06
	SM2	1.045	.877	.769	***	.04
	SM3	1.181	.884	.782	***	.05
SO	SO1	1.000	.734	.538	***	.10
	SO2	1.002	.767	.588	***	.08
	SO3	.976	.748	.560	***	.08
SK	SK1	1.000	.745	.555	***	.09
	SK2	.889	.701	.492	***	.09
	SK3	1.059	.776	.602	***	.08
SF	SF1	1.000	.868	.754	***	.04
	SF2	1.120	.894	.799	***	.04
	SF3	1.055	.890	.793	***	.04
$\chi^2 = 61.607$ Df = 54 P-value = .223 $\chi^2 / Df = .1141$ GFI = .980 AGFI = .955 CFI = .998 SRMR = .003 RMSEA = .019 CN : Hoelter = 468.000						

*** P< .001

ภาพที่ 2 องค์ประกอบย่อยการนิเทศภายในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดล องค์ประกอบย่อยการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า เมื่อปรับความสอดคล้องของโมเดลแล้ว ทำให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จาก ค่าไคสแควร์ (χ^2) = 61.607 ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (df) = 54 ค่าระดับความน่าจะเป็นของไคสแควร์ (P - value) = .223 ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (χ^2 / df) = 1.141 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) = .980 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) = .955 CFI = .998 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) = .003 ค่าดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) = .019 และค่าดัชนีแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะยอมรับดัชนีแสดงความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลได้ (CN : Holster) = 468.000 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่าโมเดลองค์ประกอบย่อยการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องและกลมกลืนดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิเคราะห์ยังพบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของ องค์ประกอบย่อยทั้ง 15 ตัว มีค่าเป็นบวก และมากกว่า .30 คือ มีค่าตั้งแต่ .889 – 1.346 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบย่อยทั้ง 15 ตัว เป็น

องค์ประกอบย่อยสำคัญขององค์ประกอบหลักการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยองค์ประกอบย่อยดังกล่าว มีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวบ่งชี้ประมาณ ร้อยละ 49 ถึง 80

สรุป จากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของ องค์ประกอบย่อยทั้ง 15 ตัว สามารถจัดลำดับองค์ประกอบย่อยที่มีความเหมาะสมในการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มากที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบย่อย (SF2) การกำหนดแนวทางในการกำกับติดตาม (β = .894) รองลงมา ได้แก่ องค์ประกอบย่อย (SF3) การตรวจสอบและรายงานผลการนิเทศ (β = .890) ส่วนองค์ประกอบย่อยที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบย่อย (SK2) การกำหนดประเด็นการนิเทศเพื่อพัฒนา (β = .701)

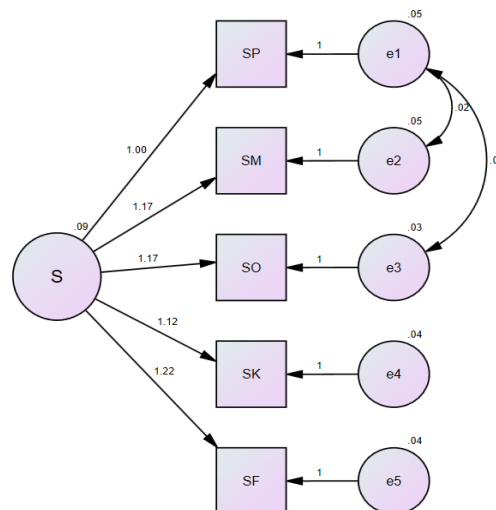
ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดล
องค์ประกอบหลักการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนักองค์ประกอบ		สัมประสิทธิ์การพยากรณ์	Significant	ค่าความคลาดเคลื่อน
	b (SE)	β			
SP	1.000	.787	.782	***	.05
SM	1.173	.848	.751	***	.05
SO	1.165	.897	.805	***	.03
SK	1.123	.867	.719	***	.04
SF	1.217	.884	.619	***	.04

$$\chi^2 = 5.451 \text{ Df} = 3 \text{ P-value} = .142 \quad \chi^2 / \text{Df} = 1.817 \text{ GFI} = .995 \text{ AGFI} = .973$$

$$\text{CFI} = .999 \text{ SRMR} = .001 \text{ RMSEA} = .045 \text{ CN : Hoelter} = 573.000$$

*** P< .001

$$\text{Chi-square}=5.451, \text{ df}=3, \text{ chi-square/df}=1.817, \text{ P-value}=.142, \text{ RMSEA}=.045, \text{ CFI}=.999, \text{ TLI}=.995, \text{ GFI}=.995, \text{ AGFI}=.973, \text{ RMR}=.001, \text{ HOELTER}=573.000$$

ภาพที่ 3 โมเดลองค์ประกอบหลักการนิเทศภายในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 3 และภาพที่ 3 เป็นผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าเมื่อปรับความสอดคล้องของโมเดลแล้ว ทำให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จาก ค่าไคสแควร์ (χ^2) = 5.451 ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (df) = 3 ค่าระดับความน่าจะเป็นของไคสแควร์ (P - value) = .142 ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (χ^2 / df) = 1.817 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) = .995 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) = .973 CFI = .999 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) = .001 ค่าดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) = .045 และค่าค่าดัชนีแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะยอมรับดัชนีแสดงความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลได้ (CN : Holster) = 573.000 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่า โมเดลองค์ประกอบหลักการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องและกลมกลืนดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิเคราะห์ยังพบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบหลักทั้ง 5 องค์ประกอบ มีค่าเป็นบวก และมากกว่า .30 คือ มีค่าตั้งแต่ 1.000 – 1.217 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบหลักทั้ง 5 ตัวเป็นองค์ประกอบสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (S) โดยองค์ประกอบหลักดังกล่าว มีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ขององค์ประกอบประมาณ ร้อยละ 62 ถึง 81

สรุป จากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบหลักทั้ง 5 องค์ประกอบ สามารถจัดลำดับองค์ประกอบหลักที่มีความเหมาะสมในการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มากที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบหลักด้านการดำเนินการนิเทศ (SO) (β = .897) รองลงมา ได้แก่ องค์ประกอบหลักด้านการกำกับติดตามผลและประเมินผลการนิเทศ (SF) (β = .884) ส่วนองค์ประกอบหลักที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบหลักด้านบุคลากรในการนิเทศ (SP) (β = .787)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการพัฒนาตัวบ่งชี้การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นเพื่อการอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ด้านบุคลากรในการนิเทศ พบว่า มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมมากมายที่จะส่งผลให้การนิเทศภายในประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและนำเสนอบุคลากรที่มีส่วนสำคัญที่สุด จำนวน 3 ฝ่าย ได้แก่ 1) ผู้นิเทศก์ เป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ เทคนิคการนิเทศอย่างถูกต้อง ตรงประเด็น มีระบบและขั้นตอนที่ชัดเจนในกระบวนการนิเทศ มีสัมพันธภาพอันดีกับผู้รับการนิเทศและสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านวิชาการและการนิเทศทำหน้าที่ช่วยเหลือครู ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และมีแผนการนิเทศ วิธีหรือกิจกรรมการนิเทศ มีการกำหนดเป้าหมายกระบวนการเรียนรู้ การจัดการด้านกายภาพ เทคนิคต่าง ๆ เป็นอย่างดี 2) ผู้รับการนิเทศ ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความจริงใจ และนำแนวทางที่ได้รับการนิเทศไปแก้ปัญหาหรือพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ร่วมกิจกรรมในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียน เสนอปัญหาต่อผู้นิเทศก์เมื่อพบปัญหาระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไข และร่วมมือกับผู้นิเทศก์ในการวิเคราะห์ปัญหา และกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา และ 3) ผู้สนับสนุนการนิเทศ ได้ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบการดำเนินงานร่วมกันระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือให้การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย และประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ และสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ตลอดจนสร้างขวัญ และกำลังใจ ให้แก่ผู้รับการนิเทศ สอดคล้องกับ ยุพิน ยืนยง (2553 : 50 - 51) ได้กล่าวไว้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น บุคลากรดังกล่าวสามารถแบ่ง ได้ 3 ฝ่าย ดังนี้ 1) ผู้นิเทศก์ หมายถึง บุคลากรภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วย

ผู้บริหารโรงเรียน ครูหัวหน้าสายชั้น ครูหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ ครูวิชาการโรงเรียน ตลอดจนถึงครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนมอบหมาย ให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือครู ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ให้ดีขึ้น 2) ผู้รับการนิเทศ หมายถึง ครูภายในโรงเรียนที่ได้รับ ประโยชน์จากการนิเทศทั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งทำให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และ 3) ผู้สนับสนุนการนิเทศ หมายถึง ผู้ที่จะช่วยให้การดำเนินงาน นิเทศภายในโรงเรียน บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารในระดับที่ สูงขึ้นไปจากโรงเรียน ศึกษาในเทศก์และอาจารย์ไปถึงบุคลากร ทั้ง ภายในและภายนอกโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัด การศึกษาภายในโรงเรียน

2. ด้านสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ พบว่า การใช้สื่อ ICT รูปแบบต่าง ๆ ในการนิเทศ มีการใช้โปรแกรม Zoom, Google meet ในการประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจ อบรม พัฒนา และสังเกตการสอน การใช้ Line application ในการ ติดต่อ ประสานงานระหว่างผู้นิเทศก์ และผู้รับการนิเทศ การใช้ Clip Video, YouTube ในการสะท้อนผล เผยแพร่กิจกรรมและ ผลการนิเทศภายในสถานศึกษา และการใช้ Google application เช่น Google form ในการเก็บข้อมูล ประเมินผล ความพึงพอใจ ทดสอบต่าง ๆ เป็นต้น สำหรับการใช้อุปกรณ์ เทคโนโลยีวิธีการอย่างหลากหลายนั้น มีการใช้เทคนิค วิธีการในการ นิเทศที่หลากหลาย มีการใช้สื่อประเภทวัสดุ อุปกรณ์ช่วยในการ นิเทศ มีการใช้เอกสารประกอบการนิเทศที่หลากหลาย และมีการ จัดทำคู่มือประกอบการนิเทศ ส่วนการใช้เครื่องมือในการนิเทศที่ หลากหลายนั้น ได้มีการใช้เครื่องมือสำรวจตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา เช่น แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบประเมิน แบบทดสอบ แบบสังเกตการณ์สอน มีการใช้เครื่องมือสำหรับ ส่งเสริมคุณภาพการศึกษา เช่น เครื่องมือติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการใช้เครื่องมือนิเทศเสริมและสนับสนุนให้ผู้รับการนิเทศ มี ความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้น เช่น เอกสารทางวิชาการ หนังสือ คู่มือ และมีการใช้เครื่องมือบันทึกภาพหรือเสียง ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาช่วย เช่น อุปกรณ์บันทึกเสียง กล้องดิจิทัล อีกด้วย สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 9) กล่าวไว้ว่า ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ช่วยในการ ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา เพื่อให้ทราบที่มาของปัญหาเพื่อ

แก้ปัญหาและพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ โดยมี เครื่องมือการนิเทศ ซึ่งแบ่งตามลักษณะการใช้งาน เป็นลักษณะ คือ 1) เครื่องมือสำรวจตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบประเมิน แบบทดสอบ แบบ สังเกตการณ์สอน รวมทั้งแบบสังเกตอื่น ๆ 2) เครื่องมือสำหรับ ส่งเสริมคุณภาพการศึกษา 3) เครื่องมือนิเทศเสริม และสนับสนุน ให้ผู้รับการนิเทศ มีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้นได้แก่ เอกสารทาง วิชาการ หนังสือ คู่มือครู เป็นต้น 4) เครื่องมือการนิเทศเพื่อแก้ไข เป็นเครื่องมือที่ต้องการบันทึกภาพหรือเสียงใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาช่วย เช่น เทปบันทึกเสียง กล้องดิจิทัล เป็นต้น เครื่องมือ สำหรับตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ซึ่งมี ดังนี้ 1) แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือที่จัดทำขึ้นเพื่อตรวจสอบความพร้อม ความรู้ พื้นฐานทางด้านการเรียนการสอนของนักเรียน หรือแบบทดสอบ ครูผู้สอนเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรการเรียนการสอน 2) แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบประเมินเป็นเครื่องมือที่ใช้ รวบรวมข้อมูล และรายละเอียดที่ต้องการ เช่น ข้อมูลส่วนตัว ความคิดเห็น เจตคติซึ่งอาจใช้สอบถามครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 3) แบบสังเกต เป็นเครื่องมือสังเกตการณ์สอนของครู ใช้สังเกตการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนของครูผู้สอน และ 4) สื่อ เครื่องมือสำหรับส่งเสริมคุณภาพการศึกษาใช้ในการนิเทศ การศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ผู้นิเทศก์ก็ จำเป็นต้องใช้เครื่องมือ เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมองเห็นทางเลือกที่ เหมาะสมกับตน ปรับปรุงแก้ไขปัญหาการทำงานของตนให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ด้านการดำเนินการนิเทศ พบว่า ในเรื่องของการวางแผนการนิเทศอย่างมียุทธศาสตร์ ได้มีการสร้างการมีส่วนร่วมและ การทำงานอย่างเป็นระบบ กำหนดขอบข่ายเนื้อหาและระยะเวลา ในการนิเทศเพื่อพัฒนา มีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในการ นิเทศภายในร่วมกัน และมีการสร้างเครือข่ายการนิเทศทั้งในและ นอกสถานศึกษา ส่วนการกำหนดรูปแบบ เทคนิค วิธีการนิเทศ ได้มีการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาเพื่อการนิเทศร่วมกัน มีการ ร่วมกันวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยการนิเทศ ภายใน ร่วมกันดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และร่วมติดตามและประเมินผลการนิเทศ อีกทั้งใน เรื่องกระบวนการนิเทศภายใน ได้มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการและการวางแผน มีการให้ความรู้ความเข้าใจ ในการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างถูกต้อง ชัดเจน มีการ ปฏิบัติการนิเทศภายในของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และมีการสร้าง

ขวัญกำลังใจให้ผู้รับการนิเทศเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ กัญญา เจริญถ้อย (2553 : 101) ได้สรุปการดำเนินการนิเทศ ได้แก่ สำนวณสภาพที่พร้อม แจ้งวัตถุประสงค์ แจ้งลักษณะงาน สาธิต วิธีการสอน เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหา ยกตัวอย่าง ประกอบคำอธิบาย สังเกตการรับรู้และทดสอบ ความเข้าใจ คำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ให้เวลาอย่างเพียงพอ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ ประสบการณ์ กระตุ้นความพอใจในการเรียนรู้ สร้างเครื่องมืออย่างหลากหลาย เลือกกิจกรรมให้เหมาะสม กำหนดระยะเวลาอย่างเหมาะสม สร้างขวัญและกำลังใจ และนอกจากนี้ โคแกน (Cogan, 1973 : 10 - 12) ได้กำหนด หลักการสำคัญในการนิเทศการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 8 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ นิเทศก์ เป็นการช่วยให้ครูเข้าใจ เกี่ยวกับความสำคัญและลำดับ ขั้นตอนของการนิเทศและเป็นการแนะนำให้ครูเข้าใจถึงบทบาทและ หน้าที่ของผู้นิเทศก์ขั้นตอนนี้ต้องเกิดขึ้นก่อนที่ผู้นิเทศก์จะเข้าไป สังเกตการสอน ขั้นที่ 2) การวางแผนร่วมกับครู ครูและผู้ นิเทศก์จะร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนรู้ แผนโดยทั่วไปจะ ประกอบด้วย ผลลัพธ์ของการสอน การคาดการณ์ปัญหาการสอน วัสดุอุปกรณ์และกลยุทธ์การสอน กระบวนการเรียนรู้ การให้ ข้อมูลย้อนกลับและการประเมิน ขั้นที่ 3) การกำหนดกลยุทธ์ใน การสังเกต ผู้นิเทศก์จะต้องกำหนดเป้าหมายกระบวนการเรียนรู้ การจัดการด้านกายภาพ และจัดการทางเทคนิคต่าง ๆ สำหรับ การสังเกต และการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนนี้ควรให้ครูเข้า มามีส่วนร่วมในการกำหนด ซึ่งจะช่วยให้ครูได้คุ้นเคยกับ กระบวนการนิเทศมากขึ้น ขั้นที่ 4) การสังเกตการสอน ผู้นิเทศก์ที่สังเกตการสอนโดยตนเอง หรือมีผู้สังเกต คนอื่น ๆ และอาจใช้เทคนิคอื่นในการบันทึกเหตุการณ์ในชั้นเรียน ขั้นที่ 5) การวิเคราะห์กระบวนการ เรียนการสอน หลังจากการสังเกต ครูและผู้นิเทศก์จะวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ร่วมกัน ร่วมกัน ในขั้นแรกทั้ง 2 ฝ่ายอาจแยกกันวิเคราะห์จะนำ ข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกันอีกครั้ง ขั้นตอนนี้ต้องดำเนินการอย่าง ระมัดระวังโดยต้องพิจารณาความสามารถในการพัฒนาของครู และความต้องการของครูในสถานการณ์นั้น ขั้นที่ 6) การวางแผน เพื่อกำหนดกลยุทธ์เป็นการดำเนินการร่วมกันของทั้งครูและผู้ นิเทศก์ หากสามารถวางแผนร่วมกันได้ก็จะทำให้เกิดความ ร่วมมือในการดำเนินการประชุมปรึกษาหารือ ขั้นที่ 7) การ ประชุมปรึกษาหารือโดยทั่วไปการประชุมปรึกษาหารือจะ ดำเนินการระหว่างผู้นิเทศก์และครูแต่ถ้าเป็นความต้องการของ

ครูและสถานการณ์เหมาะสมอาจเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมอื่น ๆ เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือได้ นอกจากนั้นการประชุม ปรึกษาหารือในบางครั้งอาจจัดขึ้นเองโดยครูและเพื่อนครูโดยไม่ ต้องมีผู้นิเทศก์ก็ได้ และขั้นที่ 8) การปรับปรุงแผน หากการ ประชุมปรึกษาหารือมีความเหมาะสม และสามารถให้ ข้อเสนอแนะและทำให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในชั้นเรียนได้ครู และผู้นิเทศก์อาจหยุดกระบวนการวิเคราะห์และร่วมกัน อภิปรายเกี่ยวกับบทเรียนที่ผ่านมา และเริ่มต้นวางแผนสำหรับ บทเรียนต่อไป

4. ด้านความรู้และประสบการณ์ในการนิเทศ พบว่า ในเรื่องความรู้ เข้าใจ ทักษะ กระบวนการในการนิเทศ ได้มีการ เตรียมการนิเทศ มีความสามารถในการวางแผนการนิเทศภายใน สถานศึกษา มีการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา และมีการประเมินการนิเทศ และนำไปปรับปรุงแก้ไข ส่วนการ กำหนดประเด็นการนิเทศเพื่อพัฒนา มีการสำรวสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายใน วิเคราะห์ปัญหา นโยบายนำไปสู่การกำหนดประเด็นการนิเทศ การกำหนดบุคคลที่ มีความรู้ความสามารถในการนิเทศ และมีการวางแผนและจัดทำ ปฏิทินในการนิเทศ นอกจากนี้ ในการนิเทศอย่างมีกลยุทธ์ และสะท้อนผลการนิเทศ มีการสร้างศรัทธาผู้นิเทศก์จะต้อง สร้างศรัทธาเพื่อให้ครูยอมรับ และเกิดความสนใจที่จะ ใฝ่รู้ ใฝ่ ปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้ การสาธิตรูปแบบการสอน เพื่อแสดงให้เห็นว่าการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ทำจริง และ นำรูปแบบไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน การร่วมคิดแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ประสบการณ์การสอนอย่างสม่ำเสมอ ร่วมคิดแก้ปัญหา และแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน และมีการสะท้อนผลที่เกิดจากการ นิเทศและการจัดการเรียนการสอน และสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555 : 8 - 21) สรุปว่ากระบวนการนิเทศ ภายใน มีองค์ประกอบด้านความรู้ ความสามารถในการนิเทศ กล่าวคือ มีการวางแผนและกำหนดทางเลือก ประกอบด้วย ขั้น เตรียมการวางแผน ทำความเข้าใจ ขอบข่าย อำนาจหน้าที่ ศึกษา สภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการมาจัดลำดับความสำคัญ และลงมือปฏิบัติการวางแผน โดยนำประเด็นปัญหาและความ ต้องการ การดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการ นิเทศภายในสถานศึกษา จัดกิจกรรมการนิเทศให้เหมาะสมกับ สภาพบริบทของสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพและส่งเสริม คุณภาพการศึกษา ในส่วนของ โลเวลล์และไวลส์ (Lowell & Wiles, 1983 : 13 - 14) ได้สรุปองค์ประกอบความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้

นิเทศก์ไว้ ดังนี้ 1) ความรู้เกี่ยวกับตัวครูที่จะไปนิเทศการสอน 2) ความรู้สภาพ สังคมและจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องในการนิเทศการสอน 3) ความรู้เกี่ยวกับผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน 4) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีที่ใช้ในการนิเทศ 5) ความรู้ว่าด้วยทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้นิเทศก์ และ 6) ความรู้ว่าด้วยหลักสูตร

5. ด้านการกำกับติดตามและประเมินผลการนิเทศ พบว่า ในเรื่องการกำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมิน ได้มีการประชุมวางแผน วิเคราะห์ปัญหาและกำหนดประเด็นการนิเทศร่วมกัน มีการกำหนดประเด็นการประเมินก่อนระหว่างและหลังการนิเทศ ตรวจสอบความสำเร็จของโครงการกับ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้ และประเมินความคิดเห็น ประเมินกระบวนการและสรุปผลรวมการประเมินและรายงานผลการนิเทศ ในส่วนของการกำหนดแนวทางในการกำกับติดตาม มีการกำกับติดตามเป็นกลุ่ม การกำกับติดตามเป็นรายบุคคล การรายงานผลการปฏิบัติงาน และการกำกับติดตามผ่านการตรวจผลงาน และการสังเกต ซักถาม และเกี่ยวกับการตรวจสอบและรายงานผลการนิเทศ มีการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติงาน และรวบรวมผลงาน มีการประเมินความพึงพอใจ มีการสรุปรายงานผลการนิเทศภายใน และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อีกด้วย สอดคล้องกับ กันยา เจริญถ้อย (2553 : 101) ได้สรุปการศึกษาการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้การสอนงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยาเขต 2 ว่าเป็นการทดสอบและติดตามผลการนิเทศ ได้แก่ การนิเทศทันที แนะนำให้มีพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือ นิเทศเพิ่มเติม ติดตามการนิเทศ รับฟังความคิดเห็น กำหนดแนวทางประเมินผล เลือกรูปแบบวัดและประเมินผลที่เหมาะสม หลากหลาย เครื่องมือที่จะประเมินผลครอบคลุมชัดเจน แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน สรุปผลและรายงานการนิเทศ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานระดับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรให้ความสำคัญต่อการนิเทศภายในและสามารถนำตัวบ่งชี้ของโมเดลองค์ประกอบ

พัฒนาตัวบ่งชี้การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้จากการพัฒนาขั้นนี้ ไปใช้ในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการนิเทศภายใน และส่งผลสู่คุณภาพผู้เรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ผลการวิจัย พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีระดับการปฏิบัติ

ต่ำสุดของแต่ละองค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การมีสัมพันธภาพอันดีกับผู้รับการนิเทศและสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง 2) การใช้เครื่องมือสำหรับส่งเสริมคุณภาพการศึกษา เช่น เครื่องมือติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) การใช้เครื่องมือนิเทศเสริมและสนับสนุนให้ผู้รับการนิเทศ มีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้น เช่น เอกสารทางวิชาการ หนังสือ คู่มือ 4) การร่วมกันวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยการนิเทศภายใน 5) การสาธิตรูปแบบการสอน เพื่อแสดงให้เห็นว่าการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ทำจริง และนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน และ 6) การกำกับติดตามเป็นกลุ่ม ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยเหล่านี้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

2.2 ผลการวิจัย พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด

ของแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ 1) ระหว่างการมีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านวิชาการและการนิเทศทำหน้าที่ช่วยเหลือครู ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น กับการร่วมกิจกรรมในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียน 2) การใช้เทคนิควิธีการในการนิเทศที่หลากหลาย กับการใช้เครื่องมือสำหรับส่งเสริมคุณภาพการศึกษา เช่น เครื่องมือติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) การสร้างการมีส่วนร่วมและการทำงานอย่างเป็นระบบ กับการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการและการวางแผน 4) การมีความสามารถในการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา กับการกำหนดบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการนิเทศ และ 5) ระหว่างการกำหนดประเด็นการประเมินก่อนระหว่างและหลังการนิเทศ กับการตรวจสอบความสำเร็จของโครงการกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยเหล่านี้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ผู้สนใจสามารถทำการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน อาจใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือใช้เทคนิคเดลฟายหรือการประชุมกลุ่มย่อยร่วมด้วย เพื่อให้มีความชัดเจนและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้สนใจสามารถทำการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน อาจใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือใช้เทคนิคเดลฟายหรือการประชุมกลุ่มย่อยร่วมด้วย เพื่อให้มีความชัดเจนและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] กันยา เจริญถ้อย. (2553). *การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้การสอนงานของผู้บริหารสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- [2] กัลยา วานิชย์บัญชา. (2553). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. กรุงเทพฯ : ลาดพร้าว.
- [3] ทิพวรรณ ถาวรโชติ. (2564). *รูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [4] ภันทิรา สุปการ. (2558). *รูปแบบการบริหารการจัดการนิเทศการศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [5] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *เอกสารการนิเทศการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- [6] สุกมาศ อังคุโชติ และคณะ. (2551). *เอกสารประกอบการอบรม การใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสถิติขั้นสูง*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [7] _____. (2552). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- [8] _____. (2555). *รายงานการศึกษาระบบการนิเทศปัญหาความต้องการและรูปแบบการนิเทศเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- [9] Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J. et al. (2010). *Multivariate Data Analysis (7th ed.)*. Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.
- [10] Likert, R. (1967). *The method of constructing and attitude scale in martin fishbein, Readings in attitude theory and measurement*. New York : Wiley.
- [11] Lowell & Wiles. (1983). *Supervision, For better school*. 5th ed., Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall.
- [12] Williams. (2007). *A Case study in clinical supervision : moving From an Evaluation to a supervision mode*. *Dissertation Abstracts International*, 68(5), 1804 - A, November.
- [13] Yamane, Taro. (1967). *Statistics : An Introductory Analysis*. 2nd Edition, New York : Harper and Row.

การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคา กันสาด ในเขตกรุงเทพมหานคร

INTEGRATED MARKETING COMMUNICATIONS THAT AFFECTS CONSUMER LOYALTY BUY AWNING ROOFING MATERIALS IN BANGKOK

ฐิตารีย์ จาตุชัยสิทธิ์^{1*}, พรพิมล สัมพัทธ์พงศ์² และ ฉัตยาพร เสมอใจ³

THITAREE JATUCHAIYASIT^{1*}, PORNPIMOL SAMPATPONG² and CHATTAYAPORN SAMERJAI³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ 2) ความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคา กันสาด 3) การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ ที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคา กันสาด ในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 ตัวอย่าง โดยใช้สูตรของคอกแรน (Cochran, 1977) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regressions Analysis) ผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคา กันสาด ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ ได้แก่ ด้านการขายโดยพนักงาน ด้านการส่งเสริมการขาย และด้านการตลาดทางตรง มีผลต่อความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคา กันสาดในกรุงเทพมหานคร สามารถร่วมกันพยากรณ์ความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคา กันสาด ได้ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ ; ความภักดี ; วัสดุหลังคา กันสาด

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, Master Student, Program in Business Administration, Master of Business Administration, Rajapruk University.

²⁻³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา คณะบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, Assistant Professor, Faculty of Business Administration, Rajapruk University.

* Corresponding Author, Email: thitaree.nuy@gmail.com

Received: Sep 26, 2023, Revised: Nov 1, 2023, Accepted: Nov 3, 2023

ABSTRACT

The objectives of this research were to study 1) the level of opinions on integrated marketing communications 2) the level of opinions on loyalty of consumers who purchase awning roofing materials, 3) to study the integrated marketing communications factors that affect to loyalty of consumers who purchase awning roofing materials. This research study is quantitative research. A questionnaire was used as a tool for data collection. The samples were 385 customers using the formula of Cochran (1977). Data were analyzed using statistics include descriptive statistics frequency, percentage, mean and standard deviation. The inferential statistics include multiple regression analysis.

The major findings revealed that overall integrated marketing communications and loyalty of consumers was at the high level. In addition, the integrated marketing communications in terms of personal selling, sales promotion and direct marketing affecting the loyalty of consumers who purchase awning roofing materials. The predictive power of the resulting equation was 75 percent. There were statistically significant relationships at the 0.01 level.

Keywords: Integrated Marketing Communications ; Loyalty of Consumers ; Awning Roofing Materials

บทนำ

ปัจจุบันภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างได้เข้ามามีบทบาทอย่างยิ่งในการนำพาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความเจริญเติบโตเนื่องจากภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างเป็นอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเพราะผลผลิตที่ได้จากอุตสาหกรรมก่อสร้างประกอบด้วยสิ่งปลูกสร้างที่เอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย สถาบันการศึกษาโครงสร้างเพื่อการสื่อสารและคมนาคม สาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า สะพาน และการชลประทาน เป็นต้น อุตสาหกรรมก่อสร้างจึงเป็นตัวคอยชี้นำหรือเป็นสัญญาณเตือนภัยถึงทิศทางและแนวโน้มเศรษฐกิจของประเทศให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ประกอบกับเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ ในการสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่นของภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยในการตัดสินใจทำการลงทุน โดยศูนย์วิจัยกรุงศรี โดยธนศ มหัทธนาลัย (2564) ได้ให้ข้อมูลแนวโน้มธุรกิจและอุตสาหกรรมในช่วงปี 2564-2566 ไว้ว่า ในช่วง 9 เดือนแรกปี 2563 ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างเติบโตเล็กน้อย สะท้อนจากการลงทุนด้านการก่อสร้างมีมูลค่า 1.04 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.9 ขยายตัวต่อเนื่องจากปี 2562 ที่เติบโต ร้อยละ 2.7 ปัจจัยหนุนมาจากการลงทุนก่อสร้างภาครัฐ (สัดส่วน

ร้อยละ 56.5 ของมูลค่าการลงทุนก่อสร้างทั้งหมด) (วิจัยกรุงศรี, 2564)

ธุรกิจวัสดุก่อสร้างเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำที่สำคัญของภาคก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ โดยยอดขายวัสดุก่อสร้างผันแปรในทิศทางเดียวกับภาวะการลงทุนภาคก่อสร้าง เนื่องจากต้นทุนวัสดุก่อสร้างมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 60 ของมูลค่าการก่อสร้าง (วิจัยกรุงศรี, 2564) ทั้งนี้ วัสดุก่อสร้างประเภทหลักมีสัดส่วนร้อยละ 64 ของยอดขายวัสดุก่อสร้างทั้งหมด แบ่งเป็นวัสดุประเภทงานโครงสร้าง (ได้แก่ ปูนซีเมนต์ คอนกรีตผสมเสร็จ เหล็กก่อสร้าง) และวัสดุประเภทงานตกแต่ง (ได้แก่ กระเบื้อง เซรามิก เครื่องสุขภัณฑ์เซรามิก)

จากแนวโน้มของธุรกิจก่อสร้างที่มีการปรับตัวลดลงจากสถานการณ์โควิด แต่ยังมีแนวโน้มที่ดีขึ้นตามความต้องการทั้งในและต่างประเทศ โดยมีปัจจัยหนุนต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งเมื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างมีการปรับตัวลดลงจึงส่งผลถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องในแนวตั้ง ทำให้การบริโภคของประชาชนลดลง เนื่องจากไม่เกิดการจ้างงานและรายได้ให้กับผู้ประกอบการและผู้เกี่ยวข้อง เมื่อผู้ประกอบการมีรายได้ที่ลดลงก็จะส่งผลให้ไม่มีการลงทุนเพิ่มในการผลิต เศรษฐกิจในประเทศก็มีการชะลอตัว (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

จึงเห็นได้ว่าธุรกิจการก่อสร้างมีความจำเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศ

ธุรกิจทำกันسادจัดเป็นส่วนหนึ่งและมีการเจริญเติบโตควบคู่ไปกับธุรกิจก่อสร้าง เนื่องจากกันسادจัดเป็นอุปกรณ์ชนิดหนึ่งที่ใช้ในการตกแต่งต่อเติมบ้าน เช่น กันสาดหน้าต่าง กันสาดระเบียงบ้าน กันสาดโรงรถ สร้างประโยชน์ในการกันแดดและฝน และเพิ่มความสวยงามให้กับอาคารบ้านเรือน โดยกันสาดจะมีหลายชนิด เช่น กันสาดโพลีคาร์บอเนต กันสาดเมทัลชีท กันสาดเกรทไลท์ และกันสาดผ้าใบ ซึ่งจะมีความคงทนถาวรแตกต่างกันไป กันสาดจัดเป็นธุรกิจเกี่ยวกับการก่อสร้าง ประกอบกับยอดขายเป็นไปตามภาวะเศรษฐกิจและตามฤดูกาล อีกทั้งเป็นสินค้าราคาสูง ดังนั้นความต้องการทางด้านอุปสงค์จึงน้อยกว่าสินค้าอื่น

ในส่วนของกลุ่มลูกค้า ในปัจจุบันหมู่บ้านจัดสรรที่ตั้งอยู่ทั้งนอกและในเขตตัวเมืองอย่างพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยราคาบ้านจัดสรรของแต่ละโครงการมีราคาค่อนข้างสูง ส่งผลให้ผู้พักอาศัยซื้อบ้านได้ตามกำลังของแต่ละบุคคล จึงต้องมีการขยายพื้นที่ใช้สอยเพิ่มขึ้น โดยหนึ่งในการต่อเติมบ้านพักอาศัยที่คนนิยมทำกันมากคือ การติดตั้งกันสาดหรือสร้างโรงรถแบบมีหลังคา ซึ่งช่วยเพิ่มพื้นที่ใช้สอยภายในบ้าน ทำให้มีร่มเงาเกิดขึ้น สามารถตกแต่งเป็นมุมพักผ่อนต่างๆ ได้ โดยการสร้างโรงจอดรถในลักษณะดังกล่าวสำคัญที่จะต้องมีการสร้างให้แข็งแรง มีการต่อเสาเข็ม ปรับพื้นให้เรียบ และมุงหลังคา ซึ่งในปัจจุบันหลังคามีหลากหลายประเภท หลายวัสดุ ทางผู้ผลิตแต่ละโรงงานจะมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาคุณสมบัติของวัสดุหลังคาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการในการนำไปใช้งานได้อย่างตรงความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด เช่น คุณสมบัติเฉพาะตัวของวัสดุหลังคา อายุการใช้งาน ราคา การรับประกันจากโรงงานผู้ผลิต จึงกล่าวได้ว่าวัสดุหลังคาจำเป็นจะต้องมีคุณสมบัติพิเศษเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการใช้งานของผู้อยู่อาศัย ไม่ว่าจะเป็นด้านความคงทนต่อสภาพอากาศ การป้องกันความร้อน และปริมาณแสงส่องผ่าน เป็นต้น

ความภักดีต่อตราสินค้า (Brand Loyalty) ถือเป็นเป้าหมายสำคัญทางการตลาด อันจะนำไปสู่พฤติกรรมการซื้อผู้บริโภคที่มีความภักดีอย่างแท้จริงในตราสินค้า ต้องประกอบไปด้วยความภักดีทั้งในด้านทัศนคติและความภักดีในด้านพฤติกรรม (หะหมัด หะยีหมัด, 2556) ตามแนวคิดของ Aaker (David A. Aaker, 1991: 81) ที่กล่าวว่า ความภักดีต่อตราสินค้าจะนำไปสู่

ความได้เปรียบทางการตลาด อย่างเช่น ช่วยลดต้นทุนทางการตลาด ช่วยเพิ่มลูกค้าใหม่ และใช้ประโยชน์ทางการค้าได้มากยิ่งขึ้น การประเมินความภักดีต่อตราสินค้านั้นอาจสามารถวัดได้จากพฤติกรรมซื้อซ้ำ กล่าวคือ หากสินค้าที่ผู้บริโภคต้องการที่จะซื้อหมดหรือไม่มีในคลังสินค้าชั่วคราว ผู้บริโภคก็จะรอซื้อสินค้าดังกล่าวหรือไปหาซื้อร้านอื่น พฤติกรรมเช่นนี้บางครั้งอาจทำให้เกิดความสับสนว่าเป็นความภักดีในร้านค้าหรือความภักดีต่อตราสินค้า ดังนั้น ความภักดีต่อตราสินค้าจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งทางการตลาด เนื่องจากมีคู่แข่งทางการตลาดจำนวนมากได้ใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อนำเสนอสินค้าต่อผู้บริโภค หากนักการตลาดสามารถทำให้ผู้บริโภคมีความภักดีในตราสินค้าได้มากเท่าไร โอกาสที่ผู้บริโภคจะเปลี่ยนไปซื้อตราสินค้าอื่นก็จะน้อยลง

จากปัญหาในเรื่องการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นของธุรกิจทำกันสาด เพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจ ผู้ประกอบการจึงต้องการปรับตัวภายใต้ภาวะเศรษฐกิจและแรงกดดันการแข่งขันเช่นนี้ จำเป็นต้องทำทุกวิถีทางเพื่อเพิ่มยอดขายและรายได้ให้กับกิจการให้มากที่สุด ต้องสร้างกลยุทธ์การแข่งขันที่เป็นเลิศ มีการบริหารการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้กลยุทธ์การตลาดเข้ามาช่วยในการแข่งขัน (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2538) โดยเฉพาะการตลาดแบบบูรณาการ (IMC) ซึ่งสาเหตุที่ทำให้การตลาดแบบบูรณาการได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นจนถูกยอมรับว่าเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการดำเนินธุรกิจในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะสัดส่วนของธุรกิจที่ประสบความสำเร็จจากการใช้ IMC มีมากถึงร้อยละ 7 (ฉัตรยาพรเสมอใจ, 2549: 238) ขณะเดียวกันต้องสร้างความได้เปรียบทางการตลาดด้วยกลยุทธ์ความภักดีต่อตราสินค้า (Brand Loyalty) ซึ่งไม่เพียงแต่ต้องมุ่งแสวงหาลูกค้าใหม่เท่านั้น แต่ต้องรักษาลูกค้าเก่าที่ภักดีต่อตราสินค้าไว้ด้วย โดยลูกค้าที่มีความภักดีนั้นถือว่าเป็นทรัพย์สินอันล้ำค่า ยิ่งหากมีลูกค้าที่ภักดีต่อตราสินค้าเรามากเท่าไร มูลค่าโดยรวมของตราสินค้าก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นด้วย ทั้งในแง่ยอดขายที่สูงขึ้น ต้นทุนการทำธุรกิจต่ำลง ผลกำไรที่เพิ่มขึ้น รวมไปถึงการขยายตลาดให้กว้างขึ้นด้วย ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนทางการตลาด ช่วยเพิ่มลูกค้าใหม่ และใช้ประโยชน์ทางการค้าได้มากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ ที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคาบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้นำไปประยุกต์ใช้ประกอบการวางแผนทางเพื่อดำเนินธุรกิจ

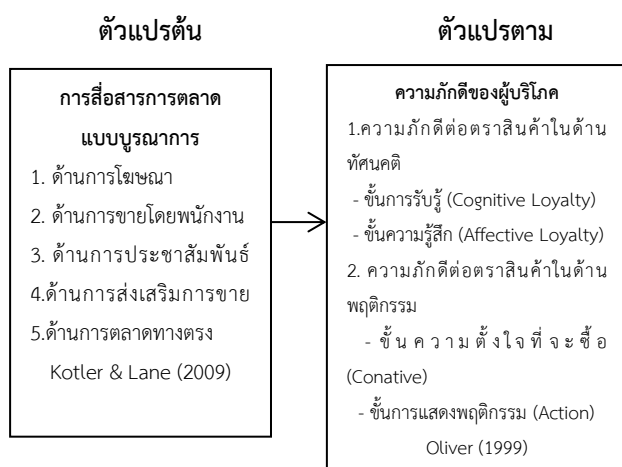
เช่น การเลือกใช้กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาด ทั้ง 5 เครื่องมือ เพื่อสื่อสารให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย โดยมุ่งหวังให้กลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายดังกล่าว สามารถเข้าถึงข่าวสารข้อมูลได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงความต้องการผู้บริโภค เพื่อให้สอดคล้องกับยุควิธีใหม่อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และส่งผลต่อความภักดีของลูกค้าในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการธุรกิจจำหน่ายวัสดุหลังคากระเบื้องและโรงงานผู้ผลิตวัสดุหลังคากระเบื้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ และความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคากระเบื้อง
2. เพื่อศึกษาการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ ที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคากระเบื้อง ในเขตกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัยจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วสังเคราะห์ประเด็นที่สำคัญและกำหนดเป็นตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ประกอบด้วย การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ (IMC) ตามแนวคิดของ Kotler & Lane (2009) และความภักดีต่อตราสินค้า (Brand Loyalty) ของ Oliver (1999) ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทบทวนวรรณกรรม

การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ

Kotler and Lane (2009) กล่าวว่า การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ (IMC) เป็นการวางแผนทางธุรกิจที่สามารถเพิ่มมูลค่าทางการตลาด โดยใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่ละกลยุทธ์ ประกอบด้วย

1. การโฆษณา (Advertising)
2. การขายโดยพนักงานขาย (Personal selling)
3. การประชาสัมพันธ์ (Public relation)
4. การส่งเสริมการขาย (Sales promotion)
5. การตลาดทางตรง (Direct marketing)

1. การโฆษณา (Advertising) หมายถึง การทำให้ผู้บริโภคเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร เป็นการสื่อสารผ่านสื่อหลากหลายประเภท ที่ทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าใจและรับรู้สิ่งที่ต้องการนำเสนอได้ เกิดการจูงใจหรือโน้มน้าวใจให้ผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายเกิดการซื้อสินค้าและบริการ การโฆษณานั้นผู้ที่ต้องการโฆษณาจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการสื่อสารผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ดังนั้นนักการตลาดควรคำนึงถึงงบประมาณในส่วนนี้ด้วย ซึ่งการโฆษณานั้นสามารถที่จะนำส่งข้อมูลข่าวสารไปยังผู้บริโภคได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว

2. การขายโดยพนักงานขาย (Personal Selling) หมายถึง การใช้บุคคลซึ่งเป็นตัวแทนจากบริษัทหรือเจ้าของผลิตภัณฑ์ เป็นการนำเสนอข้อมูลและสิ่งต่างๆ ไปยังผู้รับข้อมูลในทันทีทันใด ผู้นำเสนอข้อมูลข่าวสารสามารถวิเคราะห์และประเมินผลหลังจากนำเสนอข้อมูลข่าวสารนั้นไปยังผู้รับข้อมูลข่าวสารได้ทันที ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการขายโดยพนักงานขายถือเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สามารถสื่อสารข้อมูลข่าวสารไปยังผู้บริโภคได้ดีและมีความสำคัญมาก

3. การประชาสัมพันธ์ (Public Relation) เป็นช่องทางในการสื่อสารมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเชื่อมั่น ทัศนคติ และภาพลักษณ์ที่ดีของบริษัท โดยดำเนินการติดต่อสื่อสารร่วมกับกลุ่มหรือองค์กรต่างๆ เพื่อสร้างการเป็นที่รู้จักและการรับรู้ถึงองค์กร เช่น กลุ่มลูกค้า กลุ่มผู้ถือหุ้น หรือกลุ่มลูกค้าขององค์กร เป็นต้น

4. การส่งเสริมการขาย (Sales Promotion) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในช่วงระยะสั้น ใช้ในการสนับสนุนการโฆษณาและการขายโดยพนักงานขาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้เกิดยอดขายสินค้าและบริการในทันทีทันใด เป็นเครื่องมือที่พนักงาน

ขายใช้ดึงดูดใจหรือชักจูงให้ลูกค้าซื้อสินค้าและบริการ สามารถกระตุ้นให้ลูกค้าเกิดความสนใจ เกิดความรู้สึกรักอยากทดลองใช้ และทำให้เกิดการซื้อสินค้าและบริการในที่สุด

5. การตลาดทางตรง (Direct Marketing) เป็นช่องทางการติดต่อสื่อสารที่บริษัทใช้เป็นช่องทางติดต่อไปยังลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแรงจูงใจและทำให้ลูกค้าเกิดความต้องการที่จะซื้อสินค้าและบริการ โดยส่วนใหญ่แล้วการตลาดทางตรงจะใช้กับกลุ่มลูกค้าที่เคยติดต่อกับบริษัทแล้วและบริษัทมีการเก็บข้อมูลของลูกค้าเอาไว้เป็นฐานข้อมูล ซึ่งบริษัทจะใช้ข้อมูลเหล่านั้นเป็นช่องทางในการติดต่อลูกค้าอีกครั้งเพื่อแจ้งโปรโมชั่นหรือสิทธิพิเศษต่างๆ หรือขายสินค้าและบริการ เช่น การส่งจดหมาย จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การตลาดทางโทรศัพท์ และการตลาดผ่านโซเชียลมีเดีย เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ (IMC) โดยการสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ เป็นกระบวนการของการพัฒนาแผนงานการสื่อสารการตลาดที่ต้องใช้การจูงใจหลายรูปแบบกับกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมาย คือ การที่มุ่งสร้างพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายให้สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาด โดยการพิจารณาวิธีการสื่อสารตราสินค้า (Brand Contracts) เพื่อให้ผู้บริโภคเป้าหมายได้รู้จักสินค้าที่จะนำไปสู่ความรู้ความคุ้นเคยและความเชื่อมั่นในสินค้ายี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง ซึ่งเป็นวิธีการพื้นฐานในการสำรวจกระบวนการติดต่อสื่อสารกับผู้รับข่าวสารที่เป็นเป้าหมาย และถือเป็นกลยุทธ์วิธีการสื่อสารแนวใหม่ที่หลายภาคธุรกิจนิยมนำมาใช้กันอย่างกว้างขวางเพื่อให้เข้าถึงผู้บริโภคเป้าหมายให้ได้มากที่สุด โดยจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ เพื่อสร้างภาพพจน์โดยรวมของสินค้า บริการ และองค์กร ซึ่งสามารถสร้างภาพพจน์เชิงบวกให้เกิดขึ้นในใจของผู้บริโภคได้ก็จะเป็นเรื่องมีสำคัญที่ช่วย สนับสนุนงานด้านการตลาดการขายและเป็นที่มาของยอดขาย (เสรี วงษ์มณฑา, 2540: 28-29)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความภักดี

Oliver (1999: 35-36) ให้คำนิยามของความภักดี (loyalty) ไว้ว่า ความภักดีเป็นสิ่งที่เกิดจากความรู้สึกของผู้บริโภคก่อให้เกิดความผูกพันอย่างลึกซึ้ง ทำให้เกิดการซื้อซ้ำในสินค้าและบริการที่รู้สึกดี การซื้อซ้ำในสินค้าและบริการจะซื้อในแบรนด์เดิมๆ การเปลี่ยนแบรนด์เกิดขึ้นต่อเมื่อผู้บริโภคได้รับผลกระทบจากสินค้าหรือบริการนั้นๆ ซึ่งเป็นความผูกพันในระดับ

มากที่จะทำการซื้อซ้ำหรือสนับสนุนสินค้าหรือบริการอีกในอนาคต ซึ่งความภักดี ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 1.ขั้นการรับรู้ (Cognitive Loyalty) เป็นระยะที่ผู้บริโภครับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ หรือตราสินค้า มีความรู้ในตราสินค้า มีข้อมูลหรือความเข้าใจเกี่ยวกับคุณสมบัติ ลักษณะ หรือ ผลประโยชน์ของตราสินค้า
2. ขั้นความรู้สึก (Affective Loyalty) เป็นขั้นที่บริโภครู้สึกชอบหรือไม่ชอบในตราสินค้า
3. ขั้นความตั้งใจที่จะซื้อสินค้า (Conative Loyalty) เป็นขั้นแสดงถึงการกระทำของผู้บริโภคที่มีต่อตราสินค้า เช่น มีความตั้งใจที่จะซื้อสินค้า หรือมีการทดลองซื้อ เป็นต้น
4. ขั้นการแสดงพฤติกรรม (Action Loyalty) เป็นขั้นสุดท้ายที่ผู้บริโภคแสดงพฤติกรรมความตั้งใจในการกลับมาซื้อสินค้าดังกล่าวอีกครั้งหรือพฤติกรรมซื้อซ้ำ

ความภักดีต่อตราสินค้า (Brand Loyalty) ถือเป็นเป้าหมายสำคัญทางการตลาด อันจะนำไปสู่พฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคที่มีความภักดีที่แท้จริงในตราสินค้าต้องประกอบไปด้วยความภักดีทั้งในด้านทัศนคติ และความภักดีในด้านพฤติกรรม โดยความภักดีต่อตราสินค้าเกิดจากการที่ผู้บริโภครับรู้คุณค่าและความพึงพอใจในตราสินค้า แล้วจึงนำไปสู่พฤติกรรมการซื้อ ความภักดีต่อตราสินค้าได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 มิติ คือ มิติเชิงทัศนคติ และมิติเชิงพฤติกรรม โดยมิติเชิงทัศนคติ ประกอบด้วย ความภักดีขั้นการรับรู้ และความภักดีขั้นความรู้สึก สำหรับเชิงพฤติกรรมนั้น ประกอบด้วย ความภักดีขั้นความตั้งใจที่จะซื้อสินค้า และความภักดีขั้นของการแสดงพฤติกรรมซื้อ

สมมติฐานการวิจัย

การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ ส่งผลต่อความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคากันสาด ในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ที่เคยซื้อวัสดุหลังคากันสาด ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ที่เคยซื้อวัสดุหลังคากันสาด ในเขตกรุงเทพมหานคร แต่เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่

แน่นอน จึงคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของคอคแรน (Cochran, 1977) โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะคัดกรองโดยการสอบถามเบื้องต้น เพื่อเลือกเฉพาะผู้ที่เคยซื้อวัสดุหลังคากันสาดในเขตกรุงเทพมหานคร เท่านั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยนำแนวคิดของการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ (IMC) ของ Kotler & Lane (2009) และความภักดีต่อตราสินค้า (Brand Loyalty) ของ Oliver (1999) มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Rensis, 1967) จำนวน 45 ข้อ จำแนกตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และนำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ โดยต้องให้ได้ค่า IOC = 0.5 ขึ้นไปจึงถือว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้ (กัลยา วานิชบัญชา, 2557) จากนั้นนำผลที่ได้จากการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบมาคัดเลือกข้อคำถามนั้นให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งการวิจัยฉบับนี้มีค่า IOC = 0.67-1.00 ทุกข้อ ซึ่งสามารถนำไปเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยได้ โดยเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ขึ้นไป (दनัย ปัตตพงษ์, 2558) ซึ่งการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผลของค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.97 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.7 ถือว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้ จึงนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูล โดยใช้สถิติประกอบไปด้วย การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่และค่าร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการและความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคากันสาด ในเขตกรุงเทพมหานคร การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารการตลาด

แบบบูรณาการ และความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคากันสาด ในเขตกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regressions Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ ที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคากันสาด

ตารางที่ 1 ระดับการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ ของผู้ซื้อวัสดุหลังคากันสาด ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม

การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ด้านการโฆษณา	3.72	.68	มาก
2. ด้านการขายโดยพนักงาน	4.28	.59	มากที่สุด
3. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.60	.85	มาก
4. ด้านการส่งเสริมการขาย	4.16	.79	มาก
5. ด้านการตลาดทางตรง	3.86	.74	มาก
รวม	3.92	.62	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ระดับความคิดเห็นของการสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการของผู้ซื้อวัสดุหลังคากันสาด ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, $SD = 0.62$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการขายโดยพนักงาน ($\bar{X} = 4.28$, $SD = .59$) อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 2 ระดับความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคากันสาด ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม

ความภักดีของผู้บริโภค	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ขั้นการรับรู้ (Cognitive Loyalty)	4.13	.76	มาก
2. ขั้นความรู้สึก (Affective Loyalty)	4.16	.69	มาก
3. ขั้นความตั้งใจที่จะซื้อ (Conative)	4.08	.64	มาก
4. ขั้นการแสดงพฤติกรรม (Action)	3.97	.68	มาก
รวม	4.08	.63	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ระดับความคิดเห็นของความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคากันสาด ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

($\bar{X}$ = 4.08, SD = 0.63) เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ชั้น ความรู้สึก (Affective Loyalty) ($\bar{X}$ = 4.16, SD = .69) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ ปัจจัยด้านการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ ที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคาบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร

การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ	ความภักดีของผู้บริโภค			t	Sig.
	(b)	(β)	S.E.		
ค่าคงที่ (a)	.73		.13	5.35	.00**
X ₁	-.01	-.02	.02	-.60	.54
X ₂	.25	.23	.04	5.93	.00**
X ₃	-.00	-.01	.03	-.18	.85
X ₄	.17	.22	.04	4.01	.00**
X ₅	.42	.49	.04	8.56	.00**
R = 0.86 R ² = 0.75 Adjusted R ² = 0.74 SEE = 0.32 F = 221.667					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณพบว่า ปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ ได้แก่ ด้านการขายโดยพนักงาน ด้านการส่งเสริมการขาย และด้านการตลาดทางตรง ส่งผลต่อความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคาบ้าน ในกรุงเทพมหานคร สำหรับการทดสอบความเหมาะสมของเส้นถดถอยนี้มีค่าสถิติ F เท่ากับ 221.667 และจากการพิจารณาค่า R² เท่ากับ 0.75 ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคาบ้าน ในกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 75 และพิจารณาจากค่า Adjusted R² เท่ากับ 0.74 แสดงว่าตัวแปรอิสระร่วมกันอธิบายผลความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคาบ้าน ในกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 74

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ ที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคาบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบประเด็นที่น่าสนใจบางประเด็นที่ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคาบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่

ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการขายโดยพนักงาน โดยเฉพาะในเรื่องพนักงานขายมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับรายละเอียดวัสดุหลังคาบ้านแต่ละชนิด/สินค้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัสดุหลังคาบ้านนั้นเป็นสินค้าที่ต้องใช้ข้อมูลต่าง ๆ ในการติดตั้ง เป็นสินค้าเฉพาะในเรื่องการก่อสร้าง ซึ่งผู้ซื้อต้องหาข้อมูลในเรื่องวัสดุหลังคาบ้านจำเป็นจะต้องมีคุณสมบัติพิเศษเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการใช้งานของผู้อยู่อาศัย ไม่ว่าจะเป็นด้านความคงทนต่อสภาพอากาศ การป้องกันความร้อน และปริมาณแสงส่องผ่าน เป็นต้น ดังนั้น ในการซื้อวัสดุหลังคาบ้านนั้น หากพนักงานขายมีความรู้ สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ได้ดี ย่อมทำให้ผู้ซื้อมีความเชื่อมั่นในสินค้ามากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดการขายโดยพนักงานขาย (Personal Selling) ของ Kotler (2003: 630) พบว่า ลักษณะสินค้าที่เหมาะสมสำหรับใช้พนักงานขายนั้น ควรเป็นสินค้าและบริการที่ต้องอธิบายคุณสมบัติต่างๆ มีความซับซ้อนยากต่อการทำความเข้าใจ ซึ่งไม่สามารถอธิบายหรือยากต่อการอธิบายให้เข้าใจได้ผ่านสื่อช่องทางอื่น ๆ จึงจำเป็นต้องใช้พนักงานขายที่มีความเชี่ยวชาญอธิบายเกี่ยวกับรายละเอียดวิธีการใช้งานหรือสินค้าและบริการมี การทำงานที่ซับซ้อน เพื่อช่วยต่อการทำให้ผู้บริโภคเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น และผลการศึกษายังสอดคล้องกับผลการวิจัยของจุฑามณี คุณชาไพร (2566) ได้ศึกษาการสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ (IMC) และการบอกต่อแบบปากต่อปากบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-WOM) ที่ส่งผลต่อคุณค่าตราสินค้าของผู้บริโภค ที่สนใจซื้ออสังหาริมทรัพย์ในเขตจังหวัดภาคเหนือ ผลการศึกษา พบว่าระดับความคิดเห็นของการสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ (IMC) ที่ส่งผลต่อคุณค่าตราสินค้าของผู้บริโภคที่สนใจซื้ออสังหาริมทรัพย์ในเขตจังหวัดภาคเหนือโดยภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการขายโดยบุคคล (Personal Selling)

2. ระดับความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคาบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ชั้นความรู้สึก (Affective Loyalty) โดยเฉพาะในเรื่องท่านรู้สึกพึงพอใจในวัสดุหลังคาบ้านที่สามารถตอบสนองความต้องการสำหรับการใช้งานภายในตัวบ้าน ทั้งนี้เป็นเพราะเมื่อลูกค้ามีความรู้สึกพึงพอใจในสินค้าที่สามารถตอบสนองได้ตรงตามความต้องการใช้ของลูกค้า ส่งผลให้ลูกค้าพึงพอใจ มีความรู้สึกดีกับแบรนด์สินค้า และก่อให้เกิดความ

ภักดีต่อแบรนด์สินค้านั้นตามมาด้วย สอดคล้องกับ Gomez. Arranz and Cillan (2006: 387) พบว่า ความสัมพันธ์ของความภักดีทางอารมณ์ สำหรับผู้ที่มีส่วนร่วมในโปรแกรมความภักดีแสดงให้เห็นว่าทัศนคติที่ดีความพอใจ ความน่าเชื่อถือ และความผูกพันมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกว่าผู้ที่ไม่มีส่วนร่วมในโปรแกรมความภักดี และสอดคล้องกับผลการศึกษาของปรีชา แสนเมืองสว่างศรี (2560) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างความภักดีของลูกค้าในตลาดอุตสาหกรรม: กรณีศึกษา บริษัท กิจรุ่งโรจน์ ชัฟฟลาย จำกัด ผลการศึกษาปัจจัยการสร้างความภักดี พบว่า ในภาพรวมนั้นมีความสำคัญในระดับมาก โดยด้านที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านความพึงพอใจของลูกค้าความสะดวกและรวดเร็วในการบริการ เช่น ช่องทางการติดต่อขอราคาสินค้า การจัดส่งสินค้า

3. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regressions Analysis) ของการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคาบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ ได้แก่ ด้านการขายโดยพนักงาน ด้านการส่งเสริมการขาย และด้านการตลาดทางตรง สามารถร่วมกันพยากรณ์ความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคาบ้านได้ร้อยละ 75 ทั้งนี้เนื่องจากสินค้าประเภทวัสดุหลังคาบ้านนั้นเป็นสินค้าเฉพาะสำหรับการก่อสร้าง ต่อเติมที่อยู่อาศัย ผู้ซื้อจึงจำเป็นต้องมีข้อมูลต่างๆ ที่เพียงพอในการซื้อ การซื้อวัสดุหลังคาบ้านนั้นมักจะไปซื้อที่ร้านวัสดุก่อสร้าง ดังนั้น การที่ร้านหรือผู้ประกอบการมีการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ โดยเฉพาะในเรื่องการขายโดยพนักงาน ซึ่งทำหน้าที่ในการอธิบายสินค้า การใช้งาน การติดตั้งต่างๆ ให้ลูกค้าเข้าใจ ในส่วนของการส่งเสริมการขาย โดยเฉพาะในเรื่องการได้รับการบริการคำนวณวัสดุหลังคาบ้านพร้อมอุปกรณ์ให้ฟรี โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ทำให้สะดวกสบายมากขึ้น ทำให้ลูกค้าสามารถจัดเตรียมค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมได้ และการตลาดทางตรง ที่จะเน้นในเรื่องมีการจัดส่งภาพสินค้าตัวอย่างให้ลูกค้าดูตามที่ลูกค้าแจ้งความต้องการกับผู้จำหน่ายนั้น ทำให้ลูกค้าเห็นภาพตัวอย่างก่อนการติดตั้งจริงได้ สามารถนำมาเลือกเพื่อตัดสินใจได้ ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ เมื่อผู้บริโภคให้ระดับความสำคัญของส่วนประสมการตลาด บริการสูงจะทำให้ระดับความสำคัญที่มีต่อความภักดีสูงด้วย สอดคล้องกับณัฐพัชร ล้อประดิษฐ์พงษ์ (2549) กล่าวว่า ความภักดีคือทัศนคติของลูกค้าที่มีต่อสินค้าและบริการ ซึ่งต้องนำไปสู่ความสัมพันธ์ในระยะยาวเป็นการเหนี่ยวรั้ง

ลูกค้าไว้กับองค์กร ความภักดีไม่ได้เป็นเพียงพฤติกรรมการซื้อซ้ำเท่านั้นแต่ยังครอบคลุมความหมายไปถึงความรู้สึกนึกคิดและความสัมพันธ์ในระยะยาวด้วย นอกจากนี้ความภักดีของผู้บริโภคสามารถลดต้นทุนด้านการส่งเสริมการตลาด ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับการโฆษณาประชาสัมพันธ์ เพราะเมื่อมีกลุ่มผู้บริโภคที่ภักดีต่อร้านค้าวัสดุก่อสร้างแล้ว ผู้บริโภคกลุ่มนี้จะเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนและแพร่กระจายข่าวสารแก่บุคคลอื่นๆ (Word of Mouth) จะเห็นได้ว่าความสำคัญที่จะนำร้านค้าวัสดุก่อสร้างไปสู่ความสำเร็จในระยะยาวได้นั้นเกิดจากรากฐานการสร้างความภักดีของผู้บริโภค (Oliver, 1999) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมัทธวิน ใจจิต (2560) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความภักดีของผู้บริโภคต่อร้านค้าปลีกรวัสดุก่อสร้างสมัยใหม่ (Modern trade) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา และด้านกระบวนการให้บริการ ซึ่งส่งผลให้เกิดการซื้อซ้ำและบอกต่อในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Fitriana, F., Kamase, J., Ramlawati, R., & Rahman, Z. (2021) ศึกษาเรื่อง ผลของการสื่อสารการตลาดแบบผสมผสานที่มีต่อภาพลักษณ์ ความพึงพอใจ และความภักดีของแขกที่เข้าพักในโรงแรมมาเก๊าชาร์จิตี้ ที่พบว่า การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการมีผลทางอ้อมและมีนัยสำคัญต่อความภักดีผ่านความพึงพอใจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายิ่งการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่ดำเนินการโดยโรงแรมสูงขึ้นเท่าใด ก็จะสร้างความภักดีของแขกโรงแรมผ่านความพึงพอใจ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารทางการตลาดด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการขายโดยพนักงาน ดังนั้นผู้ประกอบการควรเน้นให้พนักงานขายในร้านมีศักยภาพในเรื่องการให้ข้อมูลต่างๆ กับลูกค้า โดยเฉพาะในเรื่องพนักงานขายมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับรายละเอียดวัสดุหลังคาบ้านแต่ละชนิด/สินค้า เพื่อเน้นการสร้างโอกาสให้ผู้ซื้อได้รับทราบรายละเอียดของสินค้าที่ตนเองอยากได้ซึ่งมีผลทำให้ตัดสินใจซื้อ ถือว่าเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สามารถสื่อสารข้อมูลข่าวสารไปยังผู้บริโภคได้ดีและมีความสำคัญมาก

2. ระดับความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคาบ้านสาดในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ชั้นความรู้สึก (Affective Loyalty) ดังนั้นผู้ประกอบการควรสร้างความพึงพอใจในการให้บริการให้กับลูกค้าให้มากที่สุด โดยเฉพาะในเรื่องความรู้สึกพึงพอใจในวัสดุหลังคาบ้านสาดที่สามารถตอบสนองความต้องการสำหรับการใช้งานภายในตัวบ้าน เพราะหากลูกค้ามีความพึงพอใจที่ดี ย่อมทำให้เกิดความภักดีและส่งผลต่อการซื้อสินค้าซ้ำรวมถึงบอกต่ออีกด้วย

3. ปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ ที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคาบ้านสาดในกรุงเทพมหานคร มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการขายโดยพนักงาน ด้านการส่งเสริมการขาย และด้านการตลาดทางตรง ดังนั้นผู้ประกอบการควรพัฒนาและส่งเสริมปัจจัยการตลาดทั้ง 3 ด้าน เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายอยู่เสมอและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการได้รับการบริการค่านววัสดุหลังคาบ้านสาดพร้อมอุปกรณ์ให้กับลูกค้า เพื่อสร้างความสะดวกในการซื้อ และการตลาดทางตรง

ที่ผู้ประกอบการควรเน้นในเรื่องมีการจัดส่งภาพสินค้าตัวอย่างให้ลูกค้าดูตามที่ลูกค้าแจ้งความต้องการกับผู้จำหน่าย เพื่อให้ผู้ซื้อได้เลือกสินค้า และสร้างความพึงพอใจในการให้บริการ อันจะส่งผลต่อความภักดีในตราสินค้าของลูกค้าต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการขยายขอบเขตการวิจัยให้กว้างขึ้น เนื่องจากการวิจัยนี้วิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างจากผู้บริโภคที่ซื้อวัสดุหลังคาบ้านสาด ในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ทำให้ข้อมูลที่ได้อาจจะไม่เพียงพอ และไม่ครอบคลุม จึงควรศึกษากลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอื่นๆ เพื่อให้ได้ทราบปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่ครอบคลุมเรื่องการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการและความภักดีที่ซื้อวัสดุหลังคาบ้านสาดมากยิ่งขึ้น

2. ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเพียงอย่างเดียว ดังนั้น เพื่อให้การวิจัยครั้งต่อไปมีความครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ หรือควรใช้เทคนิคของเครื่องมือในการวิจัยอื่นๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] กัลยา วานิชย์บัญชา. (2557). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.
- [2] จุฑามณี คุณชาโพร. (2566). การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ (IMC) และการบอกต่อแบบปากต่อปากบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-WOM) ที่ส่งผลต่อคุณค่าตราสินค้าของผู้บริโภค ที่สนใจซื้อสิ่งหาบริโภคในเขตจังหวัดภาคเหนือ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*, 13(2) พฤษภาคม – สิงหาคม พ.ศ. 2566
- [3] ณัฐพัชร ล้อประดิษฐ์พงษ์. (2549). *คู่มือสำรวจความพึงพอใจลูกค้า: พร้อมกรณีศึกษาและเทคนิค. ปฏิบัติที่ได้ผลจริง*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ด.
- [4] ดนัย ปัตตพงศ์. (2558). *เอกสารวิชาการด้านศาสตร์การวิจัยและสถิติประยุกต์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2566. จาก <http://it.nation.ac.th/faculty/danai/download/statistics%20talks5.pdf>
- [5] ธนศ มหัทธนาลัย. (2564). *แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรม ปี 2564-2566: ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2566. จาก <https://www.krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/Construction-Construction Materials/Construction-Contractors/IO/io-Construction-Contractors-21>
- [6] ปรีชา แสนเมืองสว่างศรี. (2560). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างความภักดีของลูกค้าในตลาดอุตสาหกรรม : กรณีศึกษา บริษัท กิจรุ่งโรจน์ ชัพพลาย จำกัด. ปรียญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*.
- [7] มหัทธวิน ใจจิต. (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความภักดีของผู้บริโภคต่อร้านค้าปลีกวัสดุก่อสร้างสมัยใหม่ (Modern trade) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารปัญญาวิวัฒน์*, 9(2), 1-11.
- [8] ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2538). *การบริหารการตลาดยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัท ธรรมสาร จำกัด.

- [9] ศูนย์วิจัยธนาคารกรุงศรี. (2564). *บทวิเคราะห์แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2565*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2566. จาก <https://thaipublica.org/2021/11/krungsri-research-on-economic-outlook-2022/>.
- [10] สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2563). *บทที่ 7 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคเชื้อไวรัสโคโรนา 2019*. รายงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 19(1), 80-87.
- [11] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). *รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562*. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- [12] หมะหมุด หะยิหมัด. (2556). ความภักดีต่อตราสินค้าในมิติเชิงทัศนคติและมิติเชิงพฤติกรรม. *วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร*, 8(1), 67-73.
- [13] อัสนา สามะ. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนผสมการตลาดบริการกับความภักดีของผู้บริโภคในธุรกิจวัสดุก่อสร้าง ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- [14] Cochran, W.G. (1977) *Sampling Techniques*. 3rd Edition, John Wiley & Sons, New York.
- [15] David A. Aaker. (1991). *Managing Brand Equity: Capitalizing on the Value of a Brand Name*. New York, NY. : The Free Press.
- [16] Fitriana, F., Kamase, J., Ramlawati, R., & Rahman, Z. (2021). The Effect of Integrated Marketing Communication on Image, Satisfaction and Loyalty of Hotel Guests in Makassar City. *International Journal of Health, Economics, and Social Sciences (IJHESS)*, 3(2), 74-91.
- [17] Gomez, B. G., Arranz, A. G. and Cillan, J. G. (2006). The role of loyalty programs in behavioral and affective loyalty. *Journal of Consumer Marketing*, 23(7), 387-396.
- [18] Kotler, Philip. (2003). *Marketing Management*. 11th Edition, Prentice-Hall, Upper Saddle River.
- [19] Kotler, Philip., & Kevin Lane Keller. (2009). *Marketing Management*. 13th ed. New Jersey: Prentice Hall.
- [20] Likert, Rensis. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale, Reading in Attitude Theory and Measurement*. P.90-95. Fishbein, Martin, Ed. New York : Wiley & Son.
- [21] Oliver, R.L. (1999). Whence Consumer Loyalty. *Journal of Marketing*, 63,33-34.

การออกแบบโมเดล 3 มิติในรูปแบบพิกเซลอาร์ตด้วยพื้นผิวแบบ 8 บิต

3D MODELING DESIGN IN PIXEL ART STYLE WITH 8-BIT TEXTURE

ธีรvara สุขสุเมธ^{1*}, กานต์พิชชา ทองบัวรุ่ง² และ กิตติพล เทียนทอง³

TEEVARA SUKSUMETH^{1*}, KANPITCHA THONGBUAROUNG² and KITTIPOL THIANTHONG³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อออกแบบโมเดล 3 มิติในรูปแบบพิกเซลอาร์ตด้วยพื้นผิวแบบ 8 บิต 2) เพื่อนำผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยนี้ไปใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการนำสร้างโมเดลสามมิติเพื่อใช้ประกอบการสอนกายภาพหน้า โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงซึ่งเป็นนักศึกษาสาขาวิชาศิลปกรรมมีเดียอาร์ตและแอนิเมชันจำนวน 30 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ โมเดล 3 มิติในรูปแบบพิกเซลอาร์ตด้วยพื้นผิวแบบ 8 บิต, แบบประเมินคุณภาพและความสอดคล้องระหว่างโมเดลและวัตถุประสงค์, แบบประเมินความพึงพอใจและความสนใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อโมเดล 3 มิติในรูปแบบพิกเซลอาร์ตด้วยพื้นผิวแบบ 8 บิต สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า 1) โมเดล 3 มิติในรูปแบบพิกเซลอาร์ตด้วยพื้นผิวแบบ 8 บิต ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้นมีการบวนการสร้างและการทำงานที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้และเหมาะสมที่จะใช้เป็นตัวอย่างเพื่อให้นักศึกษาสาขาวิชาศิลปกรรมมีเดียอาร์ตและแอนิเมชันได้เรียนรู้ 2) ผลวิเคราะห์การประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของโมเดล 3 มิติในรูปแบบพิกเซลอาร์ตด้วยพื้นผิวแบบ 8 บิตโดยผู้เชี่ยวชาญนั้น พบว่ามีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.23$ อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมมาก 3) ผลประเมินความพึงพอใจและความสนใจของกลุ่มตัวอย่างต่อโมเดล 3 มิติในรูปแบบพิกเซลอาร์ตด้วยพื้นผิวแบบ 8 บิต พบว่ามีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.41$ อยู่ในเกณฑ์ที่พึงพอใจมาก

คำสำคัญ : พิกเซล อาร์ต ; 8 บิต ; โมเดล 3 มิติ

¹⁻³ อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยสันตพล, Instructor, Faculty of Science and Technology, Santapol College.

* Corresponding Author, Email: teevara@stu.ac.th

Received: Oct 15, 2023, Revised: Dec 19, 2023, Accepted: Dec 24, 2023

ABSTRACT

The purpose of this research were 1) to designing a 3D model in Pixel Art style with 8-BIT texture. 2) To take the results from this research to be used as a reference for building a 3D model for use along with future teaching. There are 30 students in the specific sample group of multimedia arts and animation students. Research tools were 3D Pixel Art modeling styled with 8-bit textures, a questionnaire for quality and consistency between models and objectives. Research includes Finding the Mean and Standard Deviation.

The results showed that 1) The process of creating and operating “3D Pixel Art Modeling styled with 8-bit texture” which the researcher has created will be effectively appropriate in teaching Multimedia Art and Animation students. 2) The average score from analyzation of the quality and suitability assessment of the “8-bit styled Pixel Art 3D Model” by experts is 4.23 which is defined as the “Very Good” criteria. 3) The average score from the satisfaction and interest assessment of the “8-bit styled Pixel Art 3D Model” received from the representative sample is 4.41 which is defined as “Very Satisfied” criteria.

Keywords: Pixel Art ; 8 bit ; 3D Model

บทนำ

อุตสาหกรรมเกมและแอนิเมชันเป็นอุตสาหกรรมที่มีมาอย่างยาวนานโดยอุตสาหกรรมเกมนั้นมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากอดีตที่เครื่องเล่นเกมมีขนาดเท่ากับตู้เสื้อผ้าจนถึงปัจจุบันเราสามารถเล่นเกมได้ในสมาร์ตโฟนที่มีขนาดเพียงฝ่ามือเท่านั้น โดยเกมในอดีตเริ่มต้นโดยมีเพียงแค่ สีเหลี่ยมและ เส้นตรงบนจอแสดงภาพและพัฒนาต่อมาเป็นกราฟิก 2 มิติ ทั้งในรูปแบบของภาพวาดหรือภาพที่เกิดจากการวาดขึ้นโดยคอมพิวเตอร์ จากนั้นเกมก็ถูกพัฒนาให้สามารถเล่นได้โดยที่จำเป็นไม่ต้องพึ่งพาเครื่องเล่นเกม แต่เป็นการทำงานผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อย่างคอมพิวเตอร์ได้ด้วยการทำให้มีช่องทางในการพัฒนาเกมมากขึ้นและส่งผลให้ผู้พัฒนาเกมหน้าใหม่เพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้ช่วงเวลานี้ของอุตสาหกรรมเกมมีการพัฒนาขึ้นเป็นอย่างมาก และด้วยการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของวงการอุตสาหกรรมเกมทำให้ระบบและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการเล่นมีการพัฒนาควบคู่กันไปด้วย (พิชชากร โอวาทสาธิต, 2565)ทำให้เกิดเทคโนโลยีใหม่ในการแสดงผลกราฟิก นั่นก็คือการแสดงผลภาพ 3 มิติ ซึ่งเกมที่มีการแสดงผลเป็นภาพ 3 มิตินี้ เป็นที่นิยมและได้รับความสนใจจากผู้เล่นอย่างมาก และยังคงเป็นที่ชื่นชอบของผู้เล่นเกมมาจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากความนิยมของผู้เล่นต่อเกมที่มีการแสดงผลแบบ 3 มิติอย่างมากภายใต้ความต้องการของผู้พัฒนาเกมก็นิยม

ผลิตเกมที่มีการแสดงผลแบบ 3 มิติเพื่อเจาะตลาดผู้เล่นเกม 3 มิติ เมื่อความต้องการของผู้พัฒนาเกมมากขึ้นทำให้บุคลากรที่สามารถสร้างกราฟิก 3 มิติได้เป็นที่ต้องการมากขึ้น และเมื่อบุคลากรที่สามารถสร้างกราฟิก 3 มิติเป็นที่ต้องการมากขึ้นจึงทำให้มีผู้สนใจในการศึกษาทางด้านการสร้างกราฟิกเพื่อเกม 3 มิติมากขึ้น (Fiona Kaufman, 2023) ซึ่งทำให้เกิดภาควิชาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับสายงานด้านกราฟิก 3 มิติ ตามสถาบันต่างๆมากขึ้นทั่วโลก ทำให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ในภาควิชาและสาขาดังกล่าวได้ตระหนักถึงการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่นักศึกษาในสาขาเพื่อให้ความโดดเด่นมากขึ้นจึงทำให้ผู้วิจัยให้ความสนใจเกี่ยวกับการออกแบบโมเดลหรือกราฟิก 3 มิติ พิกเซลอาร์ต (Pixel art) สามารถแยกย่อยออกมาได้เป็น 2 คำ นั่นคือ Pixel และ Art โดย Pixel นั้นมีความหมายว่า ส่วนหนึ่งที่เล็กที่สุดของจอภาพโดยมีขนาดจุดที่เล็กที่สุดขนาด 1 pixel หรือเรียกย่อได้ 1px เป็นส่วนของการแสดงผลภาพบนจอดิจิทัล เมื่อรวมกับ Art แล้วหมายถึง การวาดภาพโดยอาศัยการจุดไปที่ละจุดจนกระทั่งเกิดเป็นรูปๆหนึ่ง หรืออีกความหมายคือ การสร้างงานศิลปะจากจุด (สรเรณีย์ เจริญทอง, 2562:2)

พิกเซลอาร์ตสามารถถือได้ว่าเป็นต้นกำเนิดของเกมเนื่องจากการสร้างเกมสมัยก่อนไม่มีโปรแกรมที่กราฟิก 3 มิติหรือโปรแกรมที่สามารถนำภาพวาดเข้ามาใส่ในเกมได้ ทำให้กราฟิกที่เกิดขึ้นเกมสร้างขึ้นจากการจุดสีทีละจุดจนเกิดเป็นภาพ

หรือตัวละครในเกมขึ้นมา และด้วยเหตุนี้ทำให้เกมในตลาดถูกครองด้วยเกมที่แสดงผลเป็น Pixel art นานหลายปี ทำให้ผู้เล่นส่วนใหญ่คุ้นชินกับเกมรูปแบบดังกล่าว โดยเครื่องเล่นเกมที่สามารถประมวลผลเกมในสมัยก่อนนั้น คือเครื่องเกมอิเล็กทรอนิกส์ที่มีระบบหน่วยความจำแบบ 8 bit ซึ่งเป็นข้อจำกัดของการแสดงเม็ดสีในแต่ละ Pixel จากเหตุผลดังกล่าวทำให้เวลาต่อมาผู้คนเรียกเกมในยุคนี้ว่า “เกม 8 บิต” (ณัฐพล เดชขจร, 2558)

จากการที่เกม 8 บิต มีความนิยมอย่างมากในยุคนั้น ทำให้ผู้คนมากมายในปัจจุบันยังคงมีความชื่นชอบในเกม 8 บิต แม้ว่าเทคโนโลยีในปัจจุบันจะก้าวหน้ากว่าระบบ 8 บิต ไปมากแล้ว จึงทำให้ตลาดเกมในปัจจุบันยังคงผลิตเกมที่มีรูปแบบกราฟิกคล้ายกับเกม 8 บิตอยู่ตลอดมา

จากข้อความข้างต้น ผู้วิจัยได้เกิดความคิดที่สร้างผลงานที่เกิดจากการสร้างโมเดล 3 มิติ ที่มีรูปแบบของ Pixel art เพื่อเป็นผลงานตัวอย่างและเป็นเครื่องมือสนับสนุนในการเรียนรู้ให้นักศึกษาในสาขาได้เข้าถึงความรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้นักศึกษามีทักษะพิเศษในการออกแบบและสร้างโมเดล 3 มิติที่โดดเด่น

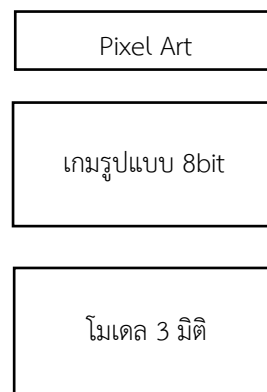
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบโมเดล 3 มิติในรูปแบบพิกเซลอาร์ตด้วยพื้นผิวแบบ 8 บิต
2. เพื่อนำผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยนี้ไปใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการนำสร้างโมเดลสามมิติเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนสำหรับในภาคทฤษฎี

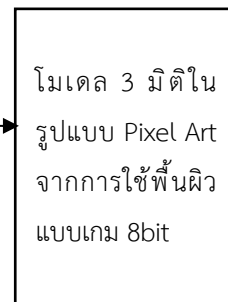
กรอบแนวคิดของการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาและทดลองการสร้างตัวอย่างงานและเครื่องมือสำหรับใช้ในการสนับสนุนการเรียนการสอนในส่วนของวิชาด้านกราฟิก 3 มิติ โดยมีการใช้ความน่าสนใจของ Pixel Art และความนิยมของเกม 8bit ซึ่งเป็นกราฟิก 2 มิติมาเป็นพื้นผิวในการสร้างโมเดล 3 มิติ

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์และแอนิเมชัน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยสันตพล และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลเฉพาะด้านจำนวน 3 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและศิลป์ 1 คน, ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบโมเดล 3 มิติ 1 คน และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างเครื่องมือในการวิจัย 1 คน กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่ 2 ที่ใช้ในการทดลอง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์และแอนิเมชัน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยสันตพล ชั้นปีที่ 2 และ 3 จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

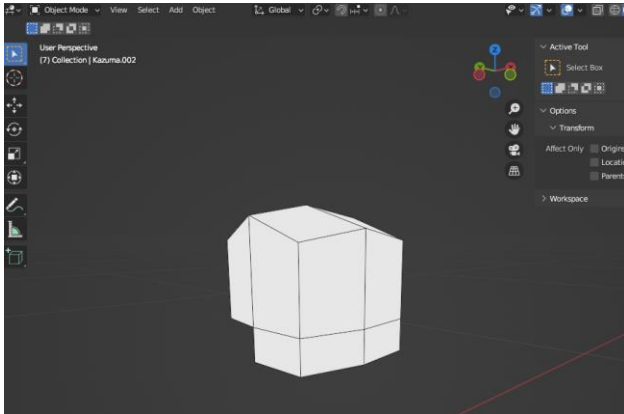
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. โมเดล 3 มิติ รูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit
2. แบบประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญของ โมเดล 3 มิติ ในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit ซึ่งเป็นแบบประเมินคุณภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญของ โมเดล 3 มิติ ในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit ซึ่งเป็นแบบประเมินคุณภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผู้ใช้

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้สื่อ โมเดล 3 มิติ ในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit ซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้าง

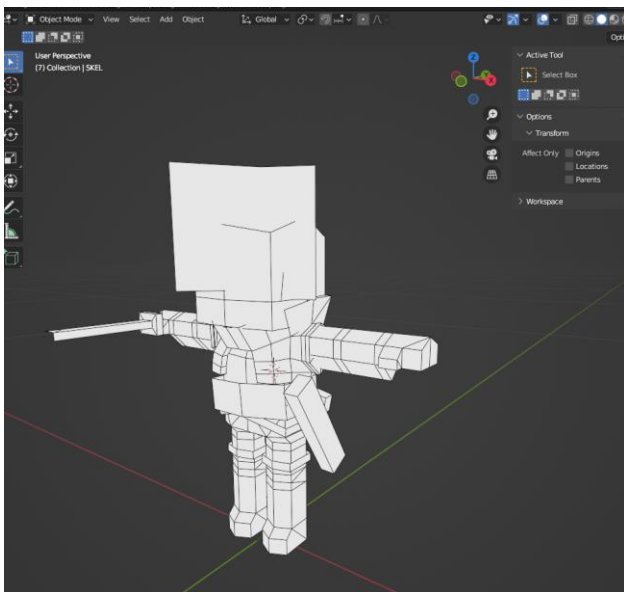
วิธีการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สร้างโมเดล 3 มิติ ในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit ด้วยโปรแกรมประยุกต์ในการสร้างโมเดล 3 มิติ Blender โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2 ภาพโมเดล Cube ที่ตัดทรงให้คล้ายศีรษะ

1). สร้างโมเดลจากกล่องสี่เหลี่ยม(cube) โดยทำการตัดทรงของโมเดลให้ได้ตามรูปทรงที่มีความซับซ้อนมากขึ้น จากนั้นนำโมเดล 3 มิติที่ได้มาประกอบเข้าด้วยกันให้เป็นโครงร่างตามที่ต้องการ

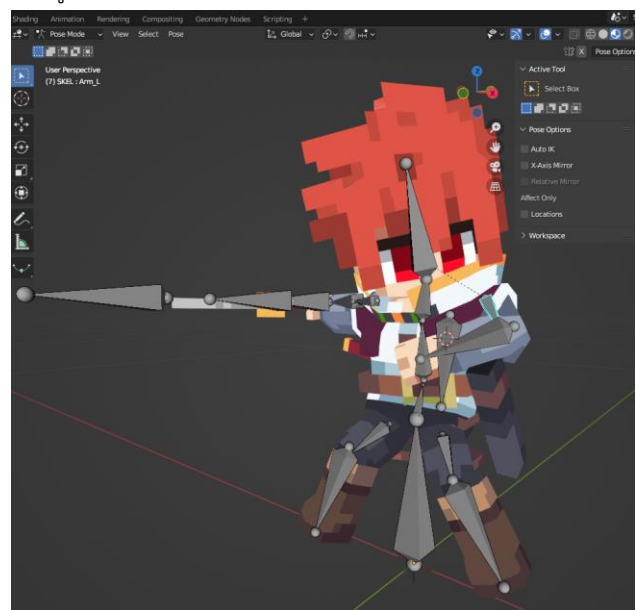
ภาพที่ 3 ภาพโมเดล Cube ที่สร้างเพิ่มและตัดทรงแล้ว

2). นำโมเดล 3 มิติที่ได้ไปทำการลงสีพื้นผิว (Texture) โดยทำการลงสีด้วยหัวพู่กัน(brush) ที่มีขนาด 1 พิกเซล (1 px) โดยทำการลงสีทีละเม็ดสีหรือลากยาวเป็นแถวก็ได้ ทำการลงสีในรูปแบบ Pixel Art ให้ครบทุกส่วน

ภาพที่ 4 การลงสีและเงาด้วยรูปแบบ Pixel Art

3). ทำการใส่กระดูกให้กับโมเดล 3 มิติ เพื่อให้สามารถจัดทำทางของตัวละครโมเดล 3 มิติได้โดยทำการสร้างกระดูก (Bone) จากส่วนเอวและทำการต่อกระดูกแยกออกไปทางส่วนหัว, ส่วนขาและส่วนแขนทั้งสองข้าง จากนั้นทำการยึดกระดูกให้ติดกับโมเดล 3 มิติ (Bind Skin) พร้อมจัดทำทาง

ภาพที่ 5 ภาพแสดงการจัดทำทางให้กับโมเดล 3 มิติ

2. การสร้างแบบประเมินคุณภาพของ โมเดล 3 มิติ ในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ด้านออกแบบ และด้านเทคนิค มีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินคุณภาพของโมเดล 3 มิติ ในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit โดยศึกษาจากตำราเอกสารต่าง ๆ

2) พิจารณาคูณลักษณะที่ต้องการประเมินด้าน ออกแบบ และ ด้านเทคนิค

3) สร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินคุณภาพโมเดล 3 มิติ ในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit 2 แบบ คือ แบบประเมินด้านออกแบบ และ ด้านเทคนิค โดยแบ่งหัวข้อการ ประเมินออกเป็น 2 หัวข้อดังนี้

หัวข้อที่ 1 ด้านการออกแบบ แบ่งออกเป็น 10 ข้อ ย่อย ซึ่งถามถึงความเหมาะสมเกี่ยวกับ รูปแบบของโมเดล 3 มิติ ความน่าสนใจและความน่าติดตาม

หัวข้อที่ 2 ด้านเทคนิค แบ่งออกเป็น 5 ข้อย่อย ซึ่งถามถึงความเหมาะสม ในการออกแบบโมเดล 3 มิติ ระดับ ความยากง่ายในการสร้างโมเดล

3. การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจและความสนใจ ของผู้กลุ่มเป้าหมายที่มีต่อโมเดล 3 มิติ ในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit มีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของ โมเดล 3 มิติ ในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit โดยศึกษาจากตำราและเอกสารต่าง ๆ

2) พิจารณาคูณลักษณะที่ต้องการประเมินด้าน ออกแบบ และด้านเทคนิคในการสร้างโมเดล 3 มิติ

3) สร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจและ ความสนใจโมเดล 3 มิติ ในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit โดยแบ่งออกเป็น 10 ข้อย่อย ซึ่งถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ ของ รูปแบบ ความน่าสนใจของการออกแบบโมเดล

4. ทดสอบความเที่ยงตรงของ แบบสอบถามเพื่อประเมิน คุณภาพโมเดล 3 มิติและแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจต่อของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

หาค่าของ IOC : Item Objective Congruence Index (Rovinelli & Hambleton, 1977) รายละเอียดดังนี้ (สนุพงษ์ จิรัชวลวิสุทธิ, จำสับเอก, 2558:37-38)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้อง

ΣR = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

กำหนดเกณฑ์การประเมิน

ให้คะแนน = + 1 หมายถึง เหมาะสม สอดคล้องตรงกับ วัตถุประสงค์

ให้คะแนน = 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ มีความสอดคล้อง วัตถุประสงค์

ให้คะแนน = - 1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง ไม่ตรงกับ วัตถุประสงค์

เกณฑ์คัดเลือก ค่า IOC

1. ค่า IOC = 0.50-1.00 เลือกใช้

2. ค่า IOC = ต่ำกว่า 0.50 พิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องเมื่อนับคะแนน ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ปรากฏว่าแบบสำรวจมีความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา ถูกต้อง เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ มีค่าดัชนี ความสอดคล้องเท่ากับ 0.80

5. จัดทำแบบสอบถามให้สมบูรณ์ แจกแบบสอบถาม กลุ่มเป้าหมาย (นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชามัธยมศึกษา อาร์ทและแอนิเมชันคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีวิทยาลัย สันตพล ชั้นปีที่ 2 และ 3 จำนวน 30 คน)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี ในกลุ่มสาขามัธยมศึกษาอาร์ทและแอนิเมชันคณะ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของวิทยาลัยสันตพลจำนวน 30 ตัวอย่าง โดยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูลจนครบตามจำนวนที่ผู้วิจัยกำหนด จากนั้นจึงได้ทำการ ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ที่ได้รับแล้วจึงนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์คุณภาพโมเดล 3 มิติในรูปแบบ Pixel Art ด้วย พื้นผิวแบบ 8-bit โดยมี 2 แบบ คือ แบบประเมินด้านออกแบบ และด้านเทคนิคในการสร้างโมเดล จากแบบประเมินคุณภาพสื่อ ที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญโดยการใช้สถิติหา ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการใช้การประเมินแบบลิเคิท์ (Rensis Likert:1961) โดยการประเมินจะเทียบเกณฑ์มาตราส่วน

แบบประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ โดยมี

ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมาก
ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อย
ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้รับชมต่อโมเดล 3 มิติในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit 2 แบบ คือแบบประเมินด้านออกแบบ และ ด้านเทคนิคในการสร้างโมเดล 3 มิติจากแบบประเมินความพึงพอใจต่อโมเดล 3 มิติ ที่ประเมินโดยกลุ่มเป้าหมาย โดยการใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้การประเมินแบบลิเคิร์ต (Rensis Likert:1961) โดยการประเมินจะเทียบเกณฑ์มาตราส่วนแบบประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมี

ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน หมายถึง พึงพอใจดีมาก
ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน หมายถึง พึงพอใจดี
ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน หมายถึง พึงพอใจน้อย
ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ประเด็นสำคัญของผลการวิจัยครั้งนี้แบ่งการสรุปผลสำคัญทางการวิจัยออกเป็น 2 ข้อดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ประเมินคุณภาพโมเดล 3 มิติในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit เป็นผลประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คนโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผลวิเคราะห์มีดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินคุณภาพโมเดล 3 มิติด้านออกแบบจากผู้เชี่ยวชาญ

หัวข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความเหมาะสมของโมเดลต่อกลุ่มเป้าหมาย	4.67	0.578	เหมาะสมมาก
2. โมเดลมีความน่าสนใจ	4.33	0.578	เหมาะสมมาก
3. การใช้สีที่เหมาะสม	4.33	0.578	เหมาะสมมาก
4. ความสวยงามของท่าทาง	4.00	0.000	เหมาะสมมาก
5. ความสมบูรณ์ของโมเดล	4.00	0.000	เหมาะสมมาก
6. เส้นของโมเดลมีความเป็นระเบียบ	4.00	1.000	เหมาะสมมาก
7. เม็ดสีของ Pixel Art มีความเท่ากัน	4.33	0.578	เหมาะสมมาก
8. โมเดลให้ความรู้สึกเหมือนตัวละครในเกม 8-bit	4.67	0.578	เหมาะสมมาก
9. สัดส่วนของโมเดลมีความถูกต้อง	4.00	0.000	เหมาะสมมาก
10. โมเดลมีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์	4.00	0.000	เหมาะสมมาก
คุณภาพของโมเดล 3 มิติด้านการออกแบบโดยรวม	4.23	0.389	เหมาะสมมาก

ผลการวิเคราะห์ระดับประเมินคุณภาพโมเดล 3 มิติในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit ด้านออกแบบพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D = 0.389) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีระดับคะแนนโดยรวมมากที่สุดคือ ข้อ 1 และ 8.เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและให้ความรู้สึกเหมือนตัวละครในเกม 8-bit อยู่ใน ระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.67$, S.D = 0.578) ข้อที่รองลงมาคือข้อที่ 2.โมเดลมีความน่าสนใจ ข้อ 3. การใช้สีที่เหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก และ ข้อ 7.เม็ดสีของ Pixel Art มีความเท่ากัน ($\bar{X} = 4.33$, S.D = 0.578) และข้อที่มีโดยรวมน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 4. ความสวยงามของท่าทาง ข้อที่ 5.ความสมบูรณ์ของโมเดลเหมาะสม ข้อที่ 6.เส้นของโมเดลมีความเป็นระเบียบ ข้อ 9.สัดส่วนของโมเดลมีความถูกต้อง และ ข้อ 10.โมเดลมีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4$, S.D = 0) โดยรวมผลการวิเคราะห์ด้านเนื้อหา ผลการวิเคราะห์ระดับประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาของการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D = 0.389)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินคุณภาพโมเดล 3 มิติด้านเทคนิคจากผู้เชี่ยวชาญ

หัวข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. กระตุกมีความเหมาะสมกับโมเดล	5	0.000	เหมาะสมมาก
2. การใช้วิธีการลดทอนเส้น	4.67	0.578	เหมาะสมมาก
3. การใช้ Alpha ในการลงสีพื้นผิว	4.33	0.578	เหมาะสมมาก
4. การเรียงเส้นในส่วนของข้อต่อ	4.00	0.000	เหมาะสมมาก
5. การปรับลดแสงเงาเพื่อให้โมเดลเด่น	4.00	0.000	เหมาะสมมาก
คุณภาพของโมเดล 3 มิติ ด้านเทคนิคโดยรวม	4.00	0.231	เหมาะสมมาก

ผลการวิเคราะห์ระดับประเมินคุณภาพด้านเทคนิคของการสร้างโมเดล 3 มิติในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit พบว่าอยู่โดยระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D = 0.231) เมื่อ พิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีผลคะแนนรวมมากที่สุดคือ ข้อ 1.กระตุกมีความเหมาะสม อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D = 0.000) ข้อที่รองลงมา คือ ข้อ 2. การใช้วิธีการลดทอนเส้น อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.67$, S.D = 0.578) และข้อที่มีคะแนนรวมน้อยที่สุด คือข้อที่ 4, 5 ในระดับความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D = 0.000) โดยผลสรุปรวมในการประเมินคุณภาพด้านด้านเทคนิคของการสร้างโมเดล 3 มิติในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit อยู่โดยระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D = 0.231)

จึงสรุปได้ว่าโมเดล 3 มิติในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit ที่ผู้วิจัยสร้างนี้เหมาะสมนำไปสร้างเป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับนักศึกษา

2. ผลการวิเคราะห์ประเมินความพึงพอใจและความสนใจต่อโมเดล 3 มิติในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit เป็นผลประเมินจากกลุ่มตัวอย่าง 30 คนโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใน การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผลวิเคราะห์มีดังนี้

ตารางที่ 3 แบบวัดระดับความสนใจที่มีต่อโมเดล 3 มิติในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit ของนักศึกษาปริญญาตรีสาขา มัลติมีเดียอาร์ตและแอนิเมชันวิทยาลัยสันตพล

หัวข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความเหมาะสมของโมเดลต่อกลุ่มเป้าหมาย	4.40	0.770	พึงพอใจมากที่สุด
2. ท่านเกิดความสนใจเมื่อได้เห็นโมเดล	4.73	0.450	พึงพอใจมาก
3. ท่านเกิดความสนใจเมื่อได้ลองดูรายละเอียดต่างๆในโมเดล	4.30	0.651	พึงพอใจมาก
4. ท่านรู้สึกว่ามีโมเดลรูป Pixel Art มีความน่าสนใจกว่ารูปแบบอื่น	4.20	0.550	พึงพอใจมาก
5. ท่านเห็นโมเดลท่านมีความรู้สึกอยากลองสร้างงานแบบนี้ดูบ้าง	4.30	0.794	พึงพอใจมาก
6. ท่านรู้สึกว่าถ้าได้สร้างโมเดล 3 มิติแบบนี้จะมีความง่ายกว่าแบบอื่น	4.53	0.730	พึงพอใจมาก
7. ท่านมีความรู้สึกอยากลองเปลี่ยนพื้นผิวเป็น Pixel Art ด้วยตนเอง	4.26	0.740	พึงพอใจมาก
8. ท่านเกิดความรู้สึกสนใจในงานโมเดล 3 มิติมากขึ้น	4.70	0.596	พึงพอใจมาก
9. ท่านเกิดความรู้สึกอยากเรียนรู้วิธีการสร้างหลังจากได้เห็นโมเดล	4.53	0.629	พึงพอใจมาก
10. ท่านเห็นโมเดลแล้วรู้สึกเหมือนเห็นตัวละครในเกมสไตล์ 8-bit	4.07	0.907	พึงพอใจมาก
รวม	4.41	0.213	พึงพอใจมาก

ผลการวิเคราะห์ระดับประเมินความสนใจที่มีต่อโมเดล 3 มิติในรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D = 0.213) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีระดับคะแนนโดยรวมมากที่สุดคือ ข้อ 2.ท่านเกิดความสนใจเมื่อได้เห็นโมเดล อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.73$, S.D = 0.450) ข้อที่รองลงมา คือ ข้อที่ 8.เมื่อท่านเห็นโมเดลท่านมีความรู้สึกอยากลองสร้างงานแบบนี้ดูบ้าง อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างมาก ($\bar{X} = 4.70$, S.D = 0.560) และข้อที่มีโดยรวมน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 10.ท่านเห็นโมเดลแล้วรู้สึกเหมือนเห็นตัวละครในเกมสไตล์ 8-bit อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.07$, S.D = 0.907)

อภิปรายผลการวิจัย

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อมูลออกมาเป็นผลนำไปสู่แนวคิดในการออกแบบ เพื่อให้ได้สื่อที่เหมาะสมเหมาะที่จะนำไปพัฒนาโมเดล 3 มิติรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ของนิสิตที่ต้องการเรียนรู้เรื่องการสร้างโมเดล 3 มิติรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit โดย สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์ปัญหาและความเป็นไปได้ก่อนนำไปใช้ในการพัฒนา สื่อการ เรียนรู้ โดยเทคนิค การสร้างโมเดล 3 มิติ รูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit ผู้วิจัยได้สรุปเห็นถึงปัญหาก่อนการพัฒนาโมเดล 3 มิติ คือ ในการเรียนการสอนที่สร้างโมเดล 3 มิติ มักจะมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเส้นของโมเดลซึ่งมีรายละเอียดเยอะ และการสร้างรูปแบบพื้นผิวที่ ค่อยข้างมีรายละเอียด ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสร้างโมเดล 3 มิติ รูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วุฒิ วัฒนสิน, 2541:139) ในการสอนศิลปะนั้นควรใช้การสอนหลายวิธีโดยไม่จำกัด และสมควรมีสื่อการสอนที่เร้าความสนใจและหลากหลาย ครูศิลปะมีความสามารถในการสร้างสื่อการสอนเป็นอย่างยิ่ง เพราะการสร้างสื่อการสอนมีความจำเป็นต้องใช้ฝีมือทางศิลปะเพื่อให้ได้สื่อการสอนที่มีรูปแบบ และลวดลายสวยงาม สะดุดตา ที่จะกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และด้วยการออกแบบให้โมเดลมีรูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit ยังเป็นที่น่าสนใจสำหรับผู้คนที่หลงใหลในความร่วมสมัยของเทคนิคนี้ เนื่องจากรูปแบบ Pixel Art นี้ถูกใช้ในสมัยของยุคที่วิดีโอเกมระบบ 8-bit เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางแม้กระทั่งในหมู่คนทั่วไป (ทัศนัยย์ เอื้อเพื่อ, อวิรุทธิ์ เจริญทรัพย์ และ ชัยพร พานิชรุทติวงศ์, 2562:2)

2. ผลการประเมินคุณภาพโมเดล 3 มิติ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจและความสนใจของกลุ่ม ตัวอย่างที่มีต่อโมเดล 3 มิติ จากการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้ เกณฑ์แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ

ซึ่งผู้วิจัยพบว่ากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โมเดล 3 มิติ รูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้ และผลวิเคราะห์ ข้อมูลความพึงพอใจและความสนใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อโมเดล 3 มิติ รูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit อยู่ในระดับพึงพอใจและเหมาะสมมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้และความสนใจต่อโมเดล 3 มิติ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการสร้างผลงานวิจัยในด้านของสื่อโมเดล 3 มิติ หรือด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
2. ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับผู้คนที่สนใจหรือสำหรับนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานด้านแอนิเมชันหรือโมเดล 3 มิติ
3. ใช้เป็นตัวอย่างในการต่อยอดการสร้างโมเดล 3 มิติในรูปแบบต่างๆ หรือ ใช้ในการต่อยอดการสร้างโมเดล 3 มิติ ในรูปแบบ Pixel Art

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาโมเดล 3 มิติ รูปแบบ Pixel Art ด้วยพื้นผิวแบบ 8-bit เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการนำเสนอรูปแบบโมเดล เพื่อให้ดึงดูดความสนใจต่อกลุ่มนักศึกษามากขึ้น ผู้วิจัยได้พบ ปัญหา ข้อจำกัดและแนวทางที่จะนำไปพัฒนาโมเดล 3 มิติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นดังนี้

1. ควรออกแบบและสร้างโมเดล 3 มิติ ให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นเพื่อให้เกิด ทีมของ Pixel Art มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ดึงดูดความน่าสนใจเพิ่มขึ้น
2. ควรนำเสนอข้อมูลโมเดล 3 มิติขึ้นสู่ระบบออนไลน์ โดยผ่านแพลตฟอร์มที่สามารถแสดงโมเดล 3 มิติได้ เพื่อความสะดวกต่อการเข้าถึงงาน และยังสามารถทำให้นักศึกษาได้มีอิสระในการรับชม ทำให้กระตุ้นความสนใจได้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] ณัฐพล เดชขจร. (2558). ย้อนรอย เกม 8 บิต ในตำนาน. สืบค้น 13 มีนาคม 2566, จาก <https://www.thairath.co.th/content/518447>.
- [2] ทศนัยย์ เอื้อเฟื้อ, อวิรุทธ์ เจริญทรัพย์ และ ชัยพร พานิชรุทติวงศ์. (2562). การออกแบบสื่อแอนิเมชันสองมิติในรูปแบบฟิกเชลอาร์ต เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัวผ่านวิดีโอเกม. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยรังสิต.
- [3] พิษขาร โอวาทสาธิต. (2565). ปัจจัยการเติบโตของอุตสาหกรรมเกมในระดับประเทศและระดับโลก. สืบค้น 22 มีนาคม 2566, จาก <https://www.depa.or.th/en/article-view/growth-factor-gaming-industry>.
- [4] วุฒิ วัฒนสิน. (2541). ศิลปะระดับมัธยมศึกษา. ปัตตานี : ฝ่ายเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [5] สนุพงษ์ จิรชวลวิสุทธิ์,จำสับเอก. (2558). ปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานของนายทหารประทวน. ค่ายภาณุรังษี จังหวัดราชบุรี: บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- [6] สรรเสริญ เจริญทอง. (2562). ศิลปะฟิกเชลในงานสร้างสรรค์ด้านศิลปะและการออกแบบ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [7] Fiona Kaufman. (2023). ภาพรวมเกม 3 มิติและคำแนะนำเกมสำหรับผู้เล่นเกม 3 มิติด้วย. สืบค้น 7 มีนาคม 2566, จาก <https://www.vidmore.com/th/knowledge/3d-games/>.
- [8] Rensis Likert. (1961). *New Patterns of Management*. New York : McGraw-Hill.
- [9] Rovinelli, R.J. and Hambleton, R.K. (1976). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Paper presented at the annual meeting of the American Educational Research Association* : California.

ผลของโปรแกรมการฝึกแบบสถานีที่มีต่อสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาชักกะเย่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

EFFECTS OF CIRCUIT TRAINING PROGRAM ON PHYSICAL FITNESS OF HIGH SCHOOL TUG-OF-WAR PLAYERS

เสกสรรค์ ใจดี^{1*} และ ศักดรินทร์ ธรรมวงศ์²

SEKSAN JAIDEE^{1*} and SAKDARIN THAMMAWONG²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของโปรแกรมการฝึกแบบสถานีที่มีต่อสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาชักกะเย่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักกีฬาชักกะเย่อหญิงของโรงเรียนบ้านดุงวิทยา อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 15 คน ทำการฝึกด้วยโปรแกรมการฝึกแบบสถานีที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยฝึกซ้อมตามโปรแกรมการฝึกเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ ใช้เวลาในการฝึกแต่ละครั้ง 60 นาที เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการทดลอง ได้แก่ โปรแกรมการฝึกแบบสถานีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบสมรรถภาพทางกาย ประกอบด้วย 1) ความอ่อนตัว 2) ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ 3) พลังของกล้ามเนื้อ 4) พลังสูงสุดแบบแอนแอโรบิก และสมรรถนะในการยืนระยะแบบแอนแอโรบิก และ 5) สมรรถภาพการใช้พลังงานแบบใช้ออกซิเจนสูงสุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพทางกาย เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสมรรถภาพทางกายของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวชนิดวัดซ้ำ (One-way repeated ANOVA) ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 ด้านความอ่อนตัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.00 ($\pm$ 8.25), 8.95 ($\pm$ 6.34) และ 12.74 ($\pm$ 5.30) เซนติเมตร ตามลำดับ ด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ มีค่าเฉลี่ยแรงบีบมือเท่ากับ 0.51 ($\pm$ 0.13), 0.53 ($\pm$ 0.14) และ 0.59 ($\pm$ 0.12) กิโลกรัม/กิโลกรัมน้ำหนักตัว ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยแรงเหยียดขาเท่ากับ 1.08 ($\pm$ 0.47), 1.16 ($\pm$ 0.51) และ 1.54 ($\pm$ 0.54) กิโลกรัม/กิโลกรัมน้ำหนักตัว ตามลำดับ ด้านพลังของกล้ามเนื้อ มีค่าเฉลี่ยการทุ่มบอลเท่ากับ 3.74 ($\pm$ 0.54), 4.06 ($\pm$ 0.55) และ 4.44 ($\pm$ 0.73) เมตร ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยยืนกระโดดสูงเท่ากับ 37.86 ($\pm$ 8.39), 40.20 ($\pm$ 8.46) และ 43.60 ($\pm$ 6.45) เซนติเมตร ตามลำดับด้านพลังสูงสุดแบบแอนแอโรบิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 ($\pm$ 0.92), 3.18 ($\pm$ 0.96) และ 3.40 ($\pm$ 1.07) วัตต์/กิโลกรัม ตามลำดับ ด้านสมรรถนะในการยืนระยะแบบแอนแอโรบิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.17 ($\pm$ 0.74), 2.47 ($\pm$ 0.70) และ 2.48 ($\pm$ 0.83) วัตต์/กิโลกรัม ตามลำดับ และสมรรถภาพการใช้พลังงานแบบใช้ออกซิเจนสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.34 ($\pm$ 1.73), 25.93 ($\pm$ 2.02) และ 28.20 ($\pm$ 2.10) มิลลิลิตร/กิโลกรัม/นาที ตามลำดับ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสมรรถภาพทางกาย พบว่า หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 แตกต่างจากก่อนการฝึก และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 แตกต่างจากหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่าโปรแกรมการฝึกแบบสถานีที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นสามารถพัฒนาสมรรถภาพทางกายด้าน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาพลศึกษาและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี, Master Student, Physical Education and Sports, Faculty of Education, Thailand National Sports University Udon Thani Campus.

² อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี, Lecturer, Faculty of Sports Science and Health, Thailand National Sports University Udon Thani Campus.

* Corresponding Author, Email: seksan090724@gmail.com

ความอ่อนตัว ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ พลังของกล้ามเนื้อ และสมรรถภาพในการใช้ออกซิเจนสูงสุดได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการฝึกแบบสถานที่ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถนำไปต่อยอดปรับเปลี่ยนรูปแบบโปรแกรมการฝึก เพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาศักดิ์เยื่อได้

คำสำคัญ : การฝึกแบบสถานที่ ; กีฬาศักดิ์เยื่อ ; สมรรถภาพทางกาย

ABSTRACT

The purpose of this research was to study and compare the effects of a circuit training program on the physical fitness of high school tug-of-war players. The samples were 15 female tug-of-war players at the upper secondary level of Bandung Wittaya School Ban Dung District, Udon Thani Province. They were trained with a circuit training program created by the researcher for 8 weeks, 3 days a week, on Monday, Wednesday, and Friday. Each training time was 60 minutes. The experimental tool was a station training program created by the researcher. Tools used for data collection were physical fitness tests including 1) flexibility, 2) muscle strength, 3) muscle power, 4) anaerobic power and anaerobic capacity, and 5) maximum oxygen consumption. Data were analyzed to find the mean and the standard deviation of physical fitness. The differences in mean physical fitness within the groups were compared before training, after the 4th week of training, and after the 8th week of training by using repeated-measures one-way ANOVA to test the statistical significance at the .05 level.

The results showed that the flexibility averages at 6.00 (± 8.25), 8.95 (± 6.34), and 12.74 (± 5.30) centimeters, respectively. In terms of muscle strength, the average grip strength is 0.51 (± 0.13), 0.53 (± 0.14), and 0.59 (± 0.12) kilograms per body weight, respectively. The average leg strength is 1.08 (± 0.47), 1.16 (± 0.51), and 1.54 (± 0.54) kilograms per body weight, respectively. Regarding muscle power, the average overhead throw is 3.74 (± 0.54), 4.06 (± 0.55) and 4.44 (± 0.73) meters, respectively. The average vertical jump is 37.86 (± 8.39), 40.20 (± 8.46) and 43.60 (± 6.45) centimeters, respectively. The average anaerobic power is 2.96 (± 0.92), 3.18 (± 0.96) and 3.40 (± 1.07) watt per kilograms, respectively. The average anaerobic capacity is 2.17 (± 0.74), 2.47 (± 0.70) and 2.48 (± 0.83) watt per kilograms, respectively. According to maximum oxygen consumption, the average is 24.34 (± 1.73), 25.93 (± 2.02), and 28.20 (± 2.10) millimeters/kilogram/minute, respectively. The comparison of the average physical fitness levels revealed significant statistical differences. After the 4th week of training and after the 8th week of training, there are differences compared to before training. Additionally, there is a statistically significant difference between the physical fitness levels after the 8th week of training compared to the 4th week of training at a significance level of .05. It can be concluded that the circuit training program created by the researcher can improve the physical fitness in terms of flexibility, muscle strength, muscle power, and maximum oxygen consumption. This shows that the circuit training program can be further adapted to modify the training program to improve the physical fitness of tug-of-war players.

Keywords: Circuit Training ; Tug-Of-War ; Physical Fitness

บทนำ

ปัจจุบันกีฬาชักกะเย่อเป็นกีฬาใหม่ที่กำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นในหมู่ของเยาวชนและประชาชนทั่วไป ในอดีตกีฬาชักกะเย่อเป็นกีฬาพื้นบ้านของไทยมีการเล่นกันมาอย่างยาวนานในเทศกาลสำคัญต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่จะเล่นกันเพื่อความสนุกสนานและประลองพลังกำลัง แต่ในปัจจุบันกีฬาชักกะเย่อได้ถูกพัฒนามาเป็นกีฬาชักกะเย่อสากลมีกฎกติกาการแข่งขันที่ชัดเจน มีการแข่งขันทั้งในระดับประเทศ ระดับทวีป และระดับโลก ในประเทศไทยมีการจัดแข่งขันกีฬาชักกะเย่อทั้งในการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ กีฬาแห่งชาติ ซึ่งแชมป์ประเทศไทย มีการจัดการแข่งขันที่เน้นสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา การเล่นชักกะเย่อมีลักษณะเป็นการเล่นด้วยกันไปดั่งกันมาเป็นการเล่นที่สนุกสนาน และมีคุณค่าทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งมีความสำคัญต่อการสร้างเสริมสุขภาพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนในวัยเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการใช้กิจกรรมทางพลศึกษาที่เน้นการใช้กิจกรรมทางการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมและกีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยรวม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ และกีฬา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 164) ซึ่งกีฬาชักกะเย่อผู้เล่นต้องมีสมรรถภาพทางกายที่ดี มีจิตใจที่เข้มแข็ง รู้จักวางแผน กำหนดตำแหน่งการดึงและใช้ไหวพริบดีวิธีแก้ปัญหามือที่มเพื่อย่งปล้ำมีความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจ รู้จักรับฟัง และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น โดยความน่าสนใจของกีฬาชักกะเย่ออีกอย่างหนึ่งคือ เป็นกีฬานิตเดียวที่ถอยหลังถึงจะชนะ

กีฬาชักกะเย่อเป็นกีฬาที่มีลักษณะการเล่นที่ต้องใช้การออกแรงดึงต้านกับแรงดึงของคู่แข่งและพยายามดึงคู่แข่งให้เพลี่ยงพล้ำมาฝั่งของตนเองเพื่อให้เกิดความได้เปรียบ หากในการแข่งขันนักกีฬามีความสามารถใกล้เคียงกันอาจจะใช้เวลาในการแข่งขันเป็นระยะเวลานาน ดังนั้น นักกีฬาชักกะเย่อจะต้องมีสมรรถภาพทางกายที่มีความสัมพันธ์และเหมาะสมกับการเล่นหลายด้าน เพื่อที่จะทำให้นักกีฬาแสดงความสามารถได้อย่างสูงสุด

สมรรถภาพทางกาย(Physical fitness) เป็นความสามารถของบุคคลในการที่จะใช้ระบบต่าง ๆ ของร่างกายกระทำการกิจกรรมใด ๆ อันเกี่ยวกับการแสดงออกซึ่งความสามารถทางด้าน

ร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นเวลาดิตต่อกันโดยไม่แสดงอาการเหน็ดเหนื่อยให้ปรากฏ และสามารถฟื้นตัวกลับสู่สภาพปกติได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว ผู้ที่มีสมรรถภาพร่างกายที่ดีมีจะเป็นผู้ที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง จิตใจ ร่าเริงแจ่มใส บุคลิกดี ความมั่นใจตัวเองสูง และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสมรรถภาพทางกายสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ สมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับสุขภาพ (Health related fitness) และสมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับทักษะ (Skill related fitness) (กรมพลศึกษา, 2562, น. 6) นักกีฬาเป็นกลุ่มบุคคลที่จำเป็นต้องมีสมรรถภาพทางกายที่ดี และจะต้องมีการพัฒนาสมรรถภาพทางกายให้มีขีดความสามารถสูงสุดในการแข่งขันกีฬาเพื่อที่จะทำให้นักกีฬาแสดงความสามารถทางการกีฬาได้อย่างสูงสุด

การฝึกแบบสถานี (Circuit training) เป็นการฝึกอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความน่าสนใจ และได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ในการพัฒนาสมรรถภาพทางกายของนักกีฬา เป็นรูปแบบการฝึกที่ผสมผสานหลายท่าทางการฝึกเข้าด้วยกัน โดยจะทำการฝึกเป็นแบบสถานี ซึ่งแต่ละสถานีจะมีความหลากหลาย สร้างความท้าทาย ตื่นเต้น และการฝึกจะต้องปฏิบัติตามสิ่งที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นเวลา จำนวนครั้ง ความหนักเบาของงาน ลักษณะการฝึกแบบนี้เป็นการฝึกโดยมีการวางแผน เพื่อพัฒนาองค์ประกอบของสมรรถภาพทางกาย เช่น ความอดทน ความแข็งแรง ความยืดหยุ่นของข้อต่อ ความอดทนของระบบหัวใจไหลเวียนเลือดและระบบหายใจ เป็นต้น สมรรถภาพทางกายโดยรวมจะมีการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน โดยการฝึกแบบสถานีและหมุนเวียนไปจนครบทุกสถานี การฝึกซ้อมแบบสถานี (Circuit training) ถูกนำมาใช้โดย มอร์แกน และอดัมสันแห่งมหาวิทยาลัยลีด ในปี ค.ศ. 1959 เพื่อพัฒนาสมรรถภาพทั่ว ๆ ไป (General fitness) การฝึกซ้อมเป็นการจัดแบบหลายสถานี โดยการสลับกลุ่มกล้ามเนื้อจากสถานีหนึ่งไปอีกสถานีหนึ่ง และนักกีฬาจะกระทำซ้ำ ๆ หลายรอบ โดยขึ้นอยู่กับจำนวนการฝึก การพิจารณาจำนวนครั้งในแต่ละสถานี รวมถึงจำนวนสถานี และความหนักจะขึ้นอยู่กับความอดทนของกล้ามเนื้อต่อการทำงาน รวมถึงระดับสมรรถภาพทางกายของนักกีฬา โดยการฝึกแบบสถานี (Circuit training) มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความแข็งแรงไปพร้อมกับการพัฒนาความอดทนของระบบกล้ามเนื้อ และความอดทนของระบบไหลเวียนเลือด (สนธยา สีละมาต, 2560, น. 255) สอดคล้องกับการศึกษาของ Vinh and Son (2021, p. 15)

ได้ศึกษาผลของการออกกำลังกายเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกาย สำหรับนักกีฬาชกมวยหญิง ในนครโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม โดยใช้กิจกรรมทางพลศึกษาและกีฬา ด้วยแบบทดสอบการประเมิน 6 แบบ และกิจกรรมทางกาย 14 อย่าง เพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายสำหรับนักกีฬาชกมวยหญิง ผลการศึกษาพบว่าการออกกำลังกายทั้ง 14 อย่างมีผลต่อการพัฒนาสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาชกมวยหญิง และการศึกษาของ วิภาดา พวงพี และคณะ (2562, น. 116) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการฝึกแบบสถานีโดยใช้แอโรบิกแบบหนักสลับเบาเป็นฐาน ที่มีผลต่อสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชายอ้วน ผลการวิจัยพบว่า หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 การออกกำลังกายแบบแอโรบิก ของกลุ่มที่ฝึกแบบสถานีเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อของกลุ่มที่ฝึกแบบสถานี เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเห็นได้ว่าการฝึกแบบสถานี เป็นรูปแบบการฝึกที่มีความน่าสนใจในการนำมาประยุกต์ในการพัฒนาสมรรถภาพทางกายสำหรับนักกีฬาชกมวยให้มีความพร้อมในการฝึกซ้อมและแข่งขัน

จากการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาชกมวยในระดับชั้นมัธยมศึกษาของผู้วิจัยที่ผ่านมาพบว่า สมรรถภาพทางกายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับนักกีฬาชกมวย ซึ่งการเล่นกีฬาชกมวยให้ประสบความสำเร็จได้นั้น นักกีฬาชกมวยจะต้องมีสมรรถภาพทางกายที่สมบูรณ์จากการฝึกซ้อมที่ถูกต้องและเหมาะสม จึงจะสามารถพัฒนาความสามารถของนักกีฬาได้อย่างสูงสุด นอกจากนี้ การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาชกมวยยังมีข้อมูลน้อยมาก ทั้งการศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะการศึกษางานวิจัยในประเทศไทย ยังไม่มีการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการฝึกสมรรถภาพทางกายในนักกีฬาชกมวยด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะนำโปรแกรมการฝึกแบบสถานี (Circuit training) มาประยุกต์ในการสร้างโปรแกรมการฝึกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกาย ให้มีความเหมาะสมกับนักกีฬาชกมวย โดยอาศัยหลักการจัดโปรแกรมการฝึกซ้อม การกำหนดท่าทางการฝึกและอุปกรณ์การฝึกที่ใกล้เคียงกับการปฏิบัติทักษะในการแข่งขันในกีฬาชกมวยให้นักกีฬาได้มีความคุ้นเคยกับการฝึกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายควบคู่กัน โดยคาดหวังว่าการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลในการพัฒนาสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาชกมวยที่ถูกต้องและเหมาะสมให้กับผู้ฝึกสอนได้

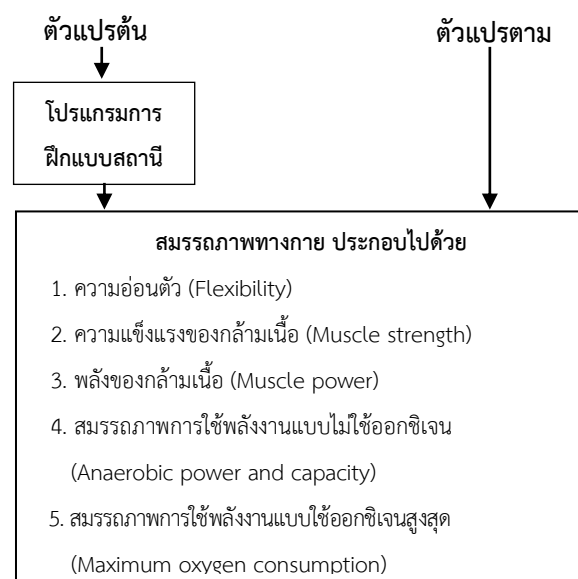
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของโปรแกรมการฝึกแบบสถานีที่มีต่อสมรรถภาพทางกาย ของนักกีฬาชกมวยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สมมติฐานของการวิจัย

ผลของการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 ของนักกีฬาชกมวยแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการการทำวิจัยในมนุษย์จาก คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ หมายเลขใบรับรอง EDU 052/2565 (รหัสโครงร่างวิจัย TNSU-EDU 026/2565)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนบ้านดุงวิทยา อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 15 คน ได้มาโดย

การเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ทำการฝึกด้วยโปรแกรมการฝึกแบบสถานีที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง (Inclusion criteria)

1. นักกีฬาชักกะเย่อหญิงของโรงเรียน
2. มีประสบการณ์การเป็นนักกีฬาชักกะเย่อ

อย่างน้อย 1 ปี

3. มีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง ไม่มีอาการบาดเจ็บที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกซ้อม และสามารถเข้าร่วมฝึกตามโปรแกรมเป็นเวลา 8 สัปดาห์

4. กลุ่มตัวอย่างรับทราบวิธีการทดลอง และสมัครใจตกลงยินยอมเข้าร่วมการทดลอง

เกณฑ์การคัดออกของกลุ่มตัวอย่าง (Exclusion criteria)

1. ระหว่างทำการฝึกประสบอุบัติเหตุ ทำให้เกิดความผิดปกติทางร่างกาย และส่งผลต่อการเคลื่อนไหวและการฝึก เช่น บาดเจ็บกล้ามเนื้อ การบาดเจ็บข้อต่อ เป็นต้น

2. กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถทำการทดสอบตามข้อกำหนดของการวิจัยได้

3. กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ขอลถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมการฝึกแบบสถานีเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาชักกะเย่อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณาคำดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ซึ่งหลังจากผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้ว มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 - 1.00 (0.98)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบสมรรถภาพทางกาย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, 2558, น. 8) แต่ละด้านตามที่กำหนด ประกอบด้วย ด้านความอ่อนตัว (Flexibility) ใช้แบบทดสอบนั่งงอตัวไปข้างหน้า (Sit and reach) ด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ (Muscle strength) ใช้แบบทดสอบแรงบีบมือ (Grip strength) และแรงเหยียดขา (Leg strength) ด้านพลังของกล้ามเนื้อ (Muscle power) ใช้แบบทดสอบทุ่มบอล (Overhead throw) และยืนกระโดดสูง (Vertical jump) ด้านสมรรถภาพการใช้พลังงานแบบไม่ใช้ออกซิเจน test

(Anaerobic power and capacity) ใช้แบบทดสอบวิ่ง RAST และด้านสมรรถภาพการใช้พลังงานแบบใช้ออกซิเจนสูงสุด (Maximum oxygen consumption) ใช้แบบทดสอบวิ่ง Multistage fitness test

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. อธิบายรายละเอียดให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจถึงจุดประสงค์ในการศึกษาวิจัย และนำหนังสือยินยอมเข้าร่วมการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างนำไปให้ผู้ปกครองพิจารณา

2. จัดเตรียมสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เอกสารต่างๆ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. กลุ่มตัวอย่างจะได้รับการทดสอบสมรรถภาพทางกายก่อนทำการฝึกตามโปรแกรมการฝึกในสัปดาห์แรก บันทึกผลการทดสอบของกลุ่มตัวอย่าง

4. กลุ่มตัวอย่างเข้าสู่กระบวนการฝึกซ้อมตามโปรแกรมการฝึกแบบสถานี โดยฝึกซ้อมตามโปรแกรมเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ ใช้เวลาในการฝึกแต่ละครั้ง 60 นาที

5. ทดสอบสมรรถภาพทางกายของกลุ่มตัวอย่าง หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และ หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 บันทึกผลการทดสอบ

6. นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ผลทางสถิติ อภิปรายผลสรุปผล และรายงานผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ของสมรรถภาพ ทางกายของกลุ่มตัวอย่าง

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสมรรถภาพทางกายของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวชนิดวัดซ้ำ (One way repeated anova) ถ้าพบว่ามีค่าความแตกต่างจึงเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์พหุคูณ (Multiple comparison test) ด้วยวิธีการทดสอบของบอนเฟอร์โรนี ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สมรรถภาพทางกายของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n=15)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (n = 15)	
	$\bar{X}$	S.D.
อายุ (ปี)	16.90	±0.70
น้ำหนัก (กิโลกรัม)	55.80	±17.70
ส่วนสูง (เซนติเมตร)	160.22	±4.08

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 16.90 (±0.70) ปี น้ำหนักเฉลี่ยเท่ากับ 55.80 (±17.70) กิโลกรัม และมีส่วนสูงเฉลี่ยเท่ากับ 160.22 (±4.08) เซนติเมตร ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของสมรรถภาพทางกายของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสมรรถภาพทางกายของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8

	ช่วงเวลาการทดสอบ					
	ก่อนการฝึก		หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4		หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ความอ่อนตัว (เซนติเมตร)						
n=15	6.00	±8.25	8.95*	±6.34	12.74*#	±5.30
แรงบีบมือ (ก.ก./ก.ก.น้ำหนักตัว)						
n=15	0.51	±0.13	0.53*	±0.14	0.59*#	±0.12
แรงเหยียดขา (ก.ก./ก.ก.น้ำหนักตัว)						
n=15	1.08	±0.47	1.16*	±0.51	1.54*#	±0.54
พุ่มบอล (เมตร)						
n=15	3.74	±0.54	4.06*	±0.55	4.44*#	±0.73
ยืนกระโดดสูง (เซนติเมตร)						
n=15	37.86	±8.39	40.20*	±8.46	43.60*#	±6.45

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสมรรถภาพทางกายของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 (ต่อ)

	ช่วงเวลาการทดสอบ					
	ก่อนการฝึก		หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4		หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
Anaerobic power (วัตต์/กิโลกรัม)						
n=15	2.96	±0.92	3.18	±0.96	3.40	±1.07
Anaerobic Capacity (วัตต์/กิโลกรัม)						
n=15	2.17	±0.74	2.47	±0.70	2.48	±0.83
Maximum oxygen consumption (VO_{2max})(มล./กก./นาที)						
n=15	24.34	±1.73	25.92*	±2.02	28.20*#	±2.10

* แตกต่างจากก่อนการฝึก (P<.05)

แตกต่างจากหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 (P<.05)

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยความอ่อนตัว ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าเฉลี่ยแรงบีบมือ ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าเฉลี่ยแรงเหยียดขา ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าเฉลี่ยพุ่มบอล ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าเฉลี่ยยืนกระโดดสูง ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าเฉลี่ย Anaerobic power ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 ไม่แตกต่างกัน

ค่าเฉลี่ย Anaerobic Capacity ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 ไม่แตกต่างกัน

ค่าเฉลี่ยการใช้ออกซิเจนสูงสุด (Maximum oxygen consumption) ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

สมรรถภาพทางกายด้านความอ่อนตัว ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยความอ่อนตัว หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 เพิ่มขึ้นจากก่อนการฝึก และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 เพิ่มขึ้นจากหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการฝึกแบบสถานีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถพัฒนาความอ่อนตัวของนักกีฬาชกเคาะเยื่อได้ ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากนักกีฬามีการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่อง มีการยืดเหยียดกล้ามเนื้อก่อนการฝึกซ้อม และหลังการฝึกซ้อม ร่างกายได้ ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และมีการเคลื่อนไหวในส่วนต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ซึ่ง กรมพลศึกษา (2562, น. 8) ได้ให้ความหมายของความอ่อนตัวไว้ว่า คือ ความสามารถของข้อต่อต่าง ๆ ของร่างกายที่เคลื่อนไหวได้เต็มช่วงของการเคลื่อนไหว การพัฒนาด้านความอ่อนตัวทำได้โดยการยืดเหยียดกล้ามเนื้อและเอ็น หรือการใช้แรงต้านทานในกล้ามเนื้อและเอ็นให้ต้องทำงานมากขึ้น สอดคล้องกับ นิวัฒน์ บุญสม (2560, น. 2173) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการฝึกยืดเหยียดกล้ามเนื้อที่มีต่อความอ่อนตัวสำหรับนักศึกษาชายมหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ มีผลต่อความอ่อนตัวในช่วงเวลาการทดลองที่ต่างกัน ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมรรถภาพทางกายด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยแรงบีบมือ หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 เพิ่มขึ้นจากก่อนการฝึก และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 เพิ่มขึ้นจากหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยแรงเหยียดขา หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 เพิ่มขึ้นจากก่อนการฝึก และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 เพิ่มขึ้นจากหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า การฝึกด้วยโปรแกรมการฝึกแบบสถานีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อแขนและกล้ามเนื้อขาได้ เพราะเป็นโปรแกรมการฝึกที่เน้นสร้างความแข็งแรงเฉพาะส่วนของกล้ามเนื้อ นักกีฬามีการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จึงส่งผลทำให้กล้ามเนื้อแขนและกล้ามเนื้อขา มีความแข็งแรงเพิ่มขึ้น ดังที่กรมพลศึกษา (2562, น. 6) กล่าวว่า ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ (Muscle strength) เป็นความสามารถของกล้ามเนื้อ หรือกลุ่มกล้ามเนื้อที่ออกแรงด้วยความพยายามในครั้งหนึ่ง ๆ เพื่อด้านกับแรงต้านทาน ความ

แข็งแรงของกล้ามเนื้อจะทำให้เกิดความตึงตัว เพื่อใช้แรงในการดึงหรือยกของต่าง ๆ โดยความสัมพันธ์ของกลุ่มกล้ามเนื้อต่าง ๆ ขณะปฏิบัติการเคลื่อนไหวใจกิจกรรมทางกายที่ใช้ความแข็งแรงจะต้องมีความสัมพันธ์ของระบบประสาทกล้ามเนื้อ ระหว่างกลุ่มกล้ามเนื้อที่มีส่วนร่วมในการทำงาน (Bompa & Cornacchia, 2021, p. 224) สอดคล้องกับการศึกษา ณภัทรวรรณ ธนาพงษ์อนันต์ และสมชาติ บุญธรรม (2561, น. 60) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการฝึกแบบสถานีที่มีต่อสมรรถภาพทางแอนแอโรบิก และความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขาในนักกีฬาฟุตบอล ผลการวิจัยพบว่า นักกีฬาฟุตบอลชายที่ฝึกด้วยโปรแกรมแบบสถานี ด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขา หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 สูงกว่าก่อนการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สมรรถภาพทางกายด้านพลังกล้ามเนื้อ ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยการทุ่มบอล หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 เพิ่มขึ้นจากก่อนการฝึก และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 เพิ่มขึ้นจากหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยยืนกระโดดสูง หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 เพิ่มขึ้นจากก่อนการฝึก และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 เพิ่มขึ้นจากหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การฝึกด้วยโปรแกรมการฝึกแบบสถานีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถพัฒนาพลังของกล้ามเนื้อแขนและกล้ามเนื้อขาได้ โดยการฝึกเป็นโปรแกรมการฝึกที่สร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อได้แบบเฉพาะส่วน นักกีฬามีการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทำให้กล้ามเนื้อแขนและกล้ามเนื้อขา มีความแข็งแรงเพิ่มขึ้น ส่งผลให้พลังของกล้ามเนื้อเพิ่มขึ้น ดังที่ ไวกัจน์ จันทรเสม (2558, น. 193) กล่าวว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของนักกีฬาก็คือ การฝึกด้วยเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาได้จริง ด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยเฉพาะการฝึกพลัง (Power) ซึ่งเป็นสมการของแรงคูณด้วยความเร็ว กล่าวคือ ถ้าเรามีการออกแรงมากเท่าใดด้วยความเร็วสูงสุด ก็จะได้ออกพลังนั้น ๆ ออกมา ซึ่งสอดคล้องกับ Ryan and Heaner (2000, p. 23) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อพลังกล้ามเนื้อคือ ความแข็งแรงและความเร็วในการหดตัวของกล้ามเนื้อ ดังนั้น ถ้าหากต้องการที่จะพัฒนาพลังกล้ามเนื้อ สามารถปฏิบัติได้โดยการออกกำลังกายที่มีการเคลื่อนที่ต้านกับแรงต้านอย่างรวดเร็ว รวมถึงการกระโดด การยกน้ำหนัก การวิ่งระยะสั้น เป็นต้น เช่นเดียวกับ Yen-Ting Lin et al. (2016, p. 260) ได้ศึกษาความแตกต่างในการจัดลำดับความเข้มของแรงระหว่างนักกีฬาชกเคาะเยื่อ และผู้ที่

ไม่ใช่นักกีฬาซึกกะเย่มีมากกว่ผู้ที่ไม่ใช่นักกีฬาซึกกะเย่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมรรถภาพทางกายด้านสมรรถภาพการใช้พลังงานแบบใช้ออกซิเจนสูงสุด ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพการใช้พลังงานแบบใช้ออกซิเจนสูงสุด หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 เพิ่มขึ้นจากก่อนการฝึก และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 เพิ่มขึ้นจากหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการฝึกแบบสถานีที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น สามารถพัฒนาสมรรถภาพการใช้พลังงานแบบใช้ออกซิเจนสูงสุดได้ ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากนักกีฬามีการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ทำให้การสูดดมโลหิตของระบบหัวใจและระบบไหลเวียนโลหิตทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ ถาวร กุมพศรี (2560, น. 46) กล่าวว่า ความอดทนแบบใช้ออกซิเจนเป็นการทำงานของกล้ามเนื้อหรือการเคลื่อนไหวที่ใช้ออกซิเจนในการผลิตพลังงานขณะที่ร่างกายทำงานไม่หนักแต่ใช้ระยะเวลาต่อเนื่อง เช่นเดียวกับ Hoeger and Hoeger (2002, p. 144) กล่าวว่า ขณะออกกำลังกายเป็นเวลานาน ผู้ที่มีระดับสมรรถภาพการทำงานของระบบหัวใจและการหายใจที่ดีกว่าจะสามารถนำออกซิเจนเข้าสู่เนื้อเยื่อได้ดีกว่าคนที่มีความอดทนของระบบไหลเวียนและระบบหายใจไม่ดี ดังนั้น การส่งออกซิเจนและความสามารถในการใช้ออกซิเจนที่สูงจะแสดงถึงประสิทธิภาพของระบบไหลเวียนเลือด และระบบหายใจที่ดี สอดคล้องกับการศึกษาของ กาญจนา กาญจนประดิษฐ์ (2561, น. 26-27) ได้ศึกษาผลการฝึกกีฬาสีลาศที่มีต่อสมรรถภาพความอดทนของระบบไหลเวียนโลหิตและปริมาณไขมันในร่างกาย ผลการศึกษาพบว่า เมื่อทำการฝึกกีฬาสีลาศ 8 สัปดาห์ทำให้สมรรถภาพความอดทนของระบบไหลเวียนโลหิตในร่างกายของกลุ่มตัวอย่างดีขึ้น และยังสอดคล้องกับ Marin-Pagan et al. (2020, p. 383) ได้ศึกษาผลของการตอบสนองทางสรีรวิทยาทันทีต่อการฝึกด้วยแรงต้านที่ระดับความหนักสูงแบบสถานี และการฝึกความแข็งแรงแบบดั้งเดิมในนักกีฬาฟุตบอลเพื่อประเมินและเปรียบเทียบผลการตอบสนองของระบบทางเดินหายใจ ระบบการไหลเวียนเลือด และการเปลี่ยนแปลงทางเมตาบอลิซึม โดยใช้โปรแกรมการฝึกแบบสถานี และโปรแกรมการฝึกด้วยน้ำหนักปกติของนักฟุตบอลสมัครเล่น ทดสอบอัตราการใช้ออกซิเจนสูงสุดของร่างกายในขณะออกกำลังกาย ผลการวิจัยพบว่า

โปรแกรมการออกกำลังกายแบบสถานี ทำให้ผลการตอบสนองของระบบทางเดินหายใจ ระบบการไหลเวียนเลือด และการเปลี่ยนแปลงทางเมตาบอลิซึมดีขึ้น

จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า สมรรถภาพทางกายด้านความอ่อนตัว ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ พลังของกล้ามเนื้อ และสมรรถภาพการใช้พลังงานแบบใช้ออกซิเจนสูงสุด ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย โดยโปรแกรมการฝึกแบบสถานีที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ถึงแม้จะไม่สามารถพัฒนาสมรรถภาพทางกายโดยรวมได้ทั้งหมด แต่สามารถพัฒนาสมรรถภาพทางกายด้านความอ่อนตัว ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ พลังของกล้ามเนื้อ และสมรรถภาพในการใช้ออกซิเจนสูงสุดได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการฝึกแบบสถานีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถนำไปต่อยอดในการพัฒนารูปแบบโปรแกรมการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาซึกกะเย่ให้มีความเฉพาะเจาะจงกับชนิดกีฬาได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การฝึกสมรรถภาพทางกายด้วยโปรแกรมการฝึกแบบสถานี จะช่วยพัฒนาสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาซึกกะเย่ได้
2. ผู้ฝึกสอนควรศึกษาการผสมผสานรูปแบบการฝึกอย่างละเอียด และนำมากำหนดโปรแกรมการฝึกใหม่ให้มีความเฉพาะเจาะจงกับการฝึกนักกีฬาซึกกะเย่ โดยมีการควบคุมการฝึกให้ถูกต้อง และนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับช่วงวัยของนักกีฬาแต่ละกลุ่ม

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาโปรแกรมการฝึกรูปแบบอื่น ๆ และเปรียบเทียบโปรแกรมการฝึกแบบสถานีกับการฝึกรูปแบบอื่น ๆ ที่มีต่อสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาซึกกะเย่
2. ควรนำโปรแกรมการฝึกกีฬาสีลาศมาผสมผสานกับโปรแกรมการฝึกแบบสถานี เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาซึกกะเย่

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมพลศึกษา. (2562). *คู่มือแบบทดสอบและเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกายของเด็ก เยาวชน และประชาชนไทย*. พระนครศรีอยุธยา. บริษัท เวิลด์ เอ็กซ์เพิร์ท จำกัด.
- [2] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- [3] กาญจนา กาญจนประดิษฐ์. (2562). *ปัจจัยการพัฒนาสมรรถนะนักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ*. กระบี่: สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกระบี่.
- [4] ณัฏฐวรรณ ธนาพงษ์อนันต์ และสมชาติ บุญธรรม. (2561). ผลของโปรแกรมการฝึกแบบสถานีที่มีต่อสมรรถภาพทางแอนแอโรบิก และความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขาในนักกีฬาฟุตบอล. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 38(1), 60.
- [5] ถาวร กุมทศรี. (2560). *การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย Physical Fitness Conditioning*. กรุงเทพฯ: หจก. มีเดีย เพรส.
- [6] นิวัฒน์ บุญสม. (2560). การพัฒนาความอ่อนตัวด้วยการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. (ฉบับภาษาไทย)*, 10(2), 2173.
- [7] วิภาดา พ่วงพี ญัฐิกา เพ็งลี และวิชาญ มะวิญธร. (2562). ผลของโปรแกรมการฝึกแบบวงจรโดยใช้แอโรบิกแบบหนักสลับเบาเป็นฐานที่มีต่อสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชายอ้วน. *วารสารสุขศึกษาพลศึกษาและสันทนาการ*, 45(2), 116.
- [8] ไวยจัน จันทรเสม. (2558). *เครื่องมือฝึกพลังกล้ามเนื้อแบบกระบอกกลม*. *วารสารวิชาการสถาบันการพลศึกษา*, 7(2), 193.
- [9] สนธยา สีละมาต. (2560). *หลักการฝึกกีฬาส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้ฝึกสอนกีฬา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- [10] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). *เกณฑ์สมรรถภาพทางกายนักกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย*. นครปฐม: วิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- [11] Bompa, T. O., & Cornacchia, L. (2021). *Serious Strength Training*. Human Kietics. USA.
- [12] Hoeger W. K., & Hoeger W. S. (2022). *Principles and laps for fitness and wellness*. Canada.Transcontinental Printing.
- [13] Marin-Pagan, C., Anthony J. B., Linda H. C., Romero-Arenas, S., Freitas, T. T., & Alcaraz P. E. (2020). Acute physiological responses to high-intensity resistance circuit training vs. traditional strength training in soccer players. *Biology*, 9(1), 383-395. doi:10.3390/biology9110383.
- [14] Vinh, N. Q., & Son, N. Q. (2021). A Study on physical exercises to improve physical fitness for female athletes of tug of war in ho chi minh city vietnam. *European Journal of Physical Education and Sport Science*, 7(3), 15-22. DOI: 10.46827/ejpe.v7i3.3893.
- [15] Yen-Ting L, Chia-Hua K., & Yi-Ching C. (2016). Differences in force gradation between tug-of-war athletes and non-athletes during rhythmic force tracking at high exertion levels. *Chinese Journal of Physiology*, 59(5), 260-267. DOI: 10.4077/CJP. 2016. BAE411.

การสร้างแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัย การกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

A CONSTRUCTION OF CRAWL STROKE AND BACK CRAWL STROKE SKILLS MEASUREMENT FOR STUDENTS OF THAILAND NATIONAL SPORTS UNIVERSITY – NORTHEASTERN REGION

ศักดา แก้วพิลา^{1*}, นวลพรรณ ไชยมา² และ ปทุมพร ศรีอีสาน³

SAKDA KAEWPILA^{1*}, NUANPHAN CHAIYAMA² and PATHUMPORN SRIISAN³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะการว่ายน้ำ ท่าคว่ำและท่ากรรเชียง และสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จำนวน 30 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างเกณฑ์ปกติ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 226 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและแบบวัดทักษะท่ากรรเชียง สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และคะแนนมาตรฐานที่ โดยนำข้อมูลที่ได้มาสร้างคู่มือในการใช้แบบวัด ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการสร้างแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียงแต่ละท่าแบ่งออกเป็น 4 ทักษะย่อย ได้แก่ ทักษะการใช้ขา ทักษะการใช้แขน ทักษะการหายใจ และทักษะความสัมพันธ์ในการว่ายน้ำ โดยมีท่าทางการปฏิบัติทักษะละ 3 ข้อ เป็นแบบเกณฑ์การให้คะแนนจำนวน 4 ระดับ การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาทุกทักษะอยู่ในระดับดีมาก มีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง .734 - .877 อยู่ในระดับสูง-สูงมาก และมีค่าความเป็นปรนัยของเกณฑ์การให้คะแนนระหว่าง .748 - .850 อยู่ในระดับสูง-สูงมาก และผลการสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งเกณฑ์เป็น 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง อ่อน และอ่อนมาก เกณฑ์ปกติของทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำอยู่ในระดับดีมากมีคะแนนที่ เท่ากับ 68 และสูงกว่า ระดับดีมีคะแนนที่ เท่ากับ 57-67 คะแนน ระดับปานกลางมีคะแนนที่ เท่ากับ 46-56 คะแนน ระดับอ่อนมีคะแนนที่ เท่ากับ 36-45 คะแนน และระดับอ่อนมากมีคะแนนที่ เท่ากับ 35 คะแนน และต่ำกว่า และเกณฑ์ปกติของทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียงอยู่ในระดับดีมากมีคะแนนที่ เท่ากับ 65 และสูงกว่า ระดับดีมีคะแนนที่ เท่ากับ 53-64 คะแนน ระดับปานกลางมีคะแนนที่ เท่ากับ 41-52 คะแนน ระดับอ่อนมีคะแนนที่ เท่ากับ 28-40 คะแนน และระดับอ่อนมากมีคะแนนที่เท่ากับ 27 คะแนนและต่ำกว่า

คำสำคัญ : แบบวัดทักษะว่ายน้ำ ; ท่าคว่ำ ; ท่ากรรเชียง ; การสร้างเกณฑ์ปกติ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาพลศึกษาและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี, Master Student, Program in Physical Education and Sports, Faculty of Education, Thailand National Sport University Udon Thani Campus.

² รองศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี, Associate Professor, Faculty of Education, Thailand National Sport University Udon Thani Campus.

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี, Assistant Professor, Faculty of Education, Thailand National Sport University Udon Thani Campus.

* Corresponding Author. Email: Email: bird.212@hotmail.com

ABSTRACT

The purpose of this research was to create and validate the construction of crawl stroke and back crawl stroke skill measurements for students of Thailand National Sports University, Northeastern region. The 30 students at Udon Thani Rajaphat University were selected to validate the construction of crawl stroke and back crawl stroke skill measurements using purposive random sampling. The sample group used to create the normal criteria (benchmark) was 226 students from the Thailand National Sports University in the Northeastern region using stratified random sampling. The research instruments were crawl stroke skill measurements and back crawl stroke skill measurements. Inferential statistics include the Pearson correlation coefficient and T-scores, and then using the information obtained to create a manual for using the measurement. The results are summarized as follows:

The results of creating swimming skill measurements for crawl stroke skill measurements and back crawl stroke skill measurements in each pose are divided into four sub-skills, including leg skills, arm skills, breathing skills, and relationship skills in swimming. There are 3 practice postures for each skill, using a 4-level rubric scoring system. The content validity (IOC) for all swimming skill measurements was at a very high level. The reliability was high to very high (.734 and .877), and the objective value of the scoring criteria was high to very high (.748 and .850). The results of creating the normal criteria (benchmark) swimming skill measurements for crawl stroke skill measurements and back crawl stroke skill measurements for students of Thailand National Sports University, Northeastern region. The criteria are divided into 5 levels: very good, good, moderate, poor, and very poor. Normal criteria (benchmark) for crawl stroke skill measurement is very good (T-score = 68 and over); good (T-score = 57–67); moderate (T-score = 46–56); poor (T-score = 36–45); and very poor (T-score = 35 and lower). Normal criteria (benchmark) for back crawl stroke skill measurement is very good (T-score = 65 and over); good (T-score = 53–64); moderate (T-score = 41–52); poor (T-score = 28–45); and very poor (T-score = 27 and lower).

Keywords: Crawl Stroke Skill ; Back Crawl Stroke skill ; Normal Criteria

บทนำ

ในปัจจุบันปัญหาสำคัญที่มีการรณรงค์และส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนว่ายน้ำเป็นเนื่องจากการเกิดอุบัติเหตุทางน้ำที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนเป็นจำนวนมาก จากข้อมูลสถิติปี 2564 พบว่ามีผู้เสียชีวิตจากการจมน้ำ 7,794 คน ในจำนวนนี้เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เฉลี่ยปีละเกือบ 800 คนหรือวันละ 2 คน โดยเป็นกลุ่มเด็กอายุ 5-9 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 39.7) รองลงมาคือกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี (ร้อยละ 35.4) และกลุ่มเด็กอายุ 10-14 ปี (ร้อยละ 24.9) โดยช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อน เดือนมีนาคมถึงพฤษภาคมเป็นช่วงที่เกิดเหตุจมน้ำสูงสุด สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการพลัดตกน้ำ ว่ายน้ำไม่เป็น ขาดทักษะการเอาชีวิตรอดในน้ำ และการช่วยเหลือที่ถูกต้อง จึงได้มีนโยบายส่งเสริมให้เด็กไทยว่ายน้ำเป็น 100 % และมีการสนับสนุนให้โรงเรียนมีการสอนว่ายน้ำแก่นักเรียน อย่างไรก็ตามหลักสูตรการสอนว่ายน้ำจะต้องไม่ใช่

การสอนให้เด็กว่ายน้ำเป็นอย่างเดียว หรือสอนว่ายน้ำตามท่ามาตรฐาน แต่ต้องสอนให้เด็กมีทักษะการเอาตัวรอดในน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นควรสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสอนทักษะกีฬาว่ายน้ำได้มีบทบาทในการผลิตและพัฒนาครูบุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกีฬาว่ายน้ำเพื่อส่งเสริมและให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกีฬาว่ายน้ำ (กระทรวงสาธารณสุข, 2564, น. 1 -2)

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติเป็นสถาบันอุดมศึกษาสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีหน้าที่ผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านศาสตร์การกีฬา วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านศาสตร์การกีฬา บริการวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนและนักศึกษาให้มีศักยภาพด้านกีฬาสูงสุดของแต่ละบุคคล โดยมีการจัดการศึกษา 3 คณะ 6 หลักสูตร และในแต่ละหลักสูตรได้บรรจุวิชาว่ายน้ำไว้ในการเรียนการสอน เนื่องจากเล็งเห็นถึงความสำคัญ

ของวิชาว่ายน้ำ อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เด็ก และเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกีฬา ว่ายน้ำ การออก กำลังกายและการเอาชีวิตรอดจากอุบัติเหตุทางน้ำ รวมถึงยังเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาว่ายน้ำให้แพร่หลายในหมู่นักเรียน และเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนากีฬาว่ายน้ำในอนาคต (มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ, 2563, น. 112)

กีฬาว่ายน้ำประกอบไปด้วย 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการ ว่ายน้ำท่าคว่ำ ทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียง ทักษะการว่ายน้ำ ท่ากบ และทักษะการว่ายน้ำท่าผีเสื้อ โดยทักษะการว่ายน้ำท่า วดเป็นท่าที่สามารถว่ายน้ำได้เร็วและไกลโดยที่เสียพลังงานน้อย แต่ได้ออกกำลังกายแบบเต็มรูปแบบทั้งแขน ขา และหลัง ในขณะที่ ทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียงเป็นท่าที่ช่วยปรับปรุงสรีระของเรา ได้ดีที่สุดใน เนื่องจากการว่ายน้ำท่ากรรเชียงจะต้องทำหลังให้ตรง ในขณะที่ว่ายน้ำและจะทำให้การยืดหยุ่นของสะโพกดีขึ้นอีกด้วย (สุวัฒน์ กลั่นเกสร, 2559, น. 23-34) นอกจากนี้ท่าว่ายน้ำทั้ง 2 ท่า ยังเป็นท่าว่ายน้ำเบื้องต้นที่จะพัฒนาไปสู่ท่าว่ายน้ำท่าอื่น ๆ ได้ หากสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามขั้นตอน ของการว่ายน้ำ ซึ่งการประเมินการปฏิบัติทักษะที่ถูกต้อง จำเป็นต้องใช้แบบวัดที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ รวมถึงมีความ เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลของการวัดและการ ประเมินที่มีความสอดคล้องกับบริบทและตรงตามสภาพความเป็นจริง

การสร้างแบบวัดทักษะกีฬาที่มีคุณภาพสูงในการวัด ประเมินผลจะต้องมีความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น และมีความเป็น ปรนัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทดสอบทักษะทางด้านกีฬาซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของการเรียนกิจกรรมพลศึกษาและเป็นไปตามความจริง จากการปฏิบัติของผู้เรียน ในการเรียนรายวิชาพลศึกษา จำเป็นต้องมีการประเมินผลทักษะในด้านการปฏิบัติจึงจะทำให้ ทราบถึงการพัฒนาทางด้านทักษะนั้น ๆ เพิ่มขึ้นกว่าเดิมหรือไม่ ครูพลศึกษาจะทราบถึงความสามารถหรือข้อบกพร่องของ นักเรียนโดยใช้แบบทดสอบทักษะเพื่อเป็นเครื่องมือในการ แบ่งกลุ่มของนักเรียนเป็นพื้นฐานในการพิจารณาคะแนนหรือผล การเรียนและเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนใน ครั้งต่อไป (วิริยา บุญชัย, 2529, น. 327) จากการศึกษางานวิจัยที่ เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดทักษะกีฬาสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พบว่ามีการสร้างเกณฑ์การให้ คะแนนทักษะดาบสองมือ การสร้างเกณฑ์การให้คะแนนทักษะ

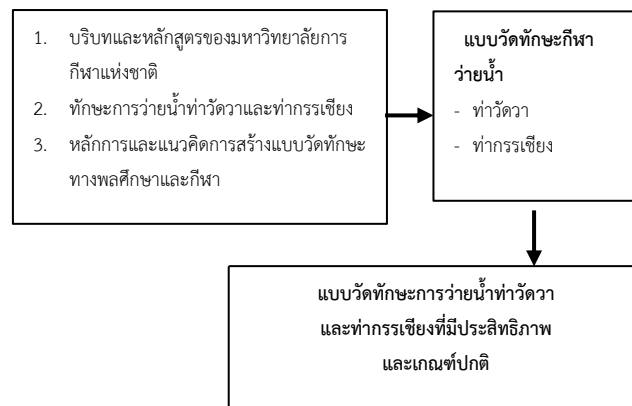
กระป๋องบอง แต่ยังไม่ปรากฏหลักฐานงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการสร้างแบบวัดทักษะการว่ายน้ำที่เป็นมาตรฐานเพื่อใช้ เป็นเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลทักษะการว่ายน้ำสำหรับ นักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจในการสร้างแบบวัดทักษะ ว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการ กีฬาแห่งชาติที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้สอนวิชา ว่ายน้ำสามารถนำแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและท่า กรรเชียงไปใช้เป็นเครื่องมือในการวัดทักษะว่ายน้ำของผู้เรียน และปรับปรุงการฝึกทักษะกีฬาว่ายน้ำให้มีประสิทธิภาพมาก ยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะการ ว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการ กีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่า คว่ำและท่ากรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬา แห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญา ตรีที่ลงทะเบียนเรียนว่ายน้ำและว่ายน้ำได้ ภาคต้นปีการศึกษา 2566 มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จำนวน 4 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตชัยภูมิ วิทยาเขตมหาสารคาม วิทยาเขตศรีสะเกษ และวิทยาเขตอุดรธานี จำนวน 514 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าวิดวาและท่ากรรเชียง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มที่เรียนว่ายน้ำและสามารถว่ายน้ำได้ ภาคต้น ปีการศึกษา 2566 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จำนวน 30 คน โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างเกณฑ์ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนว่ายน้ำและว่ายน้ำได้ ภาคต้น ปีการศึกษา 2566 มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตชัยภูมิ วิทยาเขตมหาสารคาม วิทยาเขตศรีสะเกษ และวิทยาเขตอุดรธานี ผู้วิจัยได้ใช้ตารางเครซีและมอร์แกนในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวน 226 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามคณะและวิทยาเขต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดทักษะการว่ายน้ำสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยแบบวัดใช้เกณฑ์ให้คะแนนแบบรูบริค (Scoring rubric) จำนวน 2 ท่า 4 ทักษะ รวมทั้งสิ้น จำนวน 8 ทักษะ ดังนี้

1. แบบวัดทักษะท่าวิดวา แบ่งออกเป็น 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการใช้ขา ทักษะการใช้แขน ทักษะการหายใจ และทักษะความสัมพันธ์ในการว่ายน้ำ

2. แบบวัดทักษะท่ากรรเชียง แบ่งออกเป็น 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการใช้ขา ทักษะการใช้แขน ทักษะการหายใจ และทักษะความสัมพันธ์ในการว่ายน้ำ

การตรวจสอบหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดทักษะการว่ายน้ำสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับทักษะกีฬาว่ายน้ำ 2 ท่า คือ ทักษะว่ายน้ำท่าวิดวาและทักษะ ว่ายน้ำท่ากรรเชียง จากหนังสือ วารสาร งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้าใจเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดทักษะ

2. สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารเพื่อได้ข้อสรุปเกี่ยวกับทักษะว่ายน้ำท่าวิดวาและทักษะว่ายน้ำท่ากรรเชียง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดทักษะ

3. สร้างแบบวัดทักษะการว่ายน้ำซึ่งประกอบด้วย 2 ท่า คือ ท่าวิดวาและท่ากรรเชียง แบ่งออกเป็นท่าละ 4 ทักษะย่อย ดังนี้ 1) ทักษะการใช้ขา 2) ทักษะการใช้แขน 3) ทักษะการหายใจ 4) ทักษะความสัมพันธ์ในการว่ายน้ำ รวมทั้งสิ้น 8 ทักษะ ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนทักษะการว่ายน้ำท่าวิดวาและท่ากรรเชียง เป็นแบบเกณฑ์ให้คะแนนแบบรูบริค (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2557, น. 92-93) มีระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกับลักษณะและท่าทางการปฏิบัติในระดับการวัดทักษะ จำนวน 4 ระดับ เริ่มจาก 0 – 3 คะแนน

4. นำแบบวัดทักษะการว่ายน้ำ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา

5. นำแบบวัดทักษะการว่ายน้ำที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ตามวิธีของ Rovinelli และ Hambleton โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ผู้เชี่ยวชาญด้านพลศึกษา (ว่ายน้ำ) จำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา จำนวน 1 ท่าน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบ จากนั้นนำผลพิจารณามาหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยเลือกข้อแบบวัดที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2532, น. 65) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้จำนวน 12 ข้อ

6. นำแบบวัดทักษะการว่ายน้ำที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญไปตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าวิดวาและท่ากรรเชียงกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนว่ายน้ำและสามารถว่ายน้ำได้ ภาคต้น ปีการศึกษา 2566 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จำนวน 30 คน โดยทำการทดสอบซ้ำ (Test - Retest) ทำการทดสอบ 2 ครั้ง ระยะเวลาครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ห่างกัน 1 สัปดาห์ให้ผู้ประเมินคนเดียวกันแล้วนำผลการทดสอบไปหาความเชื่อมั่นได้โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) นำค่าความเชื่อถือได้ไปเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานการประเมินสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการ

ว่ายน้ำท่าคว่ำ มีค่าระหว่าง .681 - .877 และแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียง มีค่าระหว่าง 0.734 - .851

7. หาค่าความเป็นปรนัย (Objectivity) ของแบบวัดทักษะการว่ายน้ำ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนจากการวัดเพื่อหาค่าความเป็นปรนัยของแบบวัดแต่ละรายการระหว่างคะแนนของผู้ประเมิน จำนวน 2 คน ซึ่งผู้ประเมินเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาว่ายน้ำ โดยใช้วิธีของเพียร์สัน หาค่าความเป็นปรนัยไปเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานการประเมินสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความเป็นปรนัยของแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำ มีค่าระหว่าง .748 - .850 และแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียง มีค่าระหว่าง .781 - .838

8. นำแบบวัดทักษะว่ายน้ำที่มีคุณภาพผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

9. นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บมาสร้างเกณฑ์โดยใช้คะแนนดิบ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และคะแนนมาตรฐานที่ (T-score) แบ่งเกณฑ์เป็น 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง อ่อน และอ่อนมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังอาจารย์ผู้สอนวิชาว่ายน้ำ ภาคต้น ปีการศึกษา 2566 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เพื่อทดลองใช้แบบวัด (Try Out) ทักษะการว่ายน้ำจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาว่ายน้ำและสามารถว่ายน้ำได้ จำนวน 30 คน

2. หลังจากได้ทดลองใช้เครื่องแล้วผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังอาจารย์ผู้สอนวิชาทักษะว่ายน้ำ ภาคต้น ปีการศึกษา 2566 จำนวน 4 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตชัยภูมิ วิทยาเขตมหาสารคาม วิทยาเขตศรีสะเกษ และวิทยาเขตอุดรธานี โดยนัดหมายผู้ช่วยวิจัยเพื่ออธิบายถึงขั้นตอนและวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 นำแบบวัดทักษะการว่ายน้ำไปให้ผู้ช่วยวิจัยเก็บข้อมูล จำนวน 4 วิทยาเขต โดยอธิบายขั้นตอนพร้อมกับชี้แจงขั้นตอนในการเก็บข้อมูล และวิธีการประเมินนักศึกษาในแต่ละทักษะแก่ ผู้ประเมินอย่างละเอียด

2.2 จัดเตรียมใบบันทึกคะแนนให้ผู้ช่วยวิจัยทั้ง 4 วิทยาเขต

2.3 อธิบายขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ผู้ช่วยวิจัยดังนี้ ทำการวัดทักษะว่ายน้ำ 2 ทักษะ คือ วัดทักษะว่ายน้ำท่าคว่ำก่อนจะวัดทักษะว่ายน้ำท่ากรรเชียง และในแต่ละท่าว่ายน้ำนั้นจะประเมินทักษะการใช้ขา ทักษะการใช้แขน ทักษะการหายใจ และทักษะความสัมพันธ์ของท่าว่ายน้ำ โดยใช้ระยะทางการว่ายน้ำท่าละ 25 เมตร

3. ดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้ช่วยวิจัยทั้ง 4 วิทยาเขตเพื่อไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแบบวัดทักษะการว่ายน้ำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของลักษณะพฤติกรรมกับจุดประสงค์ตามวิธีของ Rovinelli และ Hambleton (บุญชม ศรีสะอาด, 2532, น. 65) โดยผ่านการพิจารณาจากดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการว่ายน้ำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นของแต่ละรายการและคะแนนรวมโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามวิธีการของเพียร์สันของคะแนนการทดสอบ

3. หาค่าความเป็นปรนัยของแบบวัดทักษะการว่ายน้ำ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแต่ละรายการโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนอาจารย์ผู้สอนวิชาว่ายน้ำ จำนวน 2 คน โดยใช้วิธีของเพียร์สัน

4. เกณฑ์ปกติ โดยใช้คะแนนมาตรฐานที่ (T - Score) และแบ่งระดับว่ายน้ำเป็น 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง อ่อน และอ่อนมาก

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการสร้างแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

1) ผลการสร้างแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีรายละเอียดดังนี้ แบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำ ประกอบด้วย 4 ทักษะย่อย ได้แก่ ทักษะการใช้ขา ทักษะการใช้แขน ทักษะการหายใจ และทักษะความสัมพันธ์ในการว่ายน้ำ ซึ่งแต่ละทักษะมีท่าทางการปฏิบัติ 3 ข้อ รวมท่าทางการปฏิบัติ 12 ข้อ และแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียง ประกอบด้วย 4 ทักษะย่อย ได้แก่ ทักษะการใช้ขา ทักษะการใช้แขน ทักษะการหายใจ และทักษะความสัมพันธ์ในการว่ายน้ำ ซึ่งแต่ละทักษะมีท่าทางการปฏิบัติ 3 ข้อ รวมท่าทางการปฏิบัติ 12 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียง เป็นแบบเกณฑ์ให้คะแนนแบบรูปรีด มีระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกับลักษณะและท่าทางการปฏิบัติในระดับการวัดทักษะ จำนวน 4 ระดับ เริ่มจาก 0 – 3 คะแนน ได้แก่ 3 คะแนน หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกับลักษณะและท่าทางการปฏิบัติตามทักษะได้อย่างถูกต้องทุกขั้นตอน 2 คะแนน หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกับลักษณะและท่าทางการปฏิบัติตามทักษะถูกต้อง 2 ขั้นตอน 1 คะแนน หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกับลักษณะและท่าทางการปฏิบัติตามทักษะถูกต้อง 1 ขั้นตอน และ 0 คะแนน หมายถึง ระดับการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับลักษณะและท่าทางการปฏิบัติ

2) การตรวจสอบคุณภาพแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

2.1 ผลการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ระหว่างเนื้อหากับการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำ มีค่าระหว่าง 0.80 – 1.00 และเมื่อนำไปพิจารณากับเกณฑ์ของ Rovinelli และ Hambleton พบว่าทุกทักษะมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก สามารถวัดได้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการจริง และท่ากรรเชียงมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) มีค่าระหว่าง 0.80 – 1.00 และเมื่อนำไปพิจารณากับเกณฑ์ของ Rovinelli และ Hambleton พบว่าทุกทักษะมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก สามารถวัดได้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการจริง

2.2 ผลการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความเชื่อมั่นของทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการประเมินผลสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความเชื่อมั่น แสดงให้เห็นว่าเมื่อนำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความเชื่อมั่นของทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการประเมินผลสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความเชื่อมั่น แสดงให้เห็นว่า ทักษะการใช้ขา มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .877 อยู่ในเกณฑ์สูงมาก ทักษะการใช้แขน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .784 อยู่ในเกณฑ์สูง ทักษะการหายใจ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .681 อยู่ในเกณฑ์สูง ทักษะความสัมพันธ์ในการว่ายน้ำ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .745 อยู่ในเกณฑ์สูง สรุปได้ว่า แบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง สามารถนำไปใช้ได้จริงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และเมื่อนำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความเชื่อมั่นของทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการประเมินผลสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความเชื่อมั่น แสดงให้เห็นว่าทักษะการใช้ขา มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .844 อยู่ในเกณฑ์สูงมาก ทักษะการใช้แขน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .851 อยู่ในเกณฑ์สูงมาก ทักษะการหายใจมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .734 อยู่ในเกณฑ์สูง ความสัมพันธ์ในการว่ายน้ำ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .850 อยู่ในเกณฑ์สูงมาก สรุปได้ว่าแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงมาก สามารถนำไปใช้ได้จริงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

2.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความเป็นปรนัยของทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียงมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการประเมินผลสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แสดงให้เห็นว่า เมื่อนำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความเป็นปรนัยของทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการประเมินผลสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แสดงให้เห็นว่า ทักษะการใช้ขา มีค่าความเป็นปรนัย เท่ากับ .748 อยู่ในเกณฑ์สูง ทักษะการใช้แขน มีค่าความเป็นปรนัย เท่ากับ .769 อยู่ในเกณฑ์สูง ทักษะการหายใจ มีค่าความเป็นปรนัย เท่ากับ .762 อยู่ในเกณฑ์สูง ทักษะความสัมพันธ์ในการว่ายน้ำ มีค่าความเป็นปรนัย เท่ากับ .850 อยู่ในเกณฑ์สูงมาก สรุปได้ว่า แบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเป็นปรนัยอยู่ในระดับสูง สามารถนำไปใช้ได้จริงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความเป็นปรนัยของทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียงมา

เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการประเมินผลสัมฤทธิ์ สหสัมพันธ์ แสดงให้เห็นว่าทักษะการใช้ขามีค่าความเป็นปรนัย เท่ากับ .781 อยู่ในเกณฑ์สูง ทักษะการใช้ขามีค่าความเป็นปรนัย เท่ากับ .789 อยู่ในเกณฑ์สูง ทักษะการหายใจมีค่าความเป็นปรนัย เท่ากับ .785 อยู่ในเกณฑ์สูง ความสัมพันธ์ในการว่ายน้ำมีค่าความเป็นปรนัย เท่ากับ .838 อยู่ในเกณฑ์สูงมาก สรุปได้ว่าแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเป็นปรนัยอยู่ในระดับสูง สามารถนำไปใช้ได้จริงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

2. การสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงเกณฑ์ปกติทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระดับความสามารถ	มาตราวัด	ทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียง	
		คะแนนดิบ	คะแนนที่ (T-score)
ดีมาก	5	10 - 12	68และสูงกว่า
ดี	4	8 - 9	57 - 67
ปานกลาง	3	7	46 - 56
อ่อน	2	5 - 6	36 - 45
อ่อนมาก	1	0 - 4	35และต่ำกว่า

จากตารางที่ 1 ผลสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียงระดับดีมาก คะแนนดิบอยู่ระหว่าง 10-12 คะแนน ตรงกับคะแนนที่ 68 และสูงกว่า ระดับดีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 8-9 คะแนน ตรงกับคะแนนที่ 57-67 คะแนน ระดับปานกลางคะแนนดิบเท่ากับ 7 คะแนน ตรงกับคะแนนที่ 46-56 คะแนน ระดับอ่อนคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 5-6 คะแนน ตรงกับคะแนนที่ 36-45 คะแนน และระดับอ่อนมากคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 0-4 คะแนน ตรงกับคะแนนที่ 35คะแนนและต่ำกว่า

ตารางที่ 2 แสดงเกณฑ์ปกติทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระดับความสามารถ	มาตราวัด	ทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียง	
		คะแนนดิบ	คะแนนที่ (T-score)
ดีมาก	5	10 - 12	65 และสูงกว่า
ดี	4	8 - 9	53 - 64
ปานกลาง	3	6 - 7	41 - 52
อ่อน	2	4 - 5	28 - 40
อ่อนมาก	1	0 - 3	27 และต่ำกว่า

จากตารางที่ 2 ผลสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เกณฑ์ปกติ (Norms) ทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียง ระดับดีมาก คะแนนดิบอยู่ระหว่าง 10-12 คะแนน ตรงกับคะแนนที่ 65 และสูงกว่า ระดับดีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 8-9 คะแนน ตรงกับคะแนนที่ 53-64 คะแนน ระดับปานกลางคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 6-7 คะแนน ตรงกับคะแนนที่ 41-52 คะแนน ระดับอ่อนคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 4-5 คะแนน ตรงกับคะแนนที่ 28-40 คะแนน และระดับอ่อนมากคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 0-3 คะแนน ตรงกับคะแนนที่ 27 คะแนนและต่ำกว่า

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการสร้างแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียงและท่ากรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้มีการสร้างแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียงและท่ากรรเชียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้สอนวิชาว่ายน้ำสามารถนำแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียงและท่ากรรเชียงไปใช้เป็นเครื่องมือในการวัดทักษะการว่ายน้ำของผู้เรียน และปรับปรุงฝึกทักษะกีฬาว่ายน้ำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ผลการสร้างแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียงและท่ากรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีรายละเอียดดังนี้ แบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียง ประกอบด้วย 4 ทักษะย่อย ได้แก่ ทักษะการใช้ขา

ทักษะการใช้แขน ทักษะการหายใจ และทักษะความสัมพันธ์ในการว่ายน้ำ ซึ่งแต่ละทักษะมีท่าทางการปฏิบัติ 3 ข้อ รวมท่าทางการปฏิบัติ 12 ข้อ และแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่ากรรเชียง ประกอบด้วย 4 ทักษะย่อย ได้แก่ ทักษะการใช้ขา ทักษะการใช้แขน ทักษะการหายใจ และทักษะความสัมพันธ์ในการว่ายน้ำ ซึ่งแต่ละทักษะมีท่าทางการปฏิบัติ 3 ข้อ รวมท่าทางการปฏิบัติ 12 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 0.80 - 1.00 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อนำไปพิจารณา กับเกณฑ์ของ Rovinelli and Hambleton สอดคล้องกับ บุญเรียง ขจรศิลป์ (2542, หน้า 161) ซึ่งได้เสนอค่ามาตรฐานการประเมินผลค่าความเที่ยงตรงที่ 0.80-1.00 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก เป็นข้อสอบที่สามารถวัดความเที่ยงตรงตามเนื้อหาได้ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเป็นคุณสมบัติของเครื่องมือที่ใช้วัดเนื้อหาได้ ครบตามขอบเขตที่กำหนดไว้

ส่วนการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความเชื่อถือได้ของเกณฑ์การให้คะแนนทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทักษะการใช้ขา ทักษะการใช้แขน ทักษะการหายใจ และความสัมพันธ์ของการว่ายน้ำ มีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง .734 - .877 อยู่ในระดับสูง-สูงมาก เมื่อนำค่าความเชื่อถือได้ไปเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานการประเมินสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ซึ่งสอดคล้องกับ ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2539, น.163) กล่าวว่า ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .70 - .90 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง ซึ่งผลการวิจัยพบว่าแบบประเมินทักษะว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียงมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความเชื่อถือได้ ทักษะการใช้ขา ทักษะการใช้แขน ทักษะการหายใจ และทักษะความสัมพันธ์ของการว่ายน้ำ มีค่าเท่ากับ .96, .90, .94 และ .95 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก และการหาค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวนของเกณฑ์การให้คะแนนทักษะว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทักษะการใช้ขา ทักษะการใช้แขน ทักษะการหายใจ และทักษะความสัมพันธ์ของการว่ายน้ำ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการให้คะแนนของผู้ประเมิน 2 คน มีค่าเท่ากับมีค่าความแปรปรวนระหว่าง .748 - .850 อยู่ในระดับ สูง - สูงมาก เมื่อนำค่าความเชื่อถือได้ไปเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานการประเมินสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ซึ่งสอดคล้อง สุวรรณ ไตรยราช (2561, น. 76) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินค่าทักษะกีฬาว่ายน้ำท่ากบ สำหรับนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยรายละเอียดแบบประเมินค่าทักษะกีฬาว่ายน้ำท่ากบ ประกอบไปด้วย ทักษะการใช้แขน ทักษะการใช้ขา ทักษะการหายใจ และทักษะความสัมพันธ์ในการว่ายน้ำท่ากบ ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความเชื่อถือได้ของเกณฑ์การให้คะแนน และค่าสัมประสิทธิ์ความเป็นปรนัยของเกณฑ์การให้คะแนน ของทักษะการใช้แขน ทักษะการใช้ขา ทักษะการหายใจ และทักษะความสัมพันธ์ของการว่ายน้ำท่ากบ มีค่า IOC เท่ากับ 0.80, 0.95, 1.00 และ 0.90 ตามลำดับ

2. ผลการสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การหาเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียง ของคะแนนได้จากการประเมินทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและท่ากรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 2 ท่า 8 ทักษะ เป็นแบบเกณฑ์ให้คะแนนแบบรูบริค (Scoring rubric) (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2557, น. 92-93) มีระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกับลักษณะและท่าทางการปฏิบัติในระดับการวัดทักษะ จำนวน 4 ระดับ เริ่มจาก 0 - 3 คะแนน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนี้จะต้องไม่มีความซ้ำซ้อนในการประเมินทักษะนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บมาสร้างเกณฑ์โดยใช้คะแนนดิบ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และคะแนนมาตรฐานที่ (T-score) แบ่งเกณฑ์เป็น 5 ระดับ คือ ดีมาก ดีปานกลาง อ่อน และอ่อนมาก โดยลักษณะแบบนี้เป็นการประเมินที่อยู่บนพื้นฐานของคะแนนที่ได้มีการรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง ที่มีประสิทธิภาพความสามารถและคุณสมบัติต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับวรศักดิ์ เพียรชอบ (2548, น. 472) ได้กล่าวถึงการคะแนนมาตรฐานเป็นเกณฑ์ไว้ว่า การใช้คะแนนมาตรฐานเป็นเกณฑ์แบบนี้เป็นการประเมินที่อยู่บนพื้นฐานของคะแนนที่ได้มีการรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอย่างเดียวกัน อายุใกล้เคียงกัน ประสิทธิภาพเหมือน ๆ กันความสามารถและคุณสมบัติอื่น ๆ มีความใกล้เคียงกันและได้ทำการวิเคราะห์เป็นมาตรฐานเรียบร้อยแล้ว และยังสอดคล้องกับบุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ (2547) ได้กล่าวว่าเกณฑ์มาตรฐานระดับโรงเรียน (School Mean Norms) เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่คำนวณมาจากค่าเฉลี่ยผลการทดสอบของชั้นเรียนหรือทั้งโรงเรียน คล้ายกับเกณฑ์มาตรฐานระดับท้องถิ่นแต่เป็นการสร้างขึ้นมาเพื่อใช้ประโยชน์ใน

การศึกษาโรงเรียน ซึ่งอ้างอิงเฉพาะนักเรียนในระบบการศึกษา ซึ่งจากผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัย ยศวิทย์โสภณ (2558, น. 95) ได้ศึกษาการสร้างแบบประเมินค่าทักษะว่ายน้ำท่าคว่ำ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ประกอบไปด้วย ทักษะการใช้แขน ทักษะการใช้ขา ทักษะการหายใจ และทักษะความสัมพันธ์ในการว่ายน้ำท่าคว่ำ ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ว่า แบบประเมินค่าทักษะว่ายน้ำท่าคว่ำ ค่าความเที่ยงตรง ค่าความเชื่อถือได้ และค่าความเป็นปรนัยอยู่ในเกณฑ์ดี และเกณฑ์ปกติ มี 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง ต่ำ และต่ำมาก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การดำเนินการวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและการทำกรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2 รายการ มีข้อสำคัญอยู่ที่วิธีการดำเนินการวัดทักษะการว่ายน้ำ ผู้วิจัยต้องอธิบายให้ชัดเจนให้ผู้ช่วยและผู้ทดลองเข้าใจขั้นตอนและวิธีการทดสอบถ้าไม่

เข้าใจจะทำให้เสียเวลาในการทดสอบ และมีข้อผิดพลาด ข้อมูลอาจคลาดเคลื่อนได้ เพราะฉะนั้นการอธิบายและสาธิตขั้นตอนในการทดสอบต้องมีความเข้าใจที่ตรงกันทุกขั้นตอนก่อนการปฏิบัติ

2. แบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและการทำกรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้สอนวิชาว่ายน้ำสามารถนำแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและการทำกรรเชียงไปใช้เป็นเครื่องมือในการวัดทักษะว่ายน้ำของผู้เรียนและปรับปรุงการฝึกทักษะกีฬาว่ายน้ำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสร้างแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและการทำกรรเชียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้สอนวิชาว่ายน้ำสามารถนำแบบวัดทักษะการว่ายน้ำท่าคว่ำและการทำกรรเชียงไปใช้เป็นเครื่องมือในการวัดทักษะว่ายน้ำของผู้เรียนและปรับปรุงการฝึกทักษะกีฬาว่ายน้ำให้มีประสิทธิภาพ

2. ควรมีการสร้างแบบวัดทักษะและเกณฑ์การว่ายน้ำสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติในรูปแบบของการวัดอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงสาธารณสุข. (2564, 5 มีนาคม). กรมควบคุมโรคจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันเด็กจมน้ำปี 2564 และเชิดชูเกียรติทีมผู้ก่อการดี (MERIT MAKER) บนแพลตฟอร์มออนไลน์เป็นครั้งแรกเพื่อรองรับวิถีใหม่ (New Normal). สืบค้นจาก <https://bit.ly/3yNpJK>
- [2] บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2547) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [3] บุญเรียง ขจรศิลป์. (2542). สถิติวิจัย 1. กรุงเทพฯ: เค. ยู. บุ๊คเซนเตอร์.
- [4] มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ. (2563). คู่มือการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ หลักสูตรปรับปรุง 2563. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ.
- [5] ยศวิทย์ โสภณ. (2558). การสร้างแบบประเมินค่าทักษะว่ายน้ำท่าคว่ำ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [6] ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- [7] วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2561). รวมบทความเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ วิธีสอน และการวัดเพื่อประเมินผลทางการพลศึกษา. (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [8] วิริยา บุญชัย. (2529). การทดสอบและการวัดผลทางพลศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- [9] สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2557). *แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- [10] สุวรรณ ไตรยราช. (2561). *การสร้างแบบประเมินค่าทักษะว่ายน้ำท่ากบ สำหรับนักศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [11] สุวัฒน์ กลิ่นเกสร. (2559). *กีฬาว่ายน้ำ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

GUIDELINES FOR ORGANIZING RECREATIONAL ACTIVITIES IN SAWANGBORIBOON WITTAYA SCHOOL PATTAYA CITY, CHONBURI PROVINCE

ศราวุธ ดิษฐ์สุข^{1*} และ ปัทมทิยา สิงห์คราม²
SARAWUT DITSUK^{1*} and PATANTIYA SINGKRAM²

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการในกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา ตามตัวแปรด้านเพศ และระดับชั้นเรียน 2) เพื่อเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ได้แก่ กลุ่มนักเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษาของโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา 400 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น การสุ่มแบบหลายขั้นตอน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษา หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 15 คน โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติพื้นฐานที่ใช้ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ เบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) 2) ทดสอบความแตกต่างความต้องการพบว่า ตัวแปรเพศมีความแตกต่างกันตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กิจกรรมนันทนาการที่แตกต่าง ได้แก่ ศิลปหัตถกรรม เกมกีฬาและการละเล่นพื้นบ้าน เดินร่ำ ท่องเที่ยวทัศนศึกษา ละคร งานอดิเรก และการกลางแจ้ง/นอกเมือง ทดสอบด้านระดับชั้นเรียนพบว่าไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา พบว่าด้านปัจจัยนำเข้า ด้านบุคลากร ผู้บริหาร ครู มีความรู้ ความสามารถ ในด้านจัดกิจกรรมนันทนาการเป็นอย่างดี นักเรียนมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการในระดับมาก จึงต้องกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมนันทนาการที่ตรงกับความต้องการและความถนัดของผู้เรียน ด้านกระบวนการ การจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมนันทนาการมีเพียงพอต่อความต้องการ และด้านวัสดุอุปกรณ์สถานที่ ในการจัดกิจกรรมนันทนาการได้เพียงพอต่อความต้องการ และด้านผลผลิต การบริหารจัดการโครงการต้องตรงต่อความต้องการของนักเรียน

คำสำคัญ : แนวทาง ; การจัดกิจกรรมนันทนาการ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการกีฬาและนันทนาการ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี, Master's degree student Sports and Recreation Management Major Faculty of Liberal Arts National Sports University Chonburi Campus.

² รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศิลปศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี, Associate Professor Dr., Faculty of Liberal Arts Advisor National Sports University Chonburi Campus.

* Corresponding Author, Email: noi46312526@gmail.com

ABSTRACT

This research aimed to explore and compare the recreational needs of students at Sawang Boriboon Wittaya School and to propose guidelines for organizing recreational activities within the school. It utilized both quantitative and qualitative methodologies. Sample groups of 400 students, comprising both primary and secondary school students, were selected using a combination of stratified random sampling and simple random sampling. Research tools included questionnaires and semi - structured interviews. Quantitative data analysis involved the use of basic statistics such as mean, percentage, standard deviation, and t - tests, while qualitative data were subjected to content analysis.

The research findings indicated that 1) estudents at Sawang Boriboon Wittaya School exhibited a high overall need for recreational activities, with a mean score of 3.84. 2). An analysis of the differences in recreational needs based on gender revealed significant disparities at a 0.05 significance level. Notably, various recreational activities, including arts and crafts, sports games, folk games, dancing, field trips, drama, hobbies, and outdoor activities, exhibited varying levels of appeal based on gender. Testing for class levels, however, did not reveal significant differences in recreational needs. 3) The guidelines emphasized that the school's personnel, including administrators and teachers, possess the necessary knowledge and capabilities to organize recreational activities effectively. The high level of student interest in recreational activities led to the necessity for the establishment of policies, plans, projects, and activities tailored to the specific aptitudes and desires of the learners. Moreover, it is suggested that budget allocation for organizing recreational activities should be sufficient to meet these needs. Furthermore, the availability of materials and equipment necessary for organizing such activities should be adequate. It is imperative that the project management process should be designed to meet the unique requirements of the students.

Keywords: Guidelines ; Organizing Recreational Activities

บทนำ

สภาพแวดล้อมของสังคมในโลกดิจิทัลปัจจุบันมีอิทธิพลต่อมนุษย์ของกระแสของทุนนิยมทำให้มนุษย์แสวงหาความสุขและความพอใจจากวัตถุมากขึ้น ก่อให้เกิดการแข่งขันการเอาเปรียบกัน ทั้งในการประกอบอาชีพ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สังคมโลกมีแนวโน้มเชิงทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่จำกัด มีการแข่งขันสูง ประกอบกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันถูกทำลายอย่างต่อเนื่อง และเกิดภัยพิบัติทาง

ธรรมชาติเพิ่มความรุนแรงมากยิ่งขึ้นและเกิดขึ้นบ่อย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์และของบุคคลซึ่งเกิดจากการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งประกอบด้วยความสุขทางกาย จิตใจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดโดย

องค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) การใช้เวลาว่างอย่างมีสาระด้วยนันทนาการ ย่อมเสริมสร้างความเจริญแก่ตนเองและสังคมให้ดีขึ้นได้ และช่วยรักษาสมดุล ทำให้บุคคลสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ เพื่อให้มีภูมิคุ้มกันสำหรับสถานการณ์และภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย (Department of Physical Education, 2020)

กิจกรรมนันทนาการเริ่มมีขึ้นมาพร้อมกับวิวัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่สมัยโบราณจนกระทั่งมาถึงยุคปัจจุบัน ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคแต่ละสมัยและในแต่ละภูมิภาคของโลก โดยเฉพาะในสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว มักจะประสบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมนั้น ๆ ซึ่งเป็นสาเหตุการเกิดความเครียดทางด้านจิตใจได้ทั้งสิ้น ฉะนั้นกิจกรรมนันทนาการจึงเป็นทางเลือกอย่าง

หนึ่งของประชาชน ที่ต้องการได้รับเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตประจำวัน (Thaweesak Sawangmek, 2007) โรงเรียนเป็นสถาบันทางการศึกษาในสังคมที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสศึกษาเล่าเรียนมีการพัฒนาและเจริญเติบโตทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา กิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น และสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยส่งเสริมลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน ช่วยให้มีโอกาสเข้าใจ มีความรักและซาบซึ้งกับกิจกรรมในเวลาว่าง รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการอย่างมีจุดหมาย เสริมสร้างประสบการณ์และตอบสนองความต้องการของเด็กนักเรียน หรือขอเชิญให้แก่นักเรียนทั้งในด้านการออกกำลังกาย และเพื่อความสนุกสนานร่าเริงนอกเวลาเรียนเป็นกิจกรรมพิเศษให้เด็กนักเรียนรู้จักการจัดการเวลาพัฒนาคุณค่าทางสังคมระบอบประชาธิปไตยและเป็นประชากรของประเทศที่มีคุณภาพในอนาคต (Sombat Kamjanakit, 2014)

โรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยาเป็นโรงเรียนแบบสหศึกษาของมูลนิธิสว่างบริบูรณ์ธรรมสถาน ที่ตั้งเลขที่ 111 หมู่ 5 และ 13 หมู่ 6 ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชลบุรี และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้รับอนุญาตจัดตั้ง เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2544 ปัจจุบันเปิดสอนระดับชั้น เตรียมอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และจัดกิจกรรมทางด้านนันทนาการให้กับนักเรียนทุกระดับชั้น ซึ่งกิจกรรมนันทนาการมีความสำคัญอย่างยิ่งกับนักเรียน ซึ่งทางโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยาได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและได้พัฒนาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมทางด้านนันทนาการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการจัดกิจกรรมนันทนาการของโรงเรียนได้จัดกิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมพัฒนาจิตใจและความสงบสุข กิจกรรมกีฬา กิจกรรมในวันสำคัญ กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี กิจกรรมศิลปะ ดนตรี และการแสดง การร้องเพลง กิจกรรมแนะแนวอาชีพ นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่ทางโรงเรียนได้จัดให้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้เกิดทักษะชีวิต เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมและสติปัญญาอย่างรอบด้าน (งานทะเบียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์ เมืองพัทยา, 2565)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการในกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา ตามตัวแปรด้านเพศ และระดับชั้นเรียน
2. เพื่อเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

หลักการบริหารงานด้วย 4M

พระสุทธิโพธิ์ เตชะธรรมโม (Suthiphot Techadhammo, 2018) กล่าวว่า ทรัพยากรในการบริหาร (management resources) ว่าโดยทั่วไป ทรัพยากรในการบริหารหรือปัจจัยในการบริหารที่สำคัญมีอยู่ 4 ประการ ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ สิ่งของ (Material) และการบริหาร (Management) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า 4M ทรัพยากรในการบริหาร หรือปัจจัยในการบริหารเหล่านี้เป็นสิ่งที่จำเป็น หรือเป็นพื้นฐานในการบริหารที่จะขาดเสียมิได้ถ้าขาดเสียแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการบริหารราชการ หรือการบริหารธุรกิจก็ตาม งานก็ไม่สามารถดำเนินไปได้ด้วยดีการบริหารที่มีทฤษฎีและหลักการบริหารหลายรูปแบบหลายประการ แต่โดยพื้นฐานหรือเบื้องต้นของการบริหารจะต้อง ประกอบด้วย 4M คือ Man, Money, Material, Management

กิจกรรมนันทนาการ จำแนกออกเป็น 11 ประเภท (Sombat Kamjanakit, 2014) ประกอบด้วย

1. กิจกรรมนันทนาการศิลปหัตถกรรม เช่น เครื่องจักสาน เย็บปักถักร้อย การแกะสลักผลไม้ การปั้น การวาดภาพ ร้อยพวงมาลัย จัดดอกไม้ ทำวุ้น
2. กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬา เช่น เกมสร้างสรรค์ เกมนำไปสู่กีฬาใหญ่ เกมเบ็ดเตล็ด เกมการละเล่นพื้นเมือง เกมคอมพิวเตอร์และไฟฟ้า กีฬาประเภทเดี่ยว กีฬาประเภทคู่แข่งขัน กีฬาประเภททีม กีฬาทางน้ำ กีฬาเสริมสมรรถภาพ กีฬาปะทะต่อสู้
3. กิจกรรมนันทนาการการเดินร่ำ เช่น การลีลาศ นาฏศิลป์สากล ระบำพื้นเมือง กิจกรรมการแสดงประเภทเดินร่ำ
4. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา เช่น สิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้น กิจกรรมทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ศาสนา การเมือง วิทยาศาสตร์ อนุรักษ์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ ทัศนียภาพ ชีวิตสัตว์ป่า นันทนาการ

กลางแจ้ง/นอกเมืองและกีฬา การบันเทิง และการอาบน้ำแร่ เพื่อสุขภาพ

5. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข เช่น การนั่งสมาธิ การสร้างมโนภาพ การผ่อนคลายกล้ามเนื้อ การปฏิบัติโยคะ การฟังเพลงและผ่อนคลายตามเสียงเพลง การศึกษาธรรมชาติ ประชัญ

6. กิจกรรมนันทนาการการละคร เช่น การละครใน ลักษณะเลียนแบบ การละครแบบสร้างสรรค์ ละครร้อง ละครรำ มโนราห์ โขน หนังตะลุง หุ่นกระบอก นาฏศิลป์ ละครพูด

7. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก เช่น ประดิษฐ์ ต่อเติม วาดภาพ สะสมแสตมป์ เหยี่ยูกที่ระลึก ของเก่า แกะสลัก วาดภาพ ออกแบบ พัฒนาเกม เรียนรู้เทคนิคต่าง ๆ ศึกษาใน ศาสตร์ชีวิตใหม่

8. กิจกรรมนันทนาการดนตรีและร้องเพลง เช่น การ ร้องเพลงไทย เพลงสากล การเล่นดนตรีกีตาร์ เปียโน การฟัง ดนตรี คอนเสิร์ต เพลงประกอบกิจกรรมเข้าจังหวะ เพลงพื้นเมือง รำวง การสร้างสรรค์ทางดนตรี การแต่งเพลง เนื้อเพลง การ ประดิษฐ์อุปกรณ์ดนตรี กิจกรรมดนตรีแบบผสม เทศกาลดนตรี

9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง เช่น กิจกรรม ขว้าย กิจกรรมสงวนรักษาทรัพยากร ธรรมชาติ กิจกรรมเสี่ยง อันตราย กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ กิจกรรม เกี่ยวกับธรรมชาติ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น ฟาร์ม ค่ายพัก แรม สวนหย่อม สวนผลไม้ พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ ศูนย์ชุมชน ค่ายลูกเสือ เนตรนารี โบราณสถาน โบราณวัตถุ

10. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม เช่น เกมกลุ่มสัมพันธ์ ละครเพื่อการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม ดนตรีเพื่อเป็นมหรสพ วัฒนธรรมประเพณีในชาติและนานาชาติ การละเล่นพื้นเมือง เต้นรำประกอบจังหวะดนตรี กีฬาเพื่อนันทนาการเสริมสร้างความสามัคคี เทศกาลศิลปหัตถกรรมและกิจกรรมของชุมชนและ นานาชาติ งานเลี้ยงสร้างสรรค์ การรับประทานอาหารนอกบ้าน ปิกนิก งานปาร์ตี้

11. กิจกรรมนันทนาการบริการอาสาสมัคร เช่น กิจกรรม พัฒนาชุมชน ลูกเสือชาวบ้าน กีฬาที่จัดโดยสโมสร กิจกรรมศิลปะ ชุมชน หัตถกรรมพื้นบ้าน ศูนย์เยาวชน โรงเรียนและ สถาบันอุดมศึกษาจัดชุมนุม ชมรม กิจกรรมอาสาสมัคร การบริการสังคม สมาคมและมูลนิธิที่เป็นองค์กรเอกชนและ อาสาสมัคร สมาคม มูลนิธิ สโมสร

วิธีดำเนินงานวิจัย

วิธีการศึกษาวิจัย เรื่องแนวทางการจัดกิจกรรม นันทนาการในโรงเรียนสว่างบริบูรณ์ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี มีการดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) คือ ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนในโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา จำนวน 3,500 คน (Sawang Boriboon School registration work, 2022)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและระดับชั้น มัธยมศึกษา ของโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา จังหวัด ชลบุรี เฉพาะนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา และระดับ มัธยมศึกษา จากจำนวนประชากร 3,500 คน โดยกำหนดขนาด ของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 346 คน โดยวิธี สุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) เพื่อ ป้องกันข้อผิดพลาดในการวิจัย ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษา หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 15 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เนื่องจากเป็นกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้มีส่วนใน การกำหนดนโยบายในการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่ง ออกเป็น 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามที่เป็นมาตรวัดประมาณค่า (rating scale) ประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับความต้องการในกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการโดย

สัมภาษณ์ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษา
หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 15 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ขอนหนังสือจากคณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี เพื่อขอความ
อนุเคราะห์ในการทำวิจัยและขออนุญาตให้นักเรียน โรงเรียน
สว่างบริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา ตอบแบบสอบถามและขอหนังสือ
เชิญผู้ให้สัมภาษณ์ สำหรับผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากร
นักเรียน โรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา ผู้วิจัย
ดำเนินการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวม
ข้อมูลจากนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา
จังหวัดชลบุรีด้วยตนเอง นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบ
ความสมบูรณ์และความถูกต้อง แล้วนำแบบสอบถามไป
ดำเนินการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วน
บุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ภูมิการศึกษา ด้วยสถิติ
พื้นฐาน ค่าร้อยละ (percentage) วิเคราะห์ข้อมูลด้านความ
ต้องการในกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์
วิทยา ด้วยสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย (means) และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (standard deviation) สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ
(percentage) ค่าเฉลี่ย (means) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(standard deviation) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่
ทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบสมมุติฐานเปรียบเทียบความ
ต้องการในกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์
วิทยา ตามตัวแปรด้านเพศ ใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test)
เปรียบเทียบความต้องการในกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน
โรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา ตามตัวแปรด้านระดับชั้นเรียน ใช้
สถิติการทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
และระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนสว่างบริบูรณ์ ด้านเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	186	46.50
2. หญิง	214	53.50
รวม	400	100

จากตารางที่ 1 พบว่า จำนวนผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
จำนวน 400 คน แบ่งเป็นเพศชายจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ
46.5 และเพศหญิง จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
และระดับชั้นมัธยมศึกษา ของโรงเรียนสว่างบริบูรณ์
ด้านระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	จำนวน	ร้อยละ
1. ประถมศึกษา	229	57.30
2. มัธยมศึกษา	171	42.80
รวม	400	100

จากตารางที่ 2 พบว่า จำนวนผู้ที่ตอบแบบสอบถาม
ทั้งหมดจำนวน 400 คน แบ่งตามระดับชั้นเรียน อันดับมากที่สุด
คือระดับประถมศึกษา มีจำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 57.3
รองลงมา คือระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ
42.8

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในด้าน
ความต้องการในกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนสว่าง
บริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยรวม

ความต้องการในกิจกรรมนันทนาการของ นักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
กิจกรรมนันทนาการศิลปหัตถกรรม	3.75	0.55	มาก
กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬาและการละเล่น พื้นบ้าน	3.92	0.58	มาก
กิจกรรมนันทนาการการเดินร่ำ	3.58	0.61	มาก
กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา	3.76	0.63	มาก
กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความ สงบสุข	3.79	0.50	มาก
กิจกรรมนันทนาการการละคร	3.44	0.58	มาก
กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก	3.83	0.56	มาก
กิจกรรมนันทนาการการดนตรีและร้องเพลง	3.90	0.66	มาก
กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง	4.32	0.59	มาก
กิจกรรมนันทนาการทางสังคม	4.31	0.52	มาก
กิจกรรมนันทนาการบริการอาสาสมัคร	3.69	0.70	มาก
รวม	3.84	0.34	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความต้องการในกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.84) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ อันดับแรกคือ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง คือ ($\bar{X}$ = 4.32) อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับสองคือมีกิจกรรมนันทนาการทางสังคม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.31) อยู่ในระดับมาก และอันดับสาม คือ กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬาและการละเล่นที่บ้านมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.92) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 จำแนกความแตกต่างในกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยาทตามตัวแปรด้านเพศ

ความต้องการในกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา	เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
1. กิจกรรมนันทนาการศิลปหัตถกรรม	ชาย	186	3.72	0.52	-4.20	*0.00
	หญิง	214	3.78	0.58		
2. กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬาและการละเล่นที่บ้าน	ชาย	186	4.07	0.58	4.93	*0.00
	หญิง	214	3.79	0.56		
3. กิจกรรมนันทนาการการเดินร่ำ	ชาย	186	3.26	0.50	-11.37	*0.00
	หญิง	214	3.86	0.55		
4. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา	ชาย	186	3.42	0.38	-11.95	*0.00
	หญิง	214	4.05	0.66		
5. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสุข	ชาย	186	3.60	0.39	-7.59	*0.00
	หญิง	214	3.95	0.52		
6. กิจกรรมนันทนาการการละคร	ชาย	186	3.21	0.41	-7.99	*0.00
	หญิง	214	3.64	0.65		
7. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก	ชาย	186	3.93	0.51	3.52	*0.01
	หญิง	214	3.74	0.59		
8. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง	ชาย	186	4.14	0.55	-5.90	*0.00
	หญิง	214	4.47	0.59		
รวม			3.84	0.34	มาก	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความต้องการในกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยาทตามตัวแปรด้านเพศพบว่า ค่า sig. เท่ากับ 0.00 แสดงว่านักเรียนเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการในกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความต้องการในกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยาทตามตัวแปรด้านระดับชั้นโดยรวม

ระดับชั้น	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ประถมศึกษา	229	3.84	0.35	- 0.50	0.20
มัธยมศึกษา	171	3.85	0.34		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความต้องการในกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยาทตามตัวแปรด้านระดับชั้น พบว่าค่า sig. เท่ากับ 0.20 แสดงว่าประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความต้องการในกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

สรุปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักของโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 15 คน สามารถสรุปได้ดังนี้

4.1 ด้านบุคลากร มีผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนเป็นอย่างดี

4.2 ด้านงบประมาณมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมนันทนาการได้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ปฏิบัติงานและผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

4.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์ในโรงเรียนมีสถานที่เอื้ออำนวย มีวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อความต้องการในการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูและนักเรียน

4.4 ด้านการจัดการ โรงเรียนมีนโยบาย และแผนงานในการพัฒนากิจกรรมนันทนาการทั้งแผนงานระยะยาว และแผนปฏิบัติการ เพื่อตอบสนองความต้องการและพัฒนาให้นักเรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ และควรเพิ่มให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการของกิจกรรมนันทนาการตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงการประเมินผลการทำงานกิจกรรมนันทนาการ เพื่อให้ได้กิจกรรมนันทนาการที่ตรงความต้องการและความถนัดของนักเรียนอย่าง

แท้จริงมีสถานที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน และผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการมีนโยบายด้านกิจกรรมนันทนาการที่เน้นพัฒนานักเรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการทั้งแผนรายปีและแผนปฏิบัติการ โดยมีการพัฒนาและจัดกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

ปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านบุคลากร (Man)

1) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนเป็นอย่างดี

2) นักเรียนมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการในระดับมาก

ด้านการบริหารจัดการ (Management) ประกอบด้วย กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมนันทนาการที่ตรงกับความต้องการและความถนัดของผู้เรียน

กระบวนการ (Process) ด้านงบประมาณ (Money) ประกอบด้วย การจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมนันทนาการได้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ปฏิบัติงานและผู้เข้าร่วม

ด้านวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและสถานที่ (Materials) ประกอบด้วย มีวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการได้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ปฏิบัติงานและผู้เข้าร่วมผู้เรียน

ผลผลิต (Output) ด้านการบริหารจัดการ (Management) ประกอบด้วย โครงการและกิจกรรมนันทนาการตรงต่อความต้องการของนักเรียน

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่องแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนสว่างบริบูรณ์ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยขออภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการสำรวจความคิดเห็น ความต้องการในกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านเพศพบว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการในกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน เนื่องจาก

กิจกรรมบางอย่างอาจจะมีเหมาะสม และไม่เหมาะสมกับเพศแต่ละเพศ เช่น กิจกรรมนันทนาการศิลปหัตถกรรม กิจกรรมนันทนาการการเดินร่ำ กิจกรรมนันทนาการการละคร ฯลฯ อาจจะมีเหมาะสมกับเพศหญิง หรือกิจกรรม กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา กิจกรรมนันทนาการทางสังคม ฯลฯ อาจจะมีเหมาะสมกับเพศชาย หรือเวลาว่างอาจจะมีผลต่อการตัดสินใจในการทำกิจกรรมที่ต่างกันไปของแต่ละเพศอีก จึงทำให้ความคิดเห็นของแต่ละเพศมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ธวัช เต็มญวน (Thawat Termyuan, 2019) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า กิจกรรมมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา โดยนักศึกษาเพศต่างกันมีปัจจัยภายในต่างกัน และสอดคล้องกับ อัยฮาน (Ayhan, 2018) ได้ศึกษาปัจจัยที่อาจทำให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการได้พบว่า ผู้หญิงเข้าร่วมกิจกรรมยามว่างมากกว่าผู้ชาย ซึ่งมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

2. ผลการสำรวจความคิดเห็น ความต้องการในกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านระดับชั้นเรียนพบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความต้องการในกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ปัญญา ศักดิ์แก้ว (Panya Sakkaew, 2013) ได้ศึกษาเรื่อง ศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนภาคใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลวิจัยพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนภาคใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการในกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนสว่างบริบูรณ์ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบ (Paramee Sribunthip, 2017) ดังนี้ ปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านบุคคลควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่เป็นประจำทุกปี เพื่อนำกิจกรรมนันทนาการใหม่ ๆ เข้ามาเป็นสื่อในการเรียนรู้ที่ทันสมัยทันสมยตลอดเวลา เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนได้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนเป็นอย่างดี และพัฒนาวิทยาการนวัตกรรมด้านการจัดกิจกรรม

นันทนาการ กระบวนการ (process) ด้านงบประมาณมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมนันทนาการได้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ปฏิบัติงานและผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการและควรมีการของงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการบริหารงานในส่วนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น วัสดุอุปกรณ์ หรือการจ้างบุคลากรที่มีความรู้เข้ามาอบรม หรือเข้าทำงาน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ในโรงเรียนมีสถานที่เอื้ออำนวย มีวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อความต้องการในการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูและนักเรียน ผลผลิต(Output) ด้านการจัดการ โรงเรียนมีนโยบาย และแผนงานในการพัฒนากิจกรรมนันทนาการทั้งแผนงานระยะยาว และแผนปฏิบัติการ เพื่อตอบสนองความต้องการและพัฒนาให้นักเรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ และควรเพิ่มให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการของกิจกรรมนันทนาการตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงการประเมินผลการทำกิจกรรมนันทนาการเพื่อให้ได้กิจกรรมนันทนาการที่ตรงความต้องการและความถนัดของนักเรียนอย่างแท้จริงมีสถานที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีวัสดุ อุปกรณ์ที่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน และผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการมีนโยบายด้านกิจกรรมนันทนาการที่เน้นพัฒนานักเรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการทั้งแผนรายปีและแผนปฏิบัติการ โดยมีการพัฒนาและจัดกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะด้านบุคคล โรงเรียนมีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ แต่ก็ควรมีการพัฒนาบุคลากรด้วยกรอบรมเพิ่มเติมความรู้ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่เสมอ เพื่อนำความรู้มาพัฒนานักเรียนให้มีการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ และให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจและความถนัดของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะด้านงบประมาณ โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อความต้องการในการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูและนักเรียน มีเพียงกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีสากล และดนตรีไทยที่ต้องการงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องดนตรีเพิ่มขึ้น

3. ข้อเสนอแนะด้านวัสดุ อุปกรณ์ โรงเรียนได้จัดสรรวัสดุ และอุปกรณ์ที่เพียงพอ และเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีเพียงกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรี ที่มีเครื่องดนตรีสากล และเครื่องดนตรีไทยที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมนันทนาการได้เพียงพอแต่ยังไม่ครบเท่าจำนวนนักเรียน ถ้ามีการจัดซื้อเพิ่มขึ้นจะทำให้ให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรี โดยใช้เครื่องดนตรีอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ข้อเสนอแนะด้านการจัดการ โรงเรียนมีนโยบายที่สนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการเป็นอย่างดี แต่ควรมีนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องของการมีกิจกรรมที่หลากหลาย และเป็นกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน และควรมีนโยบายที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงการประเมินผลการทำกิจกรรมนันทนาการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยเรื่องแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนสว่างบริบูรณ์เมืองพัทยา ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวางแผนในการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
2. ควรศึกษาการพัฒนาโปรแกรมกิจกรรมนันทนาการในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมนันทนาการ พัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนและตอบสนองความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการตามความสนใจ และความถนัดของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- [1] Ayhan, C. (2018). Investigation of Constraints that Occur during Participation in Leisure Activities by High School Students: A Sample of Turkey. *Therapeutic Recreation Journal*, 1(4), 239 – 257. Retrieved from <https://doi.org/10.18666/TRJ-2017-V51-I4-7812>

- [2] Department of Physical Education. (2020). *Guide to organizing recreational activities*. Children's play. Bangkok: S.Offset Graphic Design.
- [3] Panya Sakkaew. (2013). *Needs for participation in recreational activities of Mathayom 6 students in southern schools. Under the Office of the Basic Education Commission*, academic year 2013. Krabi: Institute of Physical Education.
- [4] Paramee Sribunthip. (2017). *Development of an integrated learning model to enhance systems thinking*. For Mathayom 1 students at the State University Demonstration School. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- [5] Sawang Boriboon School registration work. (2022). *Registration work*. Retrieved from <https://www.sb-school.ac.th>.
- [6] Sombat Karnjanakit. (2014). *History and tourism industry*. (2nd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University.
- [7] Suthiphot Techadhammo. (2018). Managing the temple to be a community center according to Policy vision: Thailand 4.0 in Suan Phueng District Ratchaburi Province. *Journal of buddhistic sociology*, 6(4), 109-120.
- [8] Thawat Termyuan. (2019). *Factors affecting participation in recreational activities of students at the Patanasilpa Graduate Institute*. Patanasilpa Academic Journal, 2(2), 367 - 377.
- [9] Thaweesak Sawangmek. (2007). *A Study of the Needs of Recreational Activities for the Elderly in the Area*. Bangkok: Chulalongkorn University.

รูปแบบแผนการตลาดฉบับย่อสำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการ

MARKETING MODEL CANVAS FOR PRODUCT OR SERVICE

ฉัตรชัย พิศพล^{1*}

CHATCHAI PITSAPHOL^{1*}

บทคัดย่อ

รูปแบบแผนการตลาดฉบับย่อ (Marketing Model Canvas: MMC) คิดค้นขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับนักการตลาดในการอธิบายภาพรวมแผนการตลาดของผลิตภัณฑ์ หรือบริการ ซึ่งสามารถแก้ปัญหาที่ผู้บริหารต้องใช้เวลาในการอ่านและทำความเข้าใจแผนการตลาดฉบับเต็ม โดยแผนการตลาดฉบับย่อเป็นการสรุปแผนการตลาดของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ง่ายต่อการมองเห็นภาพรวมของแผนการตลาดบนหน้ากระดาษเพียงแผ่นเดียว โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ ส่วนที่ 1) เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของผลิตภัณฑ์หรือบริการของบริษัท ส่วนที่ 2) เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การตลาดและเทคโนโลยีการตลาด และส่วนที่ 3) เกี่ยวข้องกับงบประมาณและการประเมินผลทางการตลาด ซึ่งทีมการตลาดของบริษัทสามารถประยุกต์ใช้ในการนำเสนอแผนการตลาดให้กับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องได้อย่างเรียบง่าย รวดเร็ว และเข้าใจถูกต้องตรงกัน หากมีข้อแก้ไขปรับปรุงก็สามารถทำได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ MMC จะช่วยให้บริษัทสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การตลาดได้อย่างรวดเร็วและทันเวลาหากเจอสถานการณ์การแข่งขันที่ไม่คาดคิดได้อีกด้วย

คำสำคัญ : แผนการตลาด ; กลยุทธ์การตลาด ; ส่วนประสมการตลาด

ABSTRACT

The Marketing Model Canvas (MMC) was created as a tool for marketers to explain the marketing plan for products or services. This can solve the problem that executives need time to read and understand the full marketing plan. The MMC is a summary of the marketing plan of a product or service that is easy to see on a single page. It can be divided into 3 main parts: Part 1 is related to general information of products or services. Part 2 is related to marketing strategy and marketing technology. Part 3 is related to budget and marketing evaluation. The company's marketing team can apply in presenting marketing plans to executives and related parties easily, quickly and with accurate understanding. If there is any improvement, it can be done quickly. In addition, MMC will help companies to adjust their marketing strategies quickly and promptly in case of unexpected competitive situations.

Keywords: Marketing Plan ; Marketing Strategy ; Marketing Mix

¹ อาจารย์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, Lecturer, School of Management Technology, Institute of Social Technology, Suranaree University of Technology.

* Corresponding Author. Email: chatchai@sut.ac.th

Received: Jul 25, 2023, Revised: Nov 6, 2023, Accepted: Nov 11, 2023

บทนำ

รูปแบบแผนการตลาดฉบับย่อ (Marketing Model Canvas: MMC) เป็นการคิดค้นขึ้นมาใหม่เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับนักการตลาดในการอธิบายแผนการตลาดของผลิตภัณฑ์หรือบริการของบริษัทซึ่งแตกต่างจากแผนการตลาดฉบับเต็ม (Marketing Plan) ที่แผนการตลาดฉบับย่อเป็นการสรุปข้อมูลแผนการตลาดทั้งหมดที่ครอบคลุมทั้งเป้าหมายทางธุรกิจเป้าหมายทางการตลาด ลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย กลยุทธ์การตลาดงบประมาณ และการวัดประสิทธิภาพของการดำเนินกิจกรรมทางการตลาด โดยสรุปรวบรวมแบบเรียบง่ายในรูปของตารางบนหน้ากระดาษเพียงแผ่นเดียว ซึ่งปกติหากต้องการดูแผนการตลาดของสินค้าหรือบริการจะต้องดูแผนการตลาดฉบับเต็มที่มีปริมาณข้อมูลจำนวนมากและใช้เวลาในการอ่านและทำความเข้าใจ ซึ่งเป็นปัญหาสำหรับผู้บริหารบริษัทที่ส่วนใหญ่ไม่มีเวลาในการอ่านฉบับเต็ม ดังนั้นรูปแบบแผนการตลาดฉบับย่อที่จัดทำขึ้นมานี้ มีส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารบริษัท ทีมการตลาด และบุคลากรภายในบริษัทได้เข้าใจ รับรู้ ถึงแผนการตลาดได้อย่างถูกต้องในประเด็น และเป้าหมายเดียวกัน โดยเฉพาะทำให้ผู้บริหารเห็นภาพรวมแผนการตลาดของบริษัทจึงสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเสริมจุดแข็งและหาแนวทางการเสริมจุดอ่อนของแผนการตลาดได้อย่างง่าย และทันเวลาอีกด้วย โดยสามารถคิดและลงมือเขียนได้ก่อนที่จะนำไปลงรายละเอียดในแผนการตลาดฉบับเต็มที่สมบูรณ์แบบต่อไป โดยรูปแบบแผนการตลาดฉบับย่อแบ่งออกเป็น 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของ ผลิตภัณฑ์ หรือบริการของบริษัท ส่วนที่ 2 ส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การตลาดและเทคโนโลยีการตลาด และส่วนที่ 3 เกี่ยวข้องกับงบประมาณ และการประเมินผลทางการตลาด ซึ่งทั้ง 3 ส่วนประกอบไปด้วย 16 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) Brand Name, 2) Timeline, 3) Marketing Goal, 4) Segmentation, 5) Targeting, 6) Positioning, 7) Marketing Mix, 8) Value Propositions, 9) Competitors, 10) Brand DNA, 11) Customer Relationship Management, 12) Digital Marketing, 13) Marketing Technology, 14) Budget, 15) ROI และ 16) KPI ดังแสดงในภาพที่ 1

Marketing Model Canvas					
1. Brand Name:		2. Timeline:			
3. Marketing Goal:		4. Brand DNA:			5. Competitors:
6. Marketing Mix:		7. Value Propositions:	8. Segmentation:	9. Targeting:	10. Positioning:
			11. CRM:	12. Digital Marketing:	13. MarTech:
14. Budget:		15. ROI:		16. KPI:	

ภาพที่ 1 รูปแบบแผนการตลาดฉบับย่อ Marketing Model Canvas: MMC

รูปแบบแผนการตลาดฉบับย่อ (Marketing Model Canvas: MMC) ที่นำเสนอในบทความนี้เป็นตัวอย่างของบริษัท KORATAE จำกัด ที่ดำเนินธุรกิจจำหน่ายเครื่องสำอาง KORATAE Buffet Melasma White Serum ซึ่งบริษัทได้นำ แผนการตลาดฉบับย่อไปใช้ในกระบวนการรับการประเมินเฉพาะธุรกิจภายใต้การดูแลของอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งสามารถระบุรายละเอียดของ แผนการตลาดฉบับย่อในแต่ละช่องได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของธุรกิจผลิตภัณฑ์ หรือบริการของบริษัท ได้แก่

1. Brand Name ในช่องนี้ให้ระบุชื่อของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ต้องการทำแผนการตลาดลงไป โดยข้อมูลจากเครื่องสำอาง KORATAE ได้แก่ KORATAE Buffet Melasma White Serum

2. Timeline ในช่องนี้ให้ระบุช่วงเวลาที่จะดำเนินการกิจกรรมการตลาดต่างๆ ตั้งแต่เวลาเริ่มต้น และเวลาสิ้นสุดของแผนการตลาด โดยข้อมูลจากเครื่องสำอาง KORATAE ได้แก่ วันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2566

3. Marketing Goal เป้าหมายทางการตลาด คือ เป้าหมายทางธุรกิจที่บริษัทต่างๆ ต้องการบรรลุผ่านกลยุทธ์ทางการตลาดของบริษัท (Hitesh, B., 2021) โดยเป็นกลยุทธ์การตลาดแบบองค์รวมสามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างคล่องตัว และขับเคลื่อนด้วยข้อมูลที่เชื่อมโยงผลิตภัณฑ์กับลูกค้า โดยผสมผสานความคิดสร้างสรรค์ การดำเนินงาน การวิจัยทางการตลาด เทคโนโลยี และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของบริษัท (Gulomkhasanov, E., & Raimova, M., 2022) ซึ่งสิ่งที่

สำคัญที่สุดต้องทำความเข้าใจถึงปัญหา ความต้องการ แรงจูงใจ ของลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย และเชื่อมโยงกลยุทธ์ทางการตลาดที่สามารถแก้ปัญหา และนำเสนอข้อเสนอที่ตรงกับความต้องการของลูกค้าได้ (Schulkind, A., 2022) โดยเป้าหมายทางการตลาดต้องเป็นเป้าหมายที่มีความเฉพาะเจาะจง ชัดเจน วัดผลได้ บรรลุผลได้ มีความสัมพันธ์กับเป้าหมายของบริษัททั้งระยะสั้น และระยะยาว มีกำหนดเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุด เช่น การเจริญเติบโต การเพิ่มจำนวนลูกค้า การขยายส่วนแบ่งการตลาด การเพิ่มผลกำไร การรับรู้ผลิตภัณฑ์ (Erica, C., 2022) ในเรื่องนี้ให้ระบุเป้าหมายทางการตลาดที่ผลิตภัณฑ์ต้องการ โดยข้อมูลจากเครื่องสำอาง KORATAE ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มีอัตราการเติบโต 10% มียอดขาย 3,000,000 บาทขึ้นไป มีลูกค้าใหม่เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 และมีลูกค้ารับรู้แบรนด์ 10,000 คนขึ้นไป

4. Brand DNA คือจิตวิญญาณหรือแก่นแท้ของแบรนด์ ซึ่งส่งผ่านผลิตภัณฑ์ที่ทุกคนรับรู้เป็นการรวมเอาเป้าหมาย (Purpose) วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) และคุณค่าหลัก (Core Values) เข้ามาไว้ด้วยกันที่ทำให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์กำลังจะมุ่งไปสู่อะไรในอนาคต เป็นสิ่งที่บ่งบอกความเป็นตัวตนของผลิตภัณฑ์ แสดงถึงความโดดเด่นแตกต่างจากผลิตภัณฑ์อื่นที่ส่งผลกระทบต่อผล และอารมณ์ให้ลูกค้าเลือกซื้อผลิตภัณฑ์นั้น และได้ทำการสื่อสารออกไปผ่านการเล่าเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ (Aaker, 2018) โดยในตอนนี้ให้ระบุ Brand DNA ด้วยคำสั้นๆ ที่เข้าใจและรับรู้ได้ถึงคุณค่าที่ผลิตภัณฑ์มอบให้กับลูกค้าลงไป โดยข้อมูลจากเครื่องสำอาง KORATAE ได้แก่ นวัตกรรมเครื่องสำอางที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาผิวพรรณด้วยสารสกัดคุณภาพสูง

5. Competitors ธุรกิจต้องวิเคราะห์คู่แข่ง ทั้งคู่แข่งทางตรง (Direct Competitor) ที่ขายผลิตภัณฑ์หรือบริการประเภทเดียวกัน และคู่แข่งทางอ้อม (Indirect Competitors) ที่ขายผลิตภัณฑ์หรือบริการคนละประเภทกัน แต่สามารถทดแทนหรือแทนที่ผลิตภัณฑ์ของบริษัทได้ โดยวิเคราะห์ในมิติที่มีประโยชน์กับผลิตภัณฑ์ ทำให้รู้ และเข้าใจภาพรวม จุดแข็ง จุดอ่อน สามารถมองหาโอกาส และวางกลยุทธ์เพื่อให้ได้เปรียบในการแข่งขัน (Paley, N., 2021) โดยให้ระบุชื่อคู่แข่งชั้นใน ตารางช่องนี้ โดยข้อมูลจากเครื่องสำอาง KORATAE ได้แก่ เครื่องสำอาง The Ordinary, Dr. Anna, Plantnery, L'Oreal, KIEHL'S, EVE'S

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การตลาด ได้แก่

6. Marketing Mix กลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาด คือ กระบวนการวางแผน และการปฏิบัติการทางการตลาดเชิงกลยุทธ์ ผ่านเครื่องมือ 4P's (Kotler & Armstrong, 2020) ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) สถานที่ (Place) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion) ที่นำมาผสมผสานกันเพื่อสร้างผลประโยชน์ที่ส่งมอบได้ตรงตามความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย โดยผลิตภัณฑ์ (Product) เป็นสินค้าที่มีลักษณะทางกายภาพที่จับต้องได้ และบริการที่จับต้องไม่ได้ ที่สามารถนำเสนอสู่ตลาดเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย สำหรับราคา (Price) คือจำนวนเงินที่ลูกค้าแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ในการมีหรือใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการโดยราคาควรขึ้นอยู่กับความรู้คุณค่าที่ได้รับจากผลิตภัณฑ์หรือบริการของผู้บริโภคมากกว่าการคำนึงถึงต้นทุนของผู้ขายและผู้ผลิตเพียงอย่างเดียว ส่วนสถานที่หรือช่องทางจัดจำหน่าย (Place) เป็นองค์ประกอบสำคัญในการส่งมอบผลิตภัณฑ์หรือบริการให้กับลูกค้าด้วยความสะดวก รวดเร็ว หาซื้อได้ง่าย ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สามารถเพิ่มคุณค่าให้กับผู้บริโภคได้ สำหรับการส่งเสริมการตลาด (Promotion) คือช่องทางที่บริษัทใช้เพื่อสื่อสารโน้มน้าวใจและสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าผ่านกระบวนการสื่อสารการตลาดออนไลน์ และออฟไลน์ สำหรับตลาดบริการจำเป็นต้องเพิ่มองค์ประกอบของส่วนประสมทางการตลาดสำหรับบริการ ได้แก่ บุคลากร (People) ผู้ที่ทำหน้าที่ให้บริการส่งมอบคุณค่าให้แก่ลูกค้า กระบวนการ (Process) ได้แก่ กระบวนการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง ครบถ้วน รวดเร็ว และคุณลักษณะทางกายภาพ (Physical evidence) ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และบรรยากาศที่มีความเหมาะสมในการให้บริการ (Kotler et al., 2021) โดยในตอนนี้ให้ระบุกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดอย่างย่อๆ พอสังเขปในแต่ละกลยุทธ์ที่ใช้ โดยข้อมูลจากเครื่องสำอาง KORATAE ได้แก่

Product

- เซรั่ม สารสกัดคุณภาพสูง 6 ชนิด ช่วยลดเลือนฝ้า กระ จุดต่างดำ
- บรจุภัณฑ์ขวดแก้ว และกล่องสกรีนทอง ขนาด 15 ml.

Price

- ราคา B2C 1,290 บาท

- ราคา B2B ราคาเปลี่ยนตามจำนวนการสั่งซื้อ
ของตัวแทนจำหน่าย

Place

- ตัวแทนจัดจำหน่ายสินค้า (Distributor)
- ระบบ Affiliate
- ช่องทางออนไลน์ (E-Commerce / Social Commerce)

Promotion

- การโฆษณา ผ่านช่องทาง Facebook Instagram Line และ TikTok
- การส่งเสริมการขาย โดยให้ส่วนลดหรือแถมในเทศกาลสำคัญ เช่น เทศกาลปีใหม่ การแจกสินค้าทดลองใช้

7. Value Propositions คุณค่าของผลิตภัณฑ์ที่ส่งมอบให้ลูกค้า เป็นคุณค่าที่เหนือกว่า โดดเด่นกว่า แตกต่างจากคู่แข่ง ซึ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้ลูกค้าซื้อผลิตภัณฑ์ ซึ่งคุณค่าที่แตกต่างที่มอบให้แก่ลูกค้าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์ที่ไม่เหมือนผลิตภัณฑ์อื่นที่สามารถแก้ไขปัญหาของลูกค้าได้ทั้งด้านอรรถประโยชน์ด้วยคุณลักษณะทางกายภาพ และอารมณ์ของลูกค้า จึงเป็นจุดขายของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่นำมาเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดและสามารถนำไปสื่อสารให้ลูกค้ารับรู้ในคุณค่าที่แตกต่างนั้น (Osterwalder, A., & Pigneur, Y., 2010). โดยในช่องนี้ให้ระบุคุณค่าที่ส่งมอบให้กับลูกค้า โดยข้อมูลจากเครื่องสำอาง KORATAE ได้แก่ นวัตกรรมเครื่องสำอางสารสกัดคุณภาพสูง ได้แก่ สารสกัด Peptivitea Bright นำเข้าจากเกาหลี และสารสกัด Nano Grape Seed Extract ด้วยเทคโนโลยี Encapsulation จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และสารที่ทำให้คุณสมบัติลดและยับยั้งการเกิดเม็ดสีเมลานิน มีผลการวิจัยรองรับ เริ่มเห็นการเปลี่ยนแปลงของผิวภายใน 14 วัน ให้ความรู้สึกผิวกระจ่างใส ฝ้า กระ จุดต่างด่างลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด ทำให้มั่นใจมากยิ่งขึ้น

8. Segmentation การแบ่งส่วนตลาด คือ การแบ่งตลาดออกเป็นกลุ่มเล็กๆ (ส่วน) เพื่อให้พนักงานการตลาดสามารถกำหนดตลาดเป้าหมายได้แม่นยำมากขึ้นโดยประกอบด้วยผู้ซื้อและผู้ใช้ที่มีลักษณะคล้ายกัน (Kotler et al., 2021) สำหรับ ตัวแปรในการแบ่งส่วนตลาดของผู้บริโภคโดยทั่วไปนิยมใช้ ได้แก่ ตัวแปรด้านภูมิศาสตร์ (Geographic segmentation) ตัวแปรด้านการแบ่งกลุ่มประชากร (Demographic segmentation) ตัวแปรด้านการแบ่งส่วนวงจรชีวิตครอบครัว (Family life cycle

segmentation) ตัวแปรด้านการแบ่งส่วนตลาดด้วยการจัดอันดับทางสังคม (Social grading) ตัวแปรด้านการแบ่งส่วนตลาดทางจิตวิทยา (Psychographic segmentation และตัวแปรด้านการแบ่งส่วนพฤติกรรม (Behavioural segmentation) (Masterson, R. Phillips, N., & Pickton, D., 2017) โดยในช่องนี้ให้ระบุการแบ่งส่วนตลาดที่ต้องการของผลิตภัณฑ์ โดยข้อมูลจากเครื่องสำอาง KORATAE ได้แก่ กลุ่มผู้บริโภคที่กังวลเรื่อง ฝ้า กระ และจุดต่างด่างใบหน้า กลุ่มผู้บริโภคที่ต้องการดูแลผิวหน้าให้คงความขาวสว่างใส และกลุ่มผู้บริโภคที่ชื่นชอบเครื่องสำอางที่มีเทคโนโลยีในการผลิตสารสำคัญออกฤทธิ์

9. Targeting การกำหนดลูกค้าเป้าหมายเป็นกระบวนการประเมินกลุ่มต่างๆ ที่พบในการแบ่งส่วนตลาด (Segmentation) จากนั้นเลือกกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่มที่จะนำมาเป็นกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย โดยพิจารณาจากกลุ่มตลาดเป้าหมายนั้นมีขนาดใหญ่เพียงพอที่จะสร้างผลกำไรให้กับบริษัทได้ ซึ่งการกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายต้องพิจารณาถึงปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้บริโภคที่ ประกอบไปด้วย ลักษณะทางประชากรศาสตร์ จิตวิทยา และวิถีชีวิต ซึ่งต้องระบุให้ละเอียดถึง Persona เพื่อให้สามารถเข้าใจบริบท พฤติกรรม ทักษะคติ การใช้ชีวิตในแต่ละวันของลูกค้ากลุ่มเป้าหมายได้ (Kotler et al., 2021) โดยในช่องนี้ให้ระบุลูกค้าเป้าหมายทั้งลูกค้าหลัก และลูกค้ารอง พร้อมระบุจำนวนของลูกค้าเป้าหมาย โดยข้อมูลจากเครื่องสำอาง KORATAE ได้แก่ กลุ่มผู้บริโภคที่เป็นผู้หญิง อายุ 30 - 50 ปี รายได้ 30,000 บาทขึ้นไป มีปัญหา ฝ้า กระ จุดต่างด่าง และชอบสินค้าคุณภาพสูง มีนวัตกรรม

10. Positioning การวางตำแหน่งทางการตลาด คือการวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ของบริษัทในใจของลูกค้า (Kotler et al., 2021) ในการสร้างจุดขายที่ไม่ซ้ำใคร (Unique Selling Point: USP) การสร้างความแตกต่าง (Points of Difference: POD) กับคู่แข่ง และการสร้างจุดเหมือนที่จำเป็นของผลิตภัณฑ์ เช่นเดียวกับที่คู่แข่งมี (Points of Parity: POP) การวางตำแหน่งในใจของลูกค้ามีความจำเป็นที่จะต้องมีการทำความเข้าใจชีวิตประจำวันของผู้บริโภค และการวัดการยอมรับในตราสินค้าเกี่ยวกับคุณสมบัติ และประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ทั้งด้านคุณลักษณะ และด้านอารมณ์ของลูกค้าเมื่อเทียบกับคู่แข่ง (Kotler & Armstrong, 2016) โดยในช่องนี้ให้ระบุตำแหน่งของผลิตภัณฑ์ว่าอยู่ในตำแหน่งใดเมื่อเทียบกับคู่แข่ง โดยข้อมูลจากเครื่องสำอาง KORATAE ได้แก่ เครื่องสำอางพรีเมียมที่มี

นวัตกรรมสารสนเทศคุณภาพสูงที่เริ่มเห็นผลการเปลี่ยนแปลงของ
ผิวใน 14 วัน และมีชนิดของสารออกฤทธิ์จำนวนมาก

11. Customer Relationship Management (CRM) การจัดการลูกค้าสัมพันธ์เป็นการบริหารความสัมพันธ์กับลูกค้าให้มีความสัมพันธ์ระยะยาวกับผลิตภัณฑ์โดยดูแลลูกค้าปัจจุบันเพื่อรักษาฐานลูกค้าไว้ และลดโอกาสการสูญเสียลูกค้าออกไปให้กับคู่แข่ง ซึ่งเป็นการใช้กลยุทธ์และเครื่องมือเทคโนโลยีต่างๆ ในการสร้างความสัมพันธ์ อาทิ การเก็บข้อมูลลูกค้า ไม่ว่าจะเป็นประวัติของลูกค้า พฤติกรรมของลูกค้าที่มีต่อสินค้าและบริการ ยอดค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้น จำนวนครั้งที่เคยติดต่อผลิตภัณฑ์ ฯลฯ เพื่อให้เข้าใจลูกค้าให้มากที่สุดและนำเสนอสิ่งที่ดีที่สุดให้กับลูกค้าได้อย่างเหมาะสมจนทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์และนำไปสู่ความจงรักภักดีในที่สุด เช่น การสะสมคะแนน การสมัครสมาชิก การจัดห้องรับรองพิเศษ การสำรองที่จอดรถพิเศษ ฯลฯ (Kotler & Keller, 2016) โดยในขณะนี้ระบบกลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าโดยข้อมูลจากเครื่องสำอาง KORATAE ได้แก่ การส่งเสริมการขายให้กับตัวแทนจำหน่ายด้วยการสะสมคะแนนแลกทองคำ การให้โบนัสท่องเที่ยวประจำปีแก่ตัวแทนที่มียอดขายสูงสุด 20 อันดับแรก สร้าง Social Network Community เพื่อสื่อสารกับลูกค้า สะสมคะแนนแลกของกำนัล และส่วนลด จัดส่งฟรีทุกคำสั่งซื้อ และการรีวิวจากลูกค้าแลกส่วนลด

12. Digital Marketing การตลาดดิจิทัลเป็นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำตลาดออนไลน์บนโลกอินเทอร์เน็ตเพื่อสื่อสารผลิตภัณฑ์ หรือบริการ ครอบคลุมกิจกรรมการตลาดต่าง ๆ เช่น การโฆษณาออนไลน์ การตลาดเชิงเนื้อหา ฯลฯ โดยมีเป้าหมายในการเข้าถึงและมีส่วนร่วมกับลูกค้าอย่างตรงวัตถุประสงค์ และเป็นส่วนตัว เพื่อกระตุ้นยอดขาย และสร้างความภักดีต่อผลิตภัณฑ์ ช่วยให้บริษัทสามารถรวบรวมข้อมูลเชิงลึกที่เกี่ยวกับลูกค้าของตน ซึ่งสามารถใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการทำการตลาดได้ เครื่องมือการตลาดดิจิทัลที่ใช้กันส่วนใหญ่ได้แก่ Website, SEO (Search Engine Optimization) , Content Marketing, Social Media Marketing, Email Marketing, Influencer และ PR Online (Kotler et al., 2017) โดยในขณะนี้ระบบกลยุทธ์และเครื่องมือที่ใช้ในการทำการตลาดดิจิทัล โดยข้อมูลจากเครื่องสำอาง KORATAE ได้แก่ Facebook, Line, Tiktok ,Instagram, Content Marketing, Live Commerce

13. Marketing Technology (MarTech) เทคโนโลยีการตลาด (MarTech) เป็นการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือในการสนับสนุน และปรับปรุงการดำเนินการของแคมเปญการตลาดดิจิทัล เครื่องมือของ MarTech สามารถช่วยให้กระบวนการทางการตลาดเป็นไปอย่างอัตโนมัติและคล่องตัว การจัดการและวิเคราะห์ข้อมูล การรับข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายต่อประสิทธิภาพของแคมเปญออนไลน์ได้อย่างแม่นยำ โดยการตลาดดิจิทัลเป็นแนวทางในการส่งเสริมผลิตภัณฑ์หรือบริการ ในขณะที่ MarTech เป็นเทคโนโลยีที่ใช้สนับสนุนและปรับปรุงความพยายามทางการตลาดเหล่านั้น เครื่องมือของ MarTech เป็นซอฟต์แวร์ และโซลูชันของเทคโนโลยีที่ออกแบบมาเฉพาะสำหรับการตลาด เครื่องมือเหล่านี้สามารถรองรับกิจกรรมทางการตลาดได้หลากหลาย อาทิ การจัดการและวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารลูกค้าสัมพันธ์ (CRM) การจัดการและการสร้างเนื้อหา การโฆษณาดิจิทัลและการสร้างโอกาสในการขาย การตลาดทางอีเมลและ SMS ระบบการตลาดอัตโนมัติและการจัดการแคมเปญ การจัดการโซเชียลมีเดีย การวิเคราะห์และการรายงานผลจากการดำเนินงานทางการตลาด เป็นต้น การใช้เครื่องมือ MarTech สามารถช่วยให้บริษัทปรับปรุงกระบวนการและเพิ่มประสิทธิภาพทางการตลาด ตลอดจนติดตามและวัดผลลัพธ์ของแคมเปญการตลาดได้ดียิ่งขึ้น โดยบริษัท สามารถเลือกเครื่องมือที่เหมาะสมกับความต้องการและเป้าหมายเฉพาะทางการตลาดของตนได้ (Jittipong, 2022) โดยในขณะนี้ระบบเครื่องมือ MarTech ที่ใช้ลงไป โดยข้อมูลจากเครื่องสำอาง KORATAE ได้แก่ ระบบจัดการแชทลูกค้า ระบบจัดการข้อมูล Customer Data Platform ระบบบริหารตัวแทนจำหน่าย ระบบบริหารสต็อกสินค้า และระบบดูคำสั่งซื้อ

ส่วนที่ 3 เป็นส่วนเกี่ยวข้องกับงบประมาณและการประเมินผลทางการตลาด ได้แก่

14. Budget งบประมาณการตลาดเป็นการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินให้กับกิจกรรมทางการตลาดต่าง ๆ ในช่วงเวลาที่กำหนด เช่น หนึ่งปีหรือไตรมาส งบประมาณควรขึ้นอยู่กับเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ทางการตลาดของบริษัท กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย และสภาพการแข่งขันทางการตลาดโดยให้ความสำคัญถึงผลกระทบทั้งระยะสั้น และระยะยาวของการลงทุนด้านการตลาด การตั้งงบประมาณการตลาดสามารถตั้งได้เป็นงบประมาณการตลาดประจำปี งบประมาณตามแคมเปญ

การตลาด งบประมาณตามผลงานที่กำหนดด้วยผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ที่คาดหวังของแคมเปญการตลาด งบประมาณแบบยืดหยุ่นเป็นงบประมาณที่ปรับเปลี่ยนตามการเปลี่ยนแปลงของเป้าหมายทางการตลาดหรือเงื่อนไขทางธุรกิจ และงบประมาณคงที่เป็นงบประมาณที่ไม่เปลี่ยนแปลงโดยไม่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของเป้าหมายทางการตลาดหรือเงื่อนไขทางธุรกิจ โดยงบประมาณที่ตั้งส่วนใหญ่ครอบคลุมการดำเนินงานทางการตลาด อาทิ การโฆษณา การส่งเสริมการตลาด การบริการลูกค้า การวิจัยและพัฒนา และการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น (Kotler, & Keller, 2016) โดยในช่องนี้ให้ระบุงบประมาณการตลาดที่ตั้งไว้ เป็นงบประมาณการตลาดประจำปี หรือ เป็นงบประมาณการตลาดสำหรับแต่ละแคมเปญการตลาดก็ได้ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการเขียน MMC โดยข้อมูลจากเครื่องสำอาง KORATAE ได้แก่ งบประมาณ 1,000,000 บาท ประกอบด้วย ค่าจ้าง Influencer ระดับ Micro ค่าใช้จ่ายในการลงโฆษณา Social Media ค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการขายกับแพลตฟอร์ม E-commerce และค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการขายตามเทศกาล

15. Return on investment (ROI) อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุนที่เป็นตัวชี้วัดทางการเงินที่สำคัญสำหรับการดำเนินกิจกรรมทางการตลาด โดยวัดความสามารถในการทำกำไรของการใช้จ่ายทางการตลาดเพื่อช่วยให้เห็นว่าการลงทุนครั้งนี้คุ้มหรือไม่ โดย ROI จะแสดงเป็นอัตราส่วนหรือเปอร์เซ็นต์ของผลตอบแทน (รายได้หรือกำไร) เทียบกับการลงทุน (ต้นทุนของแคมเปญการตลาด) สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$ROI = \frac{\text{รายได้หรือกำไรที่สร้างจากแคมเปญ} - \text{ต้นทุนของแคมเปญ}}{\text{ต้นทุนของแคมเปญ}} \times 100$$

ROI ช่วยให้นักการตลาดสามารถประเมินประสิทธิภาพของแคมเปญการตลาดของตน ยิ่ง ROI สูงเท่าไร แคมเปญก็ยิ่งมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น โดยในช่องนี้ให้ระบุอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่คาดว่าจะได้รับจากแผนการตลาดในครั้งนี้ โดยข้อมูลจากเครื่องสำอาง KORATAE ได้แก่ ROI ร้อยละ 63.04

16. Key Performance Indicator (KPI) ดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพหรือความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมทาง

การตลาด โดยเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายหรือมาตรฐานที่ตกลงกันไว้ โดย KPI ทางการตลาดสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. การรับรู้ (Awareness) เป็นการวัดเรื่องการเปิดรับตราสินค้าและขอบเขตที่กลุ่มเป้าหมายรับรู้ถึงตราสินค้า ตัวอย่างเช่น การเข้าชมเว็บไซต์ การเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ ฯลฯ

2. การมีส่วนร่วม (Engagement) เป็นการวัดระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์กับกลุ่มเป้าหมาย ตัวอย่างเช่น อัตราการเปิดอีเมล อัตราการคลิกดูต่อจำนวนการมองเห็นโฆษณาหรือเว็บไซต์ การมีส่วนร่วมกับโซเชียลมีเดีย ฯลฯ

3. อัตราส่วนที่ต้องการเปรียบเทียบเพื่อเช็คยอดขายความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ (Conversion rates) เป็นการวัดเปอร์เซ็นต์ของลูกค้าเป้าหมายที่ปฏิบัติต่อผลิตภัณฑ์ตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการตลาดที่ตั้งไว้ เช่น การกรอกแบบฟอร์ม การซื้อ หรือการสมัครรับจดหมายข่าว ฯลฯ

4. อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) เป็นการวัดผลตอบแทนจากการลงทุนของการดำเนินกิจกรรมทางการตลาด

5. การวัดความพึงพอใจและความภักดีของลูกค้าที่มีต่อผลิตภัณฑ์ (Customer satisfaction and loyalty)

KPI เหล่านี้อาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับเป้าหมายและวัตถุประสงค์เฉพาะของกลยุทธ์ทางการตลาด และสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความต้องการของธุรกิจหรืออุตสาหกรรมเฉพาะได้ โดย KPI เหล่านี้ช่วยให้การการตลาดประเมินผลกระทบของกลยุทธ์การตลาด และทำการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของตนได้ โดยข้อมูลจากเครื่องสำอาง KORATAE ได้แก่ ยอดขาย : B2C, B2B = 3,000,000 บาท อัตราการเติบโตของยอดขาย : B2C, B2B ร้อยละ 10 จำนวนลูกค้าที่ซื้อเทียบกับลูกค้าที่สอบถามข้อมูลเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 มีอัตราลูกค้าซื้อซ้ำร้อยละ 70 และมีลูกค้ารับรู้แบรนด์ 10,000 คนขึ้นไป

ตัวอย่างการเขียนรูปแบบแผนการตลาดฉบับย่อ (Marketing Model Canvas: MMC) ของเครื่องสำอางแบรนด์ KORATAE ดังแสดงในภาพที่ 2

Marketing Model Canvas				
1. Brand Name: KORATAE Buffet Melasma White Serum		2. Timeline: 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2566		
3. Marketing Goal - มีอัตราการเติบโต 10% - มียอดขาย 3 ล้านบาทขึ้นไป - มีลูกค้าใหม่เพิ่มขึ้น 20% - มีลูกค้ารับรู้แบรนด์ 10,000 คนขึ้นไป	4. Brand DNA นวัตกรรมเครื่องสำอางที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาผิวพรรณด้วยสารสกัดคุณภาพสูง		5. Competitors The Ordinary, Dr. Anna, Plantnery, L'Oreal, KIEHL'S, EVE'S	
6. Marketing Mix <i>Product</i> - เซรั่ม สารสกัดคุณภาพสูง 6 ชนิด ช่วยลดเลือนฝ้า กระ จุดด่างดำ - บรรจุในขวดแก้ว และกล่องสีกรีนทอง ขนาด 15 ml. <i>Price</i> - ราคา B2C 1,290 บาท - ราคา B2B ราคาเปลี่ยนตามจำนวนการสั่งซื้อของตัวแทนจำหน่าย <i>Place</i> - ตัวแทนจัดจำหน่ายสินค้า (Distributor) - ระบบ Affiliate - ช่องทางออนไลน์ (E-Commerce / Social Commerce) <i>Promotion</i> - การโฆษณา ผ่านช่องทาง Facebook Instagram Line และ TikTok - การส่งเสริมการขาย โดยให้ส่วนลดหรือแถมในเทศกาลสำคัญ เช่น เทศกาลปีใหม่ การแจกสินค้าทดลองใช้	7. Value Propositions - นวัตกรรมเครื่องสำอางสารสกัดคุณภาพสูง ได้แก่ สารสกัด Peptivite Bright นำเข้าจากเกาหลี และสารสกัด Nano Grape Seed Extract ด้วยเทคโนโลยี Encapsulation จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และสารที่ให้คุณสมบัติ และยับยั้งการเกิดเม็ดสีเมลานิน - มีผลการวิจัยรองรับจากห้องปฏิบัติการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี - เริ่มเห็นการเปลี่ยนแปลงของผิวภายใน 14 วัน - ให้ความรู้สึกผิวกระจ่างใส ฝ้า กระ จุดด่างดำลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด มั่นใจมากยิ่งขึ้น	8. Segmentation - กลุ่มผู้บริโภคที่กังวลเรื่อง ฝ้า กระ และจุดด่างดำใบหน้า - กลุ่มผู้บริโภคที่ต้องการดูแลผิวหน้าให้คงความขาวสว่างใส ใบหน้า - กลุ่มผู้บริโภคที่ชื่นชอบเครื่องสำอางที่มีเทคโนโลยีในการผลิตสารสำคัญออกฤทธิ์	9. Targeting - กลุ่มผู้บริโภคที่เป็นผู้หญิง - อายุ 30 - 50 ปี - รายได้ 30,000 บาทขึ้นไป - มีปัญหา ฝ้า กระ จุดด่างดำ - ชอบสินค้าคุณภาพสูง มีนวัตกรรม	10. Positioning เครื่องสำอางพรีเมียมที่มีนวัตกรรมสารสกัดคุณภาพสูงที่เริ่มเห็นผลการเปลี่ยนแปลงของผิวใน 14 วัน และมีชนิดของสารออกฤทธิ์จำนวนมาก
14. Budget - งบประมาณ 1,000,000 บาท - ค่าจ้าง Influencer ระดับ Micro - ค่าใช้จ่ายในการลงโฆษณา Social Media - ค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการขายกับแพลตฟอร์ม E-commerce - ค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการขายตามเทศกาล		11. CRM - การส่งเสริมการขายให้กับตัวแทนจำหน่ายด้วยการสะสมคะแนนแลกทองคำ - การให้โบนัสต่อเที่ยวประจำปีแก่ตัวแทนที่มียอดขายสูงสุด 20 อันดับแรก - สร้าง Social Network Community เพื่อสื่อสารกับลูกค้า - สะสมคะแนนแลกของกำนัลและส่วนลด - จัดส่งฟรีทุกคำสั่งซื้อ - การรีวิวจากลูกค้าแลกส่วนลด	12. Digital Marketing - Facebook - Line - Tiktok - Instagram - Content Marketing - Live Commerce	13. MarTech - ระบบจัดการแพคเกจ - ระบบจัดการข้อมูล Customer Data Platform - ระบบบริหารตัวแทนจำหน่าย - ระบบบริหารสต็อกสินค้า - ระบบติดตามคำสั่งซื้อ
		15. ROI - Investment = 1,000,000 บาท - ROI (%) = 63.04 %	16. KPI - ยอดขาย : B2C, B2B = 3,000,000 บาท - อัตราการเติบโตของยอดขาย : B2C, B2B = 10% - จำนวนลูกค้าที่ซื้อเทียบกับลูกค้าที่สอบถามข้อมูลเพิ่มขึ้น 20% - มีอัตราลูกค้าซ้ำซื้อ 70% - มีลูกค้ารับรู้แบรนด์ 10,000 คนขึ้นไป	

ภาพที่ 2 ตัวอย่างการเขียนรูปแบบแผนการตลาดฉบับย่อของเครื่องสำอางแบรนด์ KORATAE

วิธีการเขียน Marketing Model Canvas

เมื่อเข้าใจในองค์ประกอบของ MMC ดังที่ได้อธิบายมาข้างต้นแล้ว จึงต้องวางแผนอย่างรอบคอบและรัดกุมด้วย โดยสามารถปฏิบัติได้ดังนี้

1. ต้องระดมสมองทีมการตลาด และผู้เกี่ยวข้องในบริษัท ที่ดำเนินกิจกรรมทางการตลาด โดยต้องวางแผนในแต่ละหัวข้อให้ชัดเจนกำหนดเนื้อหาคร่าวๆ ของแต่ละส่วนให้ครบทุกข้อทั้ง 16 ข้อ

2. ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่ได้ค้นพบจากการระดมสมอง เช่น แนวทางดำเนินงานทั้งที่เป็นไปได้ และเป็นไปไม่ได้ ผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น หรือประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และหาข้อสรุปร่วมกัน

3. เขียนข้อสรุปที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ออกมาเป็นข้อมูลที่ชัดเจนสั้นๆ ลงใน MMC เพื่อให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องรับทราบถึงแผนการตลาดดังกล่าว

4. นำเสนอให้กับผู้บริหาร ทีมการตลาด และผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง MMC ให้เหมาะสมที่สุดและนำไปพัฒนาแผนการตลาดฉบับสมบูรณ์ต่อไป

5. หมั่นติดตามผลการดำเนินงานตาม MMC ที่ได้วางแผนไว้ และหากเกิดข้อผิดพลาดจากที่ได้วางแผนไว้ก็สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหาวิธีแก้ไขได้ตลอดเวลา เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงจากสภาพการแข่งขันของตลาดอย่างเป็นปัจจุบัน

บทสรุป

รูปแบบแผนการตลาดฉบับย่อ (Marketing Model Canvas: MMC) เป็นการสรุปแผนการตลาดของผลิตภัณฑ์ หรือบริการของบริษัทที่ง่ายต่อการมองเห็นภาพรวมของแผนการตลาดบนหน้ากระดาษเพียงแผ่นเดียวโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนที่สำคัญได้แก่ ส่วนที่ 1) เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของผลิตภัณฑ์ หรือบริการของบริษัท ได้แก่ Brand Name,

Timeline, Marketing Goal, Brand DNA, Competitors ส่วนที่ 2) เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การตลาด ได้แก่ Marketing Mix, Value Propositions, Segmentation, Targeting, Positioning, Customer Relationship Management, Digital Marketing, Marketing Technology และส่วนที่ 3) เกี่ยวข้องกับงบประมาณและการประเมินผลทางการตลาด ได้แก่ Budget, ROI, KPI จะเห็นได้ว่าครอบคลุมทั้งเป้าหมายทางการตลาด กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย กลยุทธ์และเทคโนโลยีการตลาด รวมทั้งงบประมาณและการวัดประสิทธิภาพของแผนการตลาด ซึ่งแนวทางที่ทีมการตลาดสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในธุรกิจได้แก่ ใช้ในช่วงที่เริ่มวางแผนการตลาดเพื่อใช้เป็นเครื่องมือระดมสมองของทีมการตลาด และยังสามารถประยุกต์ใช้ในการนำเสนอแผนการตลาดให้กับผู้บริหาร และทีมงานส่วนอื่น ๆ ของบริษัทได้อย่างเรียบง่าย รวดเร็ว และเข้าใจ

ถูกต้องตรงกัน ซึ่งหากต้องการที่จะอ่านรายละเอียดของแผนการตลาดแต่ละช่องใน MMC สามารถอ่านได้จากแผนการตลาดฉบับเต็มที่ได้โดยปกติบริษัทจะมีการจัดทำไว้อยู่แล้ว นอกจากนี้ MMC จะช่วยให้ผู้บริหาร และทีมการตลาด สามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การตลาดได้อย่างทันทั่วทั้งที่เมื่อเจอสถานการณ์การแข่งขันที่เกิดขึ้นได้อีกด้วย สำหรับข้อจำกัดที่เป็นประเด็นปัญหาที่อาจพบจากการใช้ MMC นี้ ได้แก่ MMC นี้ออกแบบมาเพื่อให้นักการตลาดใช้ซึ่งจะต้องมีความเข้าใจงานการตลาด และมีคำศัพท์เทคนิคเฉพาะสายงานการตลาด ซึ่งหากผู้ที่ไม่ได้ทำงานสายการตลาดหรือเรียนสายการตลาดมาอาจจะทำได้ไม่สมบูรณ์เนื่องจากยังไม่เข้าใจในศาสตร์ทางการตลาดอย่างถ่องแท้จึงแนะนำให้ฝ่ายการตลาดของบริษัทเป็นผู้จัดทำจะเกิดความสมบูรณ์มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- [1] Aaker, D. (2018). *Creating signature stories: Strategic messaging that energizes, persuades and inspires*. Morgan James Publishing.
- [2] Bhasin, H. (2021). Marketing goals: Definition, list of goals and examples. Retrieved from <https://www.marketing91.com/marketing-goals/>
- [3] Chappell, E. (2022). What are SMART goals and how to write them (With examples!). Retrieved from <https://clickup.com/blog/smart-goals>.
- [4] Gulomkhasanov, E., & Raimova, M. (2022). Modern marketing concept. *International Scientific Research Journal*, 3(8), 60-66.
- [5] Kotler, P., & Armstrong, G. (2016). *Principles of marketing*. (16th global ed.). Pearson Education.
- [6] Kotler, P., & Keller, K. L. (2016). *Marketing management*. (15th global ed.). Pearson Education.
- [7] Kotler, P., Armstrong, G., Harris, L., & He, C. (2020). *Principles of marketing*. (8th European ed.). Pearson Education.
- [8] Kotler, P., Kartajaya, H., & Setiawan, I. (2017). *Marketing 4.0: Moving from traditional to digital*. John Wiley & Sons.
- [9] Kotler, P., & Armstrong, G. (2020). *Principles of marketing*. (18th ed.). Pearson Education.
- [10] Kotler, P., Keller, K. L., & Chernev. (2021). *Marketing management*. (16th ed.). Pearson Education.
- [11] Loespradit, J. (2022). *Marketing technology trend 2022*. IDC PREMIER.
- [12] Masterson, R., Phillips, N., & Pickton, D. (2017). *Marketing: An introduction* (4th ed.). SAGE Publications Ltd.
- [13] Osterwalder, A., & Pigneur, Y. (2010). *Business model generation*. John Wiley & Sons.
- [14] Paley, N. (2021). *The manager's guide to competitive marketing strategies* (2nd ed.). CRC Press.
- [15] Schulkind, A. (2022). Defining your marketing goals. In *Marketing for small B2B businesses* (pp. 1-14). Apress.

มาตรการทางกฎหมายเพื่อนำไปสู่ความเท่าเทียมในการเข้าถึงความยุติธรรมตามเป้าหมายที่ 16 การพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ

LEGAL MEASURE TO PROVIDE EQUALITY WITH ACCESS TO JUSTICE UNDER GOAL 16 OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT AGENDA OF THE UNITED NATIONS

พันธุ์ทิพย์ นवानุช^{1*} และ พวงผกา มุ่งดี²
PUNTHIP NAVANUCH^{1*} and PUANGPAGA MUNGDEE²

บทคัดย่อ

การพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ เป้าหมายที่ 16 ว่าด้วยสังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก ซึ่งมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีความเชื่อมโยงกัน โดยให้ความสำคัญ เพื่อนำไปสู่สังคมสงบสุข ยุติธรรม และสถาบันเข้มแข็ง ซึ่งครอบคลุม หลายประเด็นอย่างกว้างขวาง แต่บทความฉบับนี้มุ่งเน้นประเด็นมาตรการทางกฎหมายเพื่อนำไปสู่ความเท่าเทียมในการเข้าถึงความ ยุติธรรม โดยมีมาตรการทางกฎหมาย ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยหลักนิติธรรม มีเกณฑ์การใช้อำนาจอรัฐ การปฏิรูปกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาอย่างต่อเนื่องเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ลดความเหลื่อมล้ำให้แก่ประชาชน
2. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 8 มาตรา 37 และมาตรา 134/1 เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการ เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียม
3. กฎหมายอาญามาตรา 2 เพื่อคุ้มครองบุคคลจะไม่ถูกลงโทษเมื่อไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิดและกำหนดโทษไว้
4. สนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่ไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

มาตรการทางกฎหมายเพื่อนำไปสู่ความเท่าเทียมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตามเป้าหมายที่ 16 นั้น ตามบทบัญญัติของ กฎหมายมีความสมบูรณ์ชัดเจนอยู่แล้ว แต่ต้องมีกฎหมายลำดับรองมารองรับให้ครบถ้วน พร้อมทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อนำไปสู่ การปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ : การเข้าถึง ; ความยุติธรรม ; การพัฒนาที่ยั่งยืน

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, Assistant Professor Dr., Faculty of Law, North-Chiangmai University.

² อาจารย์ พันตำรวจเอก ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 5, Lecturer, Police Colonel, Provincial Police Training Center Region 5

* Corresponding Author, Email: kungnang2555@hotmail.com

Received: Aug 16, 2023, Revised: Nov 10, 2023, Accepted: Dec 14, 2023

ABSTRACT

Sustainable Development of the United Nations Goal 16 : With a peaceful, fair, non-discriminatory society that aims to develop the economy society and the environment to be linked by giving importance to a peaceful, fair and strong institution. Which covers many issues widely but this article focuses on legal measures to lead equality in access to justice. With legal measures as follows

1. Constitution of the Kingdom of Thailand 2017 by the rule of law, there are criteria for the use of state power. Ongoing reform of the criminal justice system to protect the rights and freedoms reduce inequality for the people.
2. Criminal Procedure Law, Article 8, Article 37 and Article 134/1 to protect the rights and freedoms of people to access justice equally.
3. Section 2 of the Criminal Law for the Protection of Persons shall not be punished when there are no law as an offense and a penalty were prescribed.
4. Treaty relating to access to justice that Thailand has an obligation to comply.

Legal measures to lead to equality in access to the judicial process in accordance with Goal 16, in accordance with the provisions of the law, are already complete. But must have a secondary law to support all ready for the responsible department to be fully implemented towards further sustainable development.

Keywords: Access ; Justice ; Sustainable Development

บทนำ

องค์การสหประชาชาติได้นำเสนอเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDG) เป็นเป้าหมายการพัฒนาระดับโลกมีระยะเวลา 15 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559-2573 โดยมีเป้าหมายทั้งหมด 17 ข้อ ครอบคลุมมิติสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม (ชล บุญนาค และภุชญศิลา กมลนราเทพ 2563) เมื่อย้อนกลับไปปี ค.ศ. 2000 เป็นยุคของการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals : MDGs) พบว่าประเทศไทยมีบทบาทในการพัฒนาระหว่างประเทศ ได้บรรลุเป้าหมาย MDGs หลายประการ ทำให้ได้รับการยอมรับและความสนใจจากองค์การสหประชาชาติและจากประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่น้อยกว่า โดยประสงค์ที่จะเรียนรู้ประสบการณ์ความสำเร็จของประเทศไทย เพื่อนำไปใช้กับประเทศของตน

เป้าหมายที่ 16 ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยสังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก

และควมมีประสิทธิภาพของสถาบันทุกระดับ เป้าหมายที่ 16 นี้เป็นการรวบรวมหลักการพื้นฐานที่สำคัญ ต่าง ๆ ใน MDGs และจากการที่ SDGs มุ่งหมายให้การพัฒนาเป็นไปในลักษณะองค์รวมมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ (SDG 16 Peace, Justice and Strong Institutions. อ้างใน สุรสิทธิ์ วัชรขจร 2563) โดยกำหนดเป้าประสงค์ไว้ 10 ข้อ เป้าหมายดังกล่าวครอบคลุมหลายภาคส่วนในสังคม ซึ่งมุ่งเน้นไปที่ความสงบสุข ความยุติธรรมและสถาบันที่เข้มแข็ง จะไปเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับกฎหมายและโครงสร้างของรัฐ ซึ่งต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม ถือหลักการปกครองโดยกฎหมายนั่นเอง

เป้าหมายที่ 16 จะเป็นหัวใจสำคัญในการนำไปสู่ความสงบสุข ความยุติธรรมและสถาบันที่เข้มแข็ง โดยจะเชื่อมโยง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสงบสุข การเข้าถึงความยุติธรรมและสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบอย่างบูรณาการ ซึ่งประกอบไปด้วยเป้าประสงค์ทั้งสิ้น 10 เป้าประสงค์

1. ลดความรุนแรงทุกรูปแบบและอัตราการตายที่เกี่ยวข้องในทุกแห่งให้ลดอย่างมีนัยสำคัญ

2. ยุติการข่มเหง การหาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ ความรุนแรง และการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก
3. ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน
4. ลดการลักลอบเคลื่อนย้ายอาวุธและเงิน เสริมความแข็งแกร่งของกระบวนการติดตามและการส่งคืนสินทรัพย์ที่ถูกขโมยไป และต่อสู้กับอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ทุกรูปแบบภายใน ปี พ.ศ. 2573
5. ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ
6. พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบและโปร่งใสในระดับ
7. สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วมและมีการเป็นตัวแทนที่ดีในทุกระดับการตัดสินใจ
8. ขยายและเสริมความแข็งแกร่งของการมีส่วนร่วมของประชาคมกำลังพัฒนาในสถาบันโลกาภิบาล
9. จัดให้มีเอกลักษณ์ทางกฎหมายสำหรับทุกคน โดยรวมถึงการให้มีสติบัตรภายในปี พ.ศ. 2573
10. สร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูล และมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ

จากการศึกษารายละเอียดเป้าประสงค์ของเป้าหมายที่ 16 นี้ กล่าวได้ว่าการที่จะบรรลุเป้าหมายนี้นั้น มีสาระสำคัญคือการสร้างบริบทในสังคมที่ทุกคนสามารถเข้าถึงความยุติธรรมตามหลักการที่มีส่วนร่วมอย่างครอบคลุมทางสังคม ภายใต้หลักการปกครองโดยกฎหมายของหลักนิติธรรม (สุรสิทธิ์ วชิรจร, 2563) ความสำคัญของหลักนิติธรรมคือ การตรากฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับและกติกาต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม ตลอดจนสิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียม รวดเร็ว และแนวคิดแห่งสิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมนี้ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองทุกคน สิทธิดังกล่าวนี้ ปรากฏเป็นรูปธรรมครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี 2540 และในปัจจุบันก็มีปรากฏในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 มีการรับรองสิทธิและเสรีภาพไว้ในหมวด 3 เนื้อหาสาระส่วนใหญ่สอดคล้องกับสนธิสัญญาหลักด้านสิทธิมนุษยชนซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี รวมถึงมาตรฐานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนที่

ประเทศไทยควรปฏิบัติตาม แต่เนื่องจากประชาชน มีจำนวนมากและเต็มไปด้วยความหลากหลาย การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียม และมุ่งสู่สังคมที่มีความสงบสุขจึงยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าประสงค์ (ธีระ สนิเตจารักษ์, 2562)

แม้สิทธิขั้นพื้นฐานในการเข้าถึงความยุติธรรมจะได้รับการรับรองจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และหลักกฎหมายอีกหลายฉบับ แต่ก็ยังพบปัญหาในความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมใน 2 รูปแบบ กล่าวคือ รูปแบบที่หนึ่ง เป็นปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในลักษณะเดิม ที่เกิดจากความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เมื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมก็ย่อมไม่เท่าเทียมกัน และรูปแบบที่สอง เป็นปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมลักษณะใหม่ซึ่งเป็นเรื่องของอำนาจในเชิงพื้นที่ทางสังคม

ในมุมมองทางสังคมวิทยา มองว่า สังคมกับกฎหมายมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ขณะที่สังคมมีพลวัตเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามกระแสการพัฒนาทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจและเทคโนโลยีการสื่อสารสารสนเทศ นวัตกรรมที่สลับซับซ้อน ขณะเดียวกันหากมองทางด้านทฤษฎีโครงสร้างทางสังคม ยังมีสภาพของความจนความรวยเกิดปัญหา โดยสรุปแล้วความเหลื่อมล้ำ ความไม่เป็นธรรม ก็คือ ปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นจากโครงสร้างและการกระทำทางสังคม ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้มีโอกาสและผู้ขาดโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (สมภูมิ หล้ารัมย์, 2560) ด้วยเหตุนี้ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียม และมุ่งไปสู่สังคมที่มีความสงบสุขจึงไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าประสงค์ (ธีระ สนิเตจารักษ์ และคณะ, 2562)

มาตรการทางกฎหมายเพื่อนำไปสู่ความเท่าเทียมในการเข้าถึงความยุติธรรมตามเป้าหมายที่ 16 ของการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาตินั้น มุ่งศึกษาเฉพาะประเด็นความยุติธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม อย่างไรก็ตาม องค์การสหประชาชาติได้ส่งเสริมให้ประเทศภาคีสมาชิกและองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ มีการยอมรับหลักนิติธรรม โดยถือว่าหลักนิติธรรมเป็นปัจจัยพื้นฐานที่เสริมสร้างสันติภาพรับรองสิทธิมนุษยชนและการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (จิรวรรณ สุริยะโชติขยางกุล, 2560) ในส่วนของมาตรการทางกฎหมายและหลักการ ดังนี้

หลักนิติธรรม

การแสวงหาวิธีการเพื่อนำไปสู่ตามเป้าหมายที่ 16 SDGs โดยอาศัยมาตรการทางกฎหมายนั้น จะต้องทำความเข้าใจ ความหมายและข้อจำกัดต่าง ๆ ของหลักนิติธรรมก่อนในเบื้องต้น หลักนิติธรรม มีลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นการต่อรองระหว่างชน ชั้นปกครองและชนชั้นที่อยู่ใต้ปกครอง แต่อย่างไรก็ดี หลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีความหมายเน้นหนักไปในทางนิติรัฐซึ่งมีลักษณะเด่น คือ เป็นการปกครองที่ถือรัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษรเป็นกฎหมายสูงสุด (สุรสิทธิ์ วชิรจร, 2563)

หลักนิติธรรม หมายถึง หลักการที่เป็นกติกาของกฎหมาย ซึ่งผู้บัญญัติกฎหมายจะต้องยึดถือและปฏิบัติตาม มิฉะนั้น กฎหมายนั้นจะไม่มีสภาพเป็นกฎหมาย แม้กฎหมายจะถูกตราขึ้น โดยชอบด้วยหลักนิติธรรมแล้ว การบังคับใช้และการตีความ กฎหมายนั้น จะต้องกระทำภายใต้กรอบของหลักนิติธรรมด้วยจึง จะเป็นการใช้กฎหมายโดยชอบ ใช้อำนาจโดยธรรม ไม่ใช่ใช้อำนาจ ตามอำเภอใจ (เจริญ ภักดีธนากุล, 2556)

หลักนิติธรรมตามแนวคิดของอัลเบิร์ต เว็นน์ ไดซี่ (Albert Venn Dicey) ได้ให้นิยามความหมายของหลักนิติธรรม หมายถึง หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือความมีอำนาจสูงสุด ของกฎหมาย โดยมีองค์ประกอบ 3 ประการ

1. บุคคลจะต้องไม่ถูกลงโทษหรือทำให้เสียหาย เว้นแต่จะ มีการฝ่าฝืนกฎหมายธรรมดา ซึ่งยอมรับบังคับใช้โดยธรรมดา หรืออีกนัยหนึ่งจะต้องไม่ให้การปกครองมีการใช้อำนาจดุลพินิจ อย่างกว้างขวาง

2. บุคคลทุกคนในแผ่นดินย่อมเสมอกันในกฎหมาย โดย ต้องอยู่ในบังคับกฎหมายธรรมดา อย่างเท่าเทียมกัน และอยู่ใน เขตอำนาจของศาลธรรมดา โดยไม่มีใครมีอภิสิทธิ์อยู่เหนือ กฎหมาย

3. บุคคลทุกคนต้องมีสิทธิเสรีภาพที่มาจากกฎหมาย ธรรมดา และเป็นผลมาจากคำวินิจฉัยของศาลมาบังคับใช้

ความหมายของหลักนิติธรรมในบริบทขององค์การ สหประชาชาติ คือ หลักการปกครองที่บุคคล สถาบันและทุกภาค ส่วนทั้งหมดต้องมีความรับผิดชอบต่อกฎหมายที่จะถูกบังคับใช้ อย่างเสมอภาค และเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีอย่างเป็นอิสระ โดยสอดคล้องกับบรรทัดฐานและมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่าง ประเทศ (United Nations Security Council, อ้างใน สุรสิทธิ์ วชิรจร, 2563)

ในปณิญาของการประชุมระดับสูงแห่งสมัชชา สหประชาชาติว่าด้วยหลักนิติธรรมในระดับชาติและระหว่าง ประเทศ สมัชชาใหญ่เชื่อว่า หลักนิติธรรมและการพัฒนามีความ เกี่ยวพันและเสริมซึ่งกันและกัน ความก้าวหน้าของหลักนิติธรรม ไม่ว่าระดับใดเป็นสาระสำคัญ สำหรับการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจและการพัฒนาที่ยั่งยืน ขจัดความยากจนและความหิว โหย และตระหนักรู้ซึ่งสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน (United Nations General Assembly Res 67/1,อ้างในสุรสิทธิ์ วชิรจร, 2563)

ส่วนองค์กรความยุติธรรมโลก (World justice Project : WJP) มองว่าการให้คำนิยามหลักนิติธรรมและการวัดผลการ ดำเนินการตามหลักนิติธรรมเป็นไปได้ยาก WJP จึงประเมินจาก ผลที่สมควรจะเกิดขึ้นเมื่อสังคมหนึ่ง ๆ ดำเนินการตามหลักนิติ ธรรมภายใต้หลัก 4 ประการ คือ ความรับผิดชอบ กฎหมายที่เป็น ธรรม รัฐบาลที่เปิดกว้าง และการจัดการความขัดแย้งที่เข้าถึงได้ และเป็นอิสระ โดย WJP แบ่งตัวชี้วัดออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 มุ่งตรวจสอบศักยภาพของกฎหมายในการจำกัดการใช้อำนาจของ รัฐ รวมถึงปัจเจกชนและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น การจำกัดอำนาจ รัฐ สิทธิขั้นพื้นฐาน เป็นต้น กลุ่มที่สอง มุ่งตรวจสอบผลสำเร็จของ การใช้อำนาจรัฐในการจำกัดสิทธิเสรีภาพบางประการของสมาชิก ของสังคม เพื่อปฏิบัติตามหน้าที่ที่รัฐมีในการคุ้มครองประชาชน และประโยชน์สาธารณะ เช่น การบังคับใช้กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เป็นต้น

ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้ให้คำนิยามของ “หลักนิติธรรม” คือ หลักการพื้นฐาน แห่งกฎหมายที่สำคัญใน ระบอบประชาธิปไตยที่ให้ความสำคัญศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และยอมรับสิทธิแห่งมนุษยชนทุกแง่มุม รัฐต้องให้ความอารักขา คุ้มครองมนุษยชนให้พ้นจากลัทธิทรราชย์ หากมีข้อพิพาท ไต ๆ เกิดขึ้นไม่ว่าระหว่างรัฐกับเอกชน หรือระหว่างเอกชนกับเอกชน ศาลย่อมมีอำนาจอิสระในการตัดสินข้อพิพาทนั้นโดยเด็ดขาด และโดยยุติธรรมตามกฎหมายของบ้านเมืองที่ถูกต้องและ ยุติธรรม (วิชญ์ เครืองาม, 2552)

ศาสตราจารย์ ดร.กำชัย จงจักรพันธ์ ได้ให้ความหมาย ของ “หลักนิติธรรม” หมายถึง หลักพื้นฐานแห่งกฎหมาย ความหมายรวมถึงการบัญญัติกฎหมาย การใช้ การตีความ กฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมจะต้อง ไม่ฝ่าฝืนหรือขัดแย้งกับหลักนิติธรรมหรือหลักการพื้นฐานของ กฎหมายซึ่งจะถูกล่วงละเมิดมิได้ หากกฎหมายหรือกระบวนการ

ยุติธรรมชัดหรือแย้งต่อ หลักนิติธรรมก็จะใช้บังคับไม่ได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งหลักนิติธรรมคือ หลักที่อยู่เหนือกฎหมายทั้งปวง อยู่เหนือแม้กระทั่งรัฐธรรมนูญ

บรรเจิด สิงคะเนติ และวรเจตน์ ภาคีรัตน์ ให้ความเห็นว่า หลักนิติธรรมในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีความหมายค่อนข้างไปทางหลักนิติรัฐ ที่มีต้นกำเนิดมาจากประเทศเยอรมัน ซึ่งเป็นประเทศภาคพื้นยุโรป มากกว่าหลักนิติธรรมที่มีต้นกำเนิดมาจากประเทศอังกฤษ (บรรเจิด สิงคะเนติ, 2561) ดังนั้น หลักการของหลักนิติรัฐ และระบอบการปกครองในประเทศไทย จึงมีสาระสำคัญ คือ การที่รัฐจำกัดตนเองภายใต้กฎหมายโดยยึดรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด และถ่วงดุลอำนาจ โดยหลักการแบ่งแยกอำนาจ ดังนั้นภายใต้หลักนิติรัฐ ศาลจึงมีอำนาจในการตรวจสอบความชอบ ด้วยรัฐธรรมนูญของการกระทำของฝ่ายบริหาร แต่ศาลก็ไม่อาจก้าวล่วงอำนาจในการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ หรือครอบอำนาจการบังคับใช้กฎหมายของฝ่ายบริหาร ในทำนองเดียวกัน ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารก็ต้องจำกัดตนภายในอำนาจที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ในขณะที่หลักนิติธรรมซึ่งมีต้นกำเนิดมาจากประเทศอังกฤษ มีกรอบคิดสำคัญ เป็นการจำกัดอำนาจสูงสุดของรัฐสภาเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้ การมุ่งสู่รัฐที่ดำเนินการตามหลักนิติธรรมที่ปรากฏในเป้าหมายที่ 16 ของ SDGs เพื่อบรรลุตามที่กำหนดจึงจะต้องพิจารณาควบคู่ไปกับหลักการพื้นฐานในระบอบการปกครองของประเทศไทย คือ หลักนิติธรรมในความหมายของหลักนิติรัฐ (สุรสิทธิ์ วชิรขจร, 2563)

ศาสตราจารย์พิเศษ จรัญ ภักดีธนากุล สรุปหลักนิติรัฐว่า มิใช่เพียงแค่หลักกฎหมายเท่านั้น แต่เป็นหลักของกฎหมายหลักของกระบวนการยุติธรรม และหลักของการใช้อำนาจด้วยหลักนิติรัฐมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับการปกครองในด้านอื่น ๆ ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการแบ่งแยกอำนาจ หลักนิติธรรมหรือความชอบธรรม

เลขาธิการสหประชาชาติได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับหลักนิติรัฐว่า “สำหรับสหประชาชาติ หลักนิติรัฐมีความเกี่ยวข้องกับหลักการของการปกครองที่บุคคลทุกคน ทั้งที่เป็นสาธารณชนหรือปัจเจกชนรวมทั้งรัฐ มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่ได้ประกาศใช้ การบังคับใช้กฎหมายต้องเสมอภาค การพิจารณาคดีจะต้องเป็นอิสระสอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนที่นานาชาติยอมรับ ต้องมีมาตรการที่สร้างความเชื่อมั่นในหลักการว่ากฎหมายเป็นสิ่งสูงสุด บุคคลมีความเสมอภาคกันตามกฎหมาย

มีความรับผิดชอบต่อกฎหมาย ความเป็นธรรมในการใช้กฎหมาย มีการแบ่งแยกอำนาจ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญของส่วนรวม กฎหมายต้องมีความชัดเจนแน่นอน ปราศจากการกระทำตามอำเภอใจ กระบวนการต่าง ๆ ตามกฎหมายต้องมีความโปร่งใส “Report of the Secretary on the Rule of Law, อ้างในจิรวัฒน์ สุริยะโชติชยางกูร, 2560)

บทความวิชาการในยุคหลังๆ ได้พยายามจำกัดขอบเขตของหลักนิติรัฐให้แคบลง เช่น โคลน์ เฟลด์ ได้แยกองค์ประกอบของการพิจารณาว่า สังคมใดปกครองโดยหลักนิติธรรมหรือไม่ โดยพิจารณาจากองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้ (1) สังคมนั้นต้องมีรัฐบาลที่ผูกพันโดยกฎหมาย (2) ประชาชนมีความเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย (3) สังคมนั้นมีความสงบเรียบร้อย (4) มีการใช้ระบบยุติธรรมที่เปิดเผยและมีประสิทธิภาพ (5) ต้องไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยรัฐ (Kleingeld, R, อ้างในจิรวัฒน์ สุริยะโชติชยางกูร, 2560)

สิทธิขั้นพื้นฐาน

ตามองค์ประกอบของหลักนิติธรรม ซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อ 1. จะต้องไปสอดคล้องเกี่ยวข้องกับหลักการประกันสิทธิขั้นพื้นฐาน ซึ่งหมายถึง สิทธิที่ปัจเจกชนจะไม่ถูกล่วงละเมิดจากรัฐ และรัฐมีหน้าที่คุ้มครองที่ปัจเจกชนจะไม่ถูกละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นเรื่องของสิทธิในเสรีภาพและสิทธิในความเสมอภาค

การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน จะมีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญทุกฉบับและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้มีบัญญัติไว้ในหมวด 3 มาตรา 25-49

ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ ให้ความหมายคำว่า “สิทธิ” หมายถึง อำนาจที่กฎหมายรับรองคุ้มครองให้แก่บุคคล ในอันที่จะเรียกร้องให้บุคคลอื่นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง สิทธิจึงก่อให้เกิดหน้าที่แก่บุคคลอื่นด้วย ซึ่งเป็นความหมายทั่วไป แต่ความหมาย “สิทธิ” ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ หมายถึง อำนาจตามที่รัฐธรรมนูญได้ให้การรับรองคุ้มครองแก่ปัจเจกบุคคล ในอันที่จะกระทำการใดหรือไม่กระทำการใดซึ่งก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้อง ที่จะไม่ให้บุคคลใดมาแทรกแซงในสิทธิตามรัฐธรรมนูญของตน ในบางกรณีก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องให้รัฐดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้น สิทธิตามรัฐธรรมนูญจึงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับรัฐ และสิทธิตามรัฐธรรมนูญนี้ยังผูกพันองค์กรของรัฐที่จะต้องปกป้อง คุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญ (บรรเจิด สิงคะเนติ, 2558)

ที่ได้กล่าวมาแล้วว่าสิทธิขั้นพื้นฐาน หมายถึง สิทธิที่ปัจเจกบุคคลจะไม่ถูกกล่าวละเมิดจากรัฐและยังรวมถึงการที่รัฐมีหน้าที่ในการปกป้องคุ้มครองการกระทำที่จะละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานระหว่างปัจเจกบุคคลด้วยกัน โดยใช้หลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิในความเสมอภาค สิทธิที่จะไม่ถูกเลือกปฏิบัติ (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2557)

กุลนิจ ขุนทองจันทร์ (ม.ป.ป.) ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับบทบัญญัติในการรับรองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายในการรับรองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของต่างประเทศและประเทศไทย ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับบทบัญญัติในการรับรองสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และแนวทางแก้ปัญหา ผลการศึกษาพบว่า นับตั้งแต่ มีการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ทำให้เกิดปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการขาดหลักประกันสิทธิขั้นพื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และปัญหาเกี่ยวกับการตีความและการบังคับใช้บทบัญญัติมาตรา 68 ในหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ โดยเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

อริยพร โพธิ์ใส (2564) สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และสาระสำคัญในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน ดังนี้

1. สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ
2. ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม
3. การให้ความช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม
4. ผลการให้ความช่วยเหลือประชาชนจากกองทุนยุติธรรม

อัศรพล พูลผล (2560) ได้ศึกษาเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ 2560 ในประเด็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 ในส่วนประเด็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยว่ามีสาระสำคัญอย่างไร ตลอดจนเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ 2560 ในประเด็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และวิเคราะห์ประเด็น

ดังกล่าวว่าต้องการปัจจัยอะไรเพิ่ม ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นเรื่องการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในรัฐธรรมนูญ 2560 ได้ถูกบัญญัติไว้ในหมวด 3 หมวด 5 และหมวด 6 อย่างชัดเจนและครอบคลุมในหลายประเด็นของสิทธิเสรีภาพ นอกจากนี้ ยังพบว่าปัญหาเรื่องการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพอยู่ที่การบังคับใช้ และความรู้ความเข้าใจของประชาชน หากจะให้เกิดการบังคับใช้ได้จริงมีหลายองค์ประกอบ เช่น ต้องมีกฎหมายลำดับรอง อาจจะต้องมีการตราพระราชบัญญัติมาเป็นแนวทางมาเพื่อให้เกิดการปฏิบัติได้จริง นอกจากนี้ยังต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้ และที่สำคัญประชาชนต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญที่ตนเองมีและได้รับ เพื่อก่อให้เกิดการรักษาสีทธิและเสรีภาพ

บทสรุป แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจะได้มีการรับรองคุ้มครองสิทธิการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนไว้ แต่ในการปฏิบัติพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนยังไม่ได้ได้รับความคุ้มครองเท่าที่ควรโดยเฉพาะปัญหาความยากจน การจัดตั้งกองทุนยุติธรรมเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาในการดำเนินคดี หรือสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนการให้ความรู้ทางด้านกฎหมายทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค และเป็นธรรมขึ้น

การเข้าถึงความยุติธรรม

การเข้าถึงความยุติธรรม เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เช่น การได้รับหลักประกันความเสมอภาคตามกฎหมาย การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ รวมทั้งการจัดอุปสรรคในการเข้าถึงความยุติธรรม ความยุติธรรมจะมีความสัมพันธ์กับความสงบเรียบร้อยในสังคม การเข้าถึงความยุติธรรมจึงเป็นรากฐานสำคัญของความสงบเรียบร้อยของสังคมควบคู่กับคำว่า “ความเสมอภาคตามกฎหมาย” ซึ่งหมายความว่า บุคคลทุกคนย่อมสิทธิได้รับความคุ้มครองตามกระบวนการของกฎหมายอย่างเป็นธรรม อย่างไรก็ตามความเสมอภาคตามกฎหมายนั้นมีความหมายที่เป็นสากลมากกว่าซึ่งมักเกี่ยวข้องกับการได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมตามกฎหมาย หรือไม่ถูกกีดกันหรือเลือกปฏิบัติ นักวิชาการบางคนมองว่า การปกป้องความเสมอภาคตามกฎหมายจำเป็นต้องจัดอุปสรรคในเรื่องการเข้าถึงความยุติธรรม ซึ่ง

หมายถึงการจัดอุปสรรคใดๆ ที่ทำให้ประชาชนไม่สามารถบังคับใช้สิทธิของตนได้

เพื่อพิจารณาถึงปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงความยุติธรรมนั้น การที่ประชาชนเผชิญอุปสรรคอย่างไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงความยุติธรรม ถือว่าเป็นการขาดความเสมอภาคอย่างหนึ่ง จะเห็นได้ว่าผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี ก็จะมีโอกาสและความสามารถในการเข้าถึงความยุติธรรมได้มากกว่าผู้ที่มีฐานะต่ำกว่า

ส่วนอุปสรรคต่อการเข้าถึงความยุติธรรมนั้น เกิดจากหลายปัจจัยไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ โครงสร้างทางสังคม และหน่วยงานภาครัฐ ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ความยุ่งยากซับซ้อนและค่าใช้จ่ายของกระบวนการทางกฎหมาย ความล่าช้าในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ความยุ่งยากซับซ้อนของระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านเวลา สถานที่และสภาพทางกายภาพต่าง ๆ ที่ขัดขวางการเข้าถึงความยุติธรรม เช่น การไม่สามารถเข้าถึงบริการทางกฎหมาย การขาดแคลนการบริการผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายที่จะให้คำปรึกษาในถิ่นทุรกันดาร เป็นต้น ซึ่งผู้ที่จะไม่ได้รับความยุติธรรม อย่างเท่าเทียมก็คือ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคมนั่นเอง ปัญหาเหล่านี้สะท้อนประเด็นเรื่องการขาดความเสมอภาค

การเข้าถึงความยุติธรรม เป็นส่วนหนึ่งในการทำให้เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนบรรลุผลสำเร็จโดยเฉพาะ SDGs เป้าหมายที่ 16 ในการส่งเสริมหลักนิติธรรมทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม (ประพิน นุชเปี่ยม ม.ป.ป.) รวมถึงสนธิสัญญาที่เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมลงนามและให้สัตยาบันกติการะหว่างประเทศและอนุสัญญาประกอบเป็นพันธกรณีที่จะต้องยึดถือปฏิบัติอยู่รวม 6 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบและพิธีสารเลือกกรับ ฉบับที่ 2 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ฉบับที่ 3 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ 4 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ฉบับที่ 5 อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ และฉบับที่ 6 อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม

บทวิเคราะห์

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals หรือ SDGs) มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้มีความเชื่อมโยงกัน โดยเป้าหมายที่ 16 ให้ความสำคัญมุ่งพัฒนา เพื่อนำไปสู่สังคม สงบสุข ยุติธรรมและสถาบันเข้มแข็ง ต้องมีการเชื่อมโยง 3 องค์ประกอบได้แก่ 1) สังคมสงบสุข 2) การเข้าถึงความยุติธรรม 3) สถาบันที่มีประสิทธิภาพ ในบทความฉบับนี้มุ่งเน้นวิเคราะห์เฉพาะประเด็นมาตรการทางกฎหมายเพื่อนำไปสู่ความเท่าเทียมในการเข้าถึงความยุติธรรม โดยสอดคล้องกับเป้าประสงค์ที่ 3 ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน และข้อปฏิบัติข้อ 2) ส่งเสริม และบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สิทธิขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งของประชาชนก็คือ สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมซึ่งจะต้องจัดการตามหลักนิติธรรม ให้ทุกคนเข้าถึงอย่างเท่าเทียมกันและรวดเร็ว หลักสำคัญในเรื่องดังกล่าวจะปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหลายฉบับ ดังนั้น การนำไปสู่ความเท่าเทียมในการเข้าถึงความยุติธรรม จึงเกี่ยวข้องสอดคล้องกับมาตรการทางกฎหมายที่ครอบคลุมหลายประเด็น เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญไทยทุกฉบับ มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน จึงได้มีการจัดตั้งองค์กรอิสระหลายองค์กร เช่น คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ศาลปกครอง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตลอดจนมาตรการควบคุมตรวจสอบโดยองค์กรของรัฐซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. การควบคุมโดยองค์กรศาล จะมีศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และศาลยุติธรรม

2. การควบคุมโดยองค์กรอิสระ จะมีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดิน

ความเสมอภาคนั้น บุคคลทุกคนได้รับความคุ้มครองอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมตามกฎหมาย ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 27 รวมถึงความเสมอภาคในการยุติธรรมและความเสมอภาคโดยกฎหมายส่วนในมาตรา 29 บัญญัติถึงเรื่องสิทธิที่จะไม่ถูกบังคับใช้กฎหมายย้อนหลัง คือจะไม่มีความผิดทางอาญาย้อนหลังไป

ก่อนที่จะกฎหมายนั้นจะบัญญัติขึ้น ตลอดจนยังให้ความคุ้มครองผู้ต้องหา จะยังไม่ถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดจนกว่าศาลจะได้มีคำพิพากษา ถือว่าเป็นมิติของความยุติธรรมด้านหนึ่ง

เมื่อพิจารณาถึงหมวดนโยบายแห่งรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องตามรัฐธรรมนูญนั้น ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 68 ที่รัฐต้องมีการบริหารงานที่ส่งเสริมสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ส่วนในมิติของการบังคับใช้การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ จะปรากฏให้เห็นโดยมีการเปลี่ยนเรื่องสิทธิเสรีภาพบางประเด็นไปเป็นนโยบายและหน้าที่ของรัฐ ซึ่งรัฐมีหน้าที่ต้องออกกฎหมายลำดับรอง มารองรับเพื่อให้เกิดการบังคับใช้ได้จริง นอกจากนี้ยังจะต้องมีองค์การในการบังคับใช้ก่อให้เกิดสิทธิเสรีภาพดังกล่าว เช่น องค์การอิสระต่างๆ หรือหน่วยงานพิทักษ์สิทธิทางด้านกระบวนการยุติธรรม

สิทธิเสรีภาพของประชาชนจะเกิดได้จริงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งคือการให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องสิทธิเสรีภาพของตนที่มีอยู่ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนรู้จักพิทักษ์รักษาสิทธิของตนเอง อันจะนำไปสู่ภาวะที่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ อาจสรุปได้ว่า บทบัญญัติของกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้น มีความสมบูรณ์ในถ้อยคำ อยู่แล้ว แต่การจะทำให้เกิดผลตามเจตนารมณ์นั้น จะต้องมีการกฎหมายลำดับรองตราขึ้นเพื่อให้เกิดการบังคับใช้ได้จริง

เมื่อพิจารณาถึงหลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะนำไปสู่การเข้าถึงความยุติธรรม จะเห็นได้ว่าการกล่าวถึงหลักนิติธรรมครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติคำว่า “หลักนิติธรรม” ไว้อย่างชัดเจน โดยมีเจตนารมณ์สำคัญเพื่อวางกรอบในการปฏิบัติหน้าที่ของศาล องค์การตามรัฐธรรมนูญ ตลอดจนหน่วยงานของรัฐจะต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม การปฏิบัติหน้าที่ทั้งหลายจะต้องอยู่บนพื้นฐานของบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและการบังคับใช้กฎหมายจะต้องเป็นไปโดยถูกต้องและเที่ยงธรรม สามารถอธิบายและให้เหตุผลได้ โดยจะใช้อำนาจรัฐในลักษณะที่ปราศจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายรองรับไม่ได้ (วุฒิ ลิปตพัลลภ, 2558)

จากการศึกษารายละเอียดของเป้าประสงค์ที่ 16 นี้ การที่จะบรรลุเป้าหมายการนำไปสู่ความเท่าเทียมในการเข้าถึงความยุติธรรมนั้น ต้องอยู่ภายใต้หลักการมีส่วนร่วม ภายใต้หลักการปกครองโดยกฎหมายหลักนิติธรรม (สุรสิทธิ์ วชิรจร, 2563) โดย

การตรากฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับและกติกาต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม ตลอดจนสิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมเพื่อส่งเสริมความสงบสุขและครอบคลุมการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม แต่เนื่องจากประชาชนมีจำนวนมากและหลากหลาย การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมจึงไม่สามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์(ธีระ สินเดชารักษ์, 2562) โดยมีปัญหาและอุปสรรค หลายประการ เช่น ปัญหาความยากจนของประชาชนก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนการที่ประชาชนไม่มีความรู้ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของตนเอง ความยุ่งยากซับซ้อนของมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากบุคคลที่มีโอกาสเหนือกว่า อาจกล่าวได้ว่าความยุติธรรมจะเกิดขึ้นได้นอกจากหน่วยงานของรัฐจะเป็นฝ่ายดำเนินการเพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิของประชาชนแล้ว ตัวประชาชนเองจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและทราบถึงสิทธิของตนเองด้วย

หลักการพื้นฐานของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่สำคัญประการหนึ่งคือ เมื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมประชาชนต้องได้รับการพิจารณาที่สะดวกรวดเร็วและเป็นธรรม ซึ่งเป็นเรื่องสิทธิในกระบวนการยุติธรรม บัญญัติไว้ในมาตรา 29 ซึ่งอยู่ในหมวดของหน้าที่ ของรัฐ อย่างไรก็ตาม สิทธิในกระบวนการยุติธรรมของประชาชนยังได้มีบัญญัติไว้ในกฎหมายอื่นอีก ดังนี้

1. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 เป็นเรื่องการที่บุคคลจะถูกลงโทษได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายในขณะกระทำความผิด บัญญัติไว้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ จะไม่ใช้กฎหมายย้อนหลัง

2. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 8 สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ที่รวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม และมาตรา 87 ประกอบมาตรา 134/1 สิทธิในการได้รับความช่วยเหลือเรื่องการมีทนายความ แต่ในเรื่องนี้ในรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ในหมวดหน้าที่ของรัฐหมวดที่ 5 มาตรา 68 ที่ว่า “รัฐพึงให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่จำเป็นและเหมาะสมแก่ผู้ยากไร้หรือด้อยโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมรวม ตลอดจนการจัดหาทนายความให้” ส่วนสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นธรรมนั้น ตามรัฐธรรมนูญก็บัญญัติไว้เป็นหน้าที่ของรัฐเช่นกันในมาตรา 75 “รัฐต้องดูแลให้การปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ของบุคคลจัดระบบงานของกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน อย่างรวดเร็ว และเท่าเทียมกัน” นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 107 เป็นสิทธิได้รับการพิจารณาคำขอประกันตัวอย่างรวดเร็ว บัญญัติว่า “เมื่อได้รับคำร้อง ให้ปล่อยตัวชั่วคราว ให้เจ้าพนักงานหรือศาลรีบสั่งอย่างรวดเร็วและผู้ต้องหาหรือจำเลยพึงได้รับรับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว” อย่างไรก็ตามในรัฐธรรมนูญไม่มีคำว่า “อย่างรวดเร็ว” ซึ่งอาจทำให้กระบวนการยื่นคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราวไม่รวดเร็วดังเจตนารมณ์ของกฎหมาย อันจะส่งผลกระทบต่อสิทธิของประชาชนได้

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

เป้าหมายที่ 16 ของการพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีความเชื่อมโยงกัน โดยให้ความสำคัญเพื่อนำไปสู่สังคมสงบสุข ยุติธรรมและสถาบันเข้มแข็ง จะเห็นได้ว่าเป้าประสงค์ครอบคลุมหลายประเด็นอย่างกว้างขวาง แต่ในบทความฉบับนี้มุ่งเน้นประเด็นมาตรการทางกฎหมายเพื่อนำไปสู่ความเท่าเทียมในการเข้าถึงความยุติธรรม โดยมีมาตรการกฎหมาย ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในประเด็นตามหลักนิติธรรมซึ่งนักวิชาการทางกฎหมายมหาชนได้ให้ความเห็นไว้ว่า มีความหมายค่อนข้างไปในทางนิติรัฐที่ยึดหลักความมีสถานะสูงสุดของรัฐธรรมนูญ ที่มีกฎเกณฑ์การใช้อำนาจรัฐ คำนึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยมีการจัดตั้งองค์กรอิสระต่างๆ มีการตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และกฎหมายลำดับรอง เพื่อควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอื่นจะนำไปสู่การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และครอบคลุมถึงความเสมอภาคของบุคคลที่มีความเสมอภาคตามกฎหมาย มีสิทธิเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน ปราศจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม โดยในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดให้นโยบายของรัฐที่นำสู่การปฏิบัติเป็นนโยบายและหน้าที่ของรัฐที่จะต้องดำเนินการให้ ในส่วนที่เป็นสิทธิของประชาชนควรจะได้รับ เช่น รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งให้ประชาชนได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็วและเป็นธรรม

จึงเห็นได้ว่าตัวบทบัญญัติของรัฐเองมีความสมบูรณ์อยู่ในตัว แต่จะให้การนำไปภาคปฏิบัติ ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นควรมีกฎหมายในลำดับรองและหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบเพิ่มขึ้นให้เพียงพอ ต่อสถานการณ์พลวัตที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ยังได้มีบทบัญญัติรับรองความต่อเนื่อง ของการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลด ความเหลื่อมล้ำให้ทุกคนมีโอกาสเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม

2. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 8 มาตรา 37 และมาตรา 134/1 บัญญัติคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน ในขณะเดียวกันก็เป็นนโยบายภาครัฐที่จัดหาให้เพื่อสนับสนุนการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งไปสอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 68 ที่รัฐพึงช่วยเหลือแก่ผู้ยากไร้ด้อยโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม นอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2558 เพื่อรองรับการดำเนินงานไปเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจหรือการขาดความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของตนเอง

3. กฎหมายอาญา มาตรา 2 เพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่จะไม่ถูกลงโทษเมื่อไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ ตลอดจนได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าศาลจะพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิด

4. สนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่ไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม สนธิสัญญาที่เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมลงนามและให้สัตยาบันกติการะหว่างประเทศและอนุสัญญาประกอบเป็นพันธกรณีที่จะต้องยึดถือปฏิบัติอยู่รวม ๖ ฉบับ คือ ฉบับที่ ๑ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบและพิธีสารเลือกรับ ฉบับที่ ๒ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ฉบับที่ ๓ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๔ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ฉบับที่ ๕ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ และฉบับที่ ๖ อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไม่มนุษยธรรม

เอกสารอ้างอิง

- [1] กุลนิธิ ขุนทองจันทร์. (2561). ปัญหาเกี่ยวกับบทบัญญัติในการรับรองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- [2] จรรย์ ภักดิธนากุล. (2556). นิติรัฐกับการปรับตัวของการเมืองไทย. โครงการตำราและเอกสารสอนประกอบการสอนคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [3] ชีระ สินเดชารักษ์ และคณะ. (2562). การศึกษาแนวทางที่เหมาะสมต่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา. สถาบันพระปกเกล้า.
- [4] บรรเจิด สิงคะเนติ. (2558). หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- [5] ประพิน นุชเปี่ยม. (2564). การเข้าถึงความยุติธรรมและหลักธรรมาภิบาล. คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [6] วรเจตน์ ภาศิริรัตน์. (2557). คำสอนว่าด้วยรัฐและหลักกฎหมายมหาชน. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอนคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [7] วิษณุ เครืองาม. (2552). หลักนิติธรรมกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ. เอกสารประกอบการประชุม สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง.
- [8] วุฒิ ลิปิตพัลลภ. (2558). หลักนิติธรรมกับการอำนวยความสะดวกทางอาญาของพนักงานสอบสวน. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- [9] อัครพล พูลผล. (2560). เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ 2560 ในประเด็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) สาขาวิชาการเมืองการปกครองสำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [10] อริยพร โพธิ์ใส. (2564). มาตรการใหม่แทนการลงโทษทางอาญา. จุลนิติ, ปีที่ 18 (ฉบับที่ 3), (พ.ศ.-มิ.ย. 2564).

การป้องกันเด็กเสพติดเกมออนไลน์

THE PREVENTING CHILDREN FROM BECOMING ADDICTED TO ONLINE GAMES

ชวิน คำบุญเรือง^{1*}, ณัฐวุฒิ ทิวง² และ ปาณิษตรา บุญส่ง³

CHAWIN KUMBOONRAUNG^{1*}, NATTAWUT THIWANG² and PANITTA BOONSONG³

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันนี้ ปัญหาการเสพติดเกมออนไลน์ ถือเป็นปัญหาที่สำคัญ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก เป็นเรื่องที่สังคมต้องหาทางแก้ไข เนื่องจากในปัจจุบันมีสิ่งเข้ายวนใจอย่างมากมาย อาทิเช่น สื่อเกมออนไลน์หรืออินเทอร์เน็ต เพราะเด็กสามารถเข้าถึงได้จากทุกที่ทุกเวลา ทำให้ผู้ปกครองกังวลใจว่าเด็กจะเกิดอาการเสพติดเกมออนไลน์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการต่างๆ ของเด็ก ไม่ว่าจะเป็นด้านการเจริญเติบโตของร่างกาย พัฒนาการด้านสมอง ด้านอารมณ์ และอื่นๆ แต่ก็มีวิธีการป้องกันและแก้ไขอาการเสพติดเกมของเด็กได้ โดยเริ่มต้นจากผู้ปกครองที่ต้องดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด ต้องสังเกตอาการของเด็ก ว่า 1) มีการใช้เวลากับการเล่นเกมมากเกินไป 2) แสดงความก้าวร้าวเมื่อไม่พอใจ 3) ไม่มีสมาธิกับการเรียน และ 4) เริ่มตัดขาดจากโลกภายนอก ซึ่งเมื่อเริ่มต้นสังเกตแล้ว พบว่ามีอาการดังกล่าว ให้แก้ปัญหาโดยการดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด สร้างวินัยในชีวิตประจำวันให้เด็กใหม่ จำกัดชั่วโมงการเล่นเกมหรือเล่นอินเทอร์เน็ต หากิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อใช้เวลาว่างร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับเด็กมากขึ้น ให้รางวัลเมื่อพวกเขาทำกิจกรรมอื่นๆ สำเร็จ และปรึกษาพูดคุยกับจิตแพทย์ เพื่อให้เด็กๆ ใช้ชีวิตอย่างปกติสุข

คำสำคัญ : การป้องกัน ; การเสพติดเกม ; เกมออนไลน์

ABSTRACT

Nowadays, online game addiction problems considered an important issue. Especially in children is a matter that society must find a solution. Because there are many glamor today, such as media, online games or the internet. Because children can access from anywhere, anytime. Makes parents worried that children will become addicted to online games. Which may affect the development of children, whether it be physical growth, Brain development, Emotional and others, but there are ways to prevent and fix addictive symptoms of children's games. By starting with parents have to take care of children, to observing the symptoms of children that 1) spend too much time playing games 2) show aggression when not satisfied 3) do not concentrate on education and 4) begin to cut off from the outside world. Which once the observation has been started, found that the said symptoms. Solve the problem by closely taking care of children. Create daily discipline for

¹ ดร., อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, Dr., Lecturer Faculty of Law, North-Chiangmai University.

² อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, Lecturer Faculty of Law, North-Chiangmai University.

³ นักวิจัย คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, Researcher Faculty of Law, North-Chiangmai University.

* Corresponding Author, Email: kungnang2555@hotmail.com

Received: Aug 24, 2023, Revised: Dec 10, 2023, Accepted: Dec 14, 2023

new children, limit gaming hours, or play the internet. If creative activities to spend more time together between parents and children, gave reward when they complete other activities and consult with a psychiatrist. For children Live life normally.

Keywords: Prevention ; Game Addiction ; Online Games

บทนำ

เทคโนโลยีสารสนเทศถูกพัฒนาขึ้นเพื่อตอบสนองการใช้ชีวิตและการทำงานของสังคมยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะเกมคอมพิวเตอร์และสื่อสังคมออนไลน์กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตประจำวันของคนทุกกลุ่ม นอกจากจะทำให้การติดต่อสื่อสารรวดเร็ว ยังใช้เพื่อการเรียนรู้อย่างไม่จบสิ้น เป็นประโยชน์อย่างมากต่อชีวิตคนรุ่นใหม่ แต่ในทางตรงข้าม พบผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะปัญหาการติดเกมออนไลน์ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ พฤติกรรม อารมณ์ การเข้าสังคม ความรับผิดชอบ และการเรียนของเด็กผู้ซึ่งรู้ไม่เท่าทันผลกระทบดังกล่าว

เด็กติดเกม คำนี้กลายเป็นเสมือนยาพิษที่อยู่ในใจของผู้ปกครองทุกคน เด็กติดเกมมีหลายอย่าง เช่น เล่นเพื่อสนุก เล่นเพื่อคลายเครียด เล่นเพื่อเป็นที่ยอมรับของเพื่อน แต่ถ้าเล่นเป็นชีวิตติดเหมือนมัน คือ สิ่งที่ทำให้มีความสุข เหมือนสร้างโลกส่วนตัว เสมือนสิ่งทดแทนโลกแห่งความเป็นจริง อันนี้อันตรายกว่า เพราะถ้าเด็กรู้จักโลกของเกม เด็กมักปฏิเสธโลกแห่งความเป็นจริง

พฤติกรรมติดเกมออนไลน์ เป็นลักษณะของอาการที่ไม่สามารถควบคุมได้ โดยผู้เล่นถือเป็นผู้ป่วย (อาการทางจิต) ประเภทหนึ่ง ที่ต้องได้รับการรักษา โดยผู้ป่วยจะเลือกทำกิจกรรมการเล่นเกมนับแต่ตื่นนอน จนกระทั่งเข้านอน โดยไม่สนใจกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งได้นำไปสู่การสร้างผลกระทบต่อการรับผิดชอบในด้านต่างๆ เช่น ความสัมพันธ์กับครอบครัว เพื่อน การเรียน การทำงาน และอื่นๆ ทั้งนี้ บุคคลที่ติดเกมออนไลน์จะมีพฤติกรรมคล้ายผู้ป่วยติดสารเสพติด ในต่างประเทศได้พบปรากฏการณ์การติดเกมประมาณร้อยละ 0.75-27.5 โดยวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตอนต้นเป็นกลุ่มที่มีปัญหานี้มากที่สุด ส่วนในประเทศไทยพบเด็กวัยรุ่นที่ติดเกมออนไลน์ ประมาณร้อยละ 15 เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง (คมสันต์ เกียรติรุ่งฤทธิ์. 2564: ออนไลน์) แม้ว่าโรคติดเกม

ออนไลน์จะเกิดขึ้นมากในกลุ่มวัยรุ่น โดยเฉพาะเพศชายก็ตาม แต่ภาวะนี้สามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน ทุกเพศทุกวัย

วิภา อุดมฉันท. 2544 : 23 ได้กล่าวอีกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ปัจจุบันมีการพัฒนามาจากคอมพิวเตอร์สู่วิดีโอเกม และล่าสุดเข้าสู่ยุคเกมออนไลน์ ซึ่งเป็นสีสันบันเทิงยุคใหม่ และมีคำกล่าวว่าเป็นช่องทางการสื่อสาร ที่ช่วยเพิ่มจินตนาการที่ดีที่สุดในปัจจุบันนี้โดยไม่จำกัดอยู่แต่ในหมู่เด็กวัยรุ่นชายเหมือนเกมอื่นๆ ในอดีตถึงแม้จะมีข้อเสีย เกิดปัญหาขึ้นในสังคมที่มีสาเหตุมาจากเกมออนไลน์บ้างก็ตาม แต่ก็ไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เล่นเกมออนไลน์มีจำนวนลดลงอาจกล่าวอีกในหนึ่งได้ว่า เป็นโรคที่อันตราย แต่อีกหลายมุมมองก็กล่าวว่าเป็นการเสริมสร้างจินตนาการที่ดีให้กับผู้เล่น โดยความคิดเห็นเกี่ยวกับกระแสเกมออนไลน์ในปัจจุบันนี้ นักวิเคราะห์หลายคนเชื่อว่า เกมออนไลน์สามารถสร้างความนิยมแทนเครื่องเกมได้ เพราะสามารถออนไลน์เล่นเกมไปกับเพื่อนต่างชาติต่างภาษาได้ แม้จะนั่งอยู่หน้าคอมพิวเตอร์เพียงอย่างเดียว

อัศรา หอมเจริญ. 2553 : 26-27 กล่าวว่า เกม อธิบายถึงปัญหาทางสังคมได้โดยทั่วไป จะสะท้อนให้ทราบถึงลักษณะที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์การแข่งขันหรือการร่วมมือกัน เกมเหล่านี้จะแนะนำกลยุทธ์ที่ใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยส่วนใหญ่ผู้เล่นเกมมักจะมุ่งเอาชนะหรือเพื่อให้บรรลุผลประโยชน์ตามเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ทั้งในการเล่นและในความเป็นจริง ผู้เล่นจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎกติกาที่วางไว้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของเกมบางเกม คล้ายกับสถานการณ์จริง คือ หากเล่นชนะก็จะสามารถได้ครอบครองสิ่งของทั้งหมด เกมเหล่านี้มีลักษณะการแข่งขันสูง คือ มีผู้ชนะเพียงคนเดียว หรือเกมอื่นๆ อาจต้องการความร่วมมือเพื่อชัยชนะ สิ่งสำคัญ คือ เกมคอมพิวเตอร์ออนไลน์เปรียบเสมือนเครื่องมือในการแสวงหาความภาคภูมิใจให้แก่ตนเอง เมื่อชนะเขาจะรู้สึกประสบความสำเร็จ ได้รับรางวัลจากเกม ได้รับการยอมรับและการยกย่องจากกลุ่มเพื่อน

ความหมายของเกมออนไลน์

เกมออนไลน์ (Online Game) คือ เกมที่ต้องเล่นผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) โดยผู้เล่นจะต้องทำการลงทะเบียนเกม (Client) ลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเองและจะต้องเล่นเกมออนไลน์ผ่าน server โดยข้อมูลต่างๆ ของผู้เล่นจะถูกเก็บไว้ ณ server ซึ่งในการเล่นเกมนั้นผู้เล่นจะต้องเสียค่าบริการการเล่นตามอัตราที่ผู้ให้บริการ ได้กำหนดไว้

เกมออนไลน์หลายเกมที่มีกราฟิกสวยงามมาก จึงเป็นสิ่งที่ดึงดูดให้คนหันมาเล่นเกมออนไลน์เกมออนไลน์มีกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งมีการเพิ่มแผนที่ในเกม อาวุธ ชุดสัตว์ประหลาดใหม่ๆ และอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง

เกมออนไลน์ในปัจจุบันสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ MMORPG และ Casual Game

MMORPG : Massively Multiplayer Online Role-Playing Game เป็นเกมออนไลน์ประเภทแรกที่เกิดขึ้นในโลกจนถึงปัจจุบันนี้ก็ยังมียังมีเกมออนไลน์ประเภทนี้ออกใหม่อยู่เรื่อยๆ จุดเด่นของเกมประเภทนี้คือ ผู้เล่นสามารถสร้างตัวละครขึ้นมาตัวหนึ่งและสวมบทบาทเป็นละครตัวนั้นผจญภัยไปตามเนื้อเรื่องของตัวเกม สามารถอัพเลเวลของตัวละครรวมถึงหาซื้อไอเทมต่างๆ มาเพิ่มความสามารถให้กับตัวละครของเราได้ เกมประเภทนี้สามารถเล่นได้เรื่อยๆ ไม่มีวันจบ เพราะผู้พัฒนาเกมจะทำการอัปเดต patch ที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องใหม่ๆ แผนที่ใหม่ๆ ออกมาอยู่ตลอดเวลา

Casual Game : เกมแนวนี้ จะแตกต่างจะ MMORPG โดยสิ้นเชิง ส่วนมากมักจะเป็นเกมที่เล่นเป็นตา สามารถเล่นจบภายในเวลาอันสั้น เกมประเภทนี้จะมีหลากหลายแนวเช่น เป็นการ์ดเกม เป็นเกมแนวกีฬา เป็นเกม Shooting

การเล่นเกมนอนไลน์นั้นนอกจากผู้เล่นจะได้สนุกไปกับเนื้อหาของเกมแล้ว ยังสามารถพบปะพูดคุยกับเพื่อนๆ หรือผู้เล่นคนอื่นๆ ในเกมได้แบบออนไลน์ จึงทำให้ไม่เหงาขณะเล่นด้วยเหตุนี้จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้จำนวนผู้เล่นเกมออนไลน์ในสังคมไทยเพิ่มสูงขึ้นทุกปี จากที่เคยนิยมเล่นกันในหมู่เด็กมหาวิทยาลัยหรือคนทำงาน ตอนนี้จะเริ่มเห็นเด็กเล็กเล่นเกมออนไลน์เป็นแล้ว หรือจะเป็นกลุ่มผู้หญิงที่หยุดจากการเล่น Chat มาเป็นเกมออนไลน์ เพราะนอกจากจะได้ Chat คุยกับเพื่อนแล้วยังได้เล่นเกมได้ด้วย

ปัญหาเด็กเสพติดเล่นเกมออนไลน์

เด็กติดเกมออนไลน์ เป็นปัญหาที่พบได้บ่อยในปัจจุบัน โดยเฉพาะช่วงปิดเทอมหรือเรียนออนไลน์ในสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา เด็กมักจะเล่นเกมเป็นเวลานานและมีโอกาสติดเกมสูงขึ้น เด็กบางคนเล่นเกมจนไม่ยอมนอน ไม่กินข้าวตามเวลา ไม่ทำกิจกรรมกับเพื่อนหรือครอบครัว และการเล่นนานเกินไปทำให้เสียสุขภาพ และการเรียนมีผลกระทบกับพฤติกรรม และทางด้านจิตวิทยาผลเสียต่อสุขภาพร่างกาย ได้แก่ ปวดหัว ปวดท้อง ปวดเมื่อย อัตราการเต้นของหัวใจเพิ่มขึ้น ความดันโลหิตสูงขึ้น ในบางรายเมื่อนั่งเล่นเกมนานๆ ไม่มีการขยับเคลื่อนไหวของร่างกาย การไหลเวียนของเลือดจะไม่ดี มีโอกาสเกิดลิ่มเลือดอุดตันในหลอดเลือดดำที่ขา และปอดจนอาจทำให้เสียชีวิตได้ ระหว่างที่เล่นเกมเด็กมักรับประทานอาหารไปด้วยและไม่มีกิจกรรมการเคลื่อนไหวหรือออกกำลังกายส่งผลให้เกิดโรคอ้วนได้

ผลต่อพัฒนาการและพฤติกรรม ได้แก่ พัฒนาการด้านต่างๆ ล่าช้า ไม่ค่อยมีสมาธิ อดทนรอคอยไม่ค่อยได้ ขาดการฝึกทักษะทางสังคมกับเพื่อนหรือผู้อื่น ทำให้มีปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อนหรือพ่อแม่ ผู้ปกครอง เช่น ทะเลาะกัน แยกตัวออกจากกลุ่ม เลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าว ความรุนแรงจากสื่อ

ผลต่อการเรียน เด็กใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการเล่นเกมจึงไม่ได้ทำการบ้านหรือทบทวนบทเรียน ทำให้ผลการเรียน การสอบเพื่อการศึกษาต่อของเด็ก หรือการประกอบอาชีพไม่เต็มตามศักยภาพ มีผลกระทบต่อการทำงานและคุณภาพประชากรของประเทศ

ผลต่อครอบครัว ปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวลดลง อาจมีปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว แต่มุมมองอีกด้านหนึ่ง ก็คือ เกมออนไลน์เป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต นอกเหนือจากการเล่นเกมที่ได้ความเพลิดเพลินแล้ว ผู้เล่นยังได้ทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต การค้นข้อมูล การติดตามข่าวสารเกม การค้นหาข้อมูลต่างๆ ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ด้วยตนเอง

ปัจจุบันเด็กเล็กสามารถใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต เล่นเกมส์ หรือ ติดต่อสื่อสารกับเพื่อนๆ ได้อย่างสบาย นอกเหนือจากนั้นแล้ว ธุรกิจออนไลน์อื่นๆ มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเล่นเกมมากขึ้น นอกจากนั้นแล้วยอดขายอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ก็จะต้องขยายตัวเช่นเดียวกัน สิ่งที่มีมองไกลไปกว่านั้น คือ กระแสของการตื่นตัว

ของเกมส์ออนไลน์ อาจเป็นการกระตุ้นให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวกับเรื่องเกมส์ ยกตัวอย่างประเทศเกาหลีใต้ หวัน ที่มีสินค้าเป็นซอฟต์แวร์เกมส์คอมพิวเตอร์เป็นสินค้าส่งออก จะต้องเริ่มจากแรงผลักดันภายในประเทศก่อน ไม่ว่าจะมองในแบบใด ก็รู้สึกว่าเป็นเหตุเป็นผล ดูเหมือนจะได้คำตอบที่ว่า อะไรที่เกินพอดี ก็มักจะเป็นโทษเสมอ ปัญหา คือ สังคมจะจัดการในเรื่องนี้อย่างไร

พฤติกรรมการเล่นเกมส์ออนไลน์ของเด็ก

การเสพติดเทคโนโลยี (technological addiction) เป็นการเสพติดทางพฤติกรรมโดยเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับเครื่องมือ ซึ่งบุคคลบางคนนั้นจะมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่ผิดปกติ ซึ่งเหมือนกับพฤติกรรมการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ออนไลน์โดยไม่สามารถหยุดหรือออกจากการใช้อินเทอร์เน็ตได้ ถ้าไม่ได้ใช้ก็จะครุ่นคิดติดอยู่เรื่องนี้ และเมื่อใช้ก็จะไม่ยอมเลิกเล่น ควบคุมเวลาไม่ได้ และยอมละทิ้งกิจกรรมในชีวิตจริง ซึ่งทำให้ความสัมพันธ์ในสังคมรอบข้างของบุคคลนั้นเริ่มลดน้อยลง เรียกว่า พฤติกรรมการเสพติดอินเทอร์เน็ต การเล่นเกมออนไลน์มักช่วยให้ผู้เข้าไปใช้มีโอกาสทำในสิ่งที่เขาไม่อาจทำได้ในชีวิตจริง และยังสามารถใช้เป็นพื้นที่ที่เด็กจะเปิดเผยบุคลิกบางอย่างที่ซ่อนเร้นอยู่ข้างในออกมาได้อย่างอิสระ ซึ่งการติดเกมจะทำให้หนีไปสู่สภาวะซึมเศร้าและหงอยเหงา และหากเล่นเกมที่มีลักษณะความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง อาจนำไปสู่พฤติกรรมการแสดงออกซึ่งความก้าวร้าวต่อบุคคลรอบข้าง (ศิริวรรณ บรรยากาศ. 2551: 15-16)

ปัจจัยและสาเหตุของการเสพติดเกมออนไลน์

เกิดขึ้นได้จาก 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านชีวภาพ ด้านจิตใจ และสังคม ด้านปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสภาพแวดล้อม

ปัจจัยที่หนึ่งด้านชีวภาพ สมอของคนที่เสพติดเกมมีวงจรการทำงานของสมองผิดปกติเหมือนคนที่ติดสารเสพติดจริง ทั้งด้านโครงสร้างการทำงานและสารสื่อประสาท แต่ไม่จำเป็นว่าทุกคนที่เล่นเกมต้องเสพติดเกมเสมอไป ส่วนการเริ่มเล่นเกมถือเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคเสพติดเกมได้ เด็กที่เป็นโรคเสพติดเกมมักพบร่วมกับโรคทางจิตเวช ปัญหาการเรียน ปัญหาอารมณ์ และพฤติกรรม เช่น โรคสมาธิสั้น โรคบกพร่องทางการเรียนเฉพาะด้าน โรคซึมเศร้า โรควิตกกังวล โรคอารมณ์สองขั้ว เป็นต้น และสิ่งแวดล้อม เพราะโลกแห่งเทคโนโลยีและดิจิทัล เกมอินเทอร์เน็ต

สื่อโซเชียลมีเดีย และอุปกรณ์หน้าจอ ล้วนเป็นสิ่งแวดล้อมรอบตัวของเด็กนอกเหนือจากการเรียนหนังสือ

ปัจจัยที่สอง คือ ด้านจิตใจและสังคม ได้แก่ เด็กที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ อยากได้รับการยอมรับ การเล่นเกมชนะเลิศชื่อเสียงในโลกของเกมส์ทำให้อยากเล่นเกมมากขึ้น ด้วยเรื่อยๆ ครอบครัวและคนใกล้ชิด เด็กจะซึมซับและเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อแม่ หากพ่อแม่ติดเกม ติดจอ แต่ห้ามลูกทำ เด็กจะสับสนและอาจมีพฤติกรรมต่อต้านในที่สุด การเลี้ยงดูแบบไม่เข้าใจ พัฒนาการตามช่วงวัย เช่น ให้เด็กเล่นเกมเมื่อต้องการให้ลูกยอมกินข้าว เลยไม่กำหนดเวลา เมื่อบอกให้หยุดเด็กจะต่อต้านทันที และตัวเด็กเอง เด็กแต่ละคนมีความเสี่ยงติดเกม ติดหน้าจอไม่เท่ากัน หากผู้ปกครองไม่ระวังการให้ใช้อุปกรณ์หน้าจอ เด็กจะติดเกมได้ง่าย

ปัจจัยที่สาม เป็นปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ชอบความท้าทาย ต้องการผจญภัย ความเครียด ชอบการแข่งขัน ภูมิใจในฝีมือของตนเอง ชอบการวางแผน ได้แสดงความเป็นผู้นำ ชอบการเข้าสังคม และมองว่าเกมไม่ได้ทำให้ชีวิตแย่ลง

ปัจจัยที่สี่ ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ การชักชวนจากบุคคลรอบข้าง อิทธิพลจากสื่อออนไลน์ สภาพสภาพในครอบครัว ต้องการสร้างสัมพันธ์กับแฟน และสถานการณ์ของโรคระบาดที่ผ่านมา

แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีเกม

ในทางทฤษฎีเกม "เกม" หมายถึง สถานการณ์ใด ๆ ที่มีผู้ตัดสินใจตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป โดยผู้ตัดสินใจแต่ละฝ่ายมีเป้าหมายของตนเองและผลลัพธ์ที่แต่ละฝ่ายได้รับขึ้นอยู่กับทางเลือกตัดสินใจของทุกฝ่าย ผู้ตัดสินใจแต่ละฝ่ายในเกมเรียกว่า "ผู้เล่น" โดยผู้เล่นนี้เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของเกมในทฤษฎีเกมทุกประเภท ทฤษฎีเกมตั้งข้อสมมติว่าผู้เล่นทุกฝ่ายตัดสินใจ "อย่างมีเหตุผล" ซึ่งหมายถึง การที่ผู้เล่นแต่ละฝ่ายมีเป้าหมาย ความต้องการของตัวเองที่ชัดเจน ซึ่งมักแสดงในรูปของฟังก์ชันอรรถประโยชน์ และตัดสินใจโดยเลือกทางเลือกที่ทำให้ตัวเองได้รับอรรถประโยชน์สูงสุด ทฤษฎีเกมจึงมีความคล้ายกันกับทฤษฎีการตัดสินใจที่ศึกษาการตัดสินใจของผู้ตัดสินใจรายเดียว แต่แตกต่างกันที่ทฤษฎีเกมศึกษาการตัดสินใจในสถานการณ์ที่การตัดสินใจหลายฝ่ายส่งผลซึ่งกันและกัน ในการประยุกต์ทฤษฎีเกมในสาขาต่างๆ ผู้เล่นในเกมอาจใช้ หมายถึง ปัจเจกบุคคล แต่ก็อาจใช้หมายถึงกลุ่มบุคคล

เช่น บริษัท รัฐบาล ไปจนถึงสิ่งอื่นๆ ที่ไม่ใช่มนุษย์ เช่น สัตว์
พืช พระผู้เป็นเจ้า เป็นต้น

การวิเคราะห์ทางทฤษฎีเกมมักกำหนดว่า ผู้เล่นแต่ละฝ่าย
มีฟังก์ชันอรรถประโยชน์แบบพอน นอยมันน์-มอร์เกนสเตรน ซึ่ง
มีลักษณะสำคัญ คือ หากว่าผลลัพธ์ของการตัดสินใจมีความ
เป็นไปได้หลายทางและไม่แน่นอนว่าจะได้รับผลลัพธ์ใด ผู้เล่นนั้น
จะตัดสินใจในลักษณะที่ให้ได้ค่าคาดหวังของฟังก์ชัน
อรรถประโยชน์นั้นสูงสุด

ผลเสียของการเสพติดเกม

ผลกระทบจากพฤติกรรมการเล่นวิดีโอเกมออนไลน์
ประกอบด้วยผลกระทบด้านบวก ได้แก่ ฝึกทักษะด้าน
ภาษาอังกฤษ มีสังคมเพื่อนที่หลากหลาย ช่วยผ่อนคลาย
ความเครียด และฝึกทักษะการวางแผน การแก้ปัญหาส่วน
ผลกระทบด้านลบ ได้แก่ ผลกระทบด้านสุขภาพ ผลกระทบด้าน
อารมณ์และจิตใจและผลกระทบด้านการดำเนินชีวิต

การเสพติดเกมส่งผลเสียหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นด้าน
สุขภาพ เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดเมื่อยตามตัว ที่ไม่สามารถ
อธิบายสาเหตุได้ โรคอ้วน เกิดลิ้มเลือดอุดตันหลอดเลือดที่ปอด
และหลอดเลือดดำจากการที่ไม่ได้ทำกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหว
อย่างอื่น อีกทั้งยังส่งผลเสียต่อด้านพัฒนาการการเข้าสังคม และ
พฤติกรรมเด็กที่ใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการเล่นเกมที่นั่งอยู่หน้าจอ
ขาดการมีปฏิสัมพันธ์กับคนจริงๆ ทำให้ทักษะสังคมไม่ดี
ด้านการเรียน เด็กไม่ได้ทำการบ้าน ทบทวนหนังสือ ขาดสมาธิใน
การเรียน ใจจดจ่อแต่เรื่องเกมส์ ผลการเรียนจึงลดลง

ด้านการเงิน ผู้ปกครองอาจมีค่าใช้จ่ายมากขึ้นทั้งทางตรง
เช่น ค่าไฟ ค่าซื้ออุปกรณ์ ค่าเช่าร้านเล่นเกม ค่าซื้อไอเท็ม และ
ทางอ้อม คือ การเล่นเกมทำให้ความสามารถถดถอย เด็กจึงขาด
โอกาสในการเรียน อาจทำให้สูญเสียรายได้จากหน้าที่การงานที่ดี
ในอนาคต

แนวทางการป้องกันเด็กติดเกมออนไลน์

สำหรับแนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กติดเกมออนไลน์ ต้อง
เริ่มต้นจากผู้ปกครองต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก สามารถ
พูดคุยตกลงกันได้ มีการฝึกให้เด็กควบคุมตนเองตั้งแต่ยังเล็ก เช่น
จัดตารางเวลา ฝึกระเบียบวินัยความรับผิดชอบ ผู้ปกครองควรมี
ความรู้เรื่องเกมออนไลน์ด้วย ตรวจสอบอายุของผู้ที่สามารถเล่น
เกมได้ ไม่ควรให้เด็กใช้มือถือหรืออินเทอร์เน็ตความเร็วเกินไป

อย่าให้เด็กเข้าถึงมือถือหรือคอมพิวเตอร์ได้ง่ายโดยไม่มีการ
ควบคุม จัดระบบการเล่นเกมที่ชัดเจน และมีแนวทางการปฏิบัติ
มีการลงโทษฐานละเมิดกฎกติกาที่ตกลงกันไว้ เช่น การเล่นเกม
ต้องอยู่ในสายตาพ่อแม่ภายในเวลาที่กำหนด ไม่ให้เสียหน้าที่อื่นๆ
ปิดกั้นการเข้าถึงเกมที่อันตราย จำนวนชั่วโมงที่เล่นได้ต่อวัน ช่วง
ระยะเวลาที่สามารถเล่นได้ วิธีการเตือนก่อนหมดเวลาเล่น และ
ผลที่ตามมาหากฝ่าฝืนเล่นเลยเวลาที่ตกลงกันไว้ วางตำแหน่ง
คอมพิวเตอร์หรือเครื่องเล่นเกมในสถานที่ไล่ให้ผู้ปกครองเฝ้าดูได้
วางนาฬิกาขนาดใหญ่ในตำแหน่งที่เด็กมองเห็นชัดเจนเพื่อ
ควบคุมให้เล่นภายในเวลาที่กำหนด ผู้ปกครองควรอบรมสั่งสอน
ดูเด็กเล่นเกม ผู้ปกครองควรให้ความสนใจ แนะนำตักเตือนและ
ใส่ใจเด็กอย่างถูกต้อง เพื่อป้องกันให้เด็กรู้จักเท่าทันข้อดีข้อเสียของ
การเล่นเกม และพ่อแม่ผู้ปกครองควรสังเกตพฤติกรรมหรือ
กิจกรรมยามว่างของเด็ก เช่น งานอดิเรก สถานที่เที่ยว การใช้
คอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ต เป็นต้น และพ่อแม่ผู้ปกครองควร
ยกตัวอย่างในการสั่งสอนเด็กให้เกิดการยับยั้งชั่งใจในการเล่น
รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน การทำงาน และการทำกิจกรรมยาม
ว่าง ผู้ปกครองอาจแสดงท่าทีสนใจเล่นเกมกับเด็ก ชวนเด็กคุย
และทำความรู้จักกับเกมที่เด็กชอบ พยายามให้เด็กสนใจเกมอื่นที่
มีส่วนดี หลีกเลี่ยงการเล่นเกมที่ไม่มีสาระหรือใช้ความรุนแรง
เมื่อสัมพันธ์ภาพกับเด็กเริ่มดีขึ้นค่อยๆ โน้มน้าวให้เด็กสนใจ
กิจกรรมอื่นที่ละเล็กละน้อย ชดเชยการเล่นเกมที่ขาดหายไป
กีฬาสี หักทำทุกวิธีข้างต้นแล้วไม่ได้ผล พ่อแม่ควรพาเด็กไปพบ
จิตแพทย์ เนื่องจากเด็กอาจป่วย จำเป็นต้องได้รับการรักษาโรค
ติดเกมออนไลน์ และ โรคอื่นๆ ที่อาจพบร่วม เช่น สมาธิสั้นและ
ซึมเศร้า

พ่อแม่ผู้ปกครองควรมีกฎกติกาในการเล่น กำหนด
ระยะเวลาในการเล่นแก่เด็กเอง ลดเวลาในการเล่นให้น้อยลง
ไม่หมกมุ่นอยู่กับเกมมากเกินไป ผู้ปกครองจะมองสื่อใน
แง่ลบ ควรเรียนรู้การเท่าทันสื่อ ต้องยอมรับว่าสื่อมีพลัง และ
ผู้ปกครองต้องยอมรับว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้าง
ค่านิยม ตลอดจนพฤติกรรมของเด็กด้วยกันเป็นอย่างมาก เพราะ
เหตุว่าธรรมชาติของเด็กมีความผูกพันและความต้องการเป็นที่
ยอมรับจากกลุ่มเพื่อน จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครองควรทำความเข้าใจ
บริบทของปัญหาอย่างลึกซึ้ง โดยทราบที่มาของเด็กที่เสพติดเกม
ออนไลน์ และต้องวิเคราะห์สถานการณ์การเสพติดเกมออนไลน์
ของเด็ก และสร้างความเข้าใจกับเด็ก รวมทั้งวางแผนเพื่อหาทาง

การป้องกันไม่ให้เด็กเสพติดเกมมากเกินไป และลดผลกระทบจากการเสพติดออนไลน์ด้วยกิจกรรมต่างๆ ให้แก่เด็ก

บทสรุป

เกมออนไลน์มีบทบาทอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนส่งผลต่อพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงได้ทั้งทางที่ดีและตรงข้าม ซึ่งในส่วนดีนั้นสามารถเป็นสื่อพัฒนาสมองฝึกทักษะความรู้ในด้านต่างๆ ให้แก่ผู้เล่นได้ แต่ในขณะเดียวกัน เกมก็อาจกลายเป็นสื่ออันตรายเป็นพิษภัยที่อาจคาดไม่ถึง ซึ่งเกมในปัจจุบันแตกต่างจากอดีตไปมาก การจะเล่นเกมก็จะต้องรู้จักแยกแยะ เล่นให้รู้ว่าเป็นเกม เล่นแล้วจบไป เล่นเพื่อความเพลิดเพลินผ่อนคลาย การรู้เท่าทันเกมส่งผลกระทบท่อพฤติกรรมเด็กและเยาวชน เนื่องจากเมื่อก่อนการสร้างเกมอาจไม่สมจริง อย่างยุคแรกไม่สมจริง แต่ในระยะ 4-5 ปีหลัง เทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์มีการพัฒนาที่ดีขึ้นมาก เกมเริ่มพัฒนา เริ่มมองเห็นในมุมมอง สามารถเล่นออนไลน์ เล่นได้ด้วยกันหลายคน และสร้างสิ่งที่เรียกว่าสังคมไซเบอร์ได้เหมือนจริงมากขึ้น อีกทั้งยังสร้างรูปแบบใหม่ให้แทนตัวตน อยู่ในเกณฑ์มีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกรู้สึกคิด โดยสิ่งที่กำหนดแทนตัวตนผู้เล่นให้เป็นไปตามตัวตนอะไรก็ได้ ถ้าต้องอยู่ในโลกของเกมก็จะไปเป็นตัวตนใหม่ ในลักษณะนี้ก็อาจทำให้เสมือนว่าเราสามารถสร้างโลกใหม่ได้ ฉากในเกมมีความสมจริงสมจังมาก สำหรับเด็กอาจแยกแยะไม่ออกว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งสมมุติหรือเป็นจริง จึงทำให้เกิดปัญหาได้ แต่หากใครก็ตามที่แยกแยะออก มีวุฒิภาวะพอรู้ถึงสิ่งที่กำลังเล่นว่านี่คือเกม เข้าใจในสิ่งที่สร้างสมมุติขึ้นมาได้ว่ามีความแตกต่างจากชีวิตจริง

เด็กติดเกมเป็นปัญหาที่สำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขเร่งด่วนในสถานการณ์ ปัจจุบันเด็กติดเกม หมายถึง เด็กที่มีพฤติกรรมการเล่นเกมมากกว่า 3 ชั่วโมงต่อวัน มากกว่าสามวันต่อสัปดาห์ เป็นเวลาอย่างน้อย 15 สัปดาห์ และมีความสนใจต่อการเล่นเกมมากกว่าทำสิ่งอื่นๆ ไม่สนใจครอบครัว แยกตัว นอนดึกหรือไม่นอน ไม่สนใจเรียน โดดเรียน จนผลการเรียนตกต่ำ

รับประทานอาหารไม่เหมาะสม โดยไม่ยอมรับประทานอาหารหรือรับประทานมากเกินไป และไม่ออกกำลังกาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเด็กในทุกๆ ด้าน ได้แก่

1. ด้านร่างกาย ทำให้เกิดการเจ็บป่วยจากการปฏิบัติตัวไม่ถูกต้องเหมาะสม
2. ด้านอารมณ์ เด็กจะแสดงอาการก้าวร้าว
3. ด้านพฤติกรรมในสังคม เด็กจะหมกมุ่นกับเกม ไม่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัวและเพื่อนๆ
4. ด้านสติปัญญา เด็กจะเล่นเกมจนไม่ยอมไปโรงเรียน ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ส่งการบ้าน ผลการเรียนตกต่ำ ดังนั้นผู้ปกครองและเด็กควรวางแผนร่วมกันในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาเด็กติดเกมได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

ในการรักษาโรคติดเกมนั้น สิ่งสำคัญที่ต้องตระหนักคือ เป็นความผิดปกติในพฤติกรรมจนเสพติดโดยเฉพาะวัยเด็ก ซึ่งเป็นกลุ่มวัยที่อ่อนไหวที่สุด แม้ว่าอุบัติการณ์หรือความชุกในปัจจุบันมาอยู่กลุ่มวัยทำงานแล้วก็ตาม ความรุนแรงของปัญหาโดยเฉพาะในกลุ่มวัยเด็กถือว่าน่าห่วงที่สุด

การรักษาโดยการบำบัดพฤติกรรมบำบัด (Cognitive behavior therapy) เป็นรูปแบบการรักษาที่ได้ผล อย่างไรก็ตามการปรับความคิด พฤติกรรม และสร้างแรงจูงใจให้พวกเขาลดการเล่นเกมนั้น รู้จักที่จะควบคุมความต้องการ นับเป็นอีกหนึ่งสิ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาคือการติดเกมได้ ที่สำคัญคือต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในครอบครัว และสร้างความเข้าใจให้กับเด็กไปจนถึงตัวครอบครัวให้เข้าใจถึงปัญหา เสริมสร้างภาคภูมิใจในด้านอื่นๆ ทดแทน และร่วมมือกันช่วยเหลือเพื่อไม่ให้เด็กกลับไปติดเกมซ้ำ เหมือนกับการกลับไปติดยาเสพติดซ้ำ คนในครอบครัวควรให้กำลังใจเพื่อให้เด็กกลับมาเป็นปกติได้อีกครั้ง แต่หากพบว่าเด็กมีโรคทางจิตเวชด้านอื่นๆ ร่วมด้วย อาทิ ซึมเศร้า สมาธิสั้น วิตกกังวล ที่อาจเป็นอีกสาเหตุของการติดเกม ก็จำเป็นต้องรักษาควบคู่กัน อาจรักษาด้วยยา หรือวิธีบำบัดอื่นๆ เพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

- [1] ขวัญจิต เพ็งแป้น. (2560). การป้องกันปัญหาภาวะสุขภาพของเด็กติดเกมออนไลน์. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. *Journal of Ratchathani Innovative Health Science*, 1(1).

- [2] ชาญวิทย์ พรนภดล และคณะ. (2557). คำแนะนำสำหรับผู้ปกครอง “เรื่องการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ของเด็กและวัยรุ่น”. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บริษัท มีเดียโซน พรินต์ติ้ง จำกัด
- [3] นวลฉวี ประเสริฐสุข. (2551). พฤติกรรมเสี่ยงและการป้องกันในนักเรียนวัยรุ่นไทยและญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร
- [4] ปราณี่ ปวีณชนา จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น. 2565. บทความ “การเสพติดเกม”. โรงพยาบาลมหารมย์
- [5] ศิริวรรณ ปัญญาภาศ. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างความรุนแรงในสื่อเกมออนไลน์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กวัยรุ่นตอนปลายในจังหวัดเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สำนักหอสมุด.
- [6] ประเภทและชนิดของเกม. (2557). สืบค้นวันที่ 20 เมษายน 2559 จาก <http://guru.sanook.com/27010/>.
- [7] รอบตัวเด็ก 24 ชั่วโมง : กรณีเด็กกับไอที. สืบค้นวันที่ 10 กันยายน 2566 จาก <http://crtremote.blogspot.com/>.
- [8] วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2559). เกมออนไลน์. สืบค้นวันที่ 20 เมษายน 2559 จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%A1%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B9%84%E0%B8%A5%E0%B8%99%E0%B9%8C>
- [9] อัครเดช หอมเจริญ. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมการเล่นเกมออนไลน์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. (การค้นคว้าแบบอิสระ). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว.

การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

THE SECURITY ADMINISTRATION IN SCHOOL SAFETY MANAGEMENT: BANGKOK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

ธนัทวัฒน์ วรวัชรบวรชัย^{1*}, สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์², ปาจารย์ นาคะประทีป³ และ จักษ์ จิตตธรรม⁴

THANUTTAWAT VORAWATBAVORNCHAI^{1*}, SUPAPORN TUNGDMARNNSAWAD²,

PARJAREE NAKAPRATIP³ and JAK JITTATHUM⁴

บทคัดย่อ

การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนมีความสำคัญสำหรับทุกคนในโรงเรียนเนื่องจากเป็นสถาบันที่ให้ความรู้สู่ความประสบความสำเร็จในชีวิตการศึกษาของนักเรียน รวมถึงความสุขในการทำงานของบุคลากรที่เป็นส่วนในการขับเคลื่อนองค์กรให้สำเร็จจากสถานการณ์ความรุนแรง ภัยพิบัติ สิ่งที่เป็นอันตรายทั้งต่อจิตใจ ชีวิต ทรัพย์สินที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดหมายสามารถมีผลกระทบต่อบุคคลต่างภายในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหาร บุคลากร ต้องร่วมกันดำเนินงาน สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความปลอดภัย การมีแนวทางการปฏิบัติความปลอดภัยในโรงเรียนให้เกิดขึ้นเพื่อทำให้เด็กนักเรียนเกิดความปลอดภัยสูงสุดอย่างเป็นรูปธรรม บุคลากรในโรงเรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงสามารถนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ดังนั้น การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนจึงเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนที่จะต้องมีนโยบายเพื่อรักษาความปลอดภัย ประกอบด้วย 1) หลักการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการภัยพิบัติในโรงเรียน และการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ 2) การจัดขบข่ายความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ ภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ ภัยจากอุบัติเหตุ ภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ และภัยจากสุขภาวะทางกายและจิตใจ และ3) การป้องกัน การปลูกฝัง และการปราบปรามการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ การป้องกัน การปลูกฝัง และการปราบปราม สิ่งเหล่านี้จึงเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานเมื่อเกิดสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทัน่วงที

คำสำคัญ : การบริหารความปลอดภัย ; โรงเรียน

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต , Doctoral Student, Doctor of Education Program in Educational Leadership, Graduate School, Suan Dusit University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะกรรมการควบคุม หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต , Assistant Professor, Dr., Advisor Committee, Doctor of Education Program in Educational Leadership, Graduate School, Suan Dusit University

³ ครูผู้ช่วย โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ, Assistant Teacher, La-Orutis Demonstration School, Bangkok

⁴ พลตำรวจตรี ดร. ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, Police Major General Dr., Expert, Royal Thai Police

* Corresponding Author. Email: parjareenakapratip@gmail.com

ABSTRACT

Security Administration in school is important for everyone in the school as it is an institution that provides students knowledge to succeed in their academic their successful educational life. It is also their happiness in working that is a part of driving to successful organization. According to Situations of violence, disasters, things that are dangerous to the mind, life, property that occur unexpectedly effecting to people within the school. Administrators, personnel, teachers must work together to create an environment that is conducive to security, with security guidelines in schools to concretely create maximum safety for students and enable school personnel to actually implement them and lead to efficiency and effectiveness of security administration in school. Therefore, security administration in school is the main mission of the school, which requires a security policy, consisting of 1) principles of security administration in school including buildings and facilities, school disaster management and disaster risk reduction, 2) school safety boundary establishment against human violence threats, accident threats, copyright infringement threats, physical and mental health threats, and 3) prevention; indoctrination and suppression of school security administration, i.e. prevention, indoctrination and suppression.

Keywords: Security Administration ; School

บทนำ

โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เพิ่มพูนความรู้ แบ่งปันเรื่องราว ประสบการณ์ระหว่างครูกับเด็ก แต่สิ่งที่มีมากกว่าคำว่าโรงเรียนนั้น คือ ความปลอดภัยในโรงเรียนซึ่งความปลอดภัยของโรงเรียน เป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจของผู้ปกครองที่ยอมรับโรงเรียนให้เด็กเข้าสู่โรงเรียนนั้น ๆ เด็กใช้ชีวิตกับการเรียนหนังสือที่โรงเรียนวันละ 8-10 ชั่วโมงต่อวัน โรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของเด็กไว้เป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับ ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, (2557, หน้า 3) ที่ว่าโรงเรียนเป็นสถานที่ที่เด็กนักเรียนมีความใกล้ชิดมากที่สุดรองลงมาจากครอบครัว ผู้ปกครองให้การยอมรับนับถือ คาดหวังว่าจะได้รับความรู้ การเอาใจใส่ โรงเรียนควรคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กนักเรียนเป็นหลัก

ความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการปกป้องนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน โดยป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรง การโจมตี การกลั่นแกล้ง การตกเป็นเหยื่อ การขโมย ความผิดปกติในห้องเรียน ถ้าไม่มีความปลอดภัยในโรงเรียน นักเรียนจะไม่สามารถมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ทักษะที่จำเป็น

สำหรับการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Applebury, G., 2021) ที่แสดงให้เห็นว่าเด็กที่รู้สึกไม่ปลอดภัยในโรงเรียนจะมีผลการเรียนที่แย่ลงและมีความเสี่ยงมากขึ้นที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและการกระทำผิด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) กำหนดขอบข่ายความปลอดภัยของสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence) 2) ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident) 3) ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right) และ 4) ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ (Unhealthiness) และกำหนดมาตรการความปลอดภัย 3 ด้าน ดังนี้ 1) การป้องกัน การดำเนินการเพื่อไม่ให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อนักเรียนและครู 2) การปลุกฝัง การดำเนินการเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกแก่นักเรียนและครู และ 3) การปราบปราม การดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหา การช่วยเหลือ และดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2565) กำหนดมาตรการความปลอดภัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) กำหนดให้เรื่องความปลอดภัยของนักเรียนเป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียน 2) ดำเนินการเรื่องความปลอดภัยในโรงเรียนร่วมกับชุมชนและผู้ปกครอง 3) กำหนดแผนและขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อ

ความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ และมีคู่มือปฏิบัติสำหรับบุคลากรเพื่อความปลอดภัยของนักเรียนที่ชัดเจน 4) จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบมาตรการความปลอดภัยในโรงเรียน โดยมีตัวแทนของครูและผู้ปกครองร่วมตรวจสอบปีละ 4 ครั้ง 5) จัดให้มีหลักสูตรจิตสำนึกความปลอดภัยในโรงเรียนและกิจกรรมการศึกษาที่ปลอดภัย (Safe Study Activities) รวมทั้งกำหนดมาตรการความปลอดภัยที่นักเรียนพึงปฏิบัติ และกำกับให้มีการปฏิบัติตามเป็นกิจนิตย์ 6) จัดให้มีระบบการดูแลคุ้มครองเด็กที่ดี กำหนดให้มีโครงการป้องกัน ยาเสพติด และพฤติกรรมช่มชู้ รังแกนักเรียน 7) จัดให้มีความปลอดภัยด้านอาคารและสถานที่โดยรอบของโรงเรียน 8) กำหนดการเดินทางไปกลับโรงเรียนอย่างถูกวิธี (Safe Route School) มีความปลอดภัยจากการจราจร และ 9) มีการบันทึกข้อมูลอุบัติเหตุในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

จากเหตุการณ์ความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนในโรงเรียนในช่วงที่ผ่านมา เช่น 1) เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2565 มีผู้ก่อเหตุใช้อาวุธปืนยิงและใช้มีดฟันเด็กๆ ขณะกำลังนอนหลับอยู่ (ทั่วไทย, 2565) 2) บทเรียนเด็กอายุ 14 ปี คิดสั้นเพราะโดนการบูลลี่จากเพื่อนในโรงเรียน (ทั่วไทย, 2566) 3) เด็กชายอายุ 10 ปี ขอเืมโทรศัพท์เพื่อไปเรียนออนไลน์และเล่นเกม เวลาขณะนั้นแก๊งคอลเซ็นเตอร์โทรเข้ามาจึงหลอกเอาข้อมูลพ่อทำให้สูญเสียเงินนับล้านบาท (อาชญากรรม, 2565) 4) เหตุการณ์เด็กถูกลืมในรถโรงเรียนหลังการรับส่งเด็ก (ทั่วไทย, 2565) 5) เด็ก 14 ปี คิดสั้นเพราะโดนบูลลี่ สะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทย สถาบันครอบครัวโรงเรียน จะต้องให้ความสำคัญและเข้าช่วยเหลือในทันที (ทั่วไทย, 2566) 6) เด็กที่ถูกลืมและทิ้งให้อยู่ในรถตามลำพัง ข้อมูลจากกองป้องกันการบาดเจ็บ กรมควบคุมโรค ที่เฝ้าระวังข่าวจากสื่อตั้งแต่ปี 2557-2563 พบประเด็นที่น่าสนใจคือ มีเหตุการณ์เด็กที่ถูกลืมและทิ้งให้อยู่ในรถตามลำพัง 129 เหตุการณ์ เป็นเด็กอายุ 2 ปี มากที่สุดร้อยละ 38.00 รองลงมาคือเด็กอายุ 1 ปี และ 3 ปี ร้อยละ 20.90 และ 19.40 ตามลำดับ เกิดขึ้นในรถยนต์ส่วนบุคคลมากที่สุดร้อยละ 96.00 โดยมีเด็กเสียชีวิต 6 คน เป็นเพศหญิง 3 คน เพศชาย 3 คน อายุระหว่าง 2- 6 ปี ทั้ง 6 คน เสียชีวิตเกิดเหตุขึ้นในรถรับส่งนักเรียน 5 คน และรถยนต์ส่วนบุคคลของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 คน ทั้งหมดถูกลืมทิ้งไว้นานกว่า 6 ชั่วโมงขึ้นไป โดยเด็กนอนหลับและรถถูกจอดไว้หลังจากรับส่งนักเรียนเสร็จ (กรุงเทพมหานคร, 2565) จากเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ สะท้อนให้เห็นถึงการขาดการบริหารที่ดีในเรื่องความปลอดภัยในโรงเรียน โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญ เข้มงวดจริงจังในการสร้างความ

ปลอดภัยในโรงเรียน โดยการนำเข้าสู่นโยบายการบริหารความปลอดภัยตั้งแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับรัฐบาลกลางเพื่อปรับปรุงความปลอดภัยในโรงเรียนและมีการบังคับใช้ตามกฎหมาย นักเรียนทุกวัยต้องการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยเพื่อการศึกษาและพัฒนาที่ดีขึ้น

หลักความปลอดภัยในโรงเรียน

หลักความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นแนวทางการปฏิบัติกรดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อสร้างให้เกิดความปลอดภัยสำหรับเด็ก และโรงเรียน ครอบคลุมความจำเป็นอย่างยิ่งในการทำ ความเข้าใจพัฒนาการของเด็กเนื่องจากมีความสัมพันธ์แบบผกผัน ไปตามวัยของเด็ก ยิ่งเด็กอายุน้อยเท่าใดอันตรายจะเกิดขึ้นกับ เด็กจะยิ่งมากขึ้น และเด็กที่มีอายุมากขึ้นอันตรายจะเกิดขึ้นกับ เด็กในวัยนั้นน้อยลง มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก, (2550, หน้า 9-10) การมีมาตรการรักษาความปลอดภัยอยู่ภายใต้นโยบายและการปฏิบัติด้านการศึกษา มีความสอดคล้องกับการบริหารจัดการ ภัยพิบัติในระดับสากล ระดับประเทศ ภูมิภาค จังหวัด และระดับ พื้นที่ รวมทั้งโรงเรียนซึ่งประกอบด้วย 3 หลักการ ดังนี้

1) อาคาร สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (Safer Learning Facilities) เป็นการสร้าง รักษา ป้องกันอันตรายจาก สภาพแวดล้อมต่างๆ เช่น

1.1 อาคารสถานที่ที่จะให้ความสำคัญกับโครงสร้างของ อาคารเรียน โดยมีการอธิบายดังนี้

1.1.1 โครงสร้างฐาน (Foundation structure) โครงสร้างฐานของอาคารเรียนให้รองรับกับภัยพิบัติธรรมชาติ ปรับ ฐานอาคารให้เข้ากับสภาพดิน และอาคารเรียนที่สูงเกิน 3 ชั้น จะต้องได้รับการตรวจสอบสภาพดินอย่างละเอียด

1.1.2 โครงสร้างพื้น (Floor structure) โดยถ้า เป็นพื้นไม้ควรมีความหนา 2 เซนติเมตรและระยะห่างระหว่างช่วง บล็อกต้องไม่เกิน 60 เซนติเมตร พื้นไม้เรียบ ไม่โก่งตัว และ คอนกรีตจะต้องเททราย ปูนอย่างน้อย 5 เซนติเมตร คอนกรีต เสริมเหล็กควรมีความหนามากกว่า 10 เซนติเมตร

1.2 อุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆที่ช่วยเหลือบุคลากรของ โรงเรียนขณะเกิดสถานการณ์ที่ไม่คาดการณ์ล่วงหน้า เช่น บันได ฉุกเฉิน ประตูฉุกเฉิน ทางหนีไฟ สัญญาณทางออก โถงทางเดิน สัญญาณเตือนฉุกเฉิน และสิ่งอำนวยความสะดวกเมื่อเกิดไฟไหม้

1.3 อุปกรณ์ป้องกันสุขภาพ เป็นสิ่งสำคัญที่โรงเรียน ควรให้ความสำคัญเพราะส่งผลต่อสุขอนามัยของครู บุคลากรใน

โรงเรียน เช่น การติดตั้งเครื่องระบายอากาศ การสร้างห้องพยาบาล การติดตั้งแสงไฟที่เพียงพอต่อสถานที่ เป็นต้น รวมถึงเครื่องใช้ เครื่องกีฬา วัสดุอันตราย สนามหญาโดยการจัดจุดต่างๆ ให้มีความปลอดภัย สารเคมีและของมีคมให้พ้นมือเด็ก การตรวจสอบสิ่งที่ชำรุด การจัดหาของเล่นที่ทำด้วยวัสดุและสีที่ไม่เป็นอันตราย การจัดตั้งระเบียบที่มีลูกกรงที่มีความถี่เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กปีนป่าย ตาข่ายปิดกันป้องกันการตกจากที่สูง มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก, (2550, หน้า 11), Unicef, (2015, p.28-42) ด้วยเหตุนี้ โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในเรื่องของอาคาร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆเป็นอันดับแรก เพราะเป็นสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ที่เด็กต้องใช้ในการทำกิจกรรมระหว่างอยู่ที่โรงเรียนตลอดเวลา

2) การจัดการภัยพิบัติในโรงเรียน (School Disaster Management) โรงเรียนจะต้องเป็นผู้จัดทำแผนการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ อาคารเรียนชั่วคราวตามบริบทของแต่ละโรงเรียนเพื่อเป็นการเรียนการสอนทางเลือกเมื่อเกิดภัยพิบัติ การเรียนรู้กฎแห่งความปลอดภัยสำหรับแต่ละประเภท การปฏิบัติตามขั้นตอนมาตรฐานที่กำหนดขึ้นให้เหมาะสมกับภัยต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งที่มีและไม่มี การเตือนภัย การกำหนดเส้นทางหนีภัย จุดรวมพลที่ปลอดภัย กำหนดการจัดตั้งศูนย์อพยพ การปิดกันทางเข้าออก การจัดกิจกรรมการซ้อมหนีภัยในโรงเรียนให้มีความเชื่อมโยงกับสังครอบๆโรงเรียนและมีการประเมินผล ตรวจสอบปรับปรุงการซ้อมหนีภัยอย่างจริงจัง และการคืนสู่ครอบครัวอย่างปลอดภัย

แนวทางการจัดการภัยพิบัติในโรงเรียนนั้นจะต้องประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนเกิดภัย (Before) โรงเรียนควรมีกิจกรรมส่งเสริมเกี่ยวกับการป้องกันและการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติ และมีการฝึกซ้อมอพยพอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี

2. ขั้นขณะเกิดภัย (During) เด็กสามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ฉุกเฉิน โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้ามาช่วยเหลือ

3. ขั้นหลังเกิดภัย (After) การฟื้นฟูโรงเรียน นักเรียนให้ได้รับวัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนอย่างเร็วที่สุด การประมาณความเสียหาย การซ่อมบำรุง และการถอดบทเรียนจากภัยพิบัติที่เกิดขึ้น สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, (2563, หน้า 12-14) และ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (2558, หน้า 3-9) ข้างต้นโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการวางแผน การจัดทำคู่มือ การทดสอบแผนภัยพิบัติเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่าง โรงเรียน ครู และสังคมเพื่อช่วยกันเมื่อเกิดปัญหาภัยพิบัติต่างๆขึ้น

3) การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Risk Reduction) ให้ นักเรียนและบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมแผนฉุกเฉิน การซ้อมหนีไฟ การสอดแทรกหลักสูตร การบูรณาการ การพัฒนาสื่อการเรียน การสอน การทำยุทธศาสตร์เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ซึ่งผู้มีบทบาทหลักในการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ คือ นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร สื่อการเรียน การสอน ครู ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อช่วยกันพัฒนาและปรับตัวเมื่อเกิดภัยพิบัติ โดยการเริ่มจากการทำขอบข่าย การลำดับการเรียนรู้ พร้อมทั้งสอดแทรกเข้าไปสู่บทเรียนทำให้เกิดหลักสูตรบูรณาการ และมีการอบรมครูเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, (2563, หน้า 15-16) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (2564, หน้า 23-24)

ขอบข่ายความปลอดภัยในโรงเรียน

จากแนวคิดของนักวิชาการ นักบริหารต่าง ๆ ได้นำเสนอขอบข่ายความปลอดภัยในโรงเรียนนั้นจะต้องประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (2565, หน้า 12), มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก, (2563, หน้า 4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, (2562, หน้า 4-6), สำนักอำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, (2556, หน้า 24-47), ดังนี้

1) ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงในมนุษย์ เป็นภัยที่ทำให้เกิดอันตรายด้านร่างกาย พัฒนาการ ซึ่งโรงเรียนควรให้การป้องกันในเรื่องการล่อลวง ลักพาตัวเด็ก โดยการกำหนดเกณฑ์เรื่องระบบการรับส่ง เด็กที่ปลอดภัย ถ้าเป็นเด็กเล็กอายุ (3-8ปี) ครูและผู้ปกครองควรรับส่งเด็กให้ถึงมือกันและกัน เด็กโตอายุ (9-13ปี) ควรกำหนดจุดรับส่งที่ชัดเจน รวมทั้งมีครูเวรคอยดูแลเด็ก และมีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลตัวเองให้ปลอดภัย

2) ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ เป็นภัยที่ควรป้องกันจากสถานที่ต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมของเด็ก ดังนี้

1. สนามเด็กเล่น สนามกีฬา สนามหญ้า สวนหย่อม ควรมีการตรวจสอบเครื่องเล่นสนามที่ชำรุด การเว้นระยะห่างเครื่องเล่นเพื่อไม่ให้เด็กเล่นกันแล้วชนกระแทก รอบบริเวณสนามไม่ควรมีก้อนหิน ต่อไม้ สิ่งนี้อาจทำให้ลื่นล้ม การสร้างกฎระเบียบการเล่นที่ชัดเจน เด็กนักเรียนได้รับการสาธิตวิธีการเล่นที่ถูกวิธี และการแยกเครื่องเล่นระหว่างเด็กเล็กและเด็กโต รวมถึงครูคอยดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด

2. ห้องน้ำ มีการออกแบบให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ที่นั่งถ่ายและปัสสาวะควรมีขนาดที่แตกต่างกันระหว่างวัยอนุบาลกับเด็กประถมศึกษา พื้นห้องน้ำใช้วัสดุกันลื่น หมั่นทำความสะอาดไม่ให้มีน้ำท่วมขัง มีแสงสว่างเพียงพอ มีวิธีการแนะนำการใช้ห้องน้ำที่ถูกต้อง ถ้าเป็นเด็กเล็กควรมีครู หรือพี่เลี้ยงไปด้วยเสมอ

3. บริเวณรอบโรงเรียน มีบริเวณรับส่งเด็ก ที่จอดรถครูเป็นสัดส่วน ไม่มีพื้นที่หลุม ไม่นำกระถางต้นไม้วางไว้กันสาดของอาคารเพราะจะทำให้หล่นโดนเด็ก สร้างรั้วที่ชัดเจน ไม่มีการจำหน่ายสินค้าที่เป็นอันตรายต่อเด็ก เป็นต้น

4. ห้องเรียน และอาคารเรียน โต๊ะเรียน เก้าอี้ เครื่องดูดอากาศให้มีสภาพที่แข็งแรง หมั่นตรวจสอบพัดลมที่ติดเพดาน บอร์ดหน้าชั้นเรียน ม่าน อุปกรณ์ที่ติดกับผนัง เช่น ขวดน้ำยาล้างมือ กล้องใส่กระดาดชำระ เป็นต้น บันไดทางขึ้นลงควรมีเครื่องหมายที่ชัดเจน พื้นห้องเรียน อาคารสะอาด ไม่สกปรก ลื่น และจัดให้มีอุปกรณ์ดับเพลิงตามอาคารเรียนต่างๆ

5. ระบบไฟฟ้า ควรให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ และควรมีการจัดระบบเซฟตี้คัท สะพานไฟ อุปกรณ์ไฟฟ้าควรเก็บให้พ้นจากมือเด็ก มีการสร้างกฎเกณฑ์การใช้ไฟฟ้าที่ชัดเจน และมีการตรวจสอบกระแสไฟฟ้าทุก ๆ 6 เดือน

3) ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ เป็นการคุกคามทางเพศ โดยเด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเด็กไม่เข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น เช่น การจับต้องเด็ก พุดจาสื่อสารที่สื่อไปทางด้านเพศ เป็นต้น ซึ่งครูควรคุ้มครอง ปกป้องเด็กไม่ให้อยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย และส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ในการป้องกันตนเองเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์

4) ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ ซึ่งประกอบด้วย 9 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ดังนี้ 1) ภาวะจิตเวช เป็นความผิดปกติของสมองในการควบคุมเรื่องความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น โรคซึมเศร้า โรคไบโพลาร์ 2) ติดเกม เด็กจะใช้เวลาในการเล่นเกมนานมากจนส่งผลกระทบต่อ

ๆ ในชีวิตการเรียน ทำให้สมองของเด็กคิดถึงแต่เรื่องเกม เราจึงเรียกว่า “การเสพติดเกม” 3) ยาเสพติด เป็นการเสพยาเสพติดเข้าสู่ร่างกายโดยการรับประทาน ดม สูบ ฉีดจนร่างกายไม่สามารถขาดสิ่งเสพติดนั้นได้ 4) มลภาวะ ของเสีย สกปรกต่างๆที่เกิดขึ้นทำให้ส่งผลต่อระบบการหายใจ ในชีวิต 5) ภาวะทุพโภชนาการ เป็นสภาวะของร่างกายที่ขาดสารอาหาร ได้รับโภชนาการทางอาหารต่ำ

ดังนั้น ขอบข่ายความปลอดภัยในโรงเรียนจะต้องเริ่มต้นจากผู้บริหารของโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับครู บุคลากรในโรงเรียนเพื่อที่จะดูแลนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

การป้องกัน การปลูกฝัง และการปราบปรามการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน

1) การป้องกัน เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา อุบัติเหตุ หรือความไม่ปลอดภัยกับครู เด็ก โดยการสร้างมาตรการป้องกันภายในโรงเรียน เช่น การประเมินปัจจัยเสี่ยงของโรงเรียน การกำหนดพื้นที่ความปลอดภัย การจัดทำแผนความปลอดภัย การจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศที่ปลอดภัย จัดโครงสร้างข้อมูลสารสนเทศ การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในภาคีเครือข่าย การประเมินนักเรียนรายบุคคล ด้านร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา และความช่วยเหลือต่าง ๆ

2) การปลูกฝัง การสร้างความรู้ ความเข้าใจ จิตสำนึก และเจตคติการสร้างเสริมประสบการณ์เพื่อให้เกิดทักษะในการป้องกันภัยกับเด็กนักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียน และการจัดกิจกรรมเสริมทักษะ ประสบการณ์ ในการป้องกันความปลอดภัย การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมการปฏิบัติต่อครู และเพื่อนในโรงเรียน

3) การปราบปราม การดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหา การช่วยเหลือความไม่ปลอดภัยในโรงเรียน การช่วยเหลือเยียวยาฟื้นฟูจิตใจบุคคลที่ได้ประสบเหตุ การดำเนินตามกฎหมายสำหรับบุคคลที่ทำความผิดทำลายความสงบสุขของสังคม เป็นต้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (2564, หน้า 12), มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก, (2563, หน้า 4),สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โขตรดิตถ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ, (2562, หน้า 4-6), สำนักอำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, (2556, หน้า 24-47)

การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน

ภาพที่ 1 การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน

บทวิเคราะห์วิจารณ์

ความปลอดภัยของโรงเรียนมีความสำคัญกับนักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน ความปลอดภัยเป็นความต้องการพื้นฐานที่ต้องได้รับก่อนที่จะเลื่อนขั้นไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ซึ่งลำดับขั้นของความต้อการนี้ใช้ได้กับโรงเรียนด้วย นักเรียนและบุคลากรต้องรู้สึกปลอดภัยก่อนที่จะมุ่งความสนใจไปที่การเรียนการสอน ในขณะที่โรงเรียนต้องพยายามปรับปรุงและสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยทั้งทางร่างกายและจิตใจสำหรับทุกคนในโรงเรียน ความปลอดภัยในโรงเรียนทำให้นักเรียนและบุคลากรได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมและความคิดสร้างสรรค์ ความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน โรงเรียนต้องมีความปลอดภัยโดยมีบทวิเคราะห์วิจารณ์ที่สำคัญ ดังนี้

1) โรงเรียนต้องจัดให้มีคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบจัดการอุบัติเหตุและความสะดวกต่อนักเรียนในการเดินทางมาเรียน มีการตรวจดูแลและบำรุงรักษาอาคารสถานที่และพื้นที่ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ การจัดการภัยพิบัติในโรงเรียนและพื้นที่ใกล้เคียงโรงเรียน การจัดทำแผนการจัดการภัยพิบัติและเหตุฉุกเฉินของโรงเรียนได้รับการทบทวนและปรับปรุงต่อเนื่องทุกปี

โรงเรียนต้องจัดให้มีการจัดทำแผนการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติของโรงเรียนได้รับการทบทวนและปรับปรุงต่อเนื่องทุกปี รวมถึงมีแผนและวิธีดำเนินการสำหรับการจัดการเรียนการสอนตามความจำเป็นเมื่อมีภัยพิบัติ

2) โรงเรียนต้องจัดให้มีการดูแลภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ การกลั่นแกล้งรังแกและ โรคระบาดในมนุษย์ อาทิ COVID-19 รวมถึงการที่นักเรียนถูกล่อลวงปลละเลย ทอดทิ้ง และการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม ภัยไซเบอร์ ภัยยาเสพติด และการล่อลวงละเมิดทางเพศ

3) โรงเรียนต้องจัดให้มีคณะกรรมการหรือกำหนดผู้รับผิดชอบดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย โดยเน้นการใกล้เคียงประนีประนอม ตามมาตรการจากเบาไปหาหนัก และมีการเฝ้าระวัง สังเกตพฤติกรรมนักเรียน ทั้งในห้องเรียน ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

เมื่อโรงเรียนสามารถบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนได้ บุคลากร ครู ผู้ปกครองและนักเรียน ก็จะรู้สึกอบอุ่นใจ ส่งผลต่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ นักเรียนสามารถมุ่งเน้นไปที่การเรียนรูู้ทักษะที่จำเป็นสำหรับการศึกษาที่ประสบความสำเร็จและอนาคต

บทสรุป

การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนต้องได้รับความร่วมมือในระดับภาครัฐ โรงเรียน บุคลากร ครู ผู้ปกครองและนักเรียนในการทำควมเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความปลอดภัยต่างๆ ที่ควรมีอยู่ในโรงเรียน เพราะเด็กเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุด โรงเรียนจึงควรมีแนวทางที่ชัดเจนในการสร้างความปลอดภัยให้กับเด็กนักเรียน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล พร้อมทั้งนำมาปรับปรุง พัฒนา ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมได้เป็นอย่างดี

ความปลอดภัยของโรงเรียนเป็นปัญหาหลักในทุกะดับของรัฐบาลของประเทศ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับรัฐบาลกลาง คณะกรรมการโรงเรียน ครู และผู้ปกครองต้องช่วยกันดูแลและเสนอแนวทางแก้ไข รัฐบาลก็ต้องดำเนินการเพื่อปรับปรุงความปลอดภัยในโรงเรียนและการบังคับใช้กฎหมายให้ทุกภาคส่วนของสังคมและประเทศตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาความปลอดภัยในโรงเรียนและผลกระทบต่อนาคตของเด็กนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรุงเทพมหานคร. (2565). กรุงเทพมหานคร ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2566. จาก เช็ก 4 มาตรการป้องกัน "ลิ้มเด็กในรถ" เผยสถิติ 7 ปี เกิดเหตุ 129 ครั้ง (bangkokbiznews.com)
- [2] ทวีไทย. (2565). เดลินิวส์ ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2566. จาก เดลินิวส์ 7 ต.ค. มีดฟันจ่อยิงหัวทีละคน ข่าเด็ก-ครู-ปชช.37ศพ. เดลินิวส์ (dailynews.co.th)
- [3] ทวีไทย. (2565). เดลินิวส์ ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2566. จาก 'หมอนิติเวช' ลั่นแฉหน้าต่างไว้ก็ไม่ได้-อันตราย ชี้อันตรายติดในรถไม่ได้ขาดอากาศตาย. เดลินิวส์ (dailynews.co.th)
- [4] ทวีไทย. (2566). เดลินิวส์ ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2566. จาก รร.แจงหนึ่งคนละม้วน! ไร้คนบูลลี่ ม.3 ชี้อันตรายอารมณ์ร้อน ดึงตักชั้น 4 ลงมาเอง. เดลินิวส์ (dailynews.co.th)
- [5] ทวีไทย. (2566). เดลินิวส์ ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2566. จาก สลดเด็กสาว 15 ผูกคอตายโลก ทั้งจดหมายระบายเหตุถูกเพื่อนบูลลี่หน้าตา! เดลินิวส์ (dailynews.co.th)
- [6] มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. (2550). คู่มือครู การจัดระบบความปลอดภัยในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ส.เสริมมิตร การพิมพ์.
- [7] มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. (2563). คู่มือป้องกันความรุนแรงต่อเด็ก. มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. กรุงเทพฯ:
- [8] ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.(2557). คู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- [9] สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). มาตรการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:
- [10] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- [11] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). แผนการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:
- [12] สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). คู่มือแนวทางการจัดการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในโรงเรียนและการจัดทำแผนอพยพฉุกเฉินเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ. กรุงเทพฯ:..
- [13] สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). แนวทางจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- [14] สำนักอำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). คู่มือแนวทางการปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2556. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- [15] อาชญากรม. (2565). เดลินิวส์ ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2566. จาก โดนไป 65 ครั้ง! แก๊งคอกาแฟหลอกเด็ก 10 ขวบ ล้วงข้อมูลพ่อ สูบเงิน 1.2 ล้าน. เดลินิวส์ (dailynews.co.th)
- [16] Applebury, G. (2021). *Why Is School Safety Important*. Retrieved July 15, 2021, from <https://safety.lovetoknow.com>.
- [17] Unicef. (2015). *Module 1 Pillar 1-Safe Learning Facilities*. JAKARTA: Ministry of Education and Culture.

มาตรการทางกฎหมายภัยคุกคามทางไซเบอร์

LEGAL MEASURES FOR CYBER THREATS

พันธุ์ทิพย์ นวานุช^{1*}, อำพล กองเขียว² และ ทองเลื่อน วิเชียรผลา³

PUNTHIP NAVANUCH^{1*}, AMPHOL KONGKEAW² and THONGLUAN WICHIANPHLA³

บทคัดย่อ

ปัจจุบันการพัฒนาด้านเทคโนโลยี กลายเป็นช่องทางในการประกอบอาชญากรรมทางเทคโนโลยีในหลายรูปแบบถือเป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์ ซึ่งจากข้อมูลสถิติการแจ้งความเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2565 ถึงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566 มีจำนวนผู้แจ้งความทั้งสิ้น 192,031 คดี รวมความเสียหายถึง 100 ล้านบาท ด้วยเหตุที่เป็นอาชญากรรมที่มีวิวัฒนาการอย่างรวดเร็ว และหลากหลายรูปแบบ จึงเกิดแนวทางที่จะพัฒนา ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเหล่านี้โดยมีมาตรการทางกฎหมายหลายฉบับ เข้ามามีบทบาท เช่น กฎหมายมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี กฎหมายการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ดี แม้จะมีมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันภัยคุกคามทางเทคโนโลยีหลายฉบับ แต่ก็ไม่สามารถป้องกันและปราบปรามได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนากฎหมายดังกล่าว รวมทั้งพัฒนาบุคลากรภาครัฐและภาคเอกชนให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ เท้าทันต่อสถานการณ์อาชญากรรมทางเทคโนโลยีอันเป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์

คำสำคัญ : มาตรการทางกฎหมาย ; ภัยคุกคามไซเบอร์

ABSTRACT

Nowadays, technology development became a way to engage in many forms of technological crime. Considered a cyber threat according to statistical data, notification of technological crimes From 1 March 2022 to 6 February 2023, a total of 192,031 cases were reported, totaling 100 million baht in damage due to a rapidly evolving crime. And various forms therefore creating guidelines to develop prevent and suppress. These crimes with many legal measures taking over roles such as law, preventive measures and suppression of technological crimes security, cyber security, and others. However, despite the legal measures related to the prevention of many technological threats. But cannot prevent and subduesuppress effectively. Therefore it is necessary to develop the

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, Assistant Professor Dr., Faculty of Law, North-Chiangmai University.

² อาจารย์, อาจารย์ประจำคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, Lecturer, Faculty of Engineering and Technology, North-Chiangmai University.

³ ทนายความ, Lawyer, Lawyers Council of Thailand.

* Corresponding Author, Email: kungnang2555@hotmail.com

Received: Oct 19, 2023, Revised: Dec 10, 2023, Accepted: Dec 14, 2023

said law. Including the development of government and private personnel to have the same knowledge skills as technological crime situations that are cyber threats.

Keywords: Legal Measures ; Cyber Threats

บทนำ

องค์กรต่างๆ มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาให้เท่าทันสถานการณ์ที่เป็นสากล โดยพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีที่มีความล้ำสมัยและขีดความสามารถ ส่งผลให้สามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกรวดเร็วกลายเป็นช่องว่างให้ผู้กระทำความผิดที่แฝงตัวเข้าไปใช้เทคโนโลยีในการประกอบอาชญากรรมในหลากหลายรูปแบบ เช่น การขอรหัสผ่าน การใช้งานบัญชีอีเมล การแอบอ้างเป็นบุคคลต่างๆ การหลอกว่าจะโอนเงินหรือสิ่งของให้เหยื่อ การโฆษณาปล่อยเงินกู้นอกระบบ การหลอกให้ร่วมลงทุน การหลอกซื้อขายของออนไลน์ (กรณัฏฐ์ มารตศรี และคณะ, 2565) การกระทำดังกล่าวนี้เกิดจากการพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเทคโนโลยีที่มีการใช้มากที่สุด คือ การใช้อินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมการศึกษา การสร้างธุรกิจใหม่ๆ ด้านสุขภาพ ตลอดจนการขนส่งคมนาคมโลจิสติกส์ การใช้เทคโนโลยีในการขับเคลื่อนไปสู่เศรษฐกิจดิจิทัล แต่การพัฒนาด้านเทคโนโลยีก็ถ้อย่างมีช่องว่างในการใช้เป็นเครื่องมือในการเกิดภัยคุกคามไซเบอร์ และอาชญากรรมไซเบอร์ (กรกัญญารักษ์ บุญสุขเกิด, 2564)

ไซเบอร์ หมายความว่ารวมถึง ข้อมูลและการสื่อสารที่เกิดจากการให้บริการหรือการประยุกต์ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายโทรคมนาคม รวมทั้งการให้บริการโดยปกติของดาวเทียม และระบบเครือข่ายที่คล้ายคลึงกันที่เชื่อมต่อกันเป็นการทั่วไป (พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562)

อาชญากรรมไซเบอร์ คือ อาชญากรรมที่กระทำความผิดในระบบคอมพิวเตอร์ หรือการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อกระทำความผิด รวมถึงกระทำความผิดในเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อกับเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (อัญชลี จวงจันทร์, 2562) โดยอาชญากรรมไซเบอร์มี 2 ลักษณะ คือ การก่ออาชญากรรมที่มีผลต่อวัตถุ เช่น การทำลายข้อมูลซอฟต์แวร์ การเรียกค่าไถ่ทางคอมพิวเตอร์ และการก่ออาชญากรรมที่มีผลต่อจิตใจ เช่น การข่มขู่ให้หวาดกลัว การหลอกให้รัก การฉ้อโกง

ผ่านอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นการหลอกขายสินค้าออนไลน์ การกู้เงินออนไลน์ การหลอกให้ลงทุนในรูปแบบต่างๆ หลอกให้ดาวน์โหลดโปรแกรม หลอกหลวงผ่านอีเมล การพนันออนไลน์ เป็นต้น (ปรเมศวร์ กุมารบุญ, 2565) ข้อมูลสถิติการแจ้งความอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2565 ถึงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566 มีจำนวนผู้แจ้งความ 192,031 คดี มีความเสียหายถึง 100 ล้านบาท (สปริงนิวส์, 2565)

สำหรับมาตรการในการป้องกันภัยคุกคามไซเบอร์ ได้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่หลายฉบับ แต่ว่าวิวัฒนาการที่มีหลายรูปแบบของอาชญากรรมไซเบอร์ ซึ่งส่งผลกระทบได้รวดเร็วและเป็นวงกว้าง ตลอดจนมีการพัฒนารูปแบบของอาชญากรรมไปตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี จึงเป็นที่มาของการรวบรวมมาตรการทางกฎหมายภัยคุกคามไซเบอร์ เพื่อนำไปเป็นแนวทางพัฒนามาตรการป้องกันต่อไป

อาชญากรรมไซเบอร์

เพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจมาตรการทางกฎหมายภัยคุกคามไซเบอร์ จึงจำเป็นที่จะต้องเริ่มตั้งแต่การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้มีการพัฒนาไปพร้อมกับวิวัฒนาการของเทคโนโลยี เพื่อเป็นการรับมือกับอาชญากรรมในรูปแบบใหม่ๆ ที่อาศัยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด จึงได้มีการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โดยคอมพิวเตอร์ที่ถูกใช้ในการกระทำความผิดมี 2 ลักษณะ คือ ถูกใช้เป็นเครื่องมือ และถูกใช้ในฐานที่เป็นอุปกรณ์หรือช่องทางในการเก็บรักษา รับ-ส่งข้อมูลข่าวสาร ซึ่งในระยะแรกๆ การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคลและข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (ณัฐสุดา อัคราวัฒนา, ม.ป.ป.) และเพื่อเป็นการรับมือกับอาชญากรรมในรูปแบบใหม่ๆ ที่กระทำผ่านทางเทคโนโลยี จึงได้มีการพัฒนากฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์และกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

อาชญากรรมทางเทคโนโลยี หมายความว่า การกระทำหรือพยายามกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำ

ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพื่อฉ้อโกง กรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์สินบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือโดยประการที่น่าจะทำให้บุคคลอื่นเสียหาย หรือกระทำความผิดฐานฉ้อโกง กรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์สิน โดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ (พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566) ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองประชาชนผู้สุจริตซึ่งถูกลอกลวงจนสูญเสียทรัพย์สินโดยผ่านโทรศัพท์หรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งแต่ละวันจะมีผู้ถูกลอกลวงจำนวนมากและมีมูลค่าความเสียหายสูงมาก และอาชญากรรมที่กระทำความผิดในระบบคอมพิวเตอร์หรือใช้คอมพิวเตอร์เพื่อกระทำความผิด เรียกการกระทำเช่นนี้ว่าอาชญากรรมไซเบอร์

คดีอาชญากรรมไซเบอร์นั้น มีโอกาสเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพียงแค่ประชาชนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตก็สามารถตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรม ซึ่งชักจูงใจด้วยความโลภของมนุษย์ ทำให้คดีอาชญากรรมไซเบอร์มีแนวโน้มสูงขึ้น และอาชญากรรมก็จะพัฒนารูปแบบในการกระทำความผิด เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการกระทำความผิดตลอดเวลา

แนวคิดภัยคุกคามทางไซเบอร์

ภัยคุกคามทางไซเบอร์ หมายความว่า การกระทำหรือการดำเนินการใดๆ โดยไม่ชอบ โดยใช้คอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือโปรแกรมไม่พึงประสงค์ เพื่อมุ่งหมายให้เกิดการประทุษร้ายต่อระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นภัยอันตรายที่ใกล้จะถึง ที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย หรือส่งผลกระทบต่อการทำงานของคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง (พระราชบัญญัติ การรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ พ.ศ. 2562) ส่วนไซเบอร์ หมายความว่ารวมถึง ข้อมูลและการสื่อสารที่เกิดจากการใช้บริการ หรือการประยุกต์ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ระบบอินเทอร์เน็ต หรือโครงข่ายโทรคมนาคม

การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ หมายความว่า มาตรการหรือการดำเนินการที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ อันกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางทหาร และความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ (พระราชบัญญัติ การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562)

ภัยคุกคามไซเบอร์นั้น มีวิวัฒนาการหลายรูปแบบซึ่งส่งผลกระทบได้อย่างรวดเร็วและเป็นวงกว้าง โดยไม่จำเป็นต้องใช้ผู้กระทำความผิดจำนวนมาก ซึ่งในปัจจุบันก็มีการกระทำความผิดที่พัฒนารูปแบบมากขึ้นเรื่อยๆ ตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยี โดยเริ่มจากการกระทำความผิดต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือข้อมูลส่วนบุคคล ในยุคแรกๆ มีการใช้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ในการเก็บบันทึก ถ่ายทอด และเชื่อมโยงฐานข้อมูลเข้าด้วยกัน ต่อมาจะเป็นการกระทำความผิดโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการหลอกลวง โดยอาศัยข้อมูลเปลี่ยนแปลงคอมพิวเตอร์ ซึ่งการกระทำความผิดจะมีวิวัฒนาการคล้ายกันตามการพัฒนาของระบบคอมพิวเตอร์ เริ่มจากการขโมยข้อมูลส่วนบุคคล การขโมยข้อมูลทางการเงินเพื่อปลอมแปลงตัวเลขและยกยอกเงิน การเจาะระบบของหน่วยงานราชการหรือภาครัฐกิจ เช่น การพนันออนไลน์ การหลอกลวงขายของออนไลน์ การขโมยข้อมูลบัตรเครดิต การเผยแพร่ข้อมูลทางระบบคอมพิวเตอร์ที่ผิดกฎหมาย แก๊งค์คอลเซ็นเตอร์ จะเห็นได้ว่าวิวัฒนาการอาชญากรรมไซเบอร์นี้เป็นภัยคุกคามหนึ่งของประเทศ

ประเภทภัยคุกคามอาชญากรรมไซเบอร์

1. เนื้อหาที่เป็นภัยคุกคาม คือ ภัยคุกคามที่เกิดจากการใช้เผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เป็นจริง หรือไม่เหมาะสม เพื่อทำลายความน่าเชื่อถือของบุคคลหรือสถาบัน เพื่อก่อให้เกิดความไม่สงบหรือข้อมูลที่ผิดถูกต้องตามกฎหมาย เช่น ลามกอนาจาร หมิ่นประมาท และรวมถึงการโฆษณาขายสินค้าต่างๆ ทางอีเมล ที่ผู้รับไม่ได้มีความประสงค์จะรับข้อมูลโฆษณา
2. โปรแกรมไม่พึงประสงค์ คือ ภัยคุกคามที่เกิดจากโปรแกรมที่ถูกพัฒนาขึ้น เพื่อส่งให้เกิดผลลัพธ์ที่ไม่พึงประสงค์กับผู้ใช้งานหรือระบบเพื่อทำให้เกิดความขัดข้องหรือเสียหายกับระบบที่โปรแกรมประสงค์ร้ายนี้ติดตั้งอยู่
3. ความพยายามรวบรวมข้อมูลของระบบ คือ ภัยคุกคามที่เกิดจากความพยายามในการรวบรวมข้อมูลจุดอ่อนของระบบของผู้ไม่ประสงค์ดี ด้วยการเรียกใช้บริการต่างๆ ที่อาจจะเปิดไว้บนระบบ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับระบบปฏิบัติการ ระบบซอฟต์แวร์ที่ติดตั้งหรือใช้งาน ข้อมูลบัญชีชื่อผู้ใช้งาน และการล่อลวงหรือล่อหลั่งต่างๆ เพื่อให้ผู้ใช้งานเปิดเผยข้อมูลที่มีความสำคัญของระบบ
4. ความพยายามจะบุกรุกเข้าระบบ คือ ภัยคุกคามที่เกิดจากความพยายามที่จะบุกรุกเอาเข้าระบบทั้งที่ผ่านจุดอ่อนหรือช่องโหว่ที่เป็นที่รู้จักในสาธารณะภัยคุกคามนี้รวมถึงความ

พยายามจะบุกรุก เจาะระบบผ่านช่องทางการตรวจสอบบัญชีชื่อ
ผู้ใช้งานและรหัสด้วยวิธีการสุ่มหรือเดาข้อมูล

5. การบุกรุกหรือเจาะระบบได้สำเร็จ คือ ภัยคุกคามที่
เกิดกับระบบที่ถูกบุกรุก เจาะเข้าระบบได้สำเร็จ และระบบถูก
ครอบครองโดยผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาต

6. การโจมตีสภาพความพร้อมใช้งานของระบบ
คือ ภัยคุกคามที่เกิดจากการโจมตีสภาพความพร้อมใช้งานของ
ระบบ เพื่อให้บริการต่างๆ ของระบบไม่สามารถให้บริการได้
ตามปกติ มีผลกระทบตั้งแต่เกิดความล่าช้าในการตอบสนองของ
บริการ จนกระทั่งระบบไม่สามารถให้บริการต่อไปได้

7. การเข้าถึงหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลสำคัญโดยไม่ได้อ
รับอนุญาต คือ ภัยคุกคามที่เกิดจากการที่ผู้ไม่ได้รับอนุญาต
สามารถเข้าถึงข้อมูลสำคัญหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูล

8. การฉ้อฉล ฉ้อโกงหรือหลอกลวงเพื่อผลประโยชน์
คือ ภัยคุกคามที่เกิดจากการฉ้อฉล ฉ้อโกง หรือหลอกลวง
เพื่อผลประโยชน์ สามารถเกิดได้ในหลายลักษณะ เช่น การ
ลักลอบใช้งานระบบหรือทรัพยากรทางสารสนเทศที่ไม่ได้รับ
อนุญาตเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ของตนเอง หรือการขายสินค้า
ตลอดจนการละเมิดลิขสิทธิ์ (กรกัญญ์ณารัก บุญสุขเกิด, 2564)

ข้อควรระวังป้องกันภัยคุกคาม

1. การหลอกลวง เป็นการหลอกลวงที่ทำได้อย่าง
แนบเนียนด้วยเทคโนโลยี ด้วยการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการ
สร้างคอนเทนต์ปลอม เช่น การติดต่อใบหน้าของผู้มีชื่อเสียง
เข้าไปแทนหน้าตัวเองในวิดีโอ ทำให้ผู้ไม่ประสงค์ดีสามารถนำคน
มีชื่อเสียงไปหลอกลวงผู้อื่นตามความต้องการได้ เนื่องจาก
ปัญญาประดิษฐ์หรือ AI มีความสามารถเก็บข้อมูล ประมวลผล
วิเคราะห์และเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดี

2. การสร้างความเชื่อ คือ การสร้างข่าวโดยใช้ส่วนหนึ่ง
ของความจริง เพื่อเปลี่ยนแปลงความคิดของคน เช่น การตุน
ล้อเลียน เสียดสีการเมืองจากเพจต่างๆ ซึ่งข่าวเหล่านี้จะน่าเชื่อถือ
เพราะมีฐานมาจากความจริง ส่งผลกระทบต่อเป้าหมาย บุคคล
หรือองค์กร มักมีเป้าหมายเพื่อ discredit

3. อธิปไตยไซเบอร์และระบบความปลอดภัยแห่งชาติ
คือ อธิปไตยไซเบอร์เกิดขึ้นจากข้อมูลส่วนบุคคลที่สับสนบนโลก
ออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นแพลตฟอร์มใดก็ตาม เจ้าของแพลตฟอร์ม
อาจนำไปศึกษาวิเคราะห์เพื่อประโยชน์ในการศึกษาพฤติกรรม
ของผู้ใช้แต่ละราย เพื่อนำเสนอสินค้าและให้บริการเข้าถึงผู้ใช้

โดยตรง นับเป็นการรู้ค่าความเป็นส่วนตัว ซึ่งเรียกว่า อธิปไตย
ไซเบอร์ (ELEADER อ้างในกัญญ์ณารัก บุญสุขเกิด, 2564)

แนวทางการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์

1. ด้านบุคคล

1.1 ควรเพิ่มความระมัดระวังในการใช้บริการ
อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ หรือโซเชียลมีเดียต่างๆ ไม่ควรเข้าเว็บไซต์
แปลกๆ หรือมีความเสี่ยงจะขโมยข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งควรตั้ง
โปรไฟล์ให้มีความเป็นส่วนตัว ไม่ควรใช้ข้อมูลส่วนตัวมากเกินไป
เช่น Facebook ไม่ควรมีการลงข้อมูลส่วนบุคคล เช่น เลขบัญชี
 เป็นต้น

1.2 ควรตั้งรหัสความปลอดภัยในอุปกรณ์ทาง
คอมพิวเตอร์หรือที่ต้องเชื่อมโยงอินเทอร์เน็ตต่าง ๆ รวมทั้ง
โทรศัพท์มือถือ ควรตั้งรหัสที่คาดเดายาก และไม่ควรใช้รหัส
เหมือนกัน เพราะจะง่ายต่อการเจาะข้อมูล

1.3 ควรมีการติดตามข่าวสารที่เกี่ยวกับอาชญากรรม
ทางไซเบอร์หรือแม้แต่การแชร์ข้อมูล ควรมีการตรวจสอบ
ข้อเท็จจริงก่อนแชร์ต่อสาธารณะ หรือส่งต่อผู้อื่น

2. ด้านภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1 เสริมสร้างความรู้ให้แก่ประชาชน เช่น การรู้จัก
ปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์ การให้ความรู้พื้นฐานแก่
ประชาชน

2.2 การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนให้
สามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น ข่าวเกี่ยวกับอาชญากรรมทั้ง
ภายในประเทศและภายนอกประเทศ

2.3 การตั้งศูนย์หรือหน่วยงานเฉพาะในการ
ตรวจสอบดูแลเรื่องปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์ รวมถึงข้อมูล
ข่าวสารเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยทางคอมพิวเตอร์

2.4 เสริมความรู้หรือทักษะแก่เจ้าหน้าที่ในเรื่อง
เกี่ยวกับอาชญากรรมทางไซเบอร์ ความรู้เกี่ยวกับระบบ
คอมพิวเตอร์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยควรมีการเสริมสร้างทักษะ
ในทุกๆ ปี เพื่อได้ศึกษาพัฒนาการอาชญากรรมทางไซเบอร์และ
พัฒนาการของเทคโนโลยี

2.5 การวางระบบป้องกันเกี่ยวกับอาชญากรรมทางไซ
เบอร์ เช่น ระบบการตรวจสอบ ระบบการป้องกันให้กับหน่วยงาน
ภาครัฐและส่งเสริมภาคเอกชน

2.6 ด้านกฎหมาย มีการพัฒนากฎหมายให้ครอบคลุม และทันต่อการพัฒนาของอาชญากรรมทางไซเบอร์ และมีการ กำหนดโทษที่เด็ดขาด เหมาะสมกับความผิด

2.7 การพัฒนาระบบ การดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับ อาชญากรรมทางไซเบอร์ มีหน่วยงานที่ตรวจสอบได้อย่างรวดเร็ว การจับกุม การดำเนินคดี และระบบศาลที่รวดเร็วและมี ประสิทธิภาพ

วิธีป้องกันตัวเองให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมทางไซเบอร์

อาชญากรรมทางไซเบอร์มีแนวโน้มจะทำความรุนแรง มากขึ้นทุก ๆ ปี องค์กรผู้นำด้านวิจัยและเก็บรวบรวมสถิติด้านนี้ คาดการณ์ว่า มูลค่าความเสียหายจากอาชญากรรมทางไซเบอร์ อาจพุ่งสูงถึงร้อยละ 15 ต่อปี ดังนั้นทางภาครัฐกิจและผู้บริโภคจึง ควรปฏิบัติดังนี้ สำหรับหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ควรเร่ง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง คือ การเก็บบันทึก แบบคัพข้อมูลที่สำคัญของบริษัทเป็นประจำ หากเกิดเหตุฉุกเฉินซึ่งจะได้กู้คืนกลับมาอย่างง่ายดาย นอกจากนี้ควรหมั่นอัปเดตซอฟต์แวร์ และระบบปฏิบัติการให้ทันสมัยอยู่เสมอ รวมถึงจัดอบรม ฝึกสอน พนักงานให้รู้เท่าทันภัยออนไลน์ เช่น วิธีสังเกตว่าอีเมลใดเข้าข่าย เป็นกหลวง นอกจากนี้ยังอาจลองพิจารณาทำประกันความเสียหายจากอาชญากรรมทางไซเบอร์ เป็นต้น สำหรับประชาชนทั่วไป สื่อชั้นนำระดับโลกได้ให้คำแนะนำในการป้องกันตัวไว้ เช่น การหมั่นอัปเดตซอฟต์แวร์ทางคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ไอทีอื่นๆ พยายามตั้งพาสเวิร์ดที่คาดเดาได้ยาก และหลีกเลี่ยงการใช้พาสเวิร์ดเก่าซ้ำอีกครั้ง อย่าแชร์ข้อมูลส่วนตัวบนโลกออนไลน์ หรือเล่นเกม และ ควิซ ตอบคำถามจากเว็บไซต์ที่ดูไม่น่าเชื่อถือ รวมถึงความระมัดระวังตัวไม่หลงเชื่อหรือคลิกลิงค์อะไรง่าย ๆ เป็นต้น (ระบบออนไลน์)

ความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์

ความมั่นคงปลอดภัย คือ สถานะที่มีความปลอดภัยไว้ กังวล อยู่ในสถานะที่ไม่มีอันตราย และได้รับการป้องกันอันตราย ทั้งที่เกิดขึ้นโดยตั้งใจหรือโดยบังเอิญ องค์กรควรมีความมั่นคง ปลอดภัย ดังนี้

1. ความมั่นคงปลอดภัยทางกายภาพ เป็นการป้องกันสิ่ง ใดๆ ทางกายภาพ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของ สถานที่ หรือพื้นที่ใดๆ ของ องค์กร จากการเข้าถึงที่ไม่ได้รับอนุญาตหรือการนำไปใช้ในทางที่ ผิด

2. ความมั่นคงปลอดภัยส่วนบุคคล เป็นการป้องกันที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกลุ่มคน

3. ความมั่นคงปลอดภัยในการปฏิบัติการ เป็นการป้องกัน รายละเอียดต่างๆ ของกิจกรรม

4. ความมั่นคงปลอดภัยในการติดต่อสื่อสาร เป็นการ ป้องกันสื่อสารที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร รวมถึงเทคโนโลยีที่ใช้ และเนื้อหาหรือข้อมูลที่ถูกส่งไปสื่อตามสัญญาณดังกล่าวแล้ว

5. ความมั่นคงปลอดภัยของเครือข่าย เป็นการป้องกัน องค์ประกอบการเชื่อมต่อและข้อมูลในเครือข่ายคอมพิวเตอร์

6. ความมั่นคงปลอดภัยของสารสนเทศ เป็นการป้องกัน ภัยสารสนเทศในระบบคอมพิวเตอร์ (ชญาพร สิงห์แก้ว, 2564)

กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางไซเบอร์

1. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติฉบับนี้ตราขึ้น เนื่องจาก ในปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์ได้เป็นส่วนสำคัญของการประกอบ กิจการ และการดำรงชีวิตของมนุษย์ หากมีผู้กระทำความผิดประการ ใดๆ ให้ระบบคอมพิวเตอร์ไม่สามารถทำงานตามคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือทำให้การทำงานผิดพลาดไปจากคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือใช้ วิธีการใดๆ เข้าล่วงรู้ข้อมูล แก่ใจ หรือทำลายข้อมูลของบุคคลอื่น ในระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ หรือใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อ เผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ หรือมีลักษณะลามก อนาจาร ย่อมก่อให้เกิดความเสียหาย กระทบกระเทือนต่อ เศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งความสงบสุขและ ศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงมีการกำหนดมาตรการเพื่อป้องกัน และปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว

2. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 การแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากมีบทบัญญัติบางประการไม่ เหมาะสมต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ในปัจจุบันซึ่งมีรูปแบบการกระทำความผิด ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ตามพัฒนาการทางเทคโนโลยีซึ่ง เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมีการกำหนดฐานความผิดขึ้นใหม่ และแก้ไขเพิ่มเติมกำหนดเพิ่มเติมฐานความผิดเดิม รวมทั้งบท กำหนดโทษของความผิดดังกล่าว การปรับปรุงกระบวนการและ หลักเกณฑ์ในการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบล้าง ข้อมูลคอมพิวเตอร์

3. พระราชบัญญัติว่าด้วยการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 เพื่อรองรับสถานะทางกฎหมายของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้เสมอด้วยกระดาษ อันเป็นการรองรับนิติสัมพันธ์ต่างๆ ซึ่งแต่เดิมอาจจะจัดทำขึ้นในรูปแบบของหนังสือ ให้เท่าเทียมกับนิติสัมพันธ์รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมตลอดทั้งการลงลายมือชื่อในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และการรับฟังพยานหลักฐานที่อยู่ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

4. พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 เหตุผลในการตราพระราชกำหนดฉบับนี้ เนื่องจากปัจจุบันมีการใช้วิธีการทางเทคโนโลยีหลอกลวงประชาชนทั่วไปผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ จนทำให้ประชาชนสูญเสียทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก และผู้หลอกลวงได้โอนทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำผิดดังกล่าวผ่านบัญชีเงินฝากบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลอื่นต่อไปเป็นทอดๆ อย่างรวดเร็ว เพื่อปกปิดหรืออำพรางการกระทำผิด ซึ่งแต่ละวันประชาชนผู้สุจริตถูกหลอกลวงจำนวนมาก และมีมูลค่าความเสียหายสูง และการหลอกลวงดังกล่าวมีการกระทำที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง และเป็นอันตรายร้ายแรงต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อประโยชน์อันที่จะต้องมีการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีดังกล่าว เพื่อรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ และความมั่นคงในเศรษฐกิจของประเทศ

5. พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 เหตุผลในการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากการให้บริการหรือการประยุกต์ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โครงข่ายโทรคมนาคมมีความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ อันอาจกระทบต่อความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ เพื่อให้สามารถป้องกันหรือรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้อย่างทันทั่วทั้งที่สมควรกำหนดภารกิจหรือบริการที่มีความสำคัญทางสารสนเทศทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่จะต้องมีการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์อันจะทำให้การป้องกันและการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6. พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ยังไม่มีบทบัญญัติรองรับในเรื่องตราประทับอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถระบุถึงตัวผู้กระทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

เช่นเดียวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องการประทับตราในหนังสือเป็นสำคัญ รวมทั้งยังไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้สามารถนำเอกสารซึ่งเป็นสิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้แทนต้นฉบับหรือเป็นพยานหลักฐานในศาลได้ จึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว

7. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากปัจจุบันมีการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมาก จนสร้างความเดือดร้อนรำคาญและความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้การเก็บ รวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการล่วงละเมิดดังกล่าว ทำได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวม จึงได้ตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ กลไก หรือมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นหลักการทั่วไป

บทวิเคราะห์

สืบเนื่องจากการพัฒนาทางเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ ตลอดจนเข้ามาเพิ่มความสะดวกสบายในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป แต่สิ่งที่ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้คือ อาชญากรรมทางเทคโนโลยีไซเบอร์ เป็นการทุจริตหลอกลวงที่เกิดขึ้นบนโลกอินเทอร์เน็ต และช่องทางออนไลน์ประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ แพลตฟอร์ม โซเชียลมีเดีย หรือแอปพลิเคชันบนมือถือ เพื่อแสดงให้เห็นถึงบทบัญญัติที่เป็นการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์โดยตรง เพื่อให้เกิดความชัดเจน และเป็นหลักประกันในการบังคับใช้โดยทำการวิเคราะห์การกำหนดความรับผิดชอบทางอาญากับคอมพิวเตอร์

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

มาตรา 5 “ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกัน การเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา 7 “ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึง โดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้

สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา 8 “ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดักจับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบ คอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มิไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา 9 “ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา 10 “ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ชัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

จากบทบัญญัติมาตรา 5 และมาตรา 7 เป็นความผิดฐานเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ ซึ่งมีองค์ประกอบความผิด คือ การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้ซึ่งไม่มีอำนาจได้เข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตนโดยชอบตามมาตรา 5 ส่วนมาตรา 7 เป็นเรื่องที่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ผู้ซึ่งไม่มีอำนาจได้เข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตนโดยเจตนา จะเห็นได้ว่าทั้งสองความผิดนี้แยกกันอย่างชัดเจน โดยแยกเป็นการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ และการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์

บทบัญญัติมาตรา 8 เป็นความผิดฐานดักจับข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ จึงมีองค์ประกอบความผิด คือ การที่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ผู้ซึ่งไม่มีอำนาจได้กระทำด้วยประการใดๆ โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดักจับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มิไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไป อย่างไรก็ตาม การดักจับข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นนี้จะต้องเป็นข้อมูลที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ ดังนั้นจึงไม่หมายความว่าข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่จัดเก็บในรูปแบบซีดีหรือดีสก์เก็ต นอกจากนั้น ยังต้องเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มิไว้เพื่อ

ประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ ซึ่งต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงว่าลักษณะการส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าว นั้น ผู้ส่งต้องการให้เป็นเรื่องเฉพาะตนไม่ต้องการให้เปิดเผยข้อมูลนั้นแก่ผู้ใดหรือไม่

บทบัญญัติมาตรา 9 เป็นความผิดฐานแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ ซึ่งมีองค์ประกอบความผิด คือ การที่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ซึ่งไม่มีอำนาจ ทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติม ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยเจตนา

ส่วนบทบัญญัติมาตรา 10 เป็นความผิดฐานกระทำโดยมิชอบต่อระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีองค์ประกอบความผิด คือ การที่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ซึ่งไม่มีอำนาจกระทำการโดยเจตนา เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ

เมื่อพิจารณาถึงสภาพปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์ จะเห็นได้ว่าเปลี่ยนแปลงไปรวดเร็วมากตามการพัฒนาเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมหาศาล ส่งผลกระทบในวงกว้างและยังพบว่าการกระทำผิดในลักษณะนี้สามารถทำจากที่ไหนก็ได้ เพราะเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้นเชื่อมโยงกันทั่วโลก ดังนั้น จึงมีอาชญากรไซเบอร์ที่กระทำความผิดในต่างประเทศ ซึ่งไม่สามารถนำพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งจะใช้บังคับได้ ต้องอาศัยกฎหมายระหว่างประเทศและอนุสัญญาระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกอยู่ด้วย ทำให้การบังคับใช้กฎหมายในด้านการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในลักษณะที่มีข้อจำกัดและยังไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ความผิดเกี่ยวกับความผิดเรื่องการเข้าถึงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์โดยมิชอบนี้ยังไปเกี่ยวข้องกับการกระทำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 25 ประกอบมาตรา 3 ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยวิธีการแบบปลอดภัยในการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2553 เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นมาเนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กันอย่างแพร่หลาย จึงมีการส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการและรักษาความปลอดภัยของ

ทรัพย์สินสารสนเทศในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้มีการยอมรับและเชื่อมั่นในข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์มากยิ่งขึ้น ประกอบกับมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ที่บัญญัติให้ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้กระทำตามวิธีการแบบปลอดภัยที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานี้ ให้สันนิษฐานว่าเป็นวิธีการที่เชื่อถือได้ (ธนนัทัส สุรียานิตติกิตติ, ม.ป.ป.)

อาชญากรรมทางไซเบอร์นี้ นอกจากจะไปเกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังไปเกี่ยวข้องกับกฎหมายเกี่ยวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นกฎหมายที่รองรับการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วยกระบวนการใดๆ ทางเทคโนโลยี ให้เสมือนด้วยการลงลายมือชื่อธรรมดา อันส่งผลต่อความเชื่อมั่นมากขึ้นในการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และที่สำคัญอีกฉบับหนึ่ง คือ กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อก่อให้เกิดการรองรับสิทธิและให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งอาจถูกประมวลผล เผยแพร่หรือเปิดเผยถึงบุคคลจำนวนมากได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว โดยอาศัยพัฒนาการทางเทคโนโลยีจนอาจก่อให้เกิดการนำข้อมูลนั้นไปใช้ในทางมิชอบ อันเป็นการละเมิดต่อสิทธิของข้อมูล ทั้งนี้โดยคำนึงถึงการรักษาคุณภาพระหว่างสิทธิขั้นพื้นฐานในความเป็นส่วนตัว เสรีภาพในการติดต่อสื่อสาร และความมั่นคงของรัฐ (ณรงค์ กุลนิเทศ, ม.ป.ป.)

สำหรับมาตรการทางกฎหมายภัยคุกคามไซเบอร์ หรือการก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ หรืออาชญากรรมไซเบอร์ มีกฎหมายเกี่ยวข้องที่สำคัญอีกฉบับ คือ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ พ.ศ. 2562 กฎหมายฉบับนี้มีมาตรการเพื่อป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ทั้งจากภายในประเทศและภายนอกประเทศ และให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐในการตรวจสอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้ที่อาจมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคาม พร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ให้ความร่วมมือ ถือว่าเป็นแนวทางในการป้องกันภัยอาชญากรรมทางไซเบอร์

อย่างไรก็ดี แม้จะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันภัยคุกคามอาชญากรรมทางไซเบอร์หลายฉบับ แต่ก็ไม่สามารถป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางไซเบอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากในทางปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานในกระบวนการพิจารณาเกิดปัญหาในเรื่องพยานหลักฐาน ซึ่งในคดีดังกล่าวนี้จะเป็นพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วน

ใหญ่ ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรค กล่าวคือลักษณะของพยานหลักฐานดังกล่าวสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ง่าย และถ้ามีการแก้ไขแล้วจะไม่เหลือร่องรอยอะไรไว้ให้ตรวจสอบเลย นอกจากนี้ยังมีปัญหาการเข้าถึงเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 336 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารถึงกันไม่ว่าทางใด การตรวจหรือการเปิดเผยข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกัน รวมถึงการกระทำด้วยประการใดๆ เพื่อให้ล่วงรู้ หรือได้มาซึ่งข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกันจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยการได้เข้าถึงเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานอิเล็กทรอนิกส์ พนักงานสอบสวนจะประสานกับศูนย์ปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่อาศัยอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ในการตรวจสอบและเข้าถึงในระบบคอมพิวเตอร์อันเป็นพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้นส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ทำการถอดรหัสลับ

อย่างไรก็ดี อาชญากรรมทางไซเบอร์มีการแบ่งหน้าที่กันทำ ทำงานกันเป็นทีม มีการติดต่อสื่อสารกันตลอดเวลา เมื่อมีบุคคลใดบุคคลหนึ่งในทีมอาชญากรรมขาดหายไปจากการติดต่อสื่อสาร ก็สงสัยว่าบุคคลนั้นอาจถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม พยานหลักฐานก็จะถูกทำลายเพื่อบลล้างข้อมูลต่าง ๆ ในคอมพิวเตอร์หรือในมือถือ ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถรวบรวมพยานหลักฐานได้ ทำให้เกิดปัญหาในการเข้าถึงเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ (ระบบออนไลน์)

บทสรุป

ความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน หรือภาครัฐเป็นผู้กำหนดนโยบายและกฎระเบียบต่างๆ ส่วนภาคเอกชนมีหน้าที่พัฒนาตามนโยบายดังกล่าว เพื่อให้เกิดเอกภาพในการจัดการกับความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ การรับมือกับภัยคุกคามจึงต้องอาศัยความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งยุทธศาสตร์ด้านหนึ่งของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม คือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านดิจิทัล เพื่อให้เกิดความพร้อมด้านบุคลากรในการ

รับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ ในด้านมาตรการทางกฎหมาย มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่สำคัญ เช่น กฎหมายธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ในส่วนภาครัฐจะมีสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือกองบังคับการปราบปรามเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท.) รับผิดชอบงานเกี่ยวกับ

การป้องกันการสืบสวนการกระทำความผิดทางด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ โดยมุ่งเน้นการกระทำความผิดต่อระบบคอมพิวเตอร์ การใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือกระทำความผิด และการนำเข้าเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์สู่ระบบที่เป็นความผิดตลอดจนการส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมที่ปลอดภัยภัยคุกคามทางไซเบอร์ภายในสังคม (กิตติ ประเสริฐสุข, 2562)

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรกัญญ์ญารัก บุญสุขเกิด. (2564). สถานการณ์และแนวทางการป้องกันอาชญากรรมไซเบอร์ในประเทศไทย. คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.
- [2] กรณ์ธร มาตรศรี. (2565). แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี กรณีศึกษาการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงทางออนไลน์. คณะอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต.
- [3] กิตติ ประเสริฐสุข และคณะ. (2562). ไทยกับความมั่นคงรูปแบบใหม่การค้ามนุษย์การคืนแบบไม่ปกติอาชญากรรมข้ามชาติและความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์. สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [4] ชฎาภรณ์ สิงห์แก้ว. (2564). บทบาทภาครัฐในการป้องกันอาชญากรรมไซเบอร์เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม. คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [5] ณรงค์ กุลนิต. (ม.ป.ป.). รูปแบบและมาตรการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมไซเบอร์. สาขานิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย.
- [6] ณัฐสุดา อัคราวัฒนา. (ม.ป.ป.). การกำหนดความผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- [7] ธนัทธัส สุริยานติภักดี. (ม.ป.ป.). อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ กรณีศึกษามาตรการป้องกันการเข้าถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตโดยมิชอบ
- [8] ธนาคารกรุงเทพ จำกัด. (2565). อาชญากรรมทางไซเบอร์ (Cyber Crime) ภัยคุกคามตัวร้ายในโลกยุคดิจิทัล. จาก <https://www.bangkokbankinnohub.com/th/what-is-cyber-crime/> ค้นเมื่อ 5 กันยายน 2560.
- [9] ประเมศวร์ กุมารบุญ. (2565). เริ่มต้นกับอาชญากรรมไซเบอร์. <http://www.gotoknow.org/post/623475>.
- [10] สปริงนิวส์. (2565). ตำรวจ ปอท. เปิดสถิติประจำปี 2564 พร้อมเผยแพร่แนวโน้มปี. <https://www.springnews.co.th/spring-life/819659>
- [11] อัญชลี จวงจันทร์. (2562). อาชญากรรมไซเบอร์. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล
(Santapol College Academic Journal : SCAJ)

คำแนะนำการเตรียมต้นฉบับและการส่งบทความ
(Guidelines for Manuscript Preparation and Submission)

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล เป็นวารสารฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้จัดทำเป็น 2 รูปแบบ ทั้งรูปแบบตีพิมพ์ (Print) หมายเลข ISSN 2408-1728 (Print) และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Online) ISSN 2586-9868 (Online) ที่พิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย (Research Article) และบทความวิชาการ (Academic Article) มีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์บทความดังกล่าวในกลุ่มสาขาศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจ การบัญชี การตลาด การจัดการทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีดิจิทัล นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐศาสน ประสานศาสตร์ สหวิทยาการจัดการ การจัดการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี เทคโนโลยีมีเดียและแอนิเมชัน นิเทศศาสตร์ ภาษาศาสตร์ส่งเสริมการเกษตร ศิลปะ วัฒนธรรม และสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นสื่อกลางแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดแนวคิด เทคนิค วิธีการนำไปพัฒนาทางวิชาการ ตลอดจนเป็นเวทีนำเสนอเผยแพร่ผลงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไปทุกหน่วยงาน โดยมีกำหนดออกราย 6 เดือน หรือ 2 ฉบับต่อปี บทความทุกบทความจะต้องผ่านการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 ท่าน แบบผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แต่งไม่ทราบชื่อกันและกัน (Double-blind Review)

ประเภทของบทความที่รับพิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ

หน้าแรกของบทความที่เป็นชื่อเรื่อง ควรมีข้อมูลที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตามลำดับดังนี้ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้พิมพ์ สังกัด (ภาควิชา คณะ มหาวิทยาลัย) หรือในกรณีที่เป็นนักศึกษา ควรมีรายละเอียด เช่น หลักสูตร สาขา มหาวิทยาลัย ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) ตำแหน่งงาน หน่วยงานต้นสังกัดของผู้พิมพ์ ให้ถูกต้องชัดเจนของทุกคน

ผู้พิมพ์ควรตรวจสอบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทความที่นำเสนออย่างละเอียด ข้อมูลที่นำเสนอจะต้องไม่เฉพาะเจาะจงผู้อ่านที่อยู่ในสาขาของบทความเท่านั้น แต่ต้องนำเสนอข้อมูลที่ผู้อ่านในสาขาอื่นๆ บุคคลทั่วไป หรือนิสิตนักศึกษาในระดับอื่น ๆ สามารถเข้าใจได้ง่าย

1. บทความวิจัย (Research Article) หมายถึง การนำเสนอบทความวิจัยที่มีวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุป และเรียบเรียงให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้โดยง่าย อย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยหัวข้อหลัก **บทคัดย่อ** และ **ABSTRACT** ต้องระบุถึงความสำคัญของเรื่อง วัตถุประสงค์ วิธีการวิจัย (ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่ม เครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิจัย) ผลการวิจัย และบทสรุปความยาวไม่เกิน 250 คำ **บทนำ** (วัตถุประสงค์ของการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย สมมติฐานของการวิจัย) **วิธีการดำเนินการวิจัย** (ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่ม เครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิจัยผลการวิจัย) **สรุปผลการวิจัย** (ตารางวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าสถิติที่ใช้) **อภิปรายผลการวิจัย** (อภิปรายถึงเหตุผลประกอบของผลวิจัยที่ได้ซึ่งมีการเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสรุปผลการวิจัยว่าได้ข้อค้นพบอย่างไร) **ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย** (ข้อเสนอแนะจากการศึกษา ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป) และ **เอกสารอ้างอิง** (จากบทความที่ตีพิมพ์ในวารสาร หนังสือ รายงานการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ ที่สามารถตรวจสอบได้ทางระบบออนไลน์เท่านั้น (หากอ้างอิงจากอินเทอร์เน็ต ใช้ในกรณีที่ไม่มีข้อมูลทางด้านสถิติเท่านั้น) และทั้งหมดต้องไม่เกิน 5 ปี

2. **บทความวิชาการ (Academic Article)** หมายถึง บทความที่เขียนขึ้นในลักษณะที่มีวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุป และเรียบเรียงให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้โดยง่าย อย่างเป็นระบบ มีการใช้แนวคิดทฤษฎี หรือเสนอแนวคิดใหม่ ๆ จากพื้นฐานวิชาการที่ได้เรียบเรียงมาจากผลงานทางวิชาการของตนเองหรือของผู้อื่น หรือเป็นบทความทางวิชาการที่เขียนขึ้น เพื่อเป็นความรู้สำหรับผู้สนใจทั่วไป ประกอบด้วยหัวข้อหลัก **บทคัดย่อ** และ **ABSTRACT บทนำ** (ความเป็นมาของปัญหา เนื้อหา วัตถุประสงค์ แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เสนอแนวทางการแก้ไข) **บทสรุป** (ว่าได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ อย่างไร) และ **เอกสารอ้างอิง** (ใช้รูปแบบตามบทความวิจัย)

การเตรียมบทความและส่งบทความ (Full Paper)

1. องค์ประกอบต่างๆ ของบทความวิจัยหรือบทความวิชาการให้จัดทำตามคำแนะนำการเตรียมต้นฉบับนี้ การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์และข้อบัญญัติตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน ควรหลีกเลี่ยงการเขียนภาษาอังกฤษปนภาษาไทยโดยไม่จำเป็น กรณีจำเป็นให้เขียนคำศัพท์ภาษาไทยตามด้วยในวงเล็บภาษาอังกฤษ โดยคำแรกให้ขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ ส่วนอักษรและคำที่เหลือทั้งหมดให้พิมพ์ด้วยตัวพิมพ์เล็ก ยกเว้นชื่อเฉพาะทุกคำให้ขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ การปรากฏอยู่หลายที่ในบทความของศัพท์คำเดียวกันที่เป็นภาษาไทยตามด้วยภาษาอังกฤษ ให้ใช้คำศัพท์ภาษาไทยตามด้วยภาษาอังกฤษเฉพาะครั้งแรก ครั้งต่อไปใช้เฉพาะคำศัพท์ภาษาไทยเท่านั้น

2. ตั้งค่าน้ำกระดาษ : กำหนดให้ระยะขอบบน 2.5 ซม. ระยะขอบซ้าย-ขวา-ล่าง 2 ซม. และระยะเย็บกระดาษ 0 ซม.

3. การแบ่งคอลัมน์ : เนื้อหาในหน้าบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และเอกสารอ้างอิง คำตั้งเป็นแบบหนึ่งคอลัมน์ ส่วนหน้าเนื้อหา ให้ตั้งคำเป็นแบบสองคอลัมน์ (เนื้อหาที่เป็นตารางหรือรูปภาพประกอบ ให้ผู้พิมพ์ปรับเป็นแบบหนึ่งหรือสองคอลัมน์ก็ได้ตามความเหมาะสมดูตัวอย่างได้ในไฟล์ template)

4. บทความมีจำนวนไม่เกิน 10 หน้ากระดาษ A4 ตัวหนังสือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ด้วยฟอนต์ TH SarabunNew

5. ชื่อบทความจัดไว้ชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษ ขนาด 18 พอยต์ ตัวหนา ชื่อหัวข้อหลักของบทความ ขนาด 16 พอยต์ ตัวหนาจัดไว้กึ่งกลางของคอลัมน์ ส่วนหัวขอรอง ตัวหนา และเนื้อหา ตัวปกติของบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 14 พอยต์ เจริญรอยอยู่ส่วนท้ายหน้าแรกที่เป็นชื่อตำแหน่งทางวิชาการของผู้เขียนบทความและสังกัดใช้ตัวอักษรขนาด 12 พอยต์ ตัวปกติ

6. บทคัดย่อทั้งไทยและภาษาอังกฤษ ต้องระบุ คำสำคัญ และ Keywords อย่างน้อย 3 คำ ให้ใช้สัญลักษณ์ “ ; ” คั่นวันวรรคระหว่างคำ

7. ตารางที่ และภาพที่ พิมพ์ตัวหนาชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษ เช่น **ตารางที่ 10** ความพึงพอใจของนักเรียน... กรณีข้อความตัดไปหน้าใหม่ให้พิมพ์ว่า **ตารางที่ 10 (ต่อ)** (ในกรณีเป็นการอ้างอิงตาราง ต้องระบุแหล่งที่มาไว้ได้ตาราง) หรือ **ภาพที่ 2** การตัดใบต้นข้าวในแปลง..กรณีข้อความตัดไปหน้าใหม่ให้พิมพ์ว่า **ภาพที่ 2 (ต่อ)** (ในกรณีเป็นการอ้างอิงรูปภาพ ต้องระบุแหล่งที่มาไว้ได้รูปภาพนั้นๆ)

8. การเขียนเอกสารอ้างอิง APA 6th มีรายละเอียดตามที่กำหนดดังนี้ (ให้มีวงเล็บหมายเลขด้านหน้ากำกับตามลำดับ)

8.1 [1] ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อหนังสือ./พิมพ์ครั้งที่./สถานที่พิมพ์./สำนักพิมพ์.

8.2 [2] ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่(ฉบับที่)./เลขหน้า.

8.3 [3] ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง./รายงานการวิจัยหรือระดับวิทยานิพนธ์./หลักสูตร./สังกัดคณะ./ชื่อมหาวิทยาลัย.

8.4 [4] ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง./สืบค้นเมื่อ./จาก/ระบุเว็บไซต์.

9. ผลงานวิชาการที่ส่งมาต้องไม่ได้รับการเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณากับวารสารฉบับอื่น

การส่งต้นฉบับบทความ (Full Paper)

สามารถดาวน์โหลดเอกสารแบบฟอร์มต่างๆ ได้ที่ www.scaj.stu.ac.th หรือ <https://www.tcithaijo.org/index.php/scaj/index>

1. ส่งต้นฉบับบทความตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ดาวน์โหลดเอกสาร และลงทะเบียนสมัครสมาชิกฟรีได้ที่เว็บไซต์ www.scaj.stu.ac.th หรือ https://www.tcithaijo.org/index.php/scaj/login_ พร้อมยืนยันการสมัครสมาชิกทางอีเมลล์ (กรณีที่ลิ้งค์รหัสผ่านให้เข้าเว็บ Tci-thaijo > ค้นหาวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล หรือวารสารที่ท่านเคยสมัครผ่านระบบ Tci-thaijo

- 1) ที่หน้า login ให้คลิกที่ลิ้งค์รหัสผ่าน > ใส่อีเมลล์ > คลิก Reset Password > ระบบจะส่งข้อมูลกลับไปทางเมลล์
- 2) เข้าเมลล์ ไปคลิกลิ้งค์ที่ระบบส่งให้เพื่อยืนยันตัวตน > หน้าจอจะพาเข้ามาที่หน้าระบบ thaijo แล้วให้คลิก login
- 3) เข้าเมลล์ของท่านอีก 1 รอบ ระบบจะส่ง Username และ password ใหม่มาให้
- 4) สามารถนำ Username และ password มาเข้าระบบได้เพื่อส่งหรือแก้ไขบทความตามที่ท่านต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 เข้าสู่ระบบสมาชิกเพื่อส่งบทความ (Submissions) โดยแนบส่งไฟล์เอกสารให้ครบ ดังนี้

- 1) แบบนำส่งบทความ
- 2) บทความฉบับเต็ม ไฟล์ .pdf และไฟล์ .doc รวม 2 ไฟล์ (แล้วรอตอบรับจากเจ้าหน้าที่ทางระบบก่อนจึงจะชำระเงิน)

2. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานการสมัคร พร้อมตรวจบทความให้เป็นไปตามรูปแบบของวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล หากได้รับการแจ้งว่าบทความผ่านประเมินขั้นต้นแล้ว ให้ชำระค่าธรรมเนียม โอนเงินได้ทุกช่องทางผ่าน ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาบักชีอุดรธานี ชื่อบัญชี “กองทุนวิจัย โดย วิทยาลัยสันตพล” เลขที่บัญชี 829-2-04024-6 ประเภทบัญชี ออมทรัพย์) แล้วส่งสำเนาหลักฐานการชำระค่าธรรมเนียม โดยเข้าไปที่ ; หัวข้อกระทู้สนทนา Pre-Review > ตั้งกระทู้สนทนา > แนบไฟล์หลักฐานการโอนเงิน (ต้องระบุชื่อ-สกุล เจ้าของบทความ ดังนี้ ชื่อ- นามสกุล..... เบอร์โทร. 08x xxx xxxx, Email; โอนวันที่.....เดือน.....ปี..... เวลา..... จำนวน.....บาท) โปรดระบุที่อยู่เพื่อจัดส่งเอกสาร ใบเสร็จรับเงิน แบบตอบรับฯ ชื่อที่อยู่.....เลขที่.....หมู่.....ซอย.....ตำบล/เขต.....อำเภอ/แขวง.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

3. ผู้ส่งบทความปรับปรุงแก้ไขรูปแบบไม่เกิน 1 เดือน ถ้าเกิน 1 เดือน สำนักงานวารสารจะตัดสิทธิ์ การลงบทความ

4. กรณีที่ผู้ส่งบทความสมัครแล้วไม่ส่งบทความ หรือขาดการติดต่อเกิน 1 เดือน กองบรรณาธิการวารสารฯ จะตัดสิทธิ์การลงบทความ

5. กองบรรณาธิการวารสารส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน โดยใช้เวลาประมาณ 1 เดือน หรือตามกำหนดการของแต่ละรอบปีโดยจะแจ้งผลการประเมินให้ผู้ส่งบทความทราบผ่านระบบ tci-thaijo โดยระบบการแจ้งเตือนกลับไปยังอีเมลล์ที่ท่านได้ลงทะเบียนไว้

6. ผู้ส่งบทความปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ประเมิน จะช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับกระบวนการของผู้ส่งบทความ

6.1 กรณีที่ผู้ประเมินขอการแก้ไขอีกครั้งหนึ่งต้องส่งไปให้ผู้ประเมินใหม่

6.2 กรณีที่ผู้ประเมินท่านหนึ่งไม่ให้ผ่านจะต้องส่งผู้ประเมินใหม่ (ผู้ทรงคุณวุฒิฯ คนที่ 4 ประเมินรอบ 2)

7. กรณีที่สมัครลงบทความไม่ดำเนินการตามข้อ 1 – 6 ทางวารสารจะไม่คืนเงิน

8. กรณีเป็นบทความเพื่อสำเร็จการศึกษา นักศึกษาจะต้องสอบ 5 บทก่อน (ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์)

9. การใช้เอกสารอ้างอิงให้อ้างอิงจากบทความที่ตีพิมพ์ในวารสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย ที่สามารถตรวจสอบได้ทางระบบออนไลน์เท่านั้น (หากอ้างอิงจากอินเทอร์เน็ตให้ในกรณีที่ข้อมูลทางด้านสถิติเท่านั้น) และทั้งหมดต้องไม่เกิน 5 ปี

10. ผู้ส่งบทความจะต้องปฏิบัติตามกระบวนการและวิธีการดำเนินการจัดทำวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล กำหนดไว้เท่านั้น มิฉะนั้นวารสารมีสิทธิ์ในการยกเลิกการลงบทความ

* หมายเหตุ กรณีโอนชำระเงินมาแล้วยกเลิกไม่ลงบทความกับวารสาร ทางวารสารไม่คืนเงิน เนื่องจากได้ถือว่ารับเข้าสู่กระบวนการแล้วและเจ้าของบทความเป็นผู้ที่ยินยอมรับผิดชอบ

** ผู้ประสานงาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุจิต รุจิฉาย โทร.082 306 6100 และ อาจารย์กวิณภพ ศรีวัฒนานุกาฬ โทร.085 003 9638

Santapol College Academic Journal (SCAJ)

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล

ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2567 Volume 10 No.1 January - June 2024

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
Humanities & Social Sciences

ป.ตรี ป.บัณฑิต ป.โท

ISSN 2586-9868 (Online)

2567 01

9 772408 172009

วิทยาลัยสันตพล อุดรธานี ป.ตรี ป.บัณฑิต ป.โท

299/1 ถนนอุดร-สกล ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

โทร 042-323-464 Website : www.stu.ac.th